

**ZESTAWIENIE UWAG ZGŁOSZONYCH PODCZAS KONSULTACJI, W TYM KONSULTACJI SPOŁECZNYCH
DO PROJEKTU USTAWY O CUDZOZIEMCACH**

Listopad 2012 r.

Lp.	Przepis	Treść uwagi	Podmiot zgłaszający	Stanowisko projektodawcy
1.	Art. 3 pkt 14	Definicja wykonywania pracy w zawodzie wymagającego wysokich kwalifikacji wyklucza specjalistów wykonujących własną działalność gospodarczą, oraz osoby wykonujące wolne zawody, np. adwokata, czy lekarza. Nie jesteśmy przekonani, czy ustawodawcy chodziło o wykluczenie tej kategorii osób z grupy objętej stosownymi przepisami dotyczącymi tzw. „niebieskich kart UE”. Kategoria tych osób świadczy bowiem pracę na rzecz siebie samych i nie znajduje się pod niczym kierownictwem.	Interkulturalni PL	Uwaga nieuwzględniona Przepis jest zgodny z dyrektywą Rady 2009/50/WE z dnia 25 maja 2009 r. w sprawie warunków wjazdu i pobytu obywateli państw trzecich w celu podjęcia pracy w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji
2.	Art. 4	Cudzoziemiec winien posiadać możliwość wyboru swojego obywatelstwa w takim przypadku.	Fundacja Ocalenie	Uwaga uwzględniona Przepis zostaje wykreślony
3.	Art. 7 ust. 1	Przewiduje za dużą uznaniowość organu wydającego decyzję na tej podstawie - zwłaszcza w kontekście wagi samego uzasadnienia w procedurze odwoławczej. Naszym zdaniem organ zawsze powinien podawać uzasadnienie swojej decyzji.	Fundacja Ocalenie	Uwaga nieuwzględniona Takie działanie podlega kontroli instancyjnej i sadowej
4.	Art. 8 ust. 1	Czy nie może być stosowana forma pisemna w języku zrozumiałym dla strony co zwiększyłoby szanse na pełniejsze zrozumienie zasad i trybu postępowania. Ponadto wskazane jest wprowadzenie definicji sformułowania <i>język zrozumiały</i> ponieważ w wielu przypadkach dochodzi do stosowania w komunikacji jako języka zrozumiałego języka, w którym cudzoziemiec nie posiada biegłości wystarczającej do zrozumienia pouczenia lub uzasadnienia. Na przykład w wielu przypadkach kontakt z osobami pochodzącymi z krajów arabskich odbywa się w języku angielskim lub francuskim a nie w arabskim przez co niejednokrotnie dochodzi do niezrozumienia przekazywanych informacji. Wskazane byłoby również przekazywanie cudzoziemcom decyzji przetłumaczonych razem z uzasadnieniem ponieważ w wielu przypadkach tylko zrozumienie uzasadnienia daje możliwości	Fundacja Ocalenie	Uwaga uwzględniona W przepisie dodano, że pouczenie będzie pisemne

		do odwoływania się od danej decyzji.		
5.	Art. 8 ust. 2	Cudzoziemiec ma prawo do zrozumiałej dla niego, konkretnej, rzetelnej i łatwo dostępnej informacji na temat procedur, których jest podmiotem na terytorium RP. Dobrym rozwiązaniem byłoby wyszczególnienie ustawowe prawa do wydania pisma informacyjnego na temat danego postępowania zawierające wszelkie jego tryby i zasady.	Fundacja Ocalenie	Uwaga jest uwzględniona poprzez wprowadzenie regulacji, zgodnie z którą cudzoziemcy będą pouczani o ich prawach i obowiązkach
6.	Art. 9 ust.1 i ust. 3-4	Uważamy, iż wymóg sporządzenia wniosku w języku polskim stanowi realne, a nadto wstępne utrudnienie w prawie migracyjnym, które nie jest do końca potrzebne. Formularze są sporządzone w trzech wersjach językowych i zasadniczo ustawodawca mógłby dopuścić wypełnienie wniosku w tych trzech językach. Dodatkowo należałoby rozważyć możliwość uchylecia mocy obowiązującej ustawy o języku polskim w postępowaniach toczących się w oparciu o ustawę o cudzoziemcach. Nie oznacza to przyzwolenia na używanie dowolnego języka w postępowaniu, lecz o wprowadzenie możliwości pozwalającej na dopuszczenie składania pewnych dokumentów bez tłumaczenia potwierdzonego przez tłumacza przysięgłego lub oświadczeń w języku obcym, w którym porozumiewa się również urzędnik. Nie istnieją bowiem przesłanki, które nakazywałyby tłumaczenie każdego dokumentu przedkładanego w języku obcym na język polski. W ustawie dotychczasowej nie ma również wymogu, aby cudzoziemiec był przesłuchiwany z udziałem tłumacza przysięgłego tym nie mniej zaobserwowaliśmy taką praktykę w ramach postępowań toczących się przed Wojewodą. Ustawa w art. 9 ust. 4 nie przesądza rodzaju tłumacza obecnego podczas przesłuchania. Uważamy, iż należałoby doprecyzować ten przepis tak, by organy prowadzące postępowania nie wymuszały udziału tłumaczy przysięgłych w przesłuchaniach, a także zrezygnować co najmniej z wymogu przedstawiania tłumaczeń przysięgłych w każdym przypadku. Udział tłumacza przysięgłego w znaczny sposób zwiększa koszt postępowania o zezwolenia na pobyt po stronie cudzoziemców, a także może narazić ich na naruszenie terminów ustawowych w zakresie składania pism i uzupełniania wniosków ze względu na terminarze pracy tłumaczy przysięgłych.	Interkulturalni PL	Uwaga nieuwzględniona Zgodnie z ustawą z dnia 7 października 1999r. o języku polskim (t.j. Dz. U z 2011r. Nr 43 poz. 224) językiem urzędowym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest język polski i organy administracji publicznej realizują swoje zadania w tym języku. Ustawa nie wymaga aby w postępowaniu administracyjnym brał udział tłumacz przysięgły.

7.	Art. 9 ust. 3	W projekcie Ustawy nie ma informacji jak należy postąpić w sytuacji, w której trudno znaleźć tłumacza przysięgłego, lub czas oczekiwania na tłumaczenie jest bardzo długi ze względu na dostępną liczbę tłumaczy konkretnego języka na terytorium RP, lub na terytorium RP nie ma tłumaczy przysięgłych z danego języka. Wskazane jest by ustawa precyzowała jakie są możliwości postępowania w takich przypadkach.	Fundacja Ocalenie	Uwaga nieuwzględniona Ustawa nie może regulować tych zagadnień
8.	Art. 10 ust. 1	Możliwość doręczenia pism „w każdym miejscu, gdzie się adresata zastanie” jest nieuzasadniona ponieważ rodzi możliwość nadużyć ze strony odpowiednich organów.	Fundacja Ocalenie	Uwaga nieuwzględniona Brak uzasadnienia do formułowania takiego wniosku
9.	Art. 11 ust. 2	W art. 11 ust. 2 nie jest znana przesłanka wyłączenia stosowania art. 79 § 2 kpa, skoro w projektowanym ust. 4 tego artykułu częściowo przywraca się regułę art. 79 § 2 kpa, a nawet poszerza się ją o inne osoby.	Prokuratoria Generalna	Uwaga uwzględniona Wyłączenie powinno dotyczyć art. 79 § 1 Kpa.
10.	Art. 12 ust. 1 pkt 2	W art. 12 ust. 1 pkt 2 zakłada się, że zakres wywiadu środowiskowego będzie określony w akcie wykonawczym. Tymczasem powinien być on określony bezpośrednio w ustawie. Informacje gromadzone w ramach wywiadu środowiskowego mogą wkraczać w sferę różnorodnych danych osobowych, w tym danych wrażliwych. Stąd, zważywszy art. 47 Konstytucji RP, odnoszący się również do cudzoziemców, zasadne jest określenie informacji o cudzoziemcu, które obejmuje wywiad środowiskowy, wprost w ustawie.	Prokuratoria Generalna	Uwaga uwzględniona
11.	Art. 11 i 12	Przepisy art. 11 i 12 muszą być poprzedzone przepisami materialnymi wskazującymi przypadki, w których jest dopuszczalne przeprowadzenie wywiadu środowiskowego i ustalanie miejsca pobytu osób towarzyszących cudzoziemcowi, a także określającymi organ administracji rządowej podejmujący decyzję w tych sprawach, z uwzględnieniem przepisów ustawy o Straży Granicznej regulujących uprawnienia Straży Granicznej w tym zakresie.	Prokuratoria Generalna	Uwaga nieuwzględniona Wywiad środowiskowy oraz sprawdzenie lokalu są czynnościami wykonywanymi w toku postępowań prowadzonych na podstawie ustawy o cudzoziemcach w celu potwierdzenia informacji podanych przez cudzoziemca lub gdy zgromadzone informacje okazały się sprzeczne albo nasuwają wątpliwości odnośnie ich prawdziwości. Nie ma potrzeby wprowadzania zmian w ustawie o Straży Granicznej

				ponieważ zgodnie z art. 1 ust. 2 pkt 14 do zadań Straży Granicznej należy wykonywanie zadań określonych w innych ustawach w tym w ustawie o cudzoziemcach.
12.	Art. 11 ust. 4	Należałoby uściślić definicję <i>pory nocnej</i> .	Fundacja Ocalenie	Uwaga uwzględniona
13.	Art. 11 ust. 5	Należałoby uściślić kim jest <i>dorosły domownik</i> .	Fundacja Ocalenie	Uwaga nieuwzględniona Pojęcie to będzie rozumiane zgodnie z treścią art. 43 kpa.
14.	Art. 15 ust. 2 i ust. 3	<p>Informacje na temat niepełnosprawności lub wyznania, niezależnie czy pochodzą z przedstawionej dokumentacji, czy też z oświadczenia cudzoziemca stanowią dane osobowe, które nie są wymienione w katalogu z art. 13 ustawy. Dane dotyczące wyznania oraz niepełnosprawności, jako dyskryminacyjne, muszą być traktowane jako dane wrażliwe, których przetwarzanie objęte jest szczególnymi rygorami prawnymi.</p> <p>Zgodnie z art. 27 ust 2 ustawy o ochronie danych osobowych dane tego rodzaju mogą być przetwarzane w następujących okolicznościach:</p> <p>1) osoba, której dane dotyczą, wyrazi na to zgodę na piśmie, chyba że chodzi o usunięcie dotyczących jej danych, - komentarz: w ustawie brak jest uregulowania na temat wyrażania przez cudzoziemca zgody na przetwarzanie danych dotyczących jego niepełnosprawności lub wyznania.</p> <p>2) przepis szczególnej innej ustawy zezwala na przetwarzanie takich danych bez zgody osoby, której dane dotyczą, i stwarza pełne gwarancje ich ochrony, - komentarz: w ustawie brak instrumentów stwarzających pełne gwarancje ochrony tych danych</p> <p>Wydaje się nadto, iż gromadzenie tego rodzaju danych nie jest konieczne i w przepisach można by przyjąć fikcję, iż załączenie określonych, szczególnych zdjęć jest dopuszczalne za okazaniem odpowiednich dokumentów lub złożeniem oświadczenia w tym przedmiocie, ale bez czynienia jakichkolwiek adnotacji. Tego rodzaju fikcja/domniemanie prawne pozwala osiągnąć cele zakładane przez ustawodawcę bez gromadzenia danych wrażliwych. Ponadto należy zauważyć, że jeżeli jakiegokolwiek adnotacje miałyby być czynione w związku ze szczególnym rodzajem zdjęcia to winny być one ogólne, tj. nie określać ani rodzaju niepełnosprawności, ani nazwy wspólnoty wyznaniowej, do której cudzoziemiec przynależy, a zatem winny wskazywać co najwyżej informację, iż zdjęcie zostało załączone ze względu na niepełnosprawność lub z powodów religijnych.</p>	Interkulturalni PL	Uwaga nieuwzględniona Projekt ustawy nie przewiduje możliwości gromadzenia tego typu danych. Przepisy są tak samo skonstruowane jak odnoszące się do obywateli polskich ubiegających się o wydanie dowodu lub paszportu

15.	Art. 15 ust. 4	Charakteryzuje się kazuistyką. Postuluje się zastąpienie obecnego brzmienia przepisu bardziej ogólnym, np. „W uzasadnionych przypadkach do wniosku można dołączyć fotografię przedstawiający inny niż wyżej opisany, wizerunek cudzoziemca, pozwalający na identyfikację jego naturalnych cech odróżniających”	Interkulturalni PL	Uwaga nieuwzględniona Przepisy są tak samo skonstruowane jak odnoszące się do obywateli polskich ubiegających się o wydanie dowodu lub paszportu. Ponadto wymogi dotyczące fotografii służącym później do wydania cudzoziemcowi karty pobytu muszą być zgodnie z regulacjami Rozporządzenia Rady (WE) Nr 1030/2002 z dnia 13 czerwca 2002 r. ustanawiające jednolity wzór dokumentów pobytowych dla obywateli państw trzecich
16.	Art. 23	Za wadliwie sformułowany lub zbędny należy uznać art. 23 projektu, traktujący „o pieczęci okrągłej z wizerunkiem orła ustalonym według wzoru godła państwowego”, jaką może używać Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców, w sytuacji jednoznacznego brzmienia odpowiednich przepisów ustawy z dnia 31 stycznia 1980 r. o godle, barwach i hymnie Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2005 r., Nr 235, poz. 2000 ze zm.) [por. art. 16c ust. 1 i ust.3 w związku z art. 2a pkt 2) tej ustawy, w sytuacji, gdy nie budzi najmniejszej wątpliwości, że ów organ jest organem administracji rządowej w rozumieniu ostatniego z tych przepisów, a tym samym, że jest zobowiązany do używania tam zdefiniowanej pieczęci urzędowej.]	Sąd Najwyższy	Uwaga uwzględniona Przepis został wykreślony
17.	Art. 26	Należałoby uściślić terminy <i>warunki</i> i <i>wystarczające środki</i> ponieważ aktualne zapisy pozwalają na dużą swobodę oceny.	Fundacja Ocalenie	Uwaga nieuwzględniona Powyższa kwestia będzie regulowana w rozporządzeniu wydanym na podstawie art. 27
18.	art. 26 ust. 1 pkt 2 lit. c	Proponujemy zastąpić kropkę przecinkiem i dodać po przecinku: „ <i>chyba, że zezwolenie takie uzyskuje się przy przekraczaniu granicy</i> ”	Interkulturalni PL	Uwaga nieuwzględniona Zgodnie z projektowanymi przepisami cudzoziemiec będzie jedynie okazywał wymagane dokumenty.
19.	Art. 26 ust. 2	Naszym zdaniem błędnie definiuje okres, na który winno być wykupione ubezpieczenie dla osób przybywających na pobyt czasowy w celach zarobkowych. Okres ten nie jest bowiem możliwy do przewidzenia w chwili wjazdu. Proponujemy określenie okresu w dniach, np. 30 dni i dodanie regulacji zobowiązującej cudzoziemca do zachowania ciągłości okresu	Interkulturalni PL	Uwaga nieuwzględniona Obowiązku proponowanego przez wnioskodawcę nie można byłoby

		ubezpieczeniowego do czasu uzyskania ubezpieczenia zdrowotnego w rozumieniu ustawy dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.		wyegzekwować. Cudzoziemiec powinien wiedzieć kiedy rozpoczyna pracę na terytorium Polski.
20.	Art. 27 ust. 2	<p>Zawiera delegację do wydania aktu wykonawczego związanego z dokumentowaniem środków niezbędnych do utrzymania się w okresie pobytu. Po słowie „wyżywienia” brakuje przecinka, ponadto ustawodawca winien usunąć z katalogu frazę „kosztów ewentualnego leczenia”, skoro bezwzględnie wymaga się od cudzoziemca ubezpieczenia w tym zakresie. Pozostawienie tego rodzaju wydatków niepotrzebnie podnosiłoby kwotę, pozostawioną Ministrowi do ustalenia.</p> <p>Podobnie uwzględnienie kosztów „wydania i wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu” nie powinno mieć miejsca, gdyż abstrakcyjnie pojmowany ruch cudzoziemców w ogólności nie powinien być obciążony kosztem ryzyka, dotyczącego niewielkiej liczby osób, naruszających zasady pobytu. W dodatku kosztu tego rodzaju nie sposób logicznie powiązać z kosztami określonymi w art. 26 ust. 1 pkt 2 lit. b. Koszt tego rodzaju nie jest również z góry znany, ani możliwy do ustalenia na podstawie jednolitych, stałych i obiektywnych kryteriów, stąd Minister musiałby określać go odrębnie dla każdego cudzoziemca pochodzącego z danego kraju, uwzględniając lub nie tego rodzaju czynniki, których zastosowanie nie jest również możliwe do ustalenia bez badania konkretnego stanu faktycznego (tj. kosztów pobytu w ośrodku, kosztów organizacji konwoju, kosztów eskorty w samolocie, etc), co prowadziłoby w efekcie do dyskryminacji niektórych grup cudzoziemców, wymagając od nich znacznie większego wkładu finansowego. Uwzględnienie tych wydatków wydaje się być również przejawem negatywnego podejścia projektodawcy do zagadnienia migracji i traktowania go w kategorii potencjalnego, zgeneralizowanego zagrożenia, mimo iż założenie tego rodzaju nie odzwierciedla rzeczywistości.</p>	Interkulturalni PL	<p>Uwaga uwzględniona w wytycznych do wydania rozporządzenia</p> <p>Uwaga uwzględniona w wytycznych do wydania rozporządzenia</p>
21.	Art. 30	<p>Projekt ustawy przewiduje szeroki katalog okoliczności uzasadniających odmowę wjazdu na terytorium RP (art. 30 ust. 1) oraz wyjątki od powyższych zasad (art. 30 ust. 2-6). W projekcie pominięto jednak kwestię przekraczania granicy przez cudzoziemców chcących ubiegać się na terytorium RP o nadanie statusu uchodźcy.</p> <p>Prawo do azylu zostało przewidziane w art. 14 ust. 1 Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka oraz w art. 19 Karty Praw Podstawowych, która na mocy Traktatu z Lizbony uzyskała moc prawnie wiążącą.</p> <p>Zgodnie z Konwencją dotyczącą statusu uchodźców, sporządzoną w Genewie dnia 28 lipca 1951 r., żadne umawiające się Państwo nie wydało lub nie zawróci w żaden sposób uchodźcy do granicy terytoriów, gdzie jego życiu lub wolności zagrażałoby niebezpieczeństwo ze względu na jego rasę, religię, obywatelstwo, przynależność do określonej grupy społecznej lub przekonania polityczne. Nie może powoływać się jednakże na dobrodziejstwo powyższego postanowienia uchodźca, co do którego istnieją podstawy, aby uznać go za groźnego dla bezpieczeństwa państwa, w którym się on znajduje, lub który będąc skazanym prawomocnym</p>	Helsińska Fundacja Praw Człowieka	Uwaga uwzględniona Poprzez uzupełnienie ust. 2

		<p>wyrokiem za szczególnie poważne zbrodnie stanowi niebezpieczeństwo dla społeczeństwa tego państwa (art. 33 Konwencji).</p> <p>Zgodnie z dyrektywą Rady 2005/85/WE z dnia 1 grudnia 2005 r. w sprawie ustanowienia minimalnych norm dotyczących procedur nadawania i cofania statusu uchodźcy w państwach członkowskich (dalej: dyrektywa proceduralna), państwa członkowskie zapewniają, aby organy, do których prawdopodobnie zwróciłaby się osoba zamierzająca złożyć wniosek o udzielenie azylu, były w stanie pouczyć ją o sposobie i miejscu, w którym może ona złożyć taki wniosek lub może żądać, aby organy te przekazały taki wniosek właściwemu organowi.</p> <p>Użyte sformułowanie zakłada obowiązek państw członkowskich do zapewnienia dostępu do informacji na temat postępowania o nadanie statusu uchodźcy. Straż Graniczna ma zatem obowiązek poinformować o możliwości i sposobie złożenia wniosku, a wniosek taki powinien zostać przekazany właściwemu organowi, który go rozpatrzy. Jednocześnie funkcjonariusz Straży Granicznej na granicy nie jest uprawniony do tego, by podejmować decyzję, co do jego zasadności.</p> <p>W związku z powyższym nie można odmówić wjazdu do RP cudzoziemcowi, który zgłasza na granicy chęć ubiegania się o nadanie statusu uchodźcy w Polsce, nawet wówczas, gdy nie posiada dokumentu uprawniającego go do przekroczenia granicy.</p> <p>Jedynym dopuszczalnym powodem odmowy wjazdu takiemu cudzoziemcowi jest okoliczność określona w art. 30 ust. 1 pkt 11 projektu ustawy. Tym samym art. 30 ust. 1 pkt 1-10 projektu ustawy nie powinien znajdować zastosowania wobec cudzoziemców zgłaszających na granicy chęć ubiegania się o nadanie statusu uchodźcy w Polsce.</p> <p>Powyższy wyjątek od ogólnych zasad odmowy wjazdu na terytorium RP powinien w sposób jasny i nie budzący wątpliwości zostać wymieniony w treści projektu ustawy. Z doświadczenia Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka wynika, iż brak tożsamego uregulowania w dotychczas obowiązującej ustawie z dnia 13.06.2003 r. o cudzoziemcach prowadził do problemów w realizacji zobowiązań RP.</p>		
22.	Art. 30 ust. 1 pkt 11 i Art. 30 ust. 3	Zawiera sprzeczność. Wydaje się, iż osobie, która stanowi zagrożenie dla obronności, lub której wjazd narusza interesy innego państwa UE nie winno być wydane zezwolenie na przejazd, czy tranzyt przez terytorium UE. Stąd pożądane byłoby wyłączenie ust. 1 pkt 1 z zakresu działania art. 30 ust. 3. Chyba, że ustawodawca przyjmuje fikcję, iż osoba podróżująca w zgodzie z regulacjami Schengen nie może stanowić zagrożenia, gdyż została uprzednio „prześwietlona”.	Interkulturalni PL	Uwaga nieuwzględniona Rozwiązanie jest zgodne z kodeksem granicznym Schengen
23.	Art. 31 ust. 2	Niezasadnie zdaniem Stowarzyszenia zawęża definicję rodziny cudzoziemca do małżonka, oraz bezpośrednich zstępnych i wstępnych. Zastrzeżenia budzi nieuwzględnienie choćby bezpośrednich krewnych w linii bocznej oraz dalszych wstępnych lub zstępnych. Ponadto w dzisiejszym świecie ustawodawca winien uwzględniać większe skomplikowanie stosunków partnerskich i traktować uregulowane zgodnie z prawem danego kraju związki partnerskie, czy małżeństwa na równi z małżeństwami, zdefiniowanymi w polskim prawie. Przyjęta regulacja prowadzi do dyskryminacji w zasadzie swobody przepływu osób. Jednocześnie przyjęcie szerszej definicji rodziny nie oznacza automatycznie rozpoznawania związków partnerskich w	Interkulturalni PL	Uwaga nieuwzględniona zapropionowana w projekcie definicja członka rodziny zgodna z dyrektywą 2004/38/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie prawa obywateli Unii i

		świcie polskiego prawa w wewnętrznych stosunkach prawnych, a zatem w sytuacjach innych niż zasady przekraczania granicy i pobytu.		członków ich rodzin do swobodnego przemieszczania się i pobytu na terytorium państw członkowskich
24.	Art. 35 ust. 3 i ust. 4	<p>Proponujemy, aby odnotowaniu w dokumencie podróży cudzoziemca podlegała jedynie decyzja prawomocna. W przypadku jej uchylecia bowiem wpis musiałby być wykreślony i pozostawiał ślad mogący budzić kontrowersje przy kolejnych przekroczeniach granicy, narażając cudzoziemca na dyskryminację. Decyzja uchylona jest zgodnie z k.p.a. traktowana jako niebyła a zatem nie powinna być dokumentowana w dokumencie podróży.</p> <p>W ust. 3 z kolei regulacja dotycząca rygoru natychmiastowej wykonalności powinna być pozostawiona uznaniu organu podejmującemu czynność. Automatyczne nadanie rygoru natychmiastowej wykonalności decyzji o odmowie wjazdu czyni kontrolę instancyjną iluzoryczną, a więc narusza standardy demokratycznego państwa prawa.</p>	Interkulturalni PL	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>W przypadku wydania decyzji uchylającej decyzje o odmowie wjazdu wydaną przez organ pierwszej instancji, Odnotowanie w dokumencie podróży cudzoziemca wydania decyzji o odmowie wjazdu nie ma żadnego wpływu na kolejne przekraczanie granicy. Dodatkowo należy wskazać, iż przyjęcie proponowanego rozwiązania budzi wątpliwości w zakresie trybu odnotowywania. Czy cudzoziemcy sami powinni zgłaszać się do komendanta placówki Straży Granicznej w celu uzyskania stosownego wpisu, w przypadku nie złożenia odwołania lub utrzymania w mocy decyzji wydanej przez organ pierwszej instancji?</p> <p>Rozwiązanie zgodne z kodeksem granicznym Schengen</p>

25.	Art. 37 ust. 1	Projekt ustawy nie precyzuje co dokładnie się dzieje po doprowadzeniu cudzoziemca do granicy. Wskazane jest by to uregulować.	Fundacja Ocalenie	Uwaga nieuwzględniona Opis takich działań wykracza poza zakres regulacji ustawy
26.	Art. 43.	Wydaje się, iż w art. tym doszło do błędnego odwołania. Ustawodawcy chodziło chyba o art. 287.	Interkulturalni PL	Uwaga uwzględniona Przepis został poprawiony redakcyjnie
27.	Art. 46 ust. 2	Może prowadzić do sporu kompetencyjnego oraz braku orientacji co do właściwego organu wydającego decyzję. Nie jest jasne z brzmienia ustawy w jakich okolicznościach decyzję miałby wydawać określony organ na szczeblach hierarchii policyjnej. Proponuje się wykreślenie komendanta powiatowego w związku z faktem, iż większość komórek policji zajmujących się pobytem cudzoziemców umieszczona jest w strukturach komend wojewódzkich. Te same uwagi dotyczą Straży Granicznej, aczkolwiek tutaj zakres kompetencji jest bardziej przejrzysty.	Interkulturalni PL	Uwaga nieuwzględniona Decyzję podejmuje ten organ, który w wyniku kontroli stwierdził okoliczności do wydania stosownej decyzji.
28.	Art. 47 ust. 1 pkt. 4	Proponujemy wykreślić, gdyż stanowi on wykraczające poza potrzeby, a nadto mało precyzyjne uregulowanie, które zasadniczo może utrudniać mały ruch przygraniczny, a zatem naruszać cele uregulowania tej instytucji. Nie wiadomo bowiem, jakiego rodzaju dokumenty są niezbędne do uzyskania zezwolenia.	Interkulturalni PL	Uwaga nieuwzględniona Proponowane rozwiązanie jest zgodne z rozporządzeniem (WE) nr 1931/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 grudnia 2006 r. ustanawiającego przepisy dotyczące małego ruchu granicznego na zewnętrznych granicach lądowych państw członkowskich i zmieniającego postanowienia Konwencji z Schengen
29.	Art. 52 pkt 5 i 6	W projektowanych przepisach brak jest uregulowań odnośnie trybu ustalania okoliczności wskazujących na to, iż warunki mieszkaniowe osoby zapraszającej nie są wystarczające dla uczynienia zadość obowiązkowi wynikającym z zaproszenia. W przypadku braku uregulowania tej kwestii powstanie luka pozwalająca na dowolność interpretacyjną. Z drugiej strony sprawdzanie warunków mieszkaniowych w drodze wywiadu środowiskowego wydaje się nadmierną ingerencją w prawo do prywatności. Proponujemy rezygnację z tego zapisu. Weryfikacja tego rodzaju nie spowoduje w naszym przekonaniu znacznego odsiewu osób wystawiających zaproszenia, ani nie będzie zapobiegała w żaden sposób możliwym nadużyciom tej instytucji. W ustępie 6 brak czasookresu, w którym obowiązuje powyższe zastrzeżenie. Brak wykonania	Interkulturalni PL	Uwaga nieuwzględniona Dotychczasowa praktyka stosowania tego przepisu nie budziła wątpliwości. Uwaga uwzględniona w dodanym ust. 2

		zobowiązań związanych z uprzednim zaproszeniem nie powinno obciążać danej osoby bezterminowo. Ustawodawca powinien wprowadzić zatem regulację ograniczającą, np. „w ciągu ostatnich trzech lat”.		
30.	Art. 52 pkt 5	Należałoby dookreślić termin warunków mieszkaniowych zapraszającego, <i>które wskazują, że nie będzie on w stanie wykonać zobowiązań przyjętych na siebie w zaproszeniu</i> , bądź całkowicie zrezygnować z niego z powodu dania zbyt dużego pola dla uznaniowości organu.	Fundacja Ocalenie	Uwaga nieuwzględniona Dotychczasowa praktyka stosowania tego przepisu nie budziła wątpliwości
31.	Art. 55 pkt 2	Jest niewykonalny, gdyż nie ma możliwości określania wysokości pewnych kosztów określonych w tym przepisie a priori, co może prowadzić do dowolności orzekania przez organy administracji. Postulujemy doprecyzowanie przepisu lub rezygnację z wymogu w zakresie kosztów wydania i wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu;	Interkulturalni PL	Uwaga uwzględniona Koszty o których mowa w uwadze zostaną określone w rozporządzeniu
32.	Art. 56	W nawiązaniu do treści przepisu art. 56 projektu ustawy o cudzoziemcach, mając na uwadze obowiązujący tryb rejestracji zaproszeń, proponujemy następującą redakcję artykułu: Art. 56. W zaproszeniu zamieszcza się: 6) określenie czasu, na który zapraszający zaprasza cudzoziemca <u>ze wskazaniem ilości dni pobytu na terytorium RP</u> . Taka redakcja artykułu pozwoli na doprecyzowanie okresu pobytu zapraszanego cudzoziemca na terytorium RP w okresie udzielonej wizy (np. od 2012-11-06 do 2013-11-06, 180 dni) i uniknięcie sytuacji kiedy zaproszenie jest wystawiane na dłuższy okres czasu, mimo że w praktyce zaproszenie dotyczy kilku krótszych okresów. Taki kształt przepisów pozwoli na deklarację zgodnego ze stanem faktycznym okresu zaproszeń przy wpisywaniu wniosków do ewidencji zaproszeń, a więc i składanie wniosków na właściwy typ wizy (wiz typu C zamiast wiz typu D). To dodatkowe kryterium pozwoli sprecyzować chęci osoby zapraszającej oraz wykluczy sytuacje, w której konsul, pomimo zarejestrowanego przez Wojewodę dłuższego okresu pobytu wydaje wizę na znacznie krótszy termin.	Fundacja Rozwoju Oprócz Granic	Uwaga uwzględniona Powyższa kwestia będzie określona to rozporządzeniu.
33.	Art. 58	Wskazane byłoby uzależnienie możliwości dochodzenia zwrotów kosztów w przypadku utraty płynności finansowej przez zapraszającego od przyczyn utraty płynności i rozpatrywanie tego typu sytuacji indywidualnie przez urząd, a nie przez Sąd. Oryginalny zapis może odstraszać nawet stabilnych finansowo zapraszających.	Fundacja Ocalenie	Uwaga nieuwzględniona Dochodzenie tych roszczeń nie należy do postępowania administracyjnego
34.	Art. 58.	W artykule wskazano, iż Skarb Państwa oraz inne uprawnione podmioty będą posiadały roszczenie o zwrot kosztów pobytu cudzoziemca w związku obowiązkami wykonywanymi przez te organy. Biorąc pod uwagę, iż przewiduje się możliwość zatrzymania i pozbawienia wolności cudzoziemca przez okres do 12 miesięcy oraz fakt, iż w okresie tym cudzoziemiec pozostaje w wyłącznej dyspozycji organów wykonujących ustawowo nakazane czynności, a także <u>tryb i czas wykonywania tych czynności jest wyłącznie od tych organów zależny</u> wydaje się, iż przedmiot roszczeń Skarbu Państwa względem zapraszającego został uregulowany zbyt	Interkulturalni PL	Uwaga nieuwzględniona Przepis został jednak doprecyzowany. W ocenie projektodawcy zapraszający powinien ponosić pełne koszty wydania i wykonania decyzji o

		<p>szeroko. Powinien on zostać ograniczony wyłącznie do kosztów powrotu cudzoziemca, względnie kosztów jego pobytu przez dany okres. Powinno się określić ryczałt kosztów pobytu do wysokości którego można by dochodzić roszczenia od wystawiającego zaproszenie, przy czym wysokość ryczałtu nie powinna przekraczać równowartości kosztów utrzymania cudzoziemca w strzeżonym ośrodku przez okres jednego miesiąca. Tego typu rozwiązanie byłoby proporcjonalne, a nadto sprawiedliwe. Motywowałyoby również organy do działań bez większej zwłoki.</p>		<p>zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu.</p>
35.	Art. 59 ust. 2 pkt 3	<p>te same uwagi dotyczą art. 59 ust. 1 pkt 3 w związku z jego merytorycznym powiązaniem.</p>	Interkulturalni PL	<p>Uwaga nieuwzględniona Instytucja zaproszeń służy głównie ułatwieniu procedur wizowych i dotyczy także wiz krajowych. Jest to regulacja prawa krajowego. Zapraszający ponosi odpowiedzialność finansową na zasadzie ryzyka będąc zobowiązany do pokrycia kosztów ewentualnego leczenia cudzoziemca również po upływie ważności posiadanej wizy, gdy cudzoziemiec kontynuuje pobyt na terytorium Polski, a posiadane przez niego ubezpieczenie zdrowotne utraciło już ważność. To samo dotyczy zobowiązania zapraszającego do pokrycia kosztów wydania i wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu. Ponadto zostaną wprowadzone zmiany w art. 53 ust. 2 pkt 3, art. 55 pkt 2 i art. 59 ust. 2 pkt 3, w zakresie dowodzenia posiadania przez zapraszającego środków na</p>

				pokrycie kosztów leczenia i zobowiązania do powrotu
36.	Art. 62	Nie uwzględnia wizy wydawanej w celach podróży służbowej lub w związku z prowadzonymi interesami gospodarczymi lub zawodowymi, które nie stanowią wykonywania pracy na terytorium RP lub prowadzenia na jej terytorium działalności gospodarczej. Warto przy tym dodać, iż jest to jeden z najczęstszych powodów przekraczania granicy poza celami turystycznymi i warto aby ustawodawca uwzględnił to w katalogu rodzajów przysługujących cudzoziemcom wiz.	Interkulturalni PL	Ewentualne uwzględnienie uwagi do decyzji MSZ, które postuluje ograniczenie celów wydawania wiz.
37.	Art. 62 ust. 1 pkt 2	Zgodnie z art. 62 pkt. 1 ust. 2 „Wizę Schengen lub wizę krajową wydaje się w celu odwiedzin u rodziny lub przyjaciół”. W języku polskim „przyjaźń” to więź łącząca osoby będące ze sobą bardzo blisko. A zatem sformułowanie to związane byłoby z koniecznością weryfikacji tej więzi. Dlatego proponujemy zastąpienie słowa „przyjaciół” sformułowaniem „znajomi”, które jest neutralne i nie budzi wątpliwości związanych z weryfikacją więzi łączących osoby.	Międzynarodowa Organizacja do Spraw Migracji	Ewentualne uwzględnienie uwagi do decyzji MSZ, które postuluje ograniczenie celów wydawania wiz.
38.	Art. 66 ust. 1 Art. 91 ust 1	Uważamy, iż o ile przesłanki i zasady cofania i unieważniania wizy nie budzą zasadniczych wątpliwości to ponieważ zostały sformułowane w sposób kategoryczny musi istnieć klauzula sanacyjna, która pozwalałaby w wyjątkowych okolicznościach odstąpić od decyzji w przedmiocie cofnięcia lub unieważnienia wizy mimo zachodzenia przesłanek materialnych ku temu, gdyby wymagała tego szczególna sytuacja cudzoziemca. Dotyczy to w szczególności sytuacji określonej w punkcie 4 (gdyby ubezpieczenie wygasło), 7b (w przypadku zatajenia prawdy – różnica w interpretacji może mieć charakter kulturowy). Co do punktu 3 uważamy, iż organ winien być uprawniony do skrócenia okresu obowiązywania wizy stosowanie do posiadanych przez cudzoziemca kosztów.	Interkulturalni PL	Uwaga nieuwzględniona Proponowane rozwiązania niewydają się być zasadne Ponadto przyjęte rozwiązania są wzorowane na wspólnotowym kodeksie wizowym.
39.	Art. 66 ust. 1 pkt 5	W dziale VI dotyczącym wiz dla cudzoziemców, w art. 66 ust. 1 pkt 5 ustawy, ustawodawca wskazuje, że odmawia się wydania wizy krajowej cudzoziemcowi, jeżeli wjazd lub pobyt cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej może stanowić zagrożenie dla obronności, bezpieczeństwa i porządku publicznego lub naruszyć interes Rzeczypospolitej Polskiej. Ogólne sformułowania w postaci klauzul generalnych pozostawiają zbyt dużą swobodę decyzyjną organom administracji państwowej w przesądzaniu o możliwości wjazdu cudzoziemca na teren Polski. W konsekwencji istnieje niebezpieczeństwo blokowania udziału cudzoziemców w polskim rynku pracy z nieobiektywnych powodów. Ta sama obawa dotyczy pkt 9 ww. artykułu, gdzie przyczyną odmowy wydania wizy mogą stać się nieuzasadnione wątpliwości co do jego zamiaru opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przed upływem terminu ważności wizy oraz art. 99 ust. 1 pkt 3 kiedy podstawą odmowy udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy jest wskazane wyżej zagrożenie dla obronności, bezpieczeństwa państwa etc.	PKPP Lewiatan	Uwaga nieuwzględniona. Przyjęte rozwiązania są wzorowane na rozwiązaniach wspólnotowego kodeksu wizowego. Ponadto cudzoziemiec posiadający wizę krajową może podróżować po terytorium Schengen

40.	Art. 66 ust. 1 pkt 9	W art. 66 ust. 1 pkt 9 należy doprecyzować pojęcie „uzasadnione wątpliwości co do jego zamiaru opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przed upływem terminu ważności wizy”. Praktyka pracy urzędów konsularnych RP zagranicą wskazuje na to iż decyzje konsulów nie podlegają uzasadnieniom. Należy jednak zobowiązać urzędy konsularne do wskazania przyczyn odmowy w formie pisemnej.	Fundacja Rozwoju Oprócz Granic	Uwaga nieuwzględniona. Zgodnie z treścią art. 76 projektu ustawy wydanie lub odmowa wydania wizy następuje w drodze decyzji.
41.	Art. 72	Jest zbędny z punktu widzenia zakresu regulacji ustawowej, gdyż kwestia sposobu komunikacji nie wydaje się być materią ustawową a problemem organizacji sposobu działania poszczególnych służb.	Interkulturalni PL	Uwaga nieuwzględniona. Prowadzenie omawianej regulacji jest konieczne w celu zapewnienia sprawnego funkcjonowania administracji państwowej.
42.	Art. 76 ust. 3	Przyznaje walor ostateczności decyzji o wydaniu wizy, a zatem nie przewiduje w tym zakresie środków odwoławczych, co kłóci się z wcześniejszymi regulacjami dotyczącymi uznania organów w tym zakresie. Wydana decyzja może się bowiem różnić od tej wynikającej z wniosku i cudzoziemiec winien mieć możliwość kwestionowania zasadności tej decyzji.	Interkulturalni PL	Uwaga nieuwzględniona. Przyjęte rozwiązania są zgodne z wspólnotowym kodeksem wizowym, który w art. 32 ust 3 wskazuje, iż tylko od decyzji o odmowie wydania wizy przysługuje odwołanie.
43.	Art. 78 ust. 1 pkt 1 lit. i	Zawarte w art. 78 ust. 1 pkt 1 lit. i informacje często mogą nie być dostępne ze względu m.in. na wymianę dokumentów podróży. Istnieje też duże prawdopodobieństwo iż owe dane będą niepełne (np. informacja nie do uzyskania w przypadku wymiany/utruty paszportu). Ponadto, ww. informacje mogą być pozyskiwane przez urząd konsularny we własnym zakresie poprzez krajowy numer identyfikacyjny cudzoziemca lub przez jego imię i nazwisko połączone z datą urodzenia. Sugerujemy redakcję artykułu polegającą na pominięciu zawartego wymogu.	Fundacja Rozwoju Oprócz Granic	Brzmienie przepisu uzależnione jest od decyzji MSZ
44.	Art. 78. ust. 2, ust. 3 i ust. 4	Do art. 78.ust. 2 i 3 należy odnosić uwagi poczynione do art. 26 ust. 2. Ocena okoliczności, o których mowa w art. 78 ust. 4 nie leży w kompetencjach konsula ani nie może być przez niego rozstrzygana. Organy administracji państwowej nie mają kompetencji do ingerowania w stosunki cywilnoprawne, a w szczególności brak jest przepisów, które pozwalałyby na selekcionowanie podmiotów ubezpieczających. Ponadto należy zauważyć, iż rzeczywiste możliwości zaspokojenia roszczeń zawsze wynikają z indywidualnej sytuacji, a zatem nie można ich określić w sposób przewidywany przez ustawodawcę w proponowanej regulacji.	Interkulturalni PL	Uwaga nieuwzględniona. Przyjęte rozwiązania są wzorowane na rozwiązaniach wspólnotowego kodeksu wizowego.
45.	Art. 82 ust. 1	Chcieliśmy wskazać, iż przesłanki uzasadniające przedłużenie wizy krajowej są zarysowane zbyt ostro. Wielokrotnie zdarza się, iż przedłużenie pobytu jest motywowane zwykłymi względami osobistymi i zawodowymi oraz niekoniecznie takimi, które wystąpiły niezależnie od woli cudzoziemca lub uniemożliwiają mu opuszczenie terytorium RP. Częstokroć wynikają one właśnie z woli cudzoziemca, a w naszym przekonaniu brak jest przesłanek, aby takiej woli nie móc uszanować. Jednocześnie okres przedłużonego pobytu nie musi w racjonalny sposób prowadzić do nabycia uprawnienia do ubieganie się o którąkolwiek z form pobytu czasowego.	Interkulturalni PL	Uwaga nieuwzględniona. We wspólnotowym kodeksie wizowym jest to instytucja o charakterze wyjątkowym i rozwiązanie krajowe jest z nim zgodne.

		<p>By posunąć się do przykładu można by wskazać, iż posiadając wizę turystyczną cudzoziemiec będzie chciał przedłużyć okres jej ważności np. o dwa tygodnie, aby zobaczyć coś jeszcze w Polsce, lub uczestniczyć w jakimś festiwalu, o którym się dowiedział w trakcie pobytu. Postulowalibyśmy zatem następujące zmiany w regulacjach określonych w ustępie 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • w punkcie 1 skreślić przesłankę „ważny” • w całości wykreślić punkt 2. 		
46.	Art. 84 ust. 3	<p>Art. 84 ust. 3 projektu ustawy zawiera nieprecyzyjny zapis, sugerujący iż wiza jest przedłużana automatycznie lub też złożenie wniosku o przedłużenie jest możliwe po upływie terminu ważności wizy, o ile stan zdrowia cudzoziemca nie pozwolił dokonać czynności wymienionych w ostatni dzień legalnego pobytu. Sugerujemy zamianę kolejności artykułów 84 i 85.</p>	Fundacja Rozwoju Oprócz Granic	Uwaga nieuwzględniona Wiza nie może być przedłużana automatycznie ani nie można jej przedłużyć po upływie okresu ważności
47.	Art. 84 ust. 4	<p>Przewidziano możliwość powołania biegłego lekarza przez organ uprawniony do przedłużenia wizy celem stwierdzenia, czy przebywający w szpitalu cudzoziemiec rzeczywiście nie może opuścić terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Przyjęte rozwiązanie uważamy za niepotrzebny wyraz braku zaufania do wiedzy i doświadczenia polskiej służby zdrowia, a zatem nieuzasadnione mnożenie kosztów, które będą musiały być pokryte z budżetu państwa. Ponadto tego rodzaju rozwiązanie stanowi kolejny przejaw traktowania zjawisk migracyjnych w kategoriach zagrożenia, czy też próby wyzyskania uprawnień co jest dla Stowarzyszenia w wysokim stopniu niepokojące.</p> <p>Instytucja prawna „ograniczonego zaufania” winna mieć zastosowanie wyłącznie do przypadków, w których istnieje wysokie prawdopodobieństwo występowania nadużyć, względnie osoba, wobec której stosuje się taką instytucję uprzednio zaufania nadużyła.</p>	Interkulturalni PL	Uwaga nieuwzględniona Organ powinien mieć możliwość przeprowadzenia postępowania dowodowego w sprawie i weryfikacji podnoszonych w postępowaniu administracyjnym faktów.
48.	Art. 84 ust. 4	<p>Art. 85 ust. 4 odsyła do ust. 2 zamiast ust. 3 tego artykułu;</p>	GIODO	Uwaga uwzględniona Zmiana redakcji art. 84
49.	Art. 86	<p>Zdaniem Stowarzyszenia treść tej regulacji wymaga przeformułowania w oparciu o odmienne podstawy aksjologiczne, umożliwiające uelastycznienie systemu migracyjnego i stosowną reakcję na pewne szczególne przypadki. Istotnie państwo nie powinno tolerować w ogólności sytuacji, w której cudzoziemcy nie dotrzymują terminów przewidzianych do wykonania określonej czynności, co jednak nie oznacza, iż nie powinno pozytywnie reagować na sytuacje, w której spóźnienie było usprawiedliwione okolicznościami, stąd postuluje się dodanie stosownej klauzuli sanacyjnej w rodzaju, „chyba, że przyczyna uchybienia terminowi nie leży po stronie cudzoziemca”, itp. To samo dotyczy art. 87 ust. 1 w zakresie terminu uzupełniania braków formalnych wniosku, który zgodnie z k.p.a. wyznaczany jest do 7 dni, co w niektórych przypadkach może okazać się nazbyt krótko.</p>	Interkulturalni PL	Uwaga nieuwzględniona Nie można złożyć wniosku po upływie terminu ważności wizy, ponieważ nie ma już czego przedłużyć

50.	Art. 87 ust. 1	<p>Art. 87 ust. 1 należy doprecyzować w pkt 1:</p> <p>1) <u>w dniu złożenia wniosku</u> wojewoda zamieszcza w dokumencie podróży cudzoziemca odcisk stempla potwierdzającego złożenie wniosku;</p> <p>Pozwoli to uniknąć sytuacji nieuregulowanego pobytu po okresie ważności wizy o ile stan prawa nie pozwala starać się o przedłużenie wizy/złożenia wniosku na kartę pobytu (np. przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie wizy Schengen upoważniającej tylko do wjazdu na to terytorium, o której mowa w art. 62 ust. 1 pkt 23).</p> <p>Oraz dodania pkt 3 w następującym brzmieniu:</p> <p><u>3) Cudzoziemiec ma prawo odmówić zamieszczenia w dokumencie podróży odcisku stempla potwierdzającego złożenie wniosku przez końcem aktualnej wizy lub zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony.</u></p> <p>Taki przepis pozwoli cudzoziemcom samodzielnie dokonać wyboru: ze względu na fakt iż stemple umieszczane są w dokumencie będącym własnością państwa pochodzenia cudzoziemca, a pozyskanie kolejnego dokumentu może wiązać się z koniecznością wyjazdu do odległego kraju.</p>	Fundacja Rozwoju Oprócz Granic	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Stempel jest zamieszczany po usunięciu braków formalnych z datą od złożenia wniosku</p> <p>Przepis ma charakter ochronny dla cudzoziemca bez stempla w dokumencie nie będzie mógł w razie kontroli potwierdzić prawa pobytu</p>
51.	Art. 94 ust. 1	<p>Powinien zostać przeformułowany w kierunku uznania administracyjnego. Podobnie jak w każdym innym przypadku, w którym uprawnienia cudzoziemca są cofane lub ograniczane organ administracyjny winien mieć prawo do oceny indywidualnej sytuacji w ramach tej instytucji. Dlatego też rygor natychmiastowej wykonalności winien być uprawnieniem a nie obowiązkiem organu. Stąd postulujemy wprowadzenie fakultatywności tej instytucji i określenie, iż organ właściwy „może nadać” taki rygor wydawanej decyzji.</p>	Interkulturalni PL	Uwaga uwzględniona
52.	Art. 97	niejasny zapis.	Fundacja Ocalenie	Uwaga częściowo uwzględniona poprzez zmianę redakcji art. 97.
53.	Art. 97 ust. 1	<p>Treść art. 97 ust. 1 projektu ustawy jest sprzeczna z treścią art. 174 ust. 2 projektu ustawy. Zgodnie bowiem z treścią pierwszego z tych przepisów, zezwolenia na pobyt czasowy można udzielić cudzoziemcowi w przypadku, o którym mowa w art. 174, jeżeli okoliczności, które są podstawą ubiegania się o to zezwolenie, uzasadniają jego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres dłuższy niż 3 miesiące. Tymczasem zgodnie z treścią art. 174 ust. 2 projektu ustawy, zezwolenia, o którym mowa w tym przepisie, udziela się na okres nie dłuższy niż 3 miesiące. Powyższa sprzeczność powinna zostać usunięta z treści projektu ustawy.</p>	Helsińska Fundacja Praw Człowieka	Uwaga uwzględniona poprzez zmianę redakcji art. 174 ust. 2
54.	Art. 97 ust. 3 pkt 3	<p>W art. 97 ust.3 pkt 3 właściwe byłoby odwołanie do treści art. 171 i 172, gdyż w obecnym kształcie brzmienie art. 97 jest nieprecyzyjne.</p> <p>Projekt ustawy podobnie jak dotychczasowe regulacje nie zawiera żadnych szczegółowych postanowień odnoszących się do sytuacji małoletnich ofiar handlu ludźmi. W naszej opinii, udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy pokrzywdzonym małoletnim, nie powinno być warunkowane koniecznością „zerwania kontaktu z osobami podejrzanymi o popełnienie</p>	<p>Centrum Pomocy Prawnej im. Haliny Nieć</p> <p>Fundacja Przeciwko Handlowi Ludźmi i</p>	Uwaga częściowo uwzględniona przepis miał jedynie charakter ogólny, jednakże budził wiele wątpliwości i został wykreślony

		przestępstwa”, gdyż w zależności od wieku ofiary i jej stanu psychicznego jak i indywidualnej sytuacji, spełnienie tej przesłanki może być niemożliwe. Z uwagi na fakt, iż udzielenie takiego zezwolenia zasadniczo nie ma zaspokajać celu o charakterze migracyjnym, ale ma wymiar ochronny, właściwe organy powinny kierować się w takich sprawach przede wszystkim najlepszym interesem dziecka.	Niewolnictwo La Strada	Uwaga nieuwzględniona Przepis jest w pełni zgodny z dyrektywą Rady 2004/81/WE z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie dokumentu pobytowego wydawanego obywatelom państw trzecich, którzy są ofiarami handlu ludźmi lub wcześniej byli przedmiotem działań ułatwiających nielegalną imigrację, którzy współpracują z właściwymi władzami
55.	Art. 97 ust. 3 pkt 1 lit e, g	<p>Wprowadza uznanie administracyjne w sferze, w której powinna obowiązywać raczej pewność rezultatu po spełnieniu określonych przesłanek. Uznanie należy wprowadzać wyłącznie w sferze ograniczania lub pozbawiania jednostek określonych uprawnień, natomiast niebezpieczeństwem jest wprowadzanie go w sferze, w której uzyskuje się uprawnienia po spełnieniu enumeratywnie wymienionych przez ustawodawcę przesłanek. Ustawa wprowadzona uprzednio i obowiązująca obecnie likwidowała uznanie w zakresie przesłanek udzielenia zgody na pobyt czasowy ze względu na powszechną krytykę regulacji uznaniowych zawartych w ustawie z 1997 roku. Projektowany przez ustawodawcę powrót do zasady uznaniowości należy zatem uznać za krok wstecz i postuluje się rezygnację z tego rodzaju zamysłu. Ewentualne uznanie zatem mogłoby zatem dotyczyć jedynie okoliczności, o których mowa w art. 97 ust. 3 pkt 4 ustawy, ale jeśli już to winno to być wyraźnie określone. Ponadto niepokoi rezygnacja z szerokiego katalogu przyczyn nakazujących udzielenie zgody na pobyt czasowy na rzecz rozwiązania bardziej otwartego, co można by pochwalić, gdyby nie zamysł aby objąć tą instytucję ponownie sferą uznaniowości. Wydaje się, iż tego rodzaju rozwiązanie legislacyjne nie ma sprzyjać ruchowi cudzoziemców, lecz go hamować konserwując zinstytucjonalizowaną ksenofobię państwa polskiego.</p> <p>W punkcie 1 lit e postuluje się używanie jednolitej terminologii, tj. studiów I, II i III stopnia lub też skorygować uprzednie zapisy w duchu „studia i studia doktoranckie”</p> <p>Punkt 1 lit. g jest sprzeczny z funkcją instytucji pobytu czasowego i doprawdy trudno się domyślić co kierowało projektodawcą w uwzględnieniu tego rodzaju okoliczności. Proponujemy jej wykreślenie, gdyż pobyt czasowy z reguły winien trwać powyżej trzech miesięcy, mieć charakter bardziej trwały, niż ten na mocy wizy, stąd „pobyt krótkotrwały”</p>	Interkulturalni PL	<p>Uwaga uwzględniona Ust. 3 zostanie wykreślony</p> <p>Przepisy pozostawiające organom luz decyzyjny nie zostały rozszerzone w stosunku do obecnie obowiązujących i mają charakter marginalny. Pozostawione zostały tylko dla regulacji tych okoliczności, które tego wymagają</p>

		zupełnie nie pasuje do charakteru instytucji pobytu czasowego. Obecnie istniejące rozwiązania tego rodzaju pobytu, umieszczające go w kategorii okoliczności objętych wizą z art. 33 obowiązującej ustawy są rozwiązaniem korzystniejszym.		
56.	Art. 98 ust. 1 pkt 4	<p>Powinien być wykreślony z projektu ustawy. Wyłączenie <i>a priori</i> pewnych kategorii cudzoziemców, którzy będą spełniać przesłanki materialne do uzyskania zgody na pobyt czasowy wydaje nam się niedopuszczalne i kontrproduktywne do celu jaki powinien przyświecać polskiej polityce migracyjnej, tj. budowania otwartego, wielokulturowego społeczeństwa, w którym cudzoziemcy czują się dobrze i w którym mogą budować swoją tożsamość oraz, w którym łatwo im się zintegrować.</p> <p>Warto podkreślić, iż wyłączenia związane z przesłankami dotyczącymi objęcia pewnych kategorii cudzoziemców ochroną międzynarodową są całkowicie niezrozumiałe i będą rodzić liczne dogmatyczne problemy. Aby zilustrować ten problem możemy na przykład podać, iż może zaistnieć sytuacja uchodźstwa <i>sur place</i> względem osoby, która posiadała zgodę na pobyt czasowy w Polsce. Osoba ta, aby móc swobodnie podróżować wystąpi o nadanie jej statusu uchodźcy w Polsce i status ten otrzyma lub posiadając pobyt czasowy będzie jednocześnie osobą ubiegającą się o status uchodźcy. Czy taka osoba będzie mogła przedłużyć pobyt czasowy albo czy automatycznie go straci występując o ochronę? W świetle regulacji projektowanej ustawy nie będzie do tego uprawniona, a brak jest racjonalnych przesłanek, które uzasadniałyby odmowę przedłużenia takiego pobytu czasowego.</p> <p>Warto zwrócić uwagę, iż objęcie danej osoby którąkolwiek z form ochrony międzynarodowej ma charakter zewnętrzny względem jej sytuacji pobytowej. Ochrona międzynarodowa to reżim prawny zapewniający danej osobie ochronę przed powrotem do kraju pochodzenia. Reżim ten jest odrębny od zwykłego statusu migracyjnego, co zostało już potwierdzone orzecznictwem Naczelnego Sądu Administracyjnego, które to orzecznictwo zezwalało na współegzystencję pobytu czasowego i pobytu tolerowanego na gruncie ustawy z 1997 roku.</p> <p>Zgoda na pobyt tolerowany to również specyficzna instytucja prawna, w której rząd danego państwa w sposób autorytatywny oraz niezależnie od woli cudzoziemca stwierdza, iż jego powrót do kraju pochodzenia nie jest możliwy z powodu zagrożeń uzasadniających wydanie takiej zgody. Zgoda takiego rodzaju nie powinna zatem mieć wpływu na status migracyjny określonej osoby jeśli posiadała ona, posiada lub dopiero nabędzie uprawnienia materialne do ubiegania się o pobyt w oparciu o reżim ustawy o cudzoziemcach, gdyż nie ma z takimi przesłankami nic wspólnego. Dotyczy ona jedynie przeszkód w zakresie powrotu cudzoziemca do kraju pochodzenia.</p> <p>Z tych też przyczyn objęcie ochroną międzynarodową absolutnie nie powinno wyłączać możliwości zalegalizowania pobytu w oparciu reżim ustawy o cudzoziemcach o ile cudzoziemiec będzie spełniał przesłanki do udzielenia mu zgody na pobyt czasowy. Negatywne rozwiązania przyjęte w obecnej ustawie powinny być bezwzględnie wyeliminowane.</p> <p>Warto też wspomnieć, iż projektowane rozwiązanie stanie się przeszkodą na drodze do</p>	Interkulturalni PL	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Objęcie ochroną jest jednocześnie pozwoleniem na pobyt stąd projekt nie przewiduje dla tej grupy osób zezwolenia na pobyt czasowy.</p> <p>Projekt ustawy jest oparty na założeniach uzgodnionych i skonsultowanych także w tym zakresie.</p>

		<p>integracji cudzoziemców z polskim społeczeństwem. W nauce od dawna się podnosi, iż status ochronny ma charakter wykluczający i izolujący, a integracja prowadzona w oparciu o reżimy ochronne przynosi bardzo negatywne rezultaty. Cudzoziemcy funkcjonujący z takim statusem bez możliwości jego zmiany często nabywają cech upośledzenia społecznego związanego z wyuczoną bezradnością lub też piętnem uchodźcy, które determinuje ich funkcjonowanie społeczne. Opisany tu pokrótce mechanizm znalazł potwierdzenie w prowadzonych badaniach w ośrodku dla uchodźców na warszawskich Bielanych przez Dianę Bożek, studentkę III roku prawa UW oraz III roku socjologii UW, członkini Koła Naukowego „Prawo a Płeć”, które pokazały, iż stosowany w stosunku do uchodźców mechanizm integracji jest <i>de facto</i> mechanizmem prowadzącym do ich społecznej izolacji.</p> <p>Projektowany zapis, powielający zapis obecnie obowiązującej ustawy utrwała te mechanizmy i będzie spychał osoby, którym udzielono ochrony międzynarodowej, lub które się o nią ubiegają na margines społeczny.</p> <p>Od razu należy również rozwiać obawy projektodawcy związane z możliwością wykorzystywania procedur ochronnych do legalizacji obecności na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej osób dotychczas nielegalnych. Po pierwsze status ochronny wynika z pewnych obiektywnych przyczyn, niejako niezależnych od cudzoziemca, po drugie takiej obawy nie będzie o ile projektodawca zezwoli osobom nielegalnie przebywającym na tym terytorium na ubieganie się o prawo do pobytu.</p> <p>W naszym przekonaniu takie generalne przyzwolenie nie będzie stanowiło ani zachęty do nielegalnej imigracji ani też nie spowoduje żadnych innych negatywnych skutków społecznych, natomiast rozwiąże sytuację tysięcy osób, które funkcjonują w obecnym reżimie ustawowym poza wszelkimi regulacjami prawnymi, a zatem pozostają <i>de facto</i> w sferze społecznego wykluczenia.</p> <p>Brak zachęty do nielegalnej migracji wynika z faktu, iż aby uzyskać prawo pobytu w dalszym ciągu będzie należało spełnić wskazane przez ustawodawcę przesłanki, które są w większości adekwatne i zabezpieczają system społeczny przed napływem osób bezradnych, które mogłyby obciążać system opieki społecznej. Generalne przyzwolenia na legalizację bez względu na posiadanie lub brak posiadania podstaw do przebywania na terytorium Polski ułatwi również wychodzenie cudzoziemców nielegalnie pracujących z „szarej strefy” tym samym ją ograniczając. Zmniejszy również przestępczość gospodarczą, gdyż możliwość legalizacji bez względu na obecny nielegalny status będzie w naszej ocenie bardzo silną motywacją dla cudzoziemców, przelamującą obecny opór związany z możliwością ich szantażowania przez niektórych pracodawców i tym samym umożliwiającą wyzysk ekonomiczny tej grupy, handel ludźmi i szereg innego rodzaju niekorzystnych zjawisk ze sfery patologii społecznej.</p>		
57.	Art. 98 ust. 1 (dot. art. 189 ust. 1 pkt 2 i 3)	Sformułowania użyte w art. 98 ust. 1 pkt 6 i 7 oraz w art. 189 ust. 1 pkt 2 i 3 projektu co do zatrzymania, umieszczenia w strzeżonym ośrodku lub w areszcie dla cudzoziemców lub zastosowania środka zapobiegawczego w postaci zakazu opuszczania kraju lub zastosowania tymczasowego aresztowania powinny zostać doprecyzowane poprzez wskazanie czy dotyczą	Sekcja Praw Człowieka Poradnia Prawna	Uwaga uwzględniona poprawiona redakcja pkt 6 i 7

		one bezpośrednio momentu prowadzenia postępowania a nie także sytuacji, w których zdarzenia takie miały miejsce w przyszłości, celem wykluczenia stosowania tej drugiej interpretacji w praktyce. Wskazać należy, iż w związku z obowiązywaniem domniemania niewinności, tymczasowe aresztowanie nie powinno wywoływać bezpośrednich skutków prawnych dla cudzoziemca w określonym w ustawie zakresie.	UJ	
58.	Art. 98 ust. 1 pkt 4	Należałoby się zastanowić nad zasadnością wyłączenie osób, które uzyskały pobyt tolerowany z grona osób, które mogą starać się o zezwolenie na zamieszkanie na czas oznaczony. W wielu sytuacjach może się okazać, że w ten sposób takiemu cudzoziemcowi zabrano, w sposób racjonalnie niezasadniony, możliwość ubiegania się o część praw. Do takiej sytuacji dochodzi między innymi w przypadku małżeństwa z obywatelem RP, gdzie już po 3 latach od wydania zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony cudzoziemiec może starać się o pobyt stały dla siebie. Osoba z pobytem tolerowanym o to samo prawo może starać się dopiero po upływie 10 lat. Ponadto wyłączenie osób, które ubiegają się o nadanie statusu uchodźcy lub o udzielenie azylu z grona osób, które mogą starać się o zezwolenie na zamieszkanie na czas oznaczony jest niezasadnione ponieważ w wielu przypadkach osoby te w trakcie trwania procedury rozpoczynają pracę, studia lub wchodzą w związki oraz zawierają związki małżeńskie z obywatelami RP. Proponowane w Projekcie Ustawy zmiany są również niebezpieczne ze względu na wyłączenie przesłanek dotyczących ochrony życia rodzinnego i praw dziecka spośród przesłanek umożliwiających staranie się o ochronę humanitarną.	Fundacja Ocalenie	Uwaga nieuwzględniona przepisy ustawy o cudzoziemcach przewidują możliwość zrzeczenia się zgody na pobyt tolerowany Objęcie ochroną jest jednocześnie pozwoleniem na pobyt stąd projekt nie przewiduje dla tej grupy osób możliwości ubiegania się o inne zezwolenie pobytowe w tym zezwolenie na pobyt czasowy. Projekt ustawy jest oparty na założeniach uzgodnionych i skonsultowanych także w tym zakresie
59.	Art. 98 ust. 1 pkt 6	Niezrozumiałe są powody dlaczego osoba wobec której zastosowano środek zapobiegawczy w postaci zakazu opuszczenia kraju nie mogłaby uzyskać zezwolenia na pracę i tym samym otrzymać możliwość legalnej pracy na terytorium RP.	Fundacja Ocalenie	Uwaga uwzględniona poprzez wykreślenie art. 384. Taka osoba będzie miała możliwość otrzymania zgody na pobyt tolerowany
60.	Art. 98	<i>Zezwolenie na pobyt czasowy:</i> - w odniesieniu do art. 98 projektu ustawy należy wskazać, że uregulowanie zawarte w tym przepisie może doprowadzić do obniżenia poziomu gwarancji proceduralnych z tego względu, iż czynności w celu ustalenia dopuszczalności wszczęcia postępowania będą przeprowadzone nie w ramach postępowania administracyjnego i na zasadach w nim obowiązujących, a jedynie	Instytut na rzecz Państwa Prawa	Uwaga nieuwzględniona W omawianej sytuacji będzie miał zastosowanie przepis art. art. 61a kpa. Odmowa wszczęcia następuje w formie

		<p>jako niesformalizowane czynności wyjaśniające organu;</p> <p>- znaczącym ograniczeniem dla Cudzoziemców jest wprowadzenie regulacji, zgodnie z którą nie będzie możliwe złożenie wniosku gdy Cudzoziemiec przebywa poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej;</p> <p>- odebranie możliwości wszczęcia postępowania w sprawie zezwolenia na pobyt czasowy Cudzoziemcowi, który ubiega się o nadanie statusu uchodźcy, w sytuacji, gdy przysługuje mu uprawnienie do wykonywania pracy na podstawie przepisu art. 36 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony;</p>		<p>postanowienia na które służy cudzoziemcowi zażalenie. Cudzoziemiec będzie miał zatem zagwarantowane wszystkie zabezpieczenia proceduralne.</p>
61.	Art. 99 ust. 1 i ust. 2	<p>Winien być sformułowany w duchu uznaniowości tak, aby organ orzekający mógł uwzględnić szczególną indywidualną sytuację cudzoziemca. Postulujemy wprowadzenie fakultatywności odmowy i cofania zezwoleń na pobyt czasowy, a zatem wprowadzenia w tym zakresie uznania administracyjnego. Pozwoli to ocenić sytuację cudzoziemca w sposób indywidualny i jest szczególnie pożądane w sytuacji, w której stopień naruszenia przepisów lub podstaw do ubiegania się o zezwolenie jest minimalny. Szczególnie dotyczy to zobowiązań podatkowych, które mogą być kwestią sporną, a jednocześnie w taki ujęciu mogą stanowić dodatkowy element nacisku ze strony służb skarbowych do egzekwowania niesłusznie nałożonych danin. Art. 99 ust. 2 powinien zostać skreślony, gdyż po pierwsze przewiduje sankcję niewspółmierną do skali naruszenia nałożonego na cudzoziemca obowiązku, nadto wprowadza niepewność obrotu prawnego, gdyż niektóre z przesłanek uzasadniających udzielenie zgody na pobyt są bardzo ocenne. Aby zilustrować to przykładami może się okazać, iż zarobki cudzoziemca w jednym z miesięcy będą poniżej wymaganej normy, natomiast zostaną nadrobione w innym albo cudzoziemiec straci miejsce zamieszkania, a nowe pozyska np. po miesiącu, albo przez krótki okres nie będzie ubezpieczony, albo będzie zalegał z podatkami, ale np. sprawa będzie sporna i będzie oczekiwała rozstrzygnięcia sądowego. Ocena zatem prawidłowości wykonania obowiązku, o którym mowa w art. 112 będzie bardzo problematyczna. Uwzględnienie tego rodzaju obowiązku oraz sankcji z nim związanej po raz kolejny pokazuje, iż ruch migracyjny nie jest traktowany w kategoriach rozwoju cywilizacyjnego i zwiększania różnorodności społeczeństwa lecz w kategoriach zagrożenia, co w podstawach aksjologii ustawy nie powinno mieć miejsca.</p>	Interkulturalni PL	<p>Uwaga nieuwzględniona. Propozycja regulacji jest zgodna z oczekiwaniami, aby przepis nie były uznaniowe, co mogłoby pozostawiać zbyt dużą swobodę w podejmowaniu decyzji przez organy administracji publicznej.</p>
62.	Art. 99 ust. 2	<p>Wydają się, że jest to nazbyt dotkliwa dolegliwość związana z niewypełnieniem obowiązku zawiadomienia wojewody o ustaniu przyczyny wydania zezwolenia. Naszym zdaniem nie powinno stanowić to przeszkody w możliwości ponownego starania się o uzyskanie zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony.</p>	Fundacja Ocalenie	<p>Uwaga częściowo uwzględniona. Ograniczono w czasie możliwość korzystania z tej „sankcji”</p>
63.	Art. 100	<p>Czy w wymienione w tym artykule przesłanki wliczać się będzie również czasowe rozwiązanie stosunku pracy, niezależnie od obiektywnych perspektyw na ponowne zatrudnienie?</p>	Fundacja Ocalenie	<p>Uwaga nieuwzględniona powyższa kwestia jest już uregulowana w rozdziale 2 działu V ustawy o cudzoziemcach.</p>

64.	Art. 100 pkt 3	W art. 100 pkt. 3 nastąpił błąd legislacyjny poprzez wskazanie na przyczyny cofania zezwolenia poprzez odwołanie do innego przepisu, którego faktycznie nie można zastosować do zakresu treściowego normy art. 100, tj. pkt 8 art. 99. Jeżeli bowiem cudzoziemiec posiada kartę pobytu to raczej nie jest możliwe by złożył wniosek podczas nielegalnego pobytu, a już na pewno nie jest możliwe by przebywał na terytorium RP nielegalnie. Proponuje się wprowadzenie odwołania do art. 99 pkt 3-7 i 9, przy czym kontrowersyjne jest wprowadzanie sankcji cofnięcia zezwolenia w przypadku niewywiązywania się z <u>obowiązków podatkowych</u> w związku z faktem, iż kwestia ta może mieć charakter sporny lub przejściowy. Jeżeli ustawodawca miałby pozostawić tego rodzaju przesłankę to sugeruje się aby dodać do niej określenie „trwałego niewywiązywania się”.	Interkulturalni PL	Uwaga uwzględniona Redakcja przepisu została poprawiona. Treść art. 99 pkt 6 został doprecyzowany
65.	Art. 102	W art. 102 wyłączono stosowanie art. 79 k.p.a. co nadaje postępowaniu charakter inkwizycyjny. Tymczasem przy ustalaniu okoliczności określonych w art. 99 ust. 1 pkt 4 powinno dopuścić się co najmniej wyjaśnienia cudzoziemca, choćby ze względu na fakt, iż często kwestia podania nieprawdziwych informacji może być w rzeczywistości nieporozumieniem wynikającym z różnic kulturowych. Dopuszczenie wyjaśnień pozwoliłoby rozstrzygnąć tą kwestię.	Interkulturalni PL	Uwaga nieuwzględniona Wyłączenie tego przepisu nie wyłącza udziału cudzoziemca w postępowaniu
66.	Art. 104 ust. 1	Art. 104 w ustępie 1 istotnie zmienia kształt obowiązujących terminów, pozwalając cudzoziemcom składać wnioski nawet w ostatnim dniu legalnego pobytu, natomiast w ustępie 2 stawia istotne ograniczenie: konieczności stawiennictwa w terminie 7 dni od momentu złożenia wniosku. W obliczu terminu rozpatrywania spraw, który został w przypadku imigrantów zarobkowych na podstawie wytycznych Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/98/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie procedury jednego wniosku o jedno zezwolenie dla obywateli państw trzecich na pobyt i pracę na terytorium państwa członkowskiego oraz w sprawie wspólnego zbioru praw dla pracowników z państw trzecich przebywających legalnie w państwie członkowskim ustalony na okres do 4 miesięcy, te warunki są nieproporcjonalne, tym bardziej że warunki niestawiennictwa mogą być niezależne od strony postępowania (np. ze względu na chorobę lub delegację). Proponujemy określić 30 dni jako termin osobistego stawiennictwa.	Fundacja Rozwoju Oprócz Granic	Uwaga nieuwzględniona Termin jest odpowiedni jak np. do usunięcia braków formalnych w kpa
67.	Art. 104 ust. 3	Należałoby ponownie rozważyć zasadność wprowadzenia regulacji przewidzianej w art. 104 ust.3 pkt 1, zgodnie z którą w przypadku ubiegania się o zezwolenie na pobyt czasowy przez cudzoziemca będącego osobą małoletnią, przy braku obecności jednego z rodziców będzie wymagana pisemna zgoda drugiego rodzica. Zauważyć należy, iż choć idea uregulowania wydaje się być słuszna (przeciwdziałanie uprowadzeniom dzieci), to w praktyce rozwiązanie to będzie znacznie utrudniało otrzymanie prawa pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez małoletnich. Bardzo często uzyskanie pisemnej zgody drugiego rodzica jest z różnych względów trudne, a często wręcz niemożliwe. Należy przy tym pamiętać, iż dane osobowe cudzoziemców ubiegających się o pobyt w Polsce są ewidencjonowane, co w przypadku ewentualnego uprowadzenia dziecka stanowić może okoliczność ułatwiającą jego zlokalizowanie.	Stowarzyszenie Interwencji Prawnej	Uwaga nieuwzględniona Rozwiązanie jest analogiczne jak wobec obywateli polskich ubiegających się o wydanie dokumentu podróży.

68.	Art. 104 ust. 3	Zgodnie z art. 104 ust. 3 projektu ustawy, wniosek o udzielenie zezwolenia małoletniemu cudzoziemcowi na pobyt czasowy składają rodzice lub ustanowieni przez sąd opiekunowie. Przepis art. 179 ust. 1 pkt 2 projektu ustawy przewiduje jednak, że zezwolenie na pobyt czasowy ze względu na inne okoliczności udziela się urodzonemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej małoletniemu dziecku cudzoziemca, który przebywa na tym terytorium bez opieki (tzn. gdy opieki tej nie sprawuje ani rodzic ani opiekun prawny). Istnieje zatem wątpliwość, kto może złożyć wniosek o wydanie zezwolenia na pobyt czasowy dla małoletniego cudzoziemca przebywającego w Polsce bez opieki rodziców lub ustanowionego przez sąd opiekuna a także dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej. Wydaje się zatem, że przedmiotowa kwestia powinna zostać doprecyzowana w projekcie ustawy.	Rzecznik Praw Dziecka	Uwaga zostanie uwzględniona po przedstawieniu propozycji przepisu przez RPD
69.	Art. 104 ust. 3 pkt 1	Art. 104 ust. 3 pkt 1 – proponujemy redakcje artykułu polegającą na zachowaniu ducha obowiązującego kształtu przepisów: Art. 104 3. W przypadku cudzoziemca będącego: 1) osobą małoletnią – wniosek o udzielenie mu zezwolenia na pobyt czasowy <u>składa rodzic</u> lub ustanowieni przez sąd opiekunowie; Czasowy lub długoterminowy pobyt w Polsce nie nakłada na dziecko żadnych zobowiązań, w związku z tym nie ma przyczyn żeby tą możliwość ograniczać. Racjonalnie oczekiwać regulacji wyjazdu z kraju obywatelstwa od władz tego kraju (Np. Straż Graniczna). Nie można skazać dziecko na nieregulowany pobyt z powodu złych/braku relacji pomiędzy rodzicami. Obowiązkowe złożenie wniosku dla małoletniego przez 2 rodziców w przypadkach nieregulowanych stosunków w rodzinie lub w rodzinie rozdzielonej (matka z dzieckiem mieszkają w Polsce, a ojciec w innym kraju) spowoduje lub sfalszowanie podpisów drugiego rodzica lub brak możliwości dalszej legalizacji pobytu małoletniego.	Fundacja Rozwoju Oprócz Granic	Uwaga nieuwzględniona. Rozwiązanie jest analogiczne jak wobec obywateli polskich ubiegających się o wydanie dokumentu podróży.
70.	Art. 107 ust. 1	Zgodnie z treścią art. 107 ust. 1 projektu ustawy, pobyt cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej uważa się za legalny od dnia złożenia wniosku, do dnia, w którym decyzja o udzieleniu zezwolenia na pobyt czasowy stanie się ostateczna, a w dokumencie podróży cudzoziemca zamieszcza się odcisk stempla potwierdzający złożenie wniosku. Przepis ten w powyższym zakresie nie uległ zmianie w porównaniu z obecną ustawą o cudzoziemcach. Tymczasem stosowanie tych przepisów na gruncie dotychczasowej ustawy rodziło problemy interpretacyjne związane z dopuszczalnością przekraczania granicy przez osoby oczekujące na wydanie decyzji w przedmiocie zezwolenia po utracie ważności dotychczasowego dokumentu pobyтового. Problemów tych nie rozstrzyga również opiniowany projekt ustawy. Zgodnie z treścią art. 24 projektu ustawy, cudzoziemiec może przekroczyć granicę, jeśli posiada ważną wizę lub inny ważny dokument uprawniający go do wjazdu i pobytu na tym terytorium, jeżeli są wymagane. Projekt ustawy – tak jak ustawa z dnia 13.06.2003 r. o cudzoziemcach - nie precyzuje, czy odcisk stempla w dokumencie podróży cudzoziemca, o którym mowa w art. 107 ust. 1 pkt 1 projektu ustawy, uprawnia go do wjazdu i ponownego wjazdu na terytorium RP. Na gruncie dotychczas obowiązującej ustawy o cudzoziemcach zazwyczaj przyjmowano, iż taki	Helsińska Fundacja Praw Człowieka	Uwaga nieuwzględniona. Stempel uprawnia tylko do pobytu w Polsce nie zastępuje wizy

		<p>cudzoziemiec może opuścić terytorium RP (wrócić do kraju pochodzenia), jednak nie może powrócić do Polski do czasu otrzymania decyzji o udzieleniu zezwolenia na pobyt. Brak jednak jasnej regulacji w tym zakresie powodował stan niepewności co do obowiązującego prawa.</p> <p>W nowej ustawie o cudzoziemcach wskazane jest jasne i niebudzące wątpliwości uregulowanie tego zagadnienia. Cudzoziemiec przebywający w Polsce legalnie na podstawie art. 107 ust. 1 pkt 2 projektu ustawy powinien mieć możliwość legalnego powrotu do kraju pochodzenia, a następnie przyjazdu do Polski przed wydaniem decyzji w sprawie zezwolenia na pobyt czasowy. Zmuszanie cudzoziemców do pobytu w Polsce lub oczekiwania na decyzję w kraju pochodzenia, jeśli zdecydują się na wyjazd w trakcie postępowania, nie znajduje uzasadnienia.</p> <p>Jeśli ustawodawca nie ureguluje powyższej kwestii, a dotychczasowa interpretacja powyższych przepisów nie ulegnie zmianie, na gruncie nowej ustawy o cudzoziemcach powstanie kolejny problem. W projekcie ustawy (art. 62 ust. 1) ograniczono liczbę celów wydania wizy, wykreślając m. in. realizację zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony, zezwolenia na osiedlenie się na terytorium RP i zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE (art. 26 ust. 1 pkt 17 ustawy z dnia 13.06.2003 r. o cudzoziemcach). Cudzoziemcy, którzy wyjechali w trakcie postępowania w przedmiocie udzielenia im jednego z tych zezwoleń, często wracali do Polski po otrzymaniu decyzji o udzieleniu im zezwolenia na podstawie wizy wydanej właśnie na podstawie wykreślonego art. 26 ust. 1 pkt 17 obecnej ustawy o cudzoziemcach. W związku z powyższym należałoby ponownie rozważyć zasadność usunięcia tego przepisu z nowej ustawy o cudzoziemcach.</p> <p>Powyższe rozważania znajdują również zastosowanie do przepisów dotyczących pobytu na terytorium RP osób ubiegających się o zezwolenie na pobyt stały i zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego UE.</p>		
71.	Art. 107 ust. 1	<p>Wątpliwości wzbudza uregulowanie dotyczące częstej w praktyce sytuacji, gdy cudzoziemiec wjeżdża na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie wizy w celu wykonywania pracy, a następnie ubiega się o zezwolenie na pobyt i pracę u tego samego pracodawcy. Legalność jego pobytu w czasie trwającej nawet ponad 4 miesiące procedury administracyjnej określa art. 107 ust. 1 pkt 2 projektu ustawy. Należałoby wprowadzić regulację pozwalającą cudzoziemcowi ubiegającemu się o zezwolenie na pobyt czasowy i pracę (lub jego przedłużenie) na kontynuację pracy u ostatniego pracodawcy do czasu wydania ostatecznej decyzji w sprawie. W przeciwnym wypadku, pracodawca musiałby na okres procedury ubiegać się o „tradycyjne” zezwolenie na pracę na podstawie art. 87 ust. 1 pkt 12 lit. b. ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, co stanowiłoby niepotrzebne obciążenie zarówno dla cudzoziemca, pracodawcy, jak i wojewody. Nieuzasadniony wydaje się także wymóg każdorazowego ubiegania się o zezwolenie na pracę przez osoby, które stale przebywają na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie tzw. nowego pobytu tolerowanego (art. 87 ust. 1 pkt 12 lit. ca ww. ustawy, według projektu ustawy o cudzoziemcach). Powinny one otrzymać <i>ex lege</i> prawo do pracy bez zezwolenia.</p>	Stowarzyszenie Interwencji Prawnej	Uwaga nieuwzględniona Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy zawiera takie rozwiązanie

72.	Art. 112	<p>Przepis zobowiązujący cudzoziemca do informowania organu o ustaniu przyczyny udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy pod groźbą nieudzielenia kolejnego zezwolenia (art. 112) należałoby uchylić. Po pierwsze, obowiązek taki ma poniekąd charakter auto-denuncjacji i jako taki jest wysoce kontrowersyjny. Po drugie, mało który cudzoziemiec będzie miał świadomość istnienia tego przepisu i jego jakże doniosłych konsekwencji prawnych (możliwość odmowy udzielenia kolejnego zezwolenia - art. 99 ust. 2). Z badań socjologicznych wynika, że świadomość prawna cudzoziemców jest niezwykle niska. Po trzecie, należy zwrócić uwagę, że ustawa w przypadku zezwoleń na pobyt czasowy, mających za podstawę studia, naukę i pracę, nakłada na podmiot, w którym cudzoziemiec uczy się lub pracuje, obowiązek informowania organu administracji o zmianie sytuacji cudzoziemca.</p> <p>W związku z tym, wprowadzenie kolejnego zabezpieczenia o tak restrykcyjnym charakterze wydaje się być pozbawione racjonalnego uzasadnienia. Jeżeli jednak przepis miałby obowiązywać w niezmienionej formie, należałoby przynajmniej zastanowić się nad wprowadzeniem zapisu pozwalającego na łagodzenie, w uzasadnionych</p>	Stowarzyszenie Interwencji Prawnej	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Uważamy, że proponowane rozwiązanie jest racjonalne. Cudzoziemiec powinien informować organ o ustaniu przyczyny dla której udzielono mu zezwolenia na pobyt czasowy.</p>
73.	Art. 112	<p>Powinien zostać wykreślony, gdyż nakłada na cudzoziemca obowiązek stałej weryfikacji prawnej własnego statusu, co narusza nie tylko zasadę proporcjonalności, ale także przerzuca obowiązki państwa na uprawnionego, czyniąc to w sposób wysoce nieprecyzyjny. Warto też dodać, iż przyjęta regulacja nieujęta w ramy sformalizowanego postępowania, inicjowanego wnioskiem lub z urzędu na podstawie zebranych przez organ informacji, narusza zasadę trwałości decyzji administracyjnych i powoduje niepewność statusu podmiotu uprawnionego.</p>	Interkulturalni PL	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Przepis nie nakłada na cudzoziemca obowiązku stałej weryfikacji prawna do pobytu w Polsce. Projektowana przepisy nakładają na cudzoziemca jedynie obowiązek informowania o ustaniu głównego celu pobytu w Polsce, gdyż z uwagi na niego cudzoziemcowi udzielono prawa pobytu. Weryfikacja jego statusu prawnego będzie następować dopiero w postępowaniu w sprawie cofnięcia zezwolenia.</p>
74.	Art. 113 ust.1 pkt 1 lit. b w zw. z Art. 113 ust. 2	<p>Jakie jest uzasadnienie dla wprowadzenia dwóch kryteriów wysokościowych dochodu wymaganego od cudzoziemca ubiegającego się zezwolenie na pobyt czasowy i pracę? Naszym zdaniem m.in. z uwagi na panujące warunki na rynku pracy wystarczyłoby kryterium odwołujące się do wysokości dochodu, od którego przyznaje się świadczenie pieniężne z pomocy społecznej na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej w odniesieniu do każdego członka rodziny.</p>	Fundacja Ocalenie	<p>Uwaga uwzględniona</p> <p>Uzasadnienie do projektu ustawy zostanie uzupełnione</p> <p>Rozwiązanie jest zgodne z założeniami do projektu ustawy.</p>

				Wynagrodzenie dla cudzoziemców nie może ich dyskryminować bo byłoby to niezgodne z prawem
75.	Art. 113 ust. 1	Co do zasady zezwolenie na pobyt czasowy i pracę może zostać cudzoziemcowi udzielone, jeśli podmiot powierzający wykonywanie pracy nie ma możliwości zaspokojenia potrzeb kadrowych na lokalnym rynku pracy (art. 113 ust. 1 pkt 3 projektu ustawy). Przepis ten jednak nie znajdzie zastosowania, jeśli cudzoziemiec posiadał zezwolenie na pracę lub zezwolenie na pobyt i pracę u tego samego pracodawcy na tym samym stanowisku lub ubiega się o kolejne zezwolenie na pobyt czasowy i pracę w związku z wykonywaniem pracy u tego samego pracodawcy i na tym samym stanowisku (art. 113 ust. 3 pkt 2 projektu ustawy).	Helsińska Fundacja Praw Człowieka	Uwaga nieuwzględniona Brak jest jasno sformułowanego dotyczącego ewentualnej zmiany projektowanych przepisów.
76.	Art. 113 ust. 1 pkt 1 lit. b i pkt 2	Wątpliwość budzi treść art. 113 ust. 1 pkt 1 lit. b i pkt 2 ustawy, które uzależniają udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy i pracę od posiadania przez cudzoziemca źródła stabilnego i regularnego dochodu wystarczającego na pokrycie kosztów utrzymania siebie i członków rodziny pozostających na jego utrzymaniu oraz zapewnienia miejsca zamieszkania. Główna obawa związana jest z możliwością niezakwalifikowania przez wydającego zezwolenie jako stabilne i regularne źródło dochodu cudzoziemca umów cywilnych jak np. zlecenie czy dzieło czy też umowy o pracę na okres próbny lub czas określony. Trudno jednak wymagać od potencjalnego pracodawcy by już na wstępie współpracy z cudzoziemcem zobowiązany był do zapewnienia mu umowy o pracę na czas nieokreślony, szczególnie wzięwszy pod uwagę problemy po stronie pracodawcy związane z jej ewentualnym wypowiedzeniem.	PKPP Lewiatan	Uwaga nieuwzględniona Projekt ustawy wyraźnie dopuszcza także umowy zleceni i umowy o dzieło
77.	Art. 113 ust. 2	Projekt ustawy w swoim uzasadnieniu przewiduje udogodnienia wiążące się z uproszczeniem szeregu elementów, przekładających na sprawność przebiegu postępowań w administracji publicznej, jednak równocześnie stwarza kolejne bariery w procedurze legalizacji pobytu cudzoziemców. Ta wewnętrzna sprzeczność wzbudza wątpliwości co do intencji autorów projektu ustawy zawartych w uzasadnieniu: <i>„Zmianie w stosunku do obecnie obowiązujących przepisów uległ również sposób badania kryterium dochodowego. W celu uproszczenia procedury legalizacji pobytu przewidziano, że cudzoziemiec będzie obowiązany udokumentować fakt posiadania przez siebie źródła stabilnego i regularnego dochodu, z którego dochód powinien wynosić miesięcznie co najmniej kwotę minimalnego wynagrodzenia za pracę, określonego na podstawie odrębnych przepisów. Jednocześnie dochód przypadający na każdego członka rodziny pozostającego na utrzymaniu cudzoziemca będzie musiał być wyższy niż wysokość dochodu, od której przyznaje się świadczenia pieniężne z pomocy społecznej na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.”</i> Przewidziana w projekcie ustawy eliminacja konieczności przedstawiania tytułu prawnego do lokalu w ramach postępowań przed Urzędami Wojewódzkimi implikuje prostsze zasady badania dochodu netto przypadającego na osobę gospodarstwie domowym.	Komisja Dialogu Społecznego ds. Cudzoziemców	Uwaga uwzględniona Cudzoziemiec będzie musiał wykazać jedynie, iż posiada środki na pobyt w wysokości minimum socjalnego.

		<p>Ponadto, kryterium dochodowe określone w art. 113 ust. 2 projektu ustawy nie zdaje się odpowiadać wyznaczonemu w PMP priorytetowi: „<i>Jednocześnie polityka migracyjna w zakresie imigracji zarobkowej powinna być traktowana jako element działań na rzecz wzrostu konkurencyjności Polski i umożliwiać aktywną rekrutację cudzoziemców, których zatrudnienie w naszym kraju przynosiłoby korzyści polskiej gospodarce. Instrumenty prawne skierowane do potencjalnych imigrantów zarobkowych powinny być zróżnicowane w zależności od tego, czy są adresowane do pracowników wysokowykwalifikowanych, czy też do osób o niskich kwalifikacjach.</i>”</p> <p>Kryterium dochodowe kwalifikujące cudzoziemców do legalizacji pobytu zostało bezzasadnie podwyższone w porównaniu z przepisami obowiązującej ustawy, wówczas gdy na mocy przepisów ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (art. 5) grupa cudzoziemców, która jest adresatem rozwiązań proponowanych w dział V – Zezwolenie na pobyt czasowy w ogóle nie jest uprawniona do korzystania ze świadczeń z pomocy społecznej. Zdaje się, że obecne rozwiązanie przyjmujące kryterium dochodowe z pomocy społecznej w wysokości 542 zł na osobę samotnie gospodarującą oraz 456 zł miesięcznie na osobę w rodzinie³, szczególnie przy uwzględnieniu okoliczności przewidzianych w art. 119 oraz art. 120, jest bardziej uzasadnione i nadal może skuteczniej chronić przed roszczeniami cudzoziemców wobec instytucji pomocy społecznej.</p>		
78.	Art. 113 ust. 2	<p>Szereg zapisów, które pojawiły się w projekcie ustawy, nawiązuje do konieczności transponowania do polskiego porządku prawnego postanowień szeregu aktów prawa Unii Europejskiej. Analiza przedstawionego projektu ustawy wskazuje na wręcz nadgorliwe podejście do tego zadania: propozycje zawarte w dyrektywach zostały potraktowane wybiórczo, a część z nich przedstawiono w projekcie ustawy jako wymogi wobec poszczególnych grup cudzoziemców lub jako przesłanki obligatoryjne, wówczas gdy w dyrektywie takich wymogów nie ma. Tak na przykład zgodnie z art. 5 ust. 1 lit. a i b <i>Dyrektywy Rady 2003/109/WE z dnia 25 listopada 2003 r. dotyczącej statusu obywateli państw trzecich, będących rezydentami długoterminowymi</i> (Dz. Urz. UE L 016 z 23.01.2004, str. 44, z późn. zm.):</p> <p><i>1. Państwa Członkowskie żądają od obywateli państw trzecich przedstawienia dowodów, że posiadają oni, w odniesieniu do siebie i do członków swoich rodzin pozostających na ich utrzymaniu:</i></p> <p><i>a) stałe i regularne dochody wystarczające do utrzymania danej osoby i członków jej rodziny, bez konieczności korzystania z systemu pomocy społecznej danego Państwa Członkowskiego. Państwa Członkowskie oceniają te dochody pod względem charakteru i regularności oraz mogą wziąć pod uwagę poziom minimalnych plac i rent lub emerytur przed złożeniem wniosku o przyznanie statusu rezydenta długoterminowego;</i></p> <p><i>b) ubezpieczenie zdrowotne w odniesieniu do wszystkich ryzyk normalnie pokrywanych dla obywateli w danym Państwie Członkowskim.</i></p> <p>ma być weryfikowany dochód obywateli państw trzecich, starających się o status rezydenta</p>	Komisja Dialogu Społecznego ds. Cudzoziemców	Uwaga uwzględniona Cudzoziemiec będzie musiał wykazać jedynie, iż posiada środki na pobyt w wysokości minimum socjalnego.

		<p>długoterminowego UE. Przy czym Rada Unii Europejskiej w preambule do dyrektywy miała na uwadze, iż:</p> <p><i>(7) W celu uzyskania statusu rezydenta długoterminowego obywatele państw trzecich powinni udowodnić, że posiadają odpowiednie środki oraz ubezpieczenie zdrowotne, aby nie stanowić obciążenia dla Państwa Członkowskiego. Państwa Członkowskie, dokonując oceny stanu posiadania stałych i regularnych dochodów, mogą uwzględnić czynniki takie, jak składki na fundusz emerytalno-rentowy oraz spełnienie obowiązku podatkowego.</i></p> <p>Dyrektywa nie nakazuje więc wprowadzenia jakiegokolwiek kryterium dochodowego. Wyznaczenie kryterium dochodu na poziomie minimalnego wynagrodzenia nie jest konieczne: w świetle art. 5 ust. 1 lit. a ww. dyrektywy:</p> <p><i>Państwa Członkowskie oceniają te dochody pod względem charakteru i regularności oraz mogą wziąć pod uwagę poziom minimalnych plac i rent lub emerytur przed złożeniem wniosku o przyznanie statusu rezydenta długoterminowego.</i></p> <p>Wytyczne dyrektywy nie implikują także konieczności wyboru tych miar jako poziomu wymaganego dochodu na przestrzeni pięciu lat pobytu. Obecnie stosowana jest praktyka badania poziomu dochodu za ostatnie dwa lata na podstawie deklaracji podatkowych składanych przez cudzoziemców.</p> <p>Tymczasem w projekcie ustawy widzimy istotną zmianę dotychczas obowiązującego kryterium dochodowego, które jest obowiązujące dla wszystkich grup cudzoziemców, niezależnie od rodzaju dokumentu pobytowego o który się ubiegają, a mianowicie to zawarte w art. 113 ust. 2: 2. <i>Miesięczny dochód, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 lit. b, powinien:</i></p> <p><i>1) odpowiadać co najmniej kwocie minimalnego wynagrodzenia za pracę, określonego na podstawie art. 2 ust. 4 lub 5 ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. Nr 200, poz. 1679 z późn. zm.18));</i></p> <p><i>2) być wyższy niż wysokość dochodu, od której przyznaje się świadczenia pieniężne z pomocy społecznej na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362, z późn. zm.), w odniesieniu do każdego członka rodziny.</i></p> <p>Należy tylko wspomnieć o tym, iż obecnie obowiązujące kryterium odpowiada, niezależnie od składu gospodarstwa domowego, temu określone w art. 113 ust. 2 pkt 2. Ujęta definicja dochodu jest też trudna do interpretacji jeżeli chodzi o kwotę netto, bowiem zapisy ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. Nr 200, poz. 1679 z późn. zm.) odnoszą się wyłącznie do umów o pracę, zawieranych na gruncie kodeksu pracy, jednak w przypadku umów cywilno-prawnych, tak popularnych wśród pracodawców w Polsce. Ta sytuacja może rodzić trudności przy interpretacji przepisów przedstawionego projektu ustawy w Urzędach Wojewódzkich. Ponadto, wprowadzenie nowego kryterium dochodowego ingeruje w prawa nabyte w przypadku osób ubiegających się o status rezydenta długoterminowego, już legalnie</p>		
--	--	---	--	--

		<p>przebywających w Polsce. Zgodnie z art. 204 ust. 4 pkt 2 projektu ustawy nowe kryterium dochodowe w dominującej ilości przypadków będzie przyjęte do analizy całego pięcioletniego okresu pobytu.</p>		
79.	Art. 113 ust. 2	<p>Kryterium dochodowe określone w art. 113 ust. 2 nie zdaje się odpowiadać wyznaczonemu w PMP priorytetowi:</p> <p><i>„Jednocześnie polityka migracyjna w zakresie imigracji zarobkowej powinna być traktowana jako element działań na rzecz wzrostu konkurencyjności Polski i umożliwiać aktywną rekrutację cudzoziemców, których zatrudnienie w naszym kraju przynosiłoby korzyści polskiej gospodarce. Instrumenty prawne skierowane do potencjalnych imigrantów zarobkowych powinny być zróżnicowane w zależności od tego, czy są adresowane do pracowników wysokowykwalifikowanych, czy też do osób o niskich kwalifikacjach.”</i></p> <p>Kryterium dochodowe kwalifikujące do legalizacji pobytu zostało bezzasadnie podwyższone w porównaniu z przepisami obowiązującej ustawy, wówczas gdy na mocy przepisów ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (art. 5) grupa cudzoziemców, która jest adresatem rozwiązań proponowanych w dział V – Zezwolenie na pobyt czasowy w ogóle nie jest uprawniona do korzystania ze świadczeń z pomocy społecznej:</p> <p>Art. 5.</p> <p>Prawo do świadczeń z pomocy społecznej, jeżeli umowy międzynarodowe nie stanowią inaczej, przysługuje:</p> <p>2) cudzoziemcom mającym miejsce zamieszkania i przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej:</p> <p>a) na podstawie zezwolenia na osiedlenie się, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Wspólnot Europejskich, zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony udzielonego w związku z okolicznością, o której mowa w art. 53 ust. 1 pkt 13 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2006 r. Nr 234, poz. 1694, z późn. zm.), lub w związku z uzyskaniem w Rzeczypospolitej Polskiej statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej,</p> <p>b) na podstawie zgody na pobyt tolerowany – w formie schronienia, posiłku, niezbędnego ubrania oraz zasiłku celowego;</p> <p>3) mającym miejsce zamieszkania i przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej obywatelom państw członkowskich Unii Europejskiej, państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej oraz członkom ich rodzin w rozumieniu art. 2 pkt 4 ustawy z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin (Dz. U. Nr 144, poz. 1043, z 2007 r. Nr 120, poz. 818 oraz z 2008 r. Nr 216, poz. 1367), posiadającym prawo pobytu lub prawo stałego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.</p>	Fundacja Rozwoju Oprócz Granic	<p>Uwaga uwzględniona</p> <p>Cudzoziemiec będzie musiał wykazać jedynie, iż posiada środki na pobyt w wysokości minimum socjalnego.</p>

	<p>Zdaje się, że obecne rozwiązanie przyjmujące kryterium dochodowe z pomocy społecznej w wysokości 542 zł na osobę samotnie gospodarującą oraz 456 zł miesięcznie na osobę w rodzinie, szczególnie przy uwzględnieniu okoliczności przewidzianych w art. 119 oraz art. 120, jest bardziej uzasadnione.</p> <p>Brak precyzyjnej definicji dochodu netto, który implikuje obecny kształt zapisu ustawy może spowodować różnicę w poziomie wynagrodzeń w przypadku poszczególnych rodzajów umów oraz rozbieżności pomiędzy sytuacjami w przypadku poszczególnych grup pracowników, jak np.: osoby pracujące na umowę o pracę a umowę o dzieło, studenci studiów dziennych w wieku poniżej 26 lat a osoby starsze. Trudno będzie w przypadku pewnych zawodów o osiągnięcie wymaganego dochodu, o ile w pierwszym roku pracy pracodawca ma prawo do wypłacenia 80% minimalnego wynagrodzenia za pełen etat pracy. Ta grupa pracowników będzie pozostawiona w szczególnie trudnej sytuacji na skutek wprowadzenia przepisów w proponowanym w projekcie kształcie.</p> <p>Ponadto wątpliwości pojawiają się przy definicji dochodu netto:</p> <p>Interpretacje tych przepisów mogą powodować różnice w postępowaniach prowadzonych w poszczególnych urzędach wojewódzkich.</p> <p>Wprowadzenie proponowanego kryterium dochodowego pozbawia osoby, które zajmują się opieką nad dziećmi i osobami starszymi (ten charakter pracy zakłada że często opiekun/ka nie ponosi kosztów zamieszkania) nie w pełnym wymiarze, możliwości uzyskania zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony. Jest to nieracjonalne z punktu widzenia sytuacji demograficznej oraz dostępnością miejsc w żłobkach i przedszkolach. Spowoduje to wzrost, i bez tego wysokich kosztów ww. usług, co utrudni powrót z urlopu macierzyńskiego i macierzyńskiego. W Województwie Mazowieckim w 2011 roku było wydano 22 846 zezwoleń na pracę, z tego 4 126 zezwoleń na pracę w gospodarstwach domowych (dane MPiPS).</p> <p>Proponujemy wprowadzenie następującej redakcji artykułu:</p> <p>Art. 113.</p> <p>2. Miesięczny dochód, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 lit. b, powinien:</p> <p>1) odpowiadać co najmniej kwocie minimalnego wynagrodzenia za pracę, określonego na podstawie art. 2 ust. 4 lub 5 ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. Nr 200, poz. 1679 z późn. zm.18)) <u>lub</u></p> <p><u>2) Po odliczeniu kosztów zamieszkania, przypadający na każdego członka rodziny pozostającego na utrzymaniu cudzoziemca lub na cudzoziemca, gdy jest osobą samotną, musi być wyższy niż wysokość dochodu, od której przyznaje się świadczenia pieniężne z pomocy społecznej na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362, z późn. zm.)</u></p> <p><u>3) Uważa się, że koszty zamieszkania, o których mowa w ust. 2, obejmują co najmniej wysokość stałych opłat związanych z eksploatacją zajmowanego lokalu w rozliczeniu na liczbę osób zamieszkujących w tym lokalu, a ponadto opłaty za dostawy do lokalu energii, gazu, wody oraz odbiór ścieków, odpadów i nieczystości ciekłych.</u></p>		
--	--	--	--

80.	Art. 113 ust. 2 pkt 1	<p>W projekcie ustawy przewidziano zmianę sposobu oceny, czy cudzoziemiec posiada źródło stabilnego i regularnego dochodu wystarczającego na pokrycie kosztów utrzymania siebie i członków rodziny pozostających na jego utrzymaniu. Na gruncie ustawy z dnia 13.06.2003 r. o cudzoziemcach, musiał on wykazać wyłącznie, iż jego miesięczny dochód jest wyższy – po odliczeniu kosztów zamieszkania – niż 542 złote, jeśli chodzi o osobę samotnie gospodarującą, i 456 złotych, jeśli chodzi o osobę w rodzinie. W projekcie ustawy pozostawiono ten wymóg, dodając drugi, określony w art. 113 ust. 2 pkt 1. Cudzoziemiec musi dodatkowo wykazać, że jego miesięczny dochód odpowiada co najmniej kwocie minimalnego wynagrodzenia za pracę (1500 złotych w 2012 r. i 1600 złotych w 2013 r.).</p> <p>Powyższa regulacja nie ułatwia legalizacji pobytu – wbrew treści uzasadnienia do projektu ustawy, ale ją utrudnia i ogranicza dostęp cudzoziemców do rynku pracy. Cudzoziemiec bowiem, wedle obecnie obowiązującej ustawy, musiał wykazać, że jego dochody – po odliczeniu kosztów zamieszkania – wynoszą miesięcznie co najmniej 542 złote. Tymczasem wedle projektu ustawy będzie musiał udowodnić, że jego dochody będą niemal trzykrotnie wyższe. Jest to zmiana na niekorzyść cudzoziemców, niewymagana przez dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/98/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. Ustawodawca w treści uzasadnienia do projektu ustawy nie wskazał żadnych przyczyn przemawiających za podwyższeniem kryterium dochodowego.</p> <p>W ocenie HFPC ustawodawca bezzasadnie zwiększył kryterium dochodowe w projekcie ustawy. Cudzoziemcy pracujący na terytorium RP w dużej mierze tworzą niższą kadre pracowniczą, wykonują prace, których obywatele polscy nie chcą wykonywać – często na skutek zbyt niskiego wynagrodzenia. Są to sektory niewymagające specjalistycznych kwalifikacji (rolnictwo, handel, usługi domowe, gastronomia, budownictwo). Rozwiązanie zaproponowane w art. 113 ust. 2 pkt 1 projektu ustawy uniemożliwi zatrudnianie ich przy takich pracach, co może negatywnie wpłynąć na polski rynek pracy. Powyższe rozwiązanie nie zachęci cudzoziemców do wykonywania pracy na terytorium RP, a pracodawców do zatrudniania cudzoziemców. Nie wpłynie ono na ograniczenie nielegalnej pracy na terytorium RP, wręcz przeciwnie – cudzoziemiec, któremu pracodawca zaoferuje wynagrodzenie za pracę niższe niż minimalne, przyjmie tą pracę, a skoro przepisy prawa nie umożliwią mu legalizacji pobytu na tej podstawie, będzie on nielegalnie przebywał i pracował w Polsce. Przepisy te mogą się zatem przyczynić do wzrostu tzw. „szarej strefy” w Polsce.</p>	Helsińska Fundacja Praw Człowieka	Uwaga uwzględniona Cudzoziemiec będzie musiał wykazać jedynie, iż posiada środki na pobyt w wysokości minimum socjalnego.
81.	Art. 113 ust. 3 pkt 1	Zgodnie z proponowanymi zapisami w części dotyczącej zezwolenia na pobyt czasowy i pracę wojewoda będzie zwolniony z obowiązku sprawdzenia, czy podmiot powierzający wykonywanie pracy cudzoziemcowi nie ma możliwości zaspokojenia potrzeb kadrowych w przypadku, gdy „cudzoziemiec posiadał zezwolenie na pracę lub zezwolenie na pobyt i pracę u tego samego pracodawcy na tym samym stanowisku lub ubiega się o kolejne zezwolenie na pobyt czasowy i pracę w związku z wykonywaniem pracy u tego samego pracodawcy i na tym samym stanowisku” (art.113.3.1). Wydaje nam się, że wystarczyłoby tutaj uwarunkowanie dotyczące pracy w tym samym sektorze rynku pracy, co zmniejszyłoby zależność pracownika	Międzynarodowa Organizacja do Spraw Migracji	Uwaga nieuwzględniona Rozwiązanie jest zgodne z przyjętym w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy

		od pracodawcy, nie naruszając jednocześnie zasady ochrony krajowego rynku pracy. Podobnie postulowalibyśmy złagodzenie artykułu 131 dotyczącego cofnięcia zezwolenia na pobyt czasowy i pracę, gdy cudzoziemiec zmienił podmiot, stanowisko lub wynagrodzenie określone w zezwoleniu przed uzyskaniem zmiany zezwolenia przez wojewodę i zastąpienie sformułowania „cofa” sformułowaniem „może cofnąć”. Takie rozwiązanie wydaje się zarówno lepiej odpowiadać na potrzeby rynku pracy (wojewoda nie będzie musiał cofać zezwolenia cudzoziemcowi, który jest pożądanym na lokalnym rynku pracy), jak i chronić samego cudzoziemca.		
82.	Art. 113 ust. 3 pkt 2	W ocenie HFPC przepis art. 113 ust. 3 pkt 2 projektu ustawy jest zbyt rygorystyczny. Pracodawca powinien mieć możliwość przedłużenia zatrudnienia cudzoziemca na wyższym stanowisku bez konieczności wykazania, iż nie ma on możliwości zaspokojenia potrzeb kadrowych na lokalnym rynku pracy. Powyższy przepis zawężający wyjątek wyłącznie do cudzoziemców przedłużających zatrudnienie na tym samym stanowisku oznacza, iż pracodawca doceniający pracę dotychczasowego pracownika, darzący go zaufaniem i chcący go awansować, nie będzie go mógł zatrudnić na wyższym stanowisku, jeśli istnieje możliwość znalezienia nowego pracownika na to stanowisko na lokalnym rynku pracy. Powyższe rozwiązanie nie jest korzystne ani dla cudzoziemców, ani dla polskich pracodawców, którzy powinni mieć możliwość awansowania sprawdzonych i zaufanych pracowników.	Helsińska Fundacja Praw Człowieka	Uwaga nieuwzględniona Rozwiązanie jest zgodne z przyjętym w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy
83.	Art. 115 pkt. 3	W art. 115 proponujemy rezygnację z pkt 3: Ten przepis w znacznym stopniu utrudnia inwestowanie cudzoziemców, którzy już przebywają w Polsce w polską gospodarkę. Wydaje się logicznie, żeby cudzoziemiec, mając udziały (akcje) w spółce „A” może uzyskać zezwolenie na pobyt czasowy i pracę na podstawie pracy w spółce „B”. O ile nie uzasadnia swój pobyt wyłącznie prowadzeniem działalności gospodarczej/posiadaniem udziałów/akcji. Na dzień dzisiejszy absolutnie nie racjonalne z punktu widzenia cudzoziemców jest zakładanie lub kupowanie udziałów w małych firmach, ponieważ skutkuje to inną procedurą legalizacji pobytu. Z drugiej strony to w żaden sposób nie ogranicza zakładania spółek np. przez krewnych czy znajomych cudzoziemca, którym nie zależy na długoterminowym pobycie w Polsce.	Fundacja Rozwoju Oprócz Granic	Uwaga nieuwzględniona Treść przepisu jest zgodna z art. 3 ust 2 lit k dyrektywy Parlamentu i Rady 2011/98/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie procedury jednego wniosku o jedno zezwolenie dla obywateli państw trzecich na pobyt i pracę na terytorium państwa członkowskiego oraz w sprawie wspólnego zbioru praw dla pracowników z państw trzecich przebywających legalnie w państwie członkowskim
84.	Art. 116 pkt 1 lit. a	Art. 116 pkt 1 lit. a użyto nieprawidłowego sformułowania „skazania”, podczas gdy przepis ten dotyczy konsekwencji, jakie niesie ukaranie za wykroczenie	GIODO	Uwaga uwzględniona

85.	Art. 117	Mało elastyczny wydaje się również przepis artykułu 117 projektu, zgodnie z którym w zezwoleniu na pobyt czasowy oraz pracę wskazuje się m.in. stanowisko na jakim cudzoziemiec ma zostać zatrudniony. Jego ewentualna zmiana (np. awans pracownika) wiązałaby się bowiem z koniecznością wystąpienia także o nowe zezwolenie.	PKPP Lewiatan	Uwaga nieuwzględniona Rozwiązanie jest zgodne z przyjętym w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy
86.	Art. 118	Zasadnym wydaje się uregulowanie sytuacji związanych z podjęciem przez cudzoziemca dodatkowego zatrudnienia w trakcie pobytu czasowego w Polsce. W świetle art. 118 <i>cudzoziemiec (...) nie może rozpocząć wykonywania pracy u innego podmiotu, niż określony w zezwoleniu (...) bez zmiany tego zezwolenia</i> . Należałoby tak doprecyzować przepisy, aby cudzoziemiec, chcący podjąć dodatkową pracę, mógł to uczynić na podstawie „tradycyjnego” zezwolenia na pracę lub oświadczenia o zamiarze powierzenia wykonywania pracy. Zasadnym jest także zastąpienie w powołanym przepisie określenia „stanowisko” pojęciem „rodzaj pracy”. Pozwoli to na uniknięcie konieczności zmiany zezwolenia na pobyt czasowy i pracę w sytuacji zmiany nazwy stanowiska czy przesunięcia na stanowisko o zbliżonym zakresie obowiązków. Zmniejszy zatem obowiązki biurokratyczne, a więc i obniży koszty funkcjonowania tych przepisów.	Stowarzyszenie Interwencji Prawnej	Przepis zostanie preredagowany. . Redakcja przepisu zostanie ustalona w porozumieniu z MPiPS Uwaga nieuwzględniona Rozwiązanie jest zgodne z przyjętym w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy
87.	Art. 118	Zgodnie z proponowanymi zapisami wydaje się, że cudzoziemiec, który jest zwolniony z obowiązku posiadania zezwolenia na pracę (np. absolwent polskiej szkoły wyższej), aby zalegalizować swój pobyt na podstawie pracy i przebywać w Polsce legalnie musi zachowywać się tak, jak cudzoziemiec, który zobowiązany jest do posiadania zezwolenia na pracę. Oznacza to, że w świetle proponowanych przepisów nie może on rozpocząć wykonywania pracy u innego podmiotu niż określony w zezwoleniu, zmienić stanowiska lub otrzymywać niższego wynagrodzenia bez zmiany tego zezwolenia.	Międzynarodowa Organizacja do Spraw Migracji	Przepis zostanie preredagowany. . Redakcja przepisu zostanie ustalona w porozumieniu z MPiPS
88.	Art. 118	W projekcie ustawy nie doprecyzowano także, jak będzie wyglądała procedura ubiegania się o zezwolenie na pobyt czasowy i pracę w sytuacji, gdy cudzoziemiec zamierza świadczyć pracę na rzecz dwóch lub więcej podmiotów. Jest to zagadnienie szczególnie ważne w kontekście znacznego zwiększenia wymogów dotyczących uzyskiwanego przez cudzoziemców dochodu.	Stowarzyszenie Interwencji Prawnej	Przepis zostanie preredagowany. . Redakcja przepisu zostanie ustalona w porozumieniu z MPiPS

89.	Art. 118 ust. 1	<p>Wprowadzenie art. 118 w obecnym kształcie pozbawia cudzoziemców elastyczności podjęcia prac dodatkowych i zbyt biurokratyzuje proces legalizacji pracy. Doprowadzi to do tego że pracę dodatkowe będą „wykonywane na czarno”. Obowiązek zawiadomienia Wojewody o ustaniu przyczyny jego udzielenia (np. „podstawowej” pracy w podmiocie, na stanowisku etc.) nakłada na cudzoziemca art.112. Art.118 wymaga zmiany, która doprecyzuje możliwość podejmowania kolejnej pracy przez cudzoziemców przebywających w Polsce na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy i pracę:</p> <p>Art. 118. 1. Cudzoziemiec przebywający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy i pracę nie może zmienić stanowiska lub otrzymywać niższego wynagrodzenia, niż określone w zezwoleniu lub rozpocząć wykonywania dodatkowej pracy u innego podmiotu, niż określony w zezwoleniu, , bez zmiany tego zezwolenia uzyskania zezwolenia na tą dodatkową pracę.</p>	Fundacja Rozwoju Oprócz Granic	Przepis zostanie preredagowany. . Redakcja przepisu zostanie ustalona w porozumieniu z MPiPS
90.	Art. 118 ust. 1	<p>W myśl planowanego art. 118 ust. 1 <i>ustawy o cudzoziemcach</i>, cudzoziemiec przebywający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy i pracę nie może rozpocząć wykonywania pracy u innego podmiotu, niż określony w zezwoleniu, zmienić stanowiska lub otrzymywać niższego wynagrodzenia, niż określone w zezwoleniu, bez zmiany tego zezwolenia (zgodnie z projektowanym <i>art. 121 ust. 1</i> naruszenie tego zakazu stanowi podstawę do cofnięcia przez wojewodę ww. zezwolenia). Na gruncie projektowanych przepisów pojawia się pytanie, jaki organ będzie uprawniony do kontroli, czy cudzoziemiec legitymujący się zezwoleniem na pobyt czasowy i pracę świadczy ją zgodnie z treścią tego zezwolenia. Trzeba w szczególności zwrócić uwagę, że kontrola i nadzór nad tego typu przypadkami nie mieści się w zakresie kompetencji Państwowej Inspekcji Pracy. Na podstawie <i>art. 10 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o Państwowej Inspekcji Pracy (Dz.U. z 2012 r., poz. 404, z późn. zm.)</i>, do zadań PIP należy kontrola legalności zatrudnienia, innej pracy zarobkowej oraz wykonywania pracy przez cudzoziemców, co obejmuje zagadnienia wskazane w <i>art. 2 ust. 1 pkt 14 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r.o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy</i> (definicja „nielegalnego wykonywania pracy przez cudzoziemca”). W tym ostatnim przepisie zostało wprowadzone wymienione wykonywanie pracy na innych warunkach lub na innym stanowisku niż określone w zezwoleniu na pracę, lecz chodzi tu o zezwolenie na pracę w rozumieniu <i>art. 2 ust. 1 pkt 43a ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy</i>, nie zaś o zezwolenie na pobyt czasowy i pracę, o którym mowa w projekcie <i>ustawy o cudzoziemcach</i>.</p>	Państwowa Inspekcja Pracy	Uwaga nieuwzględniona Zgłaszający uwagę nie przedstawia żadnej propozycji. Jednak wydaje się, że właściwym rozwiązaniem będzie nowelizacja ustawy o Państwowej Inspekcji Pracy
91.	Art. 118-123	<p>Zawierają szereg barier biurokratycznych, które będą utrudniać podejmowanie pracy przez cudzoziemców lub też wpływać na brak elastyczności sektora rynku pracy, w którym funkcjonują cudzoziemcy. Stowarzyszenie postulowałoby zatem odejście od zasady sztywnych zezwoleń związanych z konkretnym pracodawcą, stanowiskiem i okresem na rzecz zezwoleń określających minimalne warunki na podstawie których cudzoziemiec mógłby podejmować zatrudnienie wraz z zasadą notyfikacji każdorazowej zmiany pracodawcy, stanowiska, etc., która mogłaby następować poprzez wypełnienie stosownego formularza. Taki formularz byłby</p>	Interkulturalni PL	Uwaga nieuwzględniona Rozwiązania zgodne z założeniami do ustawy ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Przepisy zostaną jednak

		<p>weryfikowany przez wojewodę pod kątem zgodności z określonymi w zezwoleniu minimalnymi warunkami i nie wymagał zmiany lub wydania kolejnego zezwolenia. Warto pamiętać, iż sytuacja na rynku pracy, w szczególności w warunkach kryzysu ekonomicznego zmienia się w sposób dynamiczny, za którym procedury administracyjne nie są w stanie nadążyć. Dlatego też okres postępowania w sprawie udzielenia zezwolenia (przewidziany do 4 miesięcy), lub jego zmiany będzie w sposób faktyczny minimalizował szanse cudzoziemców na zatrudnienie lub zmianę tego zatrudnienia. Niezrozumiałe jest ograniczenie możliwości zmiany pracodawcy do jednokrotnego przypadku oraz ograniczenie czasu pozostawania bez pracy do okresu jednego miesiąca. Zmiany uwzględnione w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy umożliwiające przejściową zmianę stanowiska lub obowiązków u danego pracodawcy nie rozwiązują tego problemu.</p> <p>Uważamy, iż regulacja wymagająca ustalenia płacy cudzoziemca na poziomie nie niższym od innych pracowników jest nie możliwe do weryfikacji, gdyż stosunek pracy oraz poziom wynagrodzenia ma charakter ściśle zindywidualizowany. Taka regulacja nie tylko w nadmierny sposób ingeruje w swobodę działalności gospodarczej, lecz może również prowadzić do dyskryminacji polskich pracowników zatrudnionych na podobnych stanowiskach lub wykonujących porównywalne obowiązki, ale posiadających np. dłuższy staż pracy, lepiej władających językiem polskim, których przydatność w związku z określonymi obowiązkami jest wyższa, etc. Biorąc pod uwagę, że regulacje rynku pracy nakładają na przedsiębiorców określone obowiązki w sferze zatrudnienia oraz płacy minimalnej oraz wprowadzają ogólny zakaz dyskryminacji płacowej nie istnieje racjonalna przesłanka do hamowania konkurencji ze strony cudzoziemców, gdyż konkurencja ta ma charakter uczciwy i nie prowadzi przy zachowaniu dotychczasowych ram prawnych do dumpingu pracowniczego. Warto również podkreślić, iż pracodawca, który decyduje się zatrudnić cudzoziemca czyni to zazwyczaj z tej przyczyny, iż nie może zaspokoić swoich potrzeb na lokalnym rynku pracy. W tym sensie przewidziana regulacja tworzy dodatkową przeszkodę biurokratyczną, która utrudnia funkcjonowanie gospodarcze i zarządzanie własnym przedsiębiorstwem. Krępuje również swobodny dobór kadr przez podmioty funkcjonujące na rynku, czyniąc to wedle kryteriów, których wpływ na równowagę rynków lokalnych i występujący na nich poziom bezrobocia nigdy nie został gruntownie przebadany.</p>		<p>przeredagowane,</p> <p>Ostatecznie brzmienie przepisu zależy od stanowiska MPPiS</p>
92.	<p>Art. 118 ust. 1</p> <p>Art. 119</p> <p>Art. 121 ust. 1</p>	<p>Cudzoziemiec przebywający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy i pracę ma obowiązek poinformować wojewodę o zmianie warunków pracy określonych w zezwoleniu (także zatem o zmianie wynagrodzenia – zarówno na wyższe jak i niższe). Nie może otrzymywać niższego wynagrodzenia, niż określone w zezwoleniu, bez zmiany tego zezwolenia. Może zatem nie zmieniać zezwolenia, jeśli otrzyma wyższe wynagrodzenie. Zezwolenie na pobyt czasowy i pracę wojewoda cofa, jeżeli cudzoziemiec zmienił wynagrodzenie określone w zezwoleniu, a zezwolenie to nie zostało zmienione. Ustawodawca nie określa, czy podstawą cofnięcia jest zmiana wynagrodzenia na wyższe lub niższe, a zatem należy przyjąć, iż dyspozycją przepisu art. 121 ust. 1 projektu ustawy jest objęta</p>	<p>Helsińska Fundacja Praw Człowieka</p>	<p>Uwaga uwzględniona poprzez zmianę redakcji art. 121 ust. 1</p>

		<p>każda zmiana wynagrodzenia.</p> <p>Powyższe przepisy mogą być interpretowane w następujący sposób. Cudzoziemiec otrzymuje wyższe wynagrodzenie niż określone w zezwoleniu, o czym powiadamia wojewodę, zgodnie z obowiązkiem wyrażonym w art. 119 projektu ustawy. Nie występuje o zmianę zezwolenia, gdyż art. 118 ust. 1 projektu ustawy, mówi wyłącznie o niższym wynagrodzeniu. Zezwolenie to jednak jest cofane, gdyż obie przesłanki cofnięcia zezwolenia wyrażone w art. 121 ust. 1 projektu ustawy są spełnione (zmiana wynagrodzenia określonego w zezwoleniu oraz brak zmiany zezwolenia).</p> <p>W związku z powyższym wskazane jest, by w treści projektu ustawy w art. 121 ust. 1 zostało doprecyzowane, jakiej zmiany wynagrodzenia dotyczy ten przepis (wyłącznie zmiany wynagrodzenia określonego w zezwoleniu na niższe).</p>		
93.	Art. 119	Należałoby zmienić 7-dniowy termin, o którym mowa w art. 119 (termin na powiadomienie wojewody właściwego ze względu na miejsce aktualnego pobytu cudzoziemca o utracie pracy lub o zmianie jej warunków określonych w zezwoleniu), na termin co najmniej miesięczny (czyli taki sam, jak okres pozostawania bez pracy niewywołujący negatywnych konsekwencji dla pobytu cudzoziemca w Polsce). Wówczas to, wnioskując o zmianę zezwolenia, cudzoziemiec miałby możliwość jednoczesnego informowania wojewody o utracie lub zmianie warunków pracy, a następnie ubieganie się o zmianę zezwolenia w terminie miesiąca może stanowić niepotrzebne zwiększanie biurokracji, będzie powodowało więc dodatkowe koszty po stronie administracji publicznej. Ponadto nie wydaje się, by wprowadzenie tak krótkiego terminu było zasadne.	Stowarzyszenie Interwencji Prawnej	Przepis zostanie preredagowany. . Redakcja przepisu zostanie ustalona w porozumieniu z MPiPS
94.	Art. 119	Ważnym uproszczeniem z perspektywy cudzoziemców chcącym kontynuować pracę w Polsce jest też możliwość pozostawania przez nich w okresie miesiąca bez zatrudnienia, nie tracąc jak dotychczas, przy tym udzielonego uprzednio zezwolenia na pracę i pobyt. PKPP Lewiatan proponuje by w związku z tym, że procesy rekrutacyjne trwają często dłużej niż miesiąc, wydłużyć ww. czas do 3 miesięcy by realnie umożliwić migrantom znalezienie nowego zatrudnienia.	PKPP Lewiatan	Uwaga nieuwzględniona Proponowane rozwiązanie stanowiłoby zbyt duże obciążenie dla budżetu ze względu na korzystanie z zasiłku dla bezrobotnych.
95.	Art. 119 Art. 120	Art. 119 i 120 przewidują warunki zgodne z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/98/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie procedury jednego wniosku o jedno zezwolenie dla obywateli państw trzecich na pobyt i pracę na terytorium państwa członkowskiego oraz w sprawie wspólnego zbioru praw dla pracowników z państw trzecich przebywających legalnie w państwie członkowskim, lecz znacznie mniej korzystne od obecnie obowiązujących. Proponujemy pozostanie przy wiążących przepisach krajowych w zakresie np. zmiany stanowiska.	Fundacja Rozwoju Oprócz Granic	Przepis zostanie preredagowany. . Redakcja przepisu zostanie ustalona w porozumieniu z MPiPS

96.	Art. 120 ust. 1 pkt 1 lit. a	Zgodnie z treścią art. 120 ust. 1 pkt 1 lit. a projektu ustawy, cudzoziemiec ma 1 miesiąc na znalezienie nowego pracodawcy, jeśli utraci poprzednią pracę. Okres ten w ocenie HFPC jest za krótki, powinien wynosić przynajmniej 2 miesiące. Należy podkreślić, że nawet dla obywateli RP trudne może być znalezienie nowej pracę w tak krótkim okresie czasu. Tym bardziej zatem będzie to trudne dla cudzoziemców nieznających polskiej rzeczywistości i rynku pracy. Należy pamiętać, że przepis ten znajdzie zastosowanie nie tylko do cudzoziemców, którzy chcieli zmienić pracodawcę, ze względu na to, że zaoferowano im inną pracę, ale także do cudzoziemców, którzy rezygnują z pracy, gdyż pracodawca nie wykonuje swoich obowiązków (np. nie płaci wynagrodzenia) lub wyciska pracowników. Ustawa powinna zapewniać im realną możliwość znalezienia nowego pracodawcy.	Helsińska Fundacja Praw Człowieka	Przepis zostanie preredagowany. . Redakcja przepisu zostanie ustalona w porozumieniu z MPiPS
97.	Art. 120 pkt 1 lit. a i b	Pragniemy zwrócić uwagę, iż jednym ze skutków ubocznych rozwiązania tzw. <i>single permit</i> będzie mocniejsze niż dotąd uzależnienie pracownika-cudzoziemca, który już teraz jest słabszą stroną stosunku pracy, od pracodawcy. Cudzoziemiec może mieć obawy przed wysuwaniem roszczeń w stosunku do pracodawcy, gdyż ewentualne zwolnienie z pracy może wiązać się z utratą podstawy legalnego pobytu w Polsce. Obawiamy się, iż ze względu na długotrwałość postępowań cywilnych ochrona sądowa może nie zdać w takich przypadkach egzaminu. Zasadnym wydaje się zatem: - przedłużenie miesięcznego okresu, o którym mowa w art. 120 pkt 1 lit a, do minimum 45 dni; - wykreślenie art. 120 pkt 1 lit b, ewentualnie zmodyfikowanie jego treści, przykładowo poprzez dodanie zwrotu: <i>w pierwszym roku pobytu czasowego</i> ; - wprowadzenie przepisu, który w sytuacji utraty pracy, pozwoliłby cudzoziemcowi podjąć nową pracę tego samego rodzaju u innego pracodawcy po złożeniu wniosku o zmianę zezwolenia na pobyt i pracę oraz świadczyć ją do czasu wydania ostatecznej decyzji w sprawie.	Stowarzyszenie Interwencji Prawnej	Przepis zostanie preredagowany. . Redakcja przepisu zostanie ustalona w porozumieniu z MPiPS
98.	Art. 120	Sankcję towarzyszącą niedopełnieniu przez cudzoziemca obowiązku poinformowania organu o utracie pracy należy uznać za zbyt rygorystyczną. Art. 120 ust. 2 nakłada na organ rozpatrujący sprawę obowiązek odmowy zmiany zezwolenia na pobyt czasowy i pracę w sytuacji, gdy cudzoziemiec nie powiadomił wojewody o utracie pracy. Należałoby rozważyć zmianę brzmienia powyższego przepisu tak, aby decyzja o odmowie zmiany zezwolenia mieściła się w granicach uznania administracyjnego, co pozwoli na analizę i ewentualne uwzględnienie ważnych przyczyn, przez które cudzoziemiec nie dopełnił obowiązku.	Stowarzyszenie Interwencji Prawnej	Uwaga nieuwzględniona Przepis już uwzględnia okoliczności losowe niedopełnienia tego obowiązku
99.	Art. 121 ust. 2	Także art. 121 jest mniej korzystny niż obowiązujące przepisy ustawy o promocji zatrudnienia. O ile może nastąpić zasadnicza zmiana co do priorytetów życiowych i ekonomicznych, niesprawiedliwie żądać od osoby, która odpracowała u danego pracodawcy więcej niż 1 rok żeby w ciągu miesiąca znalazła nową pracę lub wyjechała z Polski. Może to być podstawą do wycisku ze strony pracodawcy (Nie chcesz pracować w weekendy – rozwiąż umowę i za miesiąc już będziesz w domu). Tym bardziej że ta grupa cudzoziemców nie ma prawa do korzystania z pomocy społecznej ani z zasiłku dla bezrobotnych. Proponujemy następującą redakcję artykułu, polegającą na dodaniu ust. 2 pkt 3: Art. 121.	Fundacja Rozwoju Oprócz Granic	Przepis zostanie preredagowany. . Redakcja przepisu zostanie ustalona w porozumieniu z MPiPS

		<p>2. Przepisu art. 100 pkt 1 nie stosuje się jeżeli w trakcie ważności zezwolenia:</p> <p><u>3) wykonywanie pracy trwało co najmniej połowę okresu wskazanego w zezwoleniu na pobyt i pracę</u></p> <p>Oraz pkt 4:</p> <p><u>4) przemawiają za tym szczególnie istotne okoliczności, w tym związane z dochodzeniem swoich praw pracowniczych przed Sądem.</u></p> <p>Takie rozwiązanie pozwoli uniknąć sytuacji wymuszonego opuszczenia RP i zbędnych formalności gdy cudzoziemiec dochodzi swoich praw przed Sądem.</p>		
100.	Art. 123	<p>Kolejną wątpliwą propozycją zawartą w projekcie ustawy jest wydłużenie terminu wydania jednolitego zezwolenia na pobyt i pracę, zawarta w art. 123: Art. 123. Postępowanie w sprawie udzielenia cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt czasowy i pracę powinno być zakończone w pierwszej instancji nie później niż w ciągu 4 miesięcy od dnia jego wszczęcia. Mimo że dane rozwiązanie jest zgodne z <i>Dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/98/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie procedury jednego wniosku o jedno zezwolenie dla obywateli państw trzecich na pobyt i pracę na terytorium państwa członkowskiego oraz w sprawie wspólnego zbioru praw dla pracowników z państw trzecich przebywających legalnie w państwie członkowskim</i>, to obecna praktyka Wydziałów Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców zasadniczo się różni w poszczególnych województwach. Z perspektywy cudzoziemców zamieszkałych w Warszawie jest to zdecydowanie zbyt długi okres. Należy nadmienić, iż jest to rozwiązanie mniej korzystne niż dotychczas przewidziane w ustawodawstwie krajowym.</p>	Komisja Dialogu Społecznego ds. Cudzoziemców	Uwaga uwzględniona Procedura w omawianym postępowaniu będą miały zastosowanie terminy przewidziane w kpa.
101.	Art. 123	<p>Dlaczego ustawodawca przewidział tak długi termin na załatwienie sprawy dotyczącej zezwolenia na pobyt czasowy i pracę? 4 miesiące to aż dwa razy dłużej niż termin przewidziany w k.p.a.</p>	Fundacja Ocalenie	Uwaga uwzględniona Procedura w omawianym postępowaniu będą miały zastosowanie terminy przewidziane w kpa.
102.	Art. 123 Art. 163	<p>Wydaje się, że 4 miesiące na udzielenie cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt czasowy i pracę w pierwszej instancji</p> <p>oraz 6 miesięcy na wydanie zgody na pobyt czasowy w celu połączenia z rodziną członkowi rodziny cudzoziemca, który przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy w celu wykonywania pracy w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji, jest okresem zbyt długim.</p>	Międzynarodowa Organizacja do Spraw Migracji	Uwaga uwzględniona będą stosowane ogólne zasady kpa Uwaga uwzględniona będą stosowane ogólne zasady kpa
103.	Art. 123 ust. 1 pkt 3	<p>Poza tym konieczne jest wyeliminowanie tzw. testu rynku pracy, uregulowanego w ust. 1 pkt 3 ustawy, ponieważ bardzo wydłuża to czas trwania procedury zatrudniania cudzoziemców i nie pozwala pracodawcom płynnie zarządzać zasobami pracy w ich firmach. Konsekwencją powyższego, zdaniem PKPP Lewiatan, może stać się skrócenie czasu trwania postępowania w sprawie o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy i pracę (art. 123) z czterech do dwóch</p>	PKPP Lewiatan	Uwaga uwzględniona będą stosowane ogólne zasady kpa

		miesiące od dnia jego wszczęcia, co uczyni kandydatów do pracy z zagranicy bardziej atrakcyjnymi i pozwoli ograniczyć wśród nich szarą strefę.		
104.	Art. 123	Art. 123 przyjmuje najdłuższy dopuszczalny w Dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/98/UE termin rozpatrywania wniosków – 4 miesiące, wówczas gdy obowiązujące przepisy krajowe są znacznie korzystniejsze dla strony. Proponujemy następującą redakcję artykułu: Art. 123. Postępowanie w sprawie udzielenia cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt czasowy i pracę powinno być zakończone w pierwszej instancji nie później niż w ciągu 4 miesięcy od dnia jego wszczęcia. Postępowanie w sprawie udzielenia cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt czasowy i pracę powinno być zakończone w pierwszej instancji nie później niż w ciągu 45 dni, a sprawy szczególnie skomplikowanej, wymagającej przesłuchania strony lub innych osób – nie później niż w ciągu trzech miesięcy od dnia wszczęcia postępowania.	Fundacja Rozwoju Oprócz Granic	Uwaga uwzględniona będą stosowane ogólne zasady kpa
105.	Art. 123	Terminy przewidziane w art. 123 projektu w zakresie postępowania prowadzonego w pierwszej instancji (cztery miesiące) nie znajdują uzasadnienia gospodarczego w świetle faktów i danych pozyskiwanych i rozważanych w trakcie takiego postępowania. Termin miesięczny, z możliwością przedłużenia postępowania w razie takiej konieczności, wydaje się wystarczający i lepiej odpowiada potrzebom społecznym w tym zakresie.	Sekcja Praw Człowieka Poradnia Prawna UJ	Uwaga uwzględniona będą stosowane ogólne zasady kpa
106.	Art. 123	Należy rozważyć skrócenie czteromiesięcznego terminu na rozpatrzenie wniosku cudzoziemca o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy w celu wykonywania pracy (art. 123). W tym zakresie jako wystarczające należy uznać stosowanie przepisów kodeksu postępowania administracyjnego. Wprowadzenie tak długiego okresu rozpoznania sprawy wydaje się być pozbawione racjonalnego uzasadnienia. Należy pamiętać, iż zniesienie tzw. wiz proceduralnych i wprowadzenie zamiast nich odcisków stempli w paszporcie (tzw. stampili) ograniczyło możliwość swobodnego poruszania się cudzoziemców między Polską a krajem pochodzenia. Każdorazowe opuszczenie Polski w trakcie postępowania wiąże się z koniecznością uzyskania wizy na wjazd na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Przy trwającej cztery miesiące procedurze uzyskania zezwolenia na pobyt w Polsce może dojść do znacznego obciążenia polskich przedstawicielstw konsularnych.	Stowarzyszenie Interwencji Prawnej	Uwaga uwzględniona będą stosowane ogólne zasady kpa
107.	Art. 124 – 136	Stowarzyszenie uważa, iż niezrozumiałe jest stawianie osobom o wysokich kwalifikacjach wymogu minimum rocznego zatrudnienia, gdzie w rzeczywistości rynkowej kontrakty półroczne są dominującą formą zatrudniania specjalistów. Uczynione powyżej uwagi odnoszące się do testu rynku pracy dotyczą również osób, które będą ubiegać się o „niebieską kartę pobytu UE”. W tym ostatnim przypadku uważamy, iż całkowicie zbędne jest wprowadzanie aktu wykonawczego określającego próg wynagrodzenia i to na poziomie minimum 150% średniej	Interkulturalni PL	Projektowane przepisy są zgodne z art. 5 ust 1 lit a , art. 3 ust. 2 lit d, g oraz i. art. 9 ust. 1 lit c oraz art. 12 być zgodne z treścią dyrektywy Rady 2009/50/WE z dnia 25

	<p>krajowej płacy. Ograniczy to w znaczący sposób możliwość zatrudnienia osób o wysokich kwalifikacjach pochodzących z krajów rozwijających się, powodując dalszą ucieczkę usług do tych krajów w drodze outsourcingu zamiast sprzyjać tzw. „drenażowi mózgów” na terytorium naszego kraju (art. 136 projektu).</p> <p>Brak też naszym zdaniem racjonalnych przesłanek dla wprowadzenia ograniczenia określonego w art. 128. W przypadku uzyskania zezwolenia na pracę w warunkach „niebieskiej karty pobytu UE” ulegałaby zmianie podstawa pobytu czasowego. Nie ma logicznego uzasadnienia dla ograniczania wyboru podstawy pobytu cudzoziemcowi przez organ administracyjny lub też ustawodawcę a priori. Szczególnie niezrozumiałe są ograniczenia dotyczące swobody nawiązywania stosunków pracy przez osoby o wysokich kwalifikacjach zawodowych. Podstawą nawiązania stosunku pracy, szczególnie tej wymagającej wysokich kwalifikacji zawsze powinna być przydatność zawodowa, a nie zgoda organu administracyjnego.</p> <p>Art. 130 stanowi zatem realną barierę w pozyskiwaniu osób o wysokich kwalifikacjach zawodowych, szczególnie, że wysoka elastyczność zatrudnienia, konkurencyjność tych osób i zdolność do szybkich zmian pracodawców stanowi często atut tych osób, a nie przejaw braku umiejętności skutecznego poszukiwania zatrudnienia.</p> <p>Art. 132 jako konserwujący pozycję zawodową cudzoziemca posiadającego wysokie kwalifikacje w ogóle nie powinien się znaleźć w treści ustawy. Jego treść jest sprzeczna z interesem ekonomicznym Rzeczypospolitej i nie przystaje do realiów rynku pracy osób wysokowyszkolonych, w sytuacji, w której zmiana pozwolenia jest uzależniona od długotrwałego postępowania administracyjnego, natomiast realia rynkowe wymagają podejmowania przez Cudzoziemca o wysokich kwalifikacjach szybkich decyzji w zakresie obranej ścieżki kariery, nawet w obrębie tego samego pracodawcy (np. przerzucenie do innego działu firmy). Podobnie jak w przypadku normalnego pozwolenia na pracę zmiana powinna polegać na przedłożeniu formularza notyfikacyjnego i sprawdzeniu jego zgodności z określonymi w ogólnym pozwoleniu minimalnymi warunkami zatrudnienia. Pozwoliłoby to uzyskać elastyczność pozwoleń i ograniczyło również biurokrację w tym względzie, odciążając również organy orzekające. Warto dodać, iż rozwiązania tego typu są w Europie stosowane z powodzeniem.</p> <p>Implementacja ograniczeń narzuconych dyrektywą WE, która jak należy przypomnieć wprowadza jedynie minimalne standardy, wynika ponownie z przesłanek, których realność wpływu na poziom zatrudnienia na danym rynku nigdy nie była przedmiotem gruntownych badań.</p> <p>Ograniczanie dostępu do rynku pracy cudzoziemcom wydaje się być zatem wyłącznie kwestią polityczną niemającą nic wspólnego z rzeczywistymi zagrożeniami dla polityki społeczno-gospodarczej oraz statusem zawodowym obywateli danego państwa.</p>		<p>maja 2009 r. w sprawie warunków wjazdu i pobytu obywateli państw trzecich w celu podjęcia pracy w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji</p>
--	---	--	---

108.	Art. 136	<p>proponuję:</p> <p>1) nadanie nowego brzmienia art. 136:</p> <p>„Art. 136. Minister właściwy do spraw wewnętrznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw pracy, określi, w drodze rozporządzenia, wysokość minimalnego wynagrodzenia wymaganego do udzielenia cudzoziemcowi zezwolenia,</p> <p>o którym mowa w art. 124, w taki sposób aby wysokość minimalnego wynagrodzenia nie była niższa niż równowartość 150% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w poprzednim roku kalendarzowym obliczanego na podstawie komunikatu Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego ogłaszanego w danym roku na podstawie art. 20 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227, z późn. zm.).”,</p> <p>albo:</p> <p>„Art. 136. Minister właściwy do spraw wewnętrznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw pracy, określi, w drodze rozporządzenia, wysokość minimalnego wynagrodzenia wymaganego do udzielenia cudzoziemcowi zezwolenia,</p> <p>o którym mowa w art. 124, w taki sposób aby wysokość minimalnego wynagrodzenia nie była niższa niż równowartość 150% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w poprzednim roku kalendarzowym obliczanego na podstawie komunikatu Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego ogłaszanego w danym roku na podstawie przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.”.</p> <p>Proponowana zmiana art. 136 wynika z brzmienia upoważnienia ustawowego dla Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, którym jest art. 20 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, przy czym - w związku z art. 4 pkt 9 ustawy - określenie „przeciętne wynagrodzenie w gospodarce narodowej” oznacza „przeciętne wynagrodzenie miesięczne brutto w gospodarce narodowej”;</p>	GUS	Proponujemy rozwiązanie pierwsze.
109.	Art. 139	<p>Odnosnie art. 139 projektu ustawy - wydaje się nieracjonalne stosowanie takich kryteriów wobec osoby samozatrudnionej. Zbędny jest obowiązek zatrudniania co najmniej dwóch osób na cały etat dla małego przedsiębiorcy (np. IT, usługi logistyczne, drobny handel detaliczny, sprzątania, usługi opiekuńcze etc.)</p> <p>Dla rozwoju przedsiębiorczości i elastyczności pracy można stosować ten sam kryterium dochodowy co dla osób, które starają się o zezwolenie na pobyt i pracę. „Przerwy w pracy” oraz inne „optymalizacje podatkowe” reguluje art. 112 Ustawy. Taki kształt ustawodawstwa wymusza na osobach, które są w stanie spełnić kryterium dochodowy jako osoba pracująca i nie</p>	Fundacja Rozwoju Oprócz Granic	Uwaga częściowo uwzględniona poprzez zmianę brzmienia art. 139 ust. 1 pkt 3 lit a.

		<p>są przywiązane fizycznie do swojego miejsca pracy (przyjmują i wykonują zlecenia na odległość), mieszkać i płacić podatki w innych krajach UE, co będzie miało niekorzystne konsekwencje dla budżetu państwa. Proponujemy następującą redakcję artykułu (skreślenie ust. 1 pkt 3 lit a i b):</p> <p>Art. 139. 1. Zezwolenia na pobyt czasowy w celu prowadzenia działalności gospodarczej udziela się cudzoziemcowi, jeżeli celem jego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest prowadzenie działalności gospodarczej na podstawie przepisów obowiązujących w tym zakresie na tym terytorium oraz spełnione są następujące warunki:</p> <p>3) podmiot, który prowadzi działalność gospodarczą:</p> <p>a) w roku podatkowym poprzedzającym złożenie wniosku o udzielenie cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt czasowy w celu prowadzenia działalności gospodarczej przez cudzoziemca osiągnął dochód nie niższy niż 12-krotność przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w województwie, w trzecim kwartale roku poprzedzającego złożenie wniosku, ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie art. 90 ust. 7 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocii zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz zatrudnia na czas nieokreślony i w pełnym wymiarze czasu pracy przez okres co najmniej roku poprzedzającego złożenie wniosku co najmniej dwóch pracowników, którzy nie podlegają obowiązkowi posiadania zezwolenia na pracę, lub</p> <p>b) wykaże, że posiada środki lub prowadzi działania pozwalające na spełnienie w przyszłości warunków określonych w lit. a, w szczególności przez prowadzenie działalności przyczyniającej się do wzrostu inwestycji, transferu technologii, wprowadzania korzystnych innowacji lub tworzenia miejsc pracy.</p> <p>Oraz skreślenie art. 139 ust. 2:</p> <p>Niejedna polska firma z sWIG80 ukończyła rok 2011 ze stratą, czyli bez dochodu (Strata netto grupy TVN, przypadająca akcjonariuszom jednostki dominującej, wyniosła w III kw. 357,2 mln zł). To oznacza, że cudzoziemiec, który nabył kilka akcji TVN SA nie uzyska zezwolenia na pobyt w Polsce.</p>		
110.	Art. 139	<p>Projektowane zapisy dotyczące udzielenia zgody na pobyt czasowy w związku z prowadzeniem działalności gospodarczej w dalszym ciągu ograniczają prawo do podejmowania tego rodzaju aktywności zawodowej, choć zauważa się istotny postęp w stosunku do uprzednio przesłanych do konsultacji założeń do ustawy o cudzoziemcach. Pozostawia się dość wysoki próg osiąganych dochodów, a nadto nieracjonalny wymóg zatrudniania co najmniej dwóch pracowników, łagodząc go co prawda możliwością wskazania okoliczności pozwalających ich osiągnięcie w przyszłości. Natomiast w dalszym ciągu ustawodawca wyklucza podejmowanie jednoosobowej działalności gospodarczej w sferze pewnych usług (np. doradczych, rehabilitacyjnych, turystycznych, etc.), gdzie osoby prowadzące tego rodzaju działalność mogą osiągać bardzo wysokie dochody (przynosząc korzyści podatkowe państwu) jednocześnie nie zatrudniając nikogo. Wyklucza się również praktycznie prowadzenie działalności w postaci małej gastronomii, często niezwykle pożytecznej np. w ograniczaniu zjawiska nieporządku i</p>	Interkulturalni PL	<p>Uwaga częściowo uwzględniona poprzez zmianę brzmienia art. 139 ust. 1 pkt 3 lit a.</p> <p>Uwaga nieuwzględniona Powyższą kwestię reguluje ustawa o swobodzie działalności gospodarczej</p>

		<p>przestępczości, które mają jak najbardziej wymiar gospodarczy (czyt. A. Siemiński, B. Czarnecki, <i>Kształtowanie bezpiecznej przestrzeni publicznej</i>, Warszawa 2004), natomiast niepozwalającej na osiąganie dochodów opisanych w projekcie. Ponadto tego rodzaju działalność może pełnić również inne istotne funkcje społeczne, w szczególności w sferze kultury, czy rozwoju wielokulturowości społeczeństwa.</p> <p>Stowarzyszenie rozumiejąc intencje, które przyświecały projektodawcy w tego rodzaju konstruowaniu warunków progowych celem obiektywizacji oceny sytuacji cudzoziemca, chciało jednakże podkreślić, iż korzyść dla gospodarki narodowej nie może być pojmowana w sposób uproszczony i sumaryczny, lecz musi uwzględniać wszelkie okoliczności, także korzyści związane z rynkiem konsumentów i realizacją ich potrzeb. Dlatego też często prowadzenia małego sklepiku z orientalną odzieżą i orientalnymi produktami może być działalnością zdecydowanie bardziej korzystną dla kraju przyjmującego niż zajmowanie pozycji Prezesa wielkiej korporacji dążącej do transferu środków pieniężnych poza granice naszego państwa. Błędem zatem jest stawianie wyłącznie na działalność związaną z postępem technicznym lub innowacją, a niedoceniając działalności związanej z szeroko pojętą kulturą i indywidualnymi usługami. Wydaje nam się, iż biorąc pod uwagę zarysowane tu problemy przepisy winny być przeformułowane w sposób odchodzący od kryteriów matematycznych.</p>		
111.	Art. 139	<p>Zobiektywizowanie kryteriów dotyczących udzielania zezwoleń na pobyt czasowy w celu prowadzenia działalności gospodarczej uznać należy za krok w dobrym kierunku. W ocenie Stowarzyszenia, stawiane wymogi są jednak zdecydowanie zbyt wysokie. Prowadzona przez cudzoziemca spółka, przy zatrudnianiu dwóch pracowników w pełnym wymiarze czasu pracy oraz konieczności uzyskiwania dochodu minimum na poziomie przeciętnego wynagrodzenia w województwie, będzie musiała wykazać się znacznymi przychodami, w praktyce spotykanymi bardzo rzadko. Dlatego też postulujemy zmniejszenie wysokości wymaganego rocznego dochodu do 12-krotnego minimalnego wynagrodzenia.</p>	Stowarzyszenie Interwencji Prawnej	Uwaga częściowo uwzględniona poprzez zmianę brzmienia art. 139 ust. 1 pkt 3 lit a.
112.	Art. 139 ust. 1 pkt 3 lit. a	<p>Regulacja wydaje się za bardzo restrykcyjna. Wynika z niej, że osoba starająca się o takie zezwolenie musiałaby już rok wcześniej prowadzić działalność gospodarczą i zatrudniać co najmniej dwóch Polaków.</p> <p>Ponadto w świetle nowej ustawy osoby, które uzyskały pobyt tolerowany nie mogą prowadzić działalności gospodarczej co wydaje się nieuzasadnione.</p>	Fundacja Ocalenie	Uwaga nieuwzględniona zgodnie z treścią lit.b cudzoziemiec nie musi spełniać kryterium zawartego w lit. a, jeżeli wykaże, iż w przyszłości będzie spełniać kryteria zawarte w lit. a. Cudzoziemcy posiadający zgodę na pobyt tolerowany mogą prowadzić działalność gospodarczą na zasadach ogólnych a nie uprzywilejowanych

113.	art. 139 ust. 1 pkt 3 lit. a	<p>2) nadanie nowego brzmienia art. 139 ust. 1 pkt 3 lit. a:</p> <p>„a) w roku podatkowym poprzedzającym złożenie wniosku o udzielenie cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt czasowy w celu prowadzenia działalności gospodarczej przez cudzoziemca osiągnął dochód nie niższy niż 12-krotność przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w województwie w trzecim kwartale roku poprzedzającego złożenie wniosku, ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie art. 30 ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1995 r. o niektórych formach popierania budownictwa mieszkaniowego (Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1070, z późn. zm.) oraz zatrudnia na czas nieokreślony i w pełnym wymiarze czasu pracy przez okres co najmniej roku poprzedzającego złożenie wniosku co najmniej dwóch pracowników, którzy nie podlegają obowiązkowi posiadania zezwolenia na pracę, lub,”.</p> <p>Upoważnieniem ustawowym do ogłaszania przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego przeciętnego wynagrodzenia w województwach jest art. 30 ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1995 r. o niektórych formach popierania budownictwa mieszkaniowego (Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1070, z późn. zm.), który stanowi również, że jest to wynagrodzenie bez wypłat z zysku lub nadwyżki bilansowej w spółdzielniach, z uwzględnieniem sfery budżetowej bez dodatkowych wynagrodzeń rocznych, bez Poczty Polskiej Spółki Akcyjnej i Telekomunikacji Polskiej – Spółka Akcyjna i wielkości te - począwszy od 1996 r. - są publikowane w Dzienniku Urzędowym RP „Monitor Polski” (M. P. z 1996 r. Nr 36, poz. 360), natomiast art. 90 ust. 7 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415, z późn. zm.) mówi jedynie o przeciętnym miesięcznym wynagrodzeniu w gospodarce narodowej według województw w pierwszym i trzecim kwartale danego roku.</p>	GUS	Uwaga uwzględniona
114.	Art. 139 ust. 1	<p>Określone w art. 139 ust. 1 projektu ustawy warunki uzyskania powyższego zezwolenia są zbyt rygorystyczne. Cudzoziemiec chcący zalegalizować pobyt na tej podstawie będzie musiał wykazać, iż jego miesięczny dochód odpowiada co najmniej kwocie minimalnego wynagrodzenia za pracę (1500 złotych w 2012 r. i 1600 złotych w 2013 r.) oraz jest wyższy niż wysokość dochodu, od której przyznaje się świadczenia pieniężne z pomocy społecznej, w odniesieniu do każdego członka rodziny. Ponadto będzie on musiał zatrudniać co najmniej dwóch pracowników na czas nieokreślony i w pełnym wymiarze czasu pracy. Co więcej, już po roku działalności w Polsce cudzoziemiec będzie musiał wykazać, że osiągnął dochód nie niższy niż 12-krotność przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w województwie, w trzecim kwartale roku poprzedzającego złożenie wniosku, ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego (w 2012 r. dochód ten musiałby wynieść w województwie mazowieckim co najmniej 54 194,76 złotych).</p> <p>Powyższe wymogi są niemożliwe do spełnienia dla wielu cudzoziemców prowadzących działalność gospodarczą na mniejszą skalę, którzy mimo to nie stanowią obciążenia dla polskiego systemu pomocy społecznej (ich zarobki są wystarczające do utrzymania się na</p>	Helsińska Fundacja Praw Człowieka	Uwaga nieuwzględniona zgodnie z treścią lit.b cudzoziemiec nie musi spełniać kryterium zawartego w lit. a, jeżeli wykaże, iż w przyszłości będzie spełniać kryteria zawarte w lit. a.

		<p>terytorium RP). Osoby te – wobec tak rygorystycznie ukształtowanych wymogów uzyskania zezwolenia – zostaną zmuszone do szukania innych form legalizacji pobytu (mimo iż przebywają w Polsce w celu wykonywania działalności gospodarczej), a wobec ich nieznaleźienia (np. wykluczone jest otrzymanie przez nich zezwolenia na pobyt czasowy i pracę, co wynika z treści art. 115 pkt 3 projektu ustawy, nawet jeśli obok prowadzenia działalności gospodarczej znajdą legalnie pracę) pozostaną w Polsce nielegalnie, co nie leży w interesie RP. Ponadto należy zauważyć, że wiele osób jest zmuszanych przez pracodawców do zakładania własnej działalności gospodarczej i do świadczenia usług na zasadzie samozatrudnienia. Nie wiąże się to z wyższym dochodem, spełniającym wymogi w świetle proponowanych przepisów.</p> <p>W związku z powyższym konieczne jest złagodzenie powyższych kryteriów, zwłaszcza w zakresie konieczności wykazania osiągnięcia dochodu nie niższego niż 12-krotność przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w województwie oraz miesięcznego dochodu odpowiadającego co najmniej kwocie minimalnego wynagrodzenia za pracę.</p>		
115.	Art. 139 ust. 3	Wymóg załączania do wniosku o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy w celu prowadzenia działalności gospodarczej zaświadczeń o niekaralności, o których mowa w art. 139 ust. 3 projektu ustawy, jest w naszym przekonaniu nadmiernie uciążliwy i niepotrzebny.	Stowarzyszenie Interwencji Prawnej	Uwaga uwzględniona
116.	Art. 141 pkt 2 lit. b	Dookreślenia wymagałaby kwestia tego czym są <i>wystarczające środki finansowe</i> według ustawodawcy. Trudno również oczekiwać od studenta, że będzie posiadał gotówkę, bądź na koncie sumę pieniędzy, która miałaby mu wystarczyć na 12 miesięczny pobyt na terytorium RP. Pytanie czy mogłoby w tym przypadku wystarczyć zobowiązanie rodzica cudzoziemca lub osoby jemu najbliższej do opłacania pobytu swojego bliskiego na czas studiów w Polsce.	Fundacja Ocalenie	Uwaga nieuwzględniona wysokość środków, które musi posiadać cudzoziemiec będzie określona w rozporządzeniu Rady Ministrów (art. 147)
117.	Art. 144	Interpretacja tego zapisu wydaje się dosyć skomplikowana. Ponadto na gruncie nowej ustawy wydają się, że cudzoziemcom będącym w Polsce w celu kształcenia się ponownie ograniczono, bądź wręcz odebrano szansę na równoległe podjęcie legalnego zatrudnienia, które gwarantuje im Dyrektywa Rady UE 2004/114/WE z dnia 13 grudnia 2004 r. w <i>sprawie warunków przyjmowania obywateli państw trzecich w celu odbywania studiów, udziału w wymianie młodzieży szkolnej, szkoleniu bez wynagrodzenia lub wolontariacie</i> - w szczególności Art. 17 tego dokumentu.	Fundacja Ocalenie	Uwaga nieuwzględniona Przepis zgodny z dyrektywą Rady 2004/114/WE z dnia 13 grudnia 2004 r. w sprawie warunków przyjmowania obywateli państw trzecich w celu odbywania studiów, udziału w wymianie młodzieży szkolnej, szkoleniu bez wynagrodzenia lub wolontariacie (Dz. Urz. UE L 375 z 23.12.2004, str. 12). i nie uległ zmianie w stosunku do obecnie obowiązującego

118.	Art. 144	Zbyt restrykcyjnym wydaje się zakaz ubiegania się o zezwolenie na pobyt czasowy w celu kształcenia się na studiach wyższych lub doktoranckich w sytuacji, gdy cudzoziemiec wykonuje pracę lub prowadzi działalność gospodarczą (art. 144). Zezwolenie na czasowy pobyt w Polsce z uwagi na studia stacjonarne minimalizuje ryzyko nadużywania tej podstawy pobytowej dla celów wyłącznie zarobkowych. W przypadku bowiem, gdy cudzoziemiec wykonujący pracę i studiujący nie zaliczy roku akademickiego, wojewoda może odmówić udzielenia mu kolejnego zezwolenia, co samo w sobie stanowi poważną sankcję. Rozważania powyższe są tym bardziej uzasadnione, że na uczelnie nałożono obowiązek informacyjny na podstawie art. 146 ust. 3 projektu ustawy.	Stowarzyszenie Interwencji Prawnej	Uwaga nieuwzględniona Przepis zgodny z dyrektywą 2004/114/WE i nie uległ zmianie w stosunku do obecnie obowiązującego
119.	Art. 144 pkt 2	Nieuzasadnione jest wprowadzenie do projektu ustawy nowej – w porównaniu z obecnie obowiązującą ustawą z dnia 13.06.2003 r. o cudzoziemcach – podstawy odmowy powyższego zezwolenia, określonej w art. 144 pkt 2 projektu ustawy. Cudzoziemcowi rozpoczynającemu studia wyższe lub doktoranckie odmawia się zezwolenia, gdy wykonuje pracę lub prowadzi działalność gospodarczą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. W praktyce oznacza to, że cudzoziemiec na pierwszym roku studiów nie będzie miał jakiegokolwiek możliwości podjęcia pracy lub prowadzenia działalności gospodarczej w Polsce. Student nie będzie zatem mógł w żaden sposób dorobić sobie, nawet jeśli nie kolidowałoby to z jego programem studiów i zobowiązaniami wynikającymi z podjęcia studiów. Powyższe ograniczenie wydaje się nieuzasadnione. Wątpliwości może budzić zgodność art. 144 pkt 2 projektu ustawy z art. 17 dyrektywy Rady 2004/114/WE z dnia 13 grudnia 2004 r. Zgodnie z ust. 1 tego przepisu, „Poza czasem studiów i z zastrzeżeniem przepisów i warunków mających zastosowanie do odpowiedniej działalności w przyjmującym Państwie Członkowskim, studenci mają prawo do podjęcia zatrudnienia i mogą być uprawnieni do prowadzenia działalności zarobkowej na własny rachunek. Może zostać uwzględniona sytuacja na rynku pracy w przyjmującym Państwie Członkowskim”. Zgodnie z treścią art. 17 ust. 3 powyższej dyrektywy, „Przyjmujące Państwo Członkowskie może ograniczyć dostęp do działalności zarobkowej w pierwszym roku pobytu”. Po pierwsze należy podkreślić, iż Państwa Członkowskie nie mają obowiązku wprowadzenia ograniczenia określonego w art. 17 ust. 3 dyrektywy. Po drugie, w przepisie tym mowa o ograniczeniu, a nie pozbawieniu możliwości zarobkowania, a art. 144 pkt 2 projektu ustawy pozbawia cudzoziemców możliwości pracy, a nie tylko ją ogranicza.	Helsińska Fundacja Praw Człowieka	Uwaga nieuwzględniona Przepis zgodny z dyrektywą 2004/114/WE i nie uległ zmianie w stosunku do obecnie obowiązującego
120.	Art. 145	Proponowana regulacja dotycząca odmowy udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy cudzoziemcowi, który „nie zaliczył roku studiów i nie uzyskał warunkowego zezwolenia na podjęcie studiów w następnym roku lub semestrze” (art. 145 projektu) powinna zostać przeformułowana/uzupełniona, w celu uwzględnienia sytuacji, w których cudzoziemiec ma możliwość kontynuowania nauki w następnym roku lub semestrze poprzez powtarzanie roku studiów lub inną niż wpis warunkowy bądź warunkowe zezwolenie formę. Wydaje się, że celem regulacji jest odmowa udzielenia zezwolenia osobom, które nie kontynuują nauki, zatem uwzględnić należy zróżnicowane praktyki poszczególnych typów uczelni co do możliwości	Sekcja Praw Człowieka Poradnia Prawna UJ	Propozycja MNiSW: „Art. 145. Cudzoziemcowi można odmówić udzielenia kolejnego zezwolenia, o którym mowa w art. 141, albo cofnąć to zezwolenie, w przypadku gdy po raz drugi nie uzyskał zaliczenia

		kontynuowania studiów w sytuacji niezaliczenia roku, także poprzez powtarzanie roku, a nie jedynie poprzez warunkowe zaliczenie.		semestru lub roku studiów w określonym terminie.”
121.	Art. 148 - 153	Uważamy, iż napływ naukowców do Rzeczypospolitej Polskiej jest szczególnie istotny, a państwo winno w maksymalny sposób ułatwiać tego rodzaju dostęp. Praca badawcza jest szczególnego rodzaju wartością dodaną tworzącą kapitał społeczny danego kraju i państwa. Ustawodawca winien unikać zatem wszelkich regulacji, które mogłyby zniechęcać jednostki naukowe lub badawcze przed kontraktowaniem cudzoziemców. Do takich regulacji natomiast niewątpliwie należy zobowiązanie się przez uczelnię do pokrycia kosztów wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu. Powinien on zostać usunięty z ustawy, tym bardziej, iż do rzadkości będą należeć sytuacje, w których wydanie tego rodzaju decyzji będzie zasadne względem naukowców. W tych rzadkich przypadkach może być to koszt pokryty przez Skarb Państwa bez zasadniczego uszczerbku dla budżetu, natomiast z dużą korzyścią dla zachęcenia uczelni wyższych i jednostek badawczych do realizacji projektów międzynarodowych. Stąd też zezwolenie związane z pobytem naukowca powinno być udzielane jednorazowo na cały okres trwania projektu badawczego, które w dziedzinach szczególnie cennych (objętych między innymi priorytetami określonymi przez Ministerstwo Szkolnictwa Wyższego i Nauki) są wieloletnie. W tym sensie okres udzielonego zezwolenia mogłby wynosić nawet do pięciu lat.	Interkulturalni PL	Uwaga nieuwzględniona Treść przepisu jest zgodna z art. 5 ust. 3 dyrektywy Rady Nr 2005/71 z dnia 12 października 2005 r. w sprawie szczególnej procedury przyjmowania obywateli państw trzecich w celu prowadzenia badań naukowych
122.	Art. 154 ust. 2	Proponujemy niezależnianie prawa do ubiegania się o pobyt czasowy od przesłanki „szczególnie ważnego interesu cudzoziemca” w przypadkach rodzinnych i związanych z rozwiązaniem małżeństwa, gdyż badanie występowania tej przesłanki stanowi w naszej opinii kolejną, pozbawioną racjonalnych przesłanek barierę w integracji cudzoziemców.	Interkulturalni PL	Uwaga nieuwzględniona Projektowane rozwiązanie ma charakter szczególny stąd odesłanie do ważnego interesu strony.
123.	Art. 154 ust. 2 pkt 1 i 2	Uwzględnienie w art. 154 ust 2 pkt 1 i 2 projektu obok rozwodu także separacji budzi wątpliwości o charakterze formalnym, z uwagi na inny charakter prawny tej instytucji, która w przeciwieństwie do rozwodu nie rozwiązuje małżeństwa.	Sekcja Praw Człowieka Poradnia Prawna UJ	Uwaga nieuwzględniona Wydaje się, że pomimo formalnie nadal trwającego małżeństwa, w przypadku separacji odpadałyby ogólna przesłanka konieczności pobytu w Polsce ze względu na małżeństwo przez okres powyżej 3 miesięcy

124.	Art. 154 i Art. 155	Przepisy rozdziału 8 działu V są skonstruowane w sposób niejasny i nieczytelny. W rozdziale tym dzieli się zezwolenia na dwa rodzaje: zezwolenie na pobyt czasowy dla członka rodziny obywatela RP oraz zezwolenie na pobyt czasowy w celu połączenia z rodziną. Podział ten jest jasny na gruncie art. 154 i art. 155 projektu ustawy, jednak w dalszej części rozdziału traci dystynktywność. W art. 156 projektu ustawy mowa już bowiem tylko o zezwoleniu na pobyt czasowy, bez precyzowania, czy dotyczy on zezwoleń określonych w art. 154 czy art. 155 projektu. Dopiero na gruncie art. 158 ust. 1 pkt 2 projektu ustawy można dojść do wniosku, że zezwolenie z art. 156 projektu ustawy, jest zezwoleniem w celu połączenia z rodziną (mimo iż dotyczy więzi o charakterze rodzinnym z obywatelem polskim). Tymczasem posługujący się identycznym sformułowaniem art. 160 ust. 1 projektu ustawy (tj. odnoszący się do zezwolenia na pobyt czasowy, bez precyzowania, o który z dwóch rodzajów zezwolenia chodzi) znajdzie zastosowanie do wszystkich zezwoleń wydanych na podstawie rozdziału 8 działu V projektu	Helsińska Fundacja Praw Człowieka	Uwaga uwzględniona poprzez zmianę redakcji art. 156 i art. 158 ust. 1
125.	Art. 155	W treści art. 155 proponujemy zmianę w postaci dodania do katalogu osób z ust.1 pkt 1 cudzoziemców objętych ochroną humanitarną.	Centrum Pomocy Prawnej im. Haliny Nieć	Uwaga nieuwzględniona Krajowe podstawy ochrony cudzoziemców są wyłączone spod dyrektywy Rady 2003/86/WE z dnia 22 września 2003 r. w sprawie prawa do łączenia rodzin zgodnie z treścią art. 3 ust. 2 lit. c Rozwiązanie zgodne z założeniami do projektu ustawy o cudzoziemcach
126.	Art. 155 ust. 1	UNHCR definiuje łączenie rodzin jako „proces połączenia rodzin, a w szczególności dzieci i osób starszych pozostających na utrzymaniu z poprzednimi opiekunami, w celu ustanowienia lub wznowienia długoterminowej opieki”. Instytucja łączenia rodzin jest ściśle powiązana z zasadą jedności rodziny, która stanowi podstawę ochrony rodziny jako naturalnej i podstawowej jednostki społeczeństwa. Proces łączenia rodzin jest istotnym i niezbędnym etapem w dążeniu do osiągnięcia jedności rodziny, a tym samym ułatwia integrację beneficjentów ochrony międzynarodowej z przyjmujących ich społeczeństwem. W związku z tym UNHCR sugeruje włączenie cudzoziemców, którym przyznano ochronę humanitarną w zakres przepisu art. 155 ust. 1 projektu ustawy, określającego warunki, które należy spełnić w celu uzyskania zezwolenia na pobyt czasowy w celu połączenia się z rodziną. UNHCR odnotowuje, że tylko niektóre kategorie cudzoziemców, którym udzielono ochrony w Polsce, są uprawnione do połączenia z rodziną, jak również niejasność dotyczącą kategorii uprawnionych cudzoziemców wymienionych enumeratywnie w art. 155 ust 1 pkt. 1 i art. 158	UNHCR	Uwaga nieuwzględniona Krajowe podstawy ochrony cudzoziemców są wyłączone spod dyrektywy Rady 2003/86/WE z dnia 22 września 2003 r. w sprawie prawa do łączenia rodzin zgodnie z treścią art. 3 ust. 2 lit. c Rozwiązanie zgodne z założeniami do projektu ustawy o cudzoziemcach

		ust. 1 pkt. 3. Prawo do życia w rodzinie jest jednym z podstawowych praw człowieka i zdaniem UNHCR możliwość korzystania z niego należy zabezpieczyć wszystkim kategoriom cudzoziemców, którym udzielono ochrony w Polsce. W związku z tym UNHCR zaleca objęcie przepisami art. 155 ust. 1 pkt. 1 i art. 158 ust. 1 pkt. 3 cudzoziemców, którym udzielono ochrony uzupełniającej i/lub ochrony humanitarnej.		
127.	Art. 155 ust. 1 pkt 1	Wskazane byłoby dodanie do katalogu osób przebywających na terytorium RP cudzoziemców posiadających pobyt tolerowany. Osoby te również, podobnie jak uchodźcy, bądź osoby z udzieloną ochroną uzupełniającą pozostają w Polsce bezterminowo.	Fundacja Ocalenie	Uwaga nieuwzględniona Krajowe podstawy ochrony cudzoziemców są wyłączone spod dyrektywy Rady 2003/86/WE z dnia 22 września 2003 r. w sprawie prawa do łączenia rodzin zgodnie z treścią art. 3 ust. 2 lit. c Rozwiązanie zgodne z założeniami do projektu ustawy o cudzoziemcach
128.	Art. 155 ust. 2	Nie uwzględni sytuacji, w której cudzoziemcem przybywającym w celu połączenia z rodziną jest małoletni.	Interkulturalni PL	Uwaga nieuwzględniona Powyższa sytuacja jest uregulowana w art. 159 ust. 2
129.	Art. 155 ust. 2	W przypadku art. 155 ust. 2 (wprowadzającemu ograniczenie czasowe składania wniosków o umożliwienie połączenia z rodziną) UNHCR podkreśla, że sześciomiesięczny termin nie uwzględnia wystarczająco szczególnych uwarunkowań sytuacji beneficjentów ochrony międzynarodowej lub szczególnych okoliczności, które doprowadziły do rozdzielenia rodziny uchodźców, i może okazać się poważną przeszkodą w procesie łączenia rodzin uchodźców. Uchodźcy mogą nie wiedzieć, czy członkowie ich rodzin wciąż żyją, a poszukiwanie członków rodziny jest często długotrwałym procesem. UNHCR podkreśla, że uchodźcom zwykle trudniej przedstawić dokumenty niezbędne do połączenia rodziny, ponieważ często okazuje się, że te dokumenty zostały zagubione lub zniszczone w podróży, a członkowie rodziny nie mogą wystąpić do organów w państwie pochodzenia o wydanie dokumentów ze względu na ryzyko prześladowań. W związku z tym UNHCR wzywa do stworzenia uchodźcom bardziej przyjaznych warunków i proponuje wydłużenie terminu składania wniosków o połączenie rodziny do sześciu miesięcy od zakończenia indywidualnego programu integracyjnego. Uczestnictwo w indywidualnym programie integracyjnym umożliwiłoby uchodźcom nabycie umiejętności pozwalających im na usamodzielnienie się ekonomiczne i samodzielne życie, dzięki czemu w przyszłości, po połączeniu, będą oni mogli zapewnić utrzymanie członkom swojej rodziny.	UNHCR	Uwaga nieuwzględniona Ten przepis nie ogranicza składania wniosków o umożliwienie połączenia z rodziną do 6 miesięcy lecz zwalnia w tym okresie z obowiązku posiadania ubezpieczenia dochodu i mieszkania Niniejszy przepis wdraża art. 12 ust. 1 dyrektywy Rady 2003/86/WE z dnia 22 września 2003 r. w sprawie prawa do łączenia rodzin, który wprowadza możliwość zastosowania tego

				typu odstępstw w okresie 3 miesiące. Zaproponowane w projekcie rozwiązanie zakłada wydłużenie tego okresu do 6 miesięcy.
130.	Art. 155 ust. 3	<p>Niezasadnie zawęża kategorie osób uznawanych za członków rodziny cudzoziemca. Prędzej czy później kwestia związków nieformalnych i pozostających w nich dzieci będzie musiała być rozwiązana. Dotyczy to także małżeństw zawartych zgodnie z prawem religijnym lub tradycją, które nie są rozpoznawane w Polsce. Uznanie istnienia tego rodzaju więzi rodzinnych na potrzeby legalizacji pobytu nie prowadzi do uznania ich prawomocności w sferze uprawnień przysługujących takim związkom na gruncie prawa krajowego.</p> <p>Niezasadne wydają się być również różnego rodzaju normy zawarte w kolejnych przepisach, ograniczające prawo do legalizacji w oparciu o przesłankę połączenia z rodziną w stosunku do różnych kategorii cudzoziemców. Te kategoryzacje wydają się być sztucznie wykreowane i nie posiadają dającego się określić z innych przepisów uzasadnienia.</p>	Interkulturalni PL	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Takie osoby mogą zalegalizować pobyt na ogólnych zasadach</p>

131.	Art. 155 ust. 3 i ust. 4	<p>c) UNHCR zachęca Ministerstwo Spraw Wewnętrznych do przyjęcia bardziej inkluzyjnej definicji, wychodzącej poza koncepcję znaną jako tradycyjna „rodzina nuklearna”, którą zaproponowano w art. 155 ust. 3 projektu ustawy. UNHCR sugeruje poszerzenie definicji rodziny poprzez włączenie w jej zakres osób, które nawiązały trwałe związki partnerskie (w tym łączące partnerów tej samej płci), dzieci adoptowanych zwyczajowo, osób zaręczonych, osób, które zawarły małżeństwo zwyczajowe (określane również jako małżeństwa „prawa zwyczajowego”). Ponadto, uwzględniając obserwacje bieżącej praktyki organów i problemy napotymane przez beneficjentów ochrony międzynarodowej w Polsce, UNHCR podkreśla, że jako podstawę łączenia rodzin należy uwzględnić element zależności (więzi) między członkami rodziny – fizycznej i finansowej, lecz również psychologicznej i emocjonalnej:</p> <p><i>„Zwykle można przyjąć, że zależność występuje, gdy dana osoba nie ukończyła 18 lat, lecz utrzymuje się, jeżeli ta osoba (po ukończeniu 18 lat) pozostaje w obrębie rodziny i zachowuje więzi ekonomiczne, społeczne i emocjonalne. Występowanie zależności należy uznać, jeżeli dana osoba jest niepełnosprawna i niezdolna do samodzielnego utrzymania się, trwale lub czasowo, lecz prawdopodobnie długotrwale. Inni członkowie gospodarstwa domowego również mogą być osobami zależnymi, np. dziadkowie, niezamężne/samotne rodzeństwo, ciotki, wujowie, kuzyni, bratanice, siostrzeńcy, wnuki, jak również osoby niespokrewnione biologicznie, lecz korzystające z opieki w ramach rodziny”.</i></p> <p>W przypadku art. 155 ust. 3 projektu ustawy UNHCR sugeruje poszerzenie definicji rodziny do celów łączenia rodzin w celu pełnego zaspokojenia występujących potrzeb. UNHCR rekomenduje poszerzenie zakresu art. 155 ust. 4 dotyczącego połączenia z rodziną osoby małoletniej poprzez włączenie małoletnich, którym udzielono ochrony uzupełniającej lub ochrony humanitarnej.</p>	UNHCR	Uwaga nieuwzględniona Takie osoby mogą zalegalizować pobyt na ogólnych zasadach
132.	Art. 154 ust. 3 Art. 157 ust. 1 i 2	Nieuzasadnione wydaje się także ograniczenie do jednego razu możliwości udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy dla członka rodziny obywatela Rzeczypospolitej Polskiej w przypadku owdowienia, rozwodu lub separacji. Podobnie odnieść się należy sytuacji cudzoziemców określonych w art. 157 ust. 1 i 2 projektu ustawy.	Stowarzyszenie Interwencji Prawnej	Uwaga nieuwzględniona Jednorazowość tego zezwolenia w przypadku, o którym mowa w art. 154 ust. 3 i 157 ust. 2 wynika z istoty przesłanek jego udzielenia. Uwaga uwzględniona odnośnie art. 157 ust. 1
133.	Art. 157 Art. 158	Zgodnie z art. 158 projektu ustawy osobie przybywającej do Polski w celu połączenia z członkiem rodziny, któremu udzielono ochrony międzynarodowej w kraju, można udzielić zezwolenia na pobyt czasowy na okres do 3 lat. Zgodnie z art. 157 kolejnego zezwolenia na pobyt czasowy można udzielić, jeżeli osoba już przebywa na terytorium Polski od co najmniej 5 lat. Brzmienie obu tych przepisów może prowadzić do niejasności interpretacyjnych.	UNHCR	Uwaga jest sformułowana w sposób niezrozumiały

		UNHCR sugeruje przeformułowanie brzmienia art. 157 projektu ustawy, ponieważ jego obecna treść dotycząca 5-letniego przebywania w Polsce na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy może okazać się myląca.		
134.	Art. 159 ust. 2	Niepotrzebnie zawężono dowód posiadania środków do sytuacji, w których utrzymanie zapewniają wyłącznie członkowie rodziny zobowiązani prawnie do utrzymania cudzoziemca.	Interkulturalni PL	Uwaga nieuwzględniona Przepis nie stanowi zawężenia dowodu
135.	Art. 160 ust. 1	Za zbyt restrykcyjny należy uznać przepis nakładający na organ obowiązek każdorazowego, obligatoryjnego badania, czy małżeństwo cudzoziemca z obywatelem polskim nie zostało zawarte w celu obejścia przepisów prawa, na co wskazuje wprowadzenie zwrotu <i>lub istnieje</i> do art. 160 ust. 1. Obowiązek taki wiąże się z koniecznością podejmowania przez organ rozpatrujący sprawę czasochłonnych czynności dowodowych, które przedłużają postępowanie administracyjne. Co ważniejsze jednak, stanowi przesadną ingerencję w intymną sferę życia cudzoziemca i jego małżonka, chronioną przepisami Konstytucji. Należałoby się jednocześnie zastanowić, czy w dobie aktualnej sytuacji na rynku pracy i związanej z tym konieczności czasowej rozłąki małżonków w celu zdobycia środków finansowych na zaspokojenie potrzeb rodziny, okoliczność, iż małżonkowie nie zamieszkują wspólnie, można uznać za okoliczność świadczącą o zawarciu małżeństwa w celu obejścia przepisów ustawy. Nie negując istnienia problemu nadużywania przez cudzoziemców instytucji małżeństwa do legalizacji pobytu należy jednak zaznaczyć, że nie uprawnia to do ukonstytuowania domniemania, że każde małżeństwo cudzoziemca z obywatelem polskim jest zawarte w celu obejścia prawa. Ponadto takie sformułowanie tego przepisu będzie rodziło problemy w praktyce. Organ będzie za każdym razem musiał bowiem badać aktualny zamiar małżonków odnośnie istnienia ich małżeństwa w celu obejścia przepisów. Wydaje się to niemożliwie w praktyce do przeprowadzenia, bowiem wskazane w art. 160 ust. 1 okoliczności, które miałyby go potwierdzać, mogą być zasadne w przypadku zamiaru odnośnie zawarcia związku, jednak już nie w przypadku jego istnienia (jeden z przykładów wskazano powyżej).	Stowarzyszenie Interwencji Prawnej	Uwaga nieuwzględniona Okoliczność czy małżonkowie zamieszkują wspólnie ustala się w takim postępowaniu ale to ustalenie samo jeszcze nie przesądza o fikcyjności małżeństwa
136.	Art. 160 ust. 3 w zw. z ust. 1	Niezrozumiała jest również treść art. 160 ust. 3 w zw. z ust. 1 tego przepisu. Podstawy odmowy zezwolenia określonego w rozdziale 8 działu V zostały określone w ust. 1 tego przepisu. Są nimi: podstawy wymienione w art. 99 ust. 1 pkt 1-4 oraz w pkt 9, a także okoliczność zawarcia lub istnienia związku małżeńskiego w celu obejścia przepisów ustawy. Pominięto (słusznie) w treści art. 160 ust. 1 projektu ustawy podstawę odmowy udzielenia zezwolenia określoną w art. 99 ust. 1 pkt 8, tj. sytuację, gdy cudzoziemiec złożył wniosek podczas nielegalnego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub przebywa na tym terytorium nielegalnie. W związku z powyższym należy uznać, że nielegalny pobyt na terytorium RP nie stanowi podstawy odmowy udzielenia zezwolenia określonego w rozdziale 8 działu V projektu ustawy. Tym samym niezrozumiała jest treść ust. 3 powyższego przepisu, zgodnie z którym „Cudzoziemcowi, o którym mowa w art. 156 pkt 2, nie można odmówić udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy,	Helsińska Fundacja Praw Człowieka	Uwaga nieuwzględniona Art. 160 ust. 1 określa podstawy odmowy zezwolenia tylko wobec cudzoziemców w nim wymienionych. Do pozostałych kategorii cudzoziemców z rozdziału 8 stosuje się art. 99

		jeżeli wyłączną przyczyną byłby nielegalny pobyt tego cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej”. Powyższy przepis powinien zostać usunięty.		
137.	Art. 164 ust. 2 pkt 3	Przesłanka ta wydaje się nie przystawać do dzisiejszych warunków, w których bardzo często zdarza się, że małżonkowie chociażby z powodu wykonywanej pracy muszą mieszkać w różnych miejscowościach. Należałoby ją zastąpić terminem odwołującym się do wspólnego prowadzenia gospodarstwa domowego, ustalania finansów, wspólnego budżetu ect. Przy tej okazji należałoby się zastanowić nad przesłankami dotyczącymi wymogu legalnego pobytu cudzoziemca – nupturienta na terytorium RP tuż przed i podczas zawierania związku małżeńskiego z obywatelem Polski, czy są one na tyle istotne by utrzymać restrykcyjne przepisy względem tego typu sytuacji.	Fundacja Ocalenie	Uwaga nieuwzględniona Okoliczność czy małżonkowie zamieszkują wspólnie ustala się w takim postępowaniu ale to ustalenie samo jeszcze nie przesądza o fikcyjności małżeństwa
138.	Art. 164 ust. 2 pkt 3	UNHCR odnotował, że wśród przepisów art. 164 występuje domniemanie, że związek małżeński został zawarty lub istnieje w celu obejścia przepisów ustawy o cudzoziemcach, jeżeli małżonkowie nie zamieszkują wspólnie. Proponowany przepis nie musi odpowiadać rzeczywistości, ponieważ wiele par w Polsce nie zamieszkuje wspólnie ze względu na okoliczności zawodowe lub inne o istotnym znaczeniu. Socjologiczne obserwacje ostatnich zmian struktur rodzinnych i ich dynamiki wskazują, że niektóre osoby zachowują intymną relację, prowadząc jednocześnie, czasowo, częściowo lub trwale, odrębne gospodarstwa domowe. Są to tzw. związki LAT (ang. Living-Apart-Together, osoby pozostające w związku, lecz mieszkające osobno). Dotyczy to również małżeństw cudzoziemców, w których jedno z małżonków, w celach zarobkowych, musi przenieść się do innego miasta, a nawet za granicę. W związku z tym UNHCR sugeruje skreślenie pkt. 3 w art. 164 ust. 2, dotyczącego domniemania, że związek małżeński został zawarty lub istnieje w celu obejścia przepisów ustawy o cudzoziemcach, jeżeli małżonkowie nie zamieszkują wspólnie.	UNHCR	Uwaga nieuwzględniona Okoliczność czy małżonkowie zamieszkują wspólnie ustala się w takim postępowaniu ale to ustalenie samo jeszcze nie przesądza o fikcyjności małżeństwa. Nie zamieszkiwanie wspólnie nie jest jedynie jedną z ewentualnych przesłanek do uznania, iż związek małżeński może być zawarty w celu obejścia przepisów ustawy o cudzoziemcach. Nie jest natomiast samoistną przesłanką do odmowy udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy.
139.	Art. 164 ust. 3	Ponownie czyni ustalanie okoliczności zawarcia małżeństwa dla pozoru postępowaniem o charakterze inkwizycyjnym. Należałoby tu jednak dopuścić udział cudzoziemca, szczególnie iż udziałowi temu nie sprzeciwiają się żadne istotne argumenty.	Interkulturalni PL	Uwaga nieuwzględniona Bez takiego ograniczenia okoliczności z art. 164 ust. 3 w ogóle nie dały by się ustalić
140.	Art. 165	Zastrzeżenia budzi również wprowadzenie nowego modelu legalizowania pobytu ofiar w okresie na zastanowienie. Zastąpienie dotychczasowego rozwiązania wydawania zezwolenia na pobyt czasowy zaświadczeniem potwierdzającym wysokie prawdopodobieństwa bycia ofiarą handlu ludźmi, może w istocie doprowadzić do społecznej stygmatyzacji ofiary ujawniając jej status przy każdej kontroli legalności pobytu. Z uwagi na fakt, że zaświadczenie to będzie	Centrum Pomocy Prawnej im. Haliny Nieć	Uwaga nieuwzględniona Stanowisko DPM MSW Podkreślić należy, że wydanie zaświadczenia nie stanowi pogorszenia sytuacji

		<p>mogło identyfikować cudzoziemca jako ofiarę handlu również przy podejmowaniu zwykłych czynności wymagających przedstawienia dokumentu potwierdzającego legalność pobytu, istnieje tym większe ryzyko ujawnienia statusu ofiary osobom postronnym, co może nie tylko negatywnie wpłynąć na jej stan psychiczny, ale też spowodować na nią realne niebezpieczeństwo ze strony handlarzy.</p> <p>Zmianie uległy również warunki legalizacji pobytu ofiar w okresie na zastanowienie. Przesłanka stwierdzenia „prawdopodobieństwa” faktu bycia ofiarą, występuje w obecnym kształcie ustawy w formie kwalifikowanej „wysokiego prawdopodobieństwa”. Podwyższenie w ten sposób prognozy dowodowej nie wydaje się być uzasadnione, przy czym samo pojęcie „wysokiego prawdopodobieństwa” jest pojęciem nieostrym i bez wątpliwości będzie narażać wielu trudności interpretacyjnych. Ponadto wydaje się, iż takie podwyższenie prognozy dowodowej może w istocie pozbawić możliwości skorzystania z okresu na zastanowienie cudzoziemców będących ofiarami handlu, co do których nie było jednak w momencie określania ich statusu wystarczająco jednoznacznych dowodów potwierdzających ten fakt. Należy pamiętać, iż w okresie na zastanowienie dopiero rozpoczyna się dochodzenie, wiodące następnie do wszczęcia postępowania karnego przeciwko sprawcom przestępstwa z art. 115 § 22 Kodeksu karnego. Do momentu zakończenia tego postępowania organy ścigania mogą nie mieć pewności, czy dana osoba jest ofiarą, wykazanie wysokiego prawdopodobieństwa tego faktu wydaje się być natomiast konieczne dopiero w momencie udzielania ofierze zezwolenia na pobyt czasowy z tego powodu.</p>	<p>Fundacja Przeciwko Handlowi Ludźmi i Niewolnictwu La Strada</p>	<p>potencjalnych ofiar handlu ludźmi. Dotychczas w przypadku kontroli legalności pobytu jedynym dokumentem, który mógł być wykorzystany przez ofiarę była kopia informacji o objęciu „Programem wsparcia i ochrony ofiary/świadka handlu ludźmi”, tym samym wprowadzenie rozwiązania w postaci dokumentu potwierdzającego legalność pobytu ma na celu poprawę sytuacji prawnej osób, w przypadku których istnieje domniemanie (wysokie prawdopodobieństwo), że są ofiarami handlu ludźmi. W związku z uwagą dotyczącą „wysokiego prawdopodobieństwa” zauważyć należy, że obecnie stosowany jest „formularz zgłoszenia (domniemanej) ofiary handlu ludźmi” (załącznik nr 1), w związku z czym rozważyć można zmianę brzmienia art. 165 z:</p> <p>„Cudzoziemcowi, w stosunku do którego istnieje wysokie prawdopodobieństwo, że jest ofiarą handlu ludźmi w rozumieniu art. 115 § 22 Kodeksu karnego, wydaje się zaświadczenie potwierdzające to prawdopodobieństwo” na</p>
--	--	--	---	---

				<p>„Cudzoziemcowi, w stosunku do którego istnieje domniemanie, że jest ofiarą handlu ludźmi w rozumieniu art. 115 § 22 Kodeksu karnego, wydaje się zaświadczenie potwierdzające to domniemanie”.</p> <p>Powyższa zmiana w przypadku jej uwzględnienia spowoduje konieczność zmiany projektu zarządzenia, o którym mowa w art. 170 projektu ustawy o cudzoziemcach.</p>
141.	Art. 165	<p>W odniesieniu do ofiar handlu ludźmi proponowalibyśmy przedłużenie okresu legalnego pobytu na mocy zaświadczenia, o którym mowa w art. 165 do 3 miesięcy, zgodnie z obecnie obowiązującym „czasem na zastanowienie się”.</p> <p>W związku z tym, że część ofiar nie będzie, jak wynika z dotychczasowych doświadczeń, decydowała się na współpracę z organami ścigania, a ich powrót do kraju pochodzenia nie zawsze będzie wskazanym i bezpiecznym rozwiązaniem, będą one korzystały w Polsce także z ochrony humanitarnej. Należałoby to uwzględnić w propozycji zmian w ustawie o pomocy społecznej dając takim osobom możliwość pełnego korzystania z prawa do świadczeń z pomocy społecznej (art. 459). Obowiązek poinformowania ofiary o możliwości ubiegania się o ochronę w Polsce powinien być także uwzględniony w rozdziale 9. Ofiary handlu ludźmi powinny być także uwzględnione w zmianach w ustawie o systemie oświaty i dopisane, wraz z członkami ich rodzin, w artykule 94a w ust. 2.</p>	Międzynarodowa Organizacja do Spraw Migracji	<p>Uwaga uwzględniona. Okres ważności zaświadczenia zostanie wydłużony do 3 miesięcy.</p> <p>W odniesieniu do uwagi dotyczącej rozszerzenia zakresu uprawnień przysługujących cudzoziemskim ofiarom handlu ludźmi, podkreślić należy, że art. 5a ustawy o pomocy społecznej określa zakres świadczeń przysługujących ofiarom bez potrzeby przeprowadzenia wywiadu przez pracownika pomocy społecznej. Ofiarom przysługują wskazane świadczenia, w zakresie interwencji kryzysowej, o których mowa w art. 47 ustawy o pomocy społecznej.</p>

			<p>Zadanie to realizowane jest zgodnie z art. 18 jako zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej, <u>kosztem kwalifikowanym w tym zakresie są także usługi tłumacza.</u> Obywatele Unii Europejskiej uprawnieni są równocześnie do wszystkich świadczeń przewidzianych w art. 5 ustawy o cudzoziemcach, przy czym wymagane jest w tym wypadku przeprowadzenie rodzinnego wywiadu środowiskowego, o którym mowa w ust. 4 art. 106 ustawy o pomocy społecznej. Zakres uprawnień wynikających z art. 5a, którego uzupełnieniem są świadczenia w ramach Krajowego Centrum Interwencyjno-Konsultacyjnego dla polskich i cudzoziemskich ofiar handlu ludźmi, nie w pełni reguluje tryb udzielania pomocy cudzoziemcom, którzy w kraju pochodzenia, ani na terytorium RP nie posiadają tytułu do ubezpieczenia zdrowotnego lub dostępu do pomocy medycznej. W związku z tym opracowana została propozycja zmian w ustawie o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków</p>
--	--	--	---

				<p>publicznych, która po uzyskaniu akceptacji członka kierownictwa Ministerstwa Spraw Wewnętrznych przekazana zostanie do Ministra Zdrowia.</p> <p>Uwaga uwzględniona w zakresie art. 94a ustawy o systemie oświaty. W zakresie ofiar handlu ludźmi.</p>
142.	Art. 165 i n (Rozdział 9)	dot. ofiar handlu ludźmi – warto doprecyzować, na jaki okres miałyby co najmniej być wydawane zezwolenie na zamieszkanie z tego powodu?	Instytut na rzecz Państwa Prawa	Uwaga uwzględniona poprzez dodanie art. 171a
143.	Art. 166 ust. 2	Doprecyzowania wymaga proponowany art. 166 ust. 2, gdyż nie określono w nim trybu w jakim uchyla się legalność pobytu cudzoziemca w okresie na zastanowienie ze względu na nawiązanie przez ofiarę kontaktu z podejrzanymi o popełnienia przestępstwa handlu ludźmi. Nie przewidziano również żadnej drogi zaskarżenia decyzji organów ścigania o uchyleniu legalności pobytu cudzoziemca w takim przypadku, co stwarza ryzyko arbitralności w tym zakresie.	Centrum Pomocy Prawnej im. Haliny Nieć Fundacja Przeciwno Handlowi Ludźmi i Niewolnictwu La Strada	Uwaga nieuwzględniona Stanowisko DPM MSW: Po przyjęciu ustawy o cudzoziemcach funkcjonariuszom organów ścigania przekazany zostanie nowy „Algorytm postępowania organów ścigania w przypadku ujawnienia przestępstwa handlu ludźmi”, zaś załącznikiem do algorytmu będzie pouczenie o przysługujących ofierze prawach (na stronach intranetowych Policji i Straży Granicznej zamieszczone zostanie tłumaczenie pouczenia na języki, którymi najczęściej posługują się ofiary handlu ludźmi, które funkcjonariusz sporządzający zaświadczenie będzie mógł

				wydrukować) Co do uwagi dotyczącej ust. 2 art. 166 podkreślić należy, że zaświadczenie nie jest wydawane w trybie Kodeksu postępowania administracyjnego Tryb przekazania informacji o dobrowolnym nawiązaniu kontaktu z osobami podejrzanymi o popełnienie przestępstwa określony zostanie w „Algorytmie postępowania organów ścigania w przypadku ujawnienia przestępstwa handlu ludźmi”;
144.	Art. 166 ust. 2	Należałoby rozważyć przedłużenie do trzech miesięcy terminu ważności zaświadczenia dla cudzoziemców, w stosunku do których istnieje wysokie prawdopodobieństwo, że są ofiarami handlu ludźmi. Wydaje się to w pełni uzasadnione z uwagi na traumatyczną sytuację tych osób. Projekt ustawy nie przewiduje instytucji przedłużenia zaświadczenia. Wprowadzenie takiej instytucji uznać należy za nieodzowne. Ponadto biorąc pod uwagę badania dotyczące tzw. syndromu sztokholmskiego, należałoby złagodzić brzmienie art. 166 ust. 2 projektu, przynajmniej przez dodanie: <i>nawiązał stały kontakt</i> .	Stowarzyszenie Interwencji Prawnej	Uwaga uwzględniona
145.	Art. 167	Projekt ustawy o cudzoziemcach zmienia regulacje odnoszące się do traktowania cudzoziemców będących ofiarami handlu ludźmi. Negatywnie należy ocenić przede wszystkim skrócenie okresu na zastanowienie z 3 do 2 miesięcy. Czas ten jest niezbędny, aby ofiara uzyskała właściwe wsparcie oraz szczegółową informację na temat swojej sytuacji prawnej i warunków pozostania na terytorium Polski. Jedynie przemyślana decyzja w zakresie podjęcia współpracy z organami ścigania w postępowaniu karnym gwarantuje, że współpraca ta będzie efektywna i długotrwała.	Centrum Pomocy Prawnej im. Haliny Nieć Fundacja Przeciwko Handlowi Ludźmi i Niewolnictwu La Strada	Uwaga uwzględniona
146.	Art. 172 i Art. 173	Zmiany wymaga treść artykułów 172 i 173. W art. 172 wymieniając ogólne przesłanki udzielania zezwolenia na pobyt czasowy, które nie mają zastosowania do ofiar handlu ludźmi pominięto art. 98 ust.1 pkt 8 oraz art. 99 ust.1 pkt 4. Uwzględniając szczególną sytuację ofiar należałoby dopuścić legalizację ich pobytu, również w przypadku, gdy cudzoziemiec został już zobowiązany do powrotu i nie upłynął jeszcze termin dobrowolnego powrotu (art. 98 ust.1 pkt	Centrum Pomocy Prawnej im. Haliny Nieć	Uwaga nieuwzględniona Stanowisko DPM MSW Podkreślić należy, że zgodnie z art. 316 ust. 1 pkt 5 projektu, decyzji

		<p>8). Podobnie niewłaściwe jest pozbawianie możliwości legalizacji pobytu ofiar, które w postępowaniu o udzielenie tego zezwolenia przedstawiły fałszywy dokument, zeznały nieprawdę lub zataiły prawdę (art. 99 ust.1 pkt 4). Ofiary handlu ludźmi często bowiem pozbawiane są przez handlarzy swoich własnych dokumentów i posługują się sfalszowanymi, strach przed zemstą handlarzy lub przed odpowiedzialnością karną jak i przeżyta trauma, mogą z kolei powodować nieujawnianie w toku postępowania wszystkich informacji lub nawet zeznawanie nieprawdy. Obligatoryjność odmowy udzielenia zezwolenia w tych przypadkach nie uwzględnia specyfiki spraw tego typu.</p> <p>Pozytywnie należy ocenić ułatwienie uzyskania zezwolenia na pobyt stały ofiarom handlu ludźmi określone w art. 188. W naszej opinii należałoby jednakże tę kategorię cudzoziemców objąć wyłączeniem z obowiązku znajomości języka polskiego w art. 188 ust. 3, zwłaszcza, iż wyłączenie takie przewidziano dla osób, które uzyskały azyl na terytorium RP, a legalizacja pobytu ofiar handlu ludźmi, podobnie jak instytucja azylu, ma również wymiar ochronny.</p> <p>Proponujemy również poszerzenie katalogu osób kwalifikujących się do uzyskania polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca o ofiary handlu ludźmi, zważywszy na ich szczególnie trudną sytuację oraz częste w praktyce przypadki, gdy ofiara nie posiada własnego dokumenty podróży i ma obiektywne trudności z jego uzyskaniem.</p>	<p>Fundacja Przeciwno Handlowi Ludźmi i Niewolnictwu La Strada</p>	<p>o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, nie wykonuje się gdy cudzoziemiec przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zaświadczenia, o którym mowa w art. 165. Ponadto zgodnie z art. 361 ust. 1 pkt 3 lit. b decyzja o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu wydana przez organ wydającego państwa członkowskiego nie podlega wykonaniu, gdy cudzoziemiec przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zaświadczenia, o którym mowa w art. 165. Ponadto zgodnie z art. 380 ust. 1 pkt 4 postanowienie o zwolnieniu cudzoziemca ze strzeżonego ośrodka lub aresztu dla cudzoziemców wydaje się w przypadku wydania cudzoziemcowi zaświadczenia, o którym mowa w art. 165, lub gdy toczy się postępowanie w sprawie udzielenia mu zezwolenia, o którym mowa w art. 171. Tym samym w przypadku wydania zaświadczenia, o którym mowa w art. 165 nie zachodzi przesłanka odmowy wszczęcia postępowania w sprawie udzielenia</p>
--	--	--	---	--

				<p>cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt czasowy. Zmiana projektowanego zapisu art. 172 mogłaby prowadzić do licznych nadużyć ze strony osób zobowiązanych do powrotu.</p> <p>Podkreślić należy, że zaświadczenie o którym mowa w art. 165 wydawane będzie w oparciu autentyczne dokumenty, a w przypadku ich braku w oparciu o oświadczenie ofiary dotyczące jej danych osobowych. W przypadku osoby, która uzyskała zaświadczenie, o którym mowa w art. 165 w oparciu o autentyczne dane nie będzie zachodziła przesłanka, o której mowa w art. 99 ust. 1 pkt 4, ponieważ w przypadku braku możliwości przedłożenia innych dokumentów zaświadczenie, o którym mowa w art.165 zawierające prawdziwe dane osobowe, spełnia przesłanki, o których mowa w art. 105 ust. 3 projektu ustawy. W zakresie propozycji dotyczącej zwolnienia ofiar handlu ludźmi ze znajomości języka polskiego, podkreślić należy, że proponuje się zmianę art. 447 projektu ustawy o cudzoziemcach,</p>
--	--	--	--	---

				<p>umożliwiają ofiarom możliwość ukończenia szkoły na terytorium RP. Umożliwienie edukacji i tym samym podniesienia kwalifikacji i ułatwienia integracji społecznej jest lepszym rozwiązaniem niż zwolnienie z obowiązku znajomości języka polskiego.</p> <p>Uwaga nieuwzględniona w zakresie polskiego dokumentu podróży. Dokument ten jest wydawany dla cudzoziemców, których pobyt na terytorium RP ma charakter długotrwały.</p>
147.	Art. 174 ust. 1 pkt 1	<p>Biorąc pod uwagę często spotykaną przewlekłość postępowań przed organami władzy publicznej, należałoby rozważyć możliwość wydłużenia okresu ważności zezwolenia na pobyt czasowy ze względu na okoliczności wymagające krótkotrwałego pobytu. Wydłużenie ważności tego typu zezwoleń wydaje się szczególnie uzasadnione w przypadku, gdy cudzoziemiec zobowiązany jest do osobistego stawiennictwa przed polskim organem władzy publicznej lub gdy jego obecności w Polsce wymaga interes Rzeczypospolitej Polskiej.</p> <p>Zasadnym wydaje się także wprowadzenie w art. 174 ust. 1 pkt 1 projektu ustawy dodatkowego zapisu: <i>lub wymaga tego ważny interes cudzoziemca</i>. Jest bowiem oczywiste, że jeżeli cudzoziemiec ma ważny interes w udziale w postępowaniu przed polskim organem władzy publicznej, to należy mu to umożliwić.</p>	Stowarzyszenie Interwencji Prawnej	<p>Uwaga uwzględniona</p> <p>Okres został wydłużony do 6 miesięcy</p> <p>Uwaga nieuwzględniona Ta sytuacja mieści się w ust. 1 pkt 2</p>
148.	Art. 174-178	Regulacje określone w art. 174-178 powinny mieć charakter wizy, jak to jest na gruncie obecnej ustawy, a nie pobytu czasowego. Ich charakter kłóci się bowiem z funkcją i przeznaczeniem tej instytucji.	Interkulturalni PL	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Nie można zgodzić się z przedstawionym argumentem ponieważ na gruncie obecnie obowiązującej ustawy o cudzoziemcach zezwolenie o takim samym charakterze jest zezwoleniem na zamieszkanie na czas oznaczony.</p>

149.	Art. 175	<p>Art. 175 odnosi się do przesłanek zawartych w art. 98 ust. 1 pkt 2, 3 i 6-8 projektowanej ustawy, ale pomija bardzo istotną okoliczność – zapis zawarty w art. 104 ust. 1. Art. 104. 1. Cudzoziemiec składa wniosek o udzielenie mu zezwolenia na pobyt czasowy osobiście, nie później niż w dniu upływu okresu jego legalnego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.</p> <p>W przeciwieństwie do obecnie obowiązującej ustawy (art. 53a ust. 2 ustawy o cudzoziemcach), taki kształt zapisów wyklucza osoby przebywające w Polsce ze względu na szereg okoliczności bez dokumentów pobytowych z możliwości aplikowania o zezwolenie na zamieszkanie na czas oznaczony.</p> <p>Proponowana redakcja art. 175 ust. 1: Art. 175. W postępowaniu w sprawie udzielenia cudzoziemcowi zezwolenia, o którym mowa w art. 174 ust. 1, nie stosuje się przepisów art. 98 ust. 1 pkt 2, 3 i 6-8 oraz art. 104 ust. 1.</p>	Komisja Dialogu Społecznego ds. Cudzoziemców	Uwaga nieuwzględniona Przepis ma charakter szczególnie do uregulowania z art. 104 ust. 1
150.	Art. 179	Wskazaniem byłoby dodanie paru innych punktów – okoliczności uzasadniających aplikowanie o zezwolenie na pobyt czasowy, które mają aktualnie charakter powszechny, np. sytuacje przestępstw związanych z nieuczciwą działalnością pracodawcy względem pracownika – cudzoziemca.	Fundacja Ocalenie	Uwaga nieuwzględniona Proponowana regulacja prawna znajduje się już w art. 180 pkt 4 i 5 projektu ustawy.
151.	Art. 180 pkt 4	Należałoby także rozszerzyć krąg osób uprawnionych do otrzymania zezwolenia na pobyt czasowy na podstawie art. 180 pkt 4 projektu ustawy o wszystkich cudzoziemców pokrzywdzonych przez pracodawcę, przebywających nielegalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Bez możliwości uczestniczenia i osobistego popierania roszczenia w całym postępowaniu sądowym (a także egzekucyjnym, <i>vide</i> art. 180 pkt 5) jako czysto jawi się iluzoryczna ochrona praw pracowniczych na podstawie kodeksu pracy oraz przepisów ustawy o skutkach powierzania wykonywania pracy cudzoziemcom przebywającym wbrew przepisom na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Takie rozwiązanie wzmocniłoby pozycję zagranicznych pracowników względem pracodawców, a także odstraszałoby tych ostatnich od zatrudniania osób o nieuregulowanym statusie pobytowym, co znacząco przyczyniłoby się do osiągnięcia celów dyrektywy z dnia 18 czerwca 2009 r., 2009/52/WE, przewidującej minimalne normy w odniesieniu do kar i środków stosowanych wobec pracodawców zatrudniających nielegalnie przebywających obywateli krajów trzecich. Postulat powyższy będzie można częściowo uznać za spełniony, jeśli wprowadzone zostanie sformułowanie <i>lub wymaga tego ważny interes cudzoziemca</i> do art. 174 ust. 1 pkt 1, co postulowaliśmy w pkt 1.17 naszego stanowiska.	Stowarzyszenie Interwencji Prawnej	Uwaga nieuwzględniona Proponowana regulacja prawna znajduje się już w art. 174 ust. 1 pkt 2 projektu ustawy
152.	Art. 180 pkt 6 i 7	Nie można zgodzić się z propozycją, by ochrona prawa do życia w rodzinie oraz ochrona praw dziecka stanowiły podstawę do udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy. Należy zauważyć, że wymóg przyznawania prawa pobytu ze względu na życie rodzinne i prawa dziecka wynika z potrzeby poszanowania podstawowych praw człowieka, zatem dominuje tutaj element ochronny. Z tego względu najodpowiedniejszym rozwiązaniem wydaje się być włączenie przesłanek ochrony prawa do życia rodzinnego oraz ochrony praw dziecka do przesłanek udzielania ochrony humanitarnej zgodnie z ustawą o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na	Stowarzyszenie Interwencji Prawnej	Uwaga uwzględniona Projekt ustawy o cudzoziemcach będzie przewidywał również udzielanie z urzędu zgody na pobyt ze względów

		<p>terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Włączenie ochrony prawa do życia rodzinnego oraz praw dziecka do przesłanek udzielania zgody na pobyt czasowy jest mieszanym dwóch diametralnie różnych zjawisk migracyjnych, co w konsekwencji doprowadzić może do dalszej marginalizacji cudzoziemców, którym przyznano lub będzie przyznane prawo pobytowe na powyższych podstawach. Natomiast bardzo wątpliwe wydaje się być osiągnięcie w ten sposób celu, jakim jest zachęcenie tej grupy osób do znalezienia legalnej pracy i uzyskania zezwolenia na pobyt czasowy i pracę.</p>		<p>humanitarnych w opisanych przypadkach. Zgoda na pobyt ze względów humanitarnych będzie udzielany z urzędu w sytuacji kiedy zobowiązanie cudzoziemca do powrotu naruszałoby prawo do życia rodzinnego w rozumieniu przepisów Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r. (Dz. U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284, z późn. zm.i)), lub naruszałoby prawa dziecka, określone w Konwencji o prawach dziecka, przyjętej przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991 r. Nr 120, poz. 526 oraz z 2000 r. Nr 2, poz. 11), w stopniu istotnie zagrażającym jego rozwojowi psychofizycznemu.</p>
153.	Art. 180 pkt 6	<p>Zezwolenia na pobyt czasowy ze względu na inne okoliczności można udzielić cudzoziemcowi, jeżeli jego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest niezbędny z uwagi na konieczność poszanowania prawa do życia rodzinnego w rozumieniu przepisów Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r. (Dz. U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284, z późn. zm.16)), a nie ma możliwości zalegalizowania pobytu cudzoziemca w innej formie. Powyższy przepis – tak jak dotychczas obowiązujący art. 97 ust. 1 pkt 1a ustawy z dnia 13.06.2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium</p>	Helsińska Fundacja Praw Człowieka	<p>Uwaga uwzględniona Projekt ustawy o cudzoziemcach będzie przewidywał również udzielanie z urzędu zgody na pobyt ze względów</p>

	<p>RP – odnosi się do treści art. 8 EKPC, zgodnie z którym każdy ma prawo do poszanowania swojego życia prywatnego i rodzinnego. Powyższy przepis Konwencji nie odnosi się zatem wyłącznie do życia rodzinnego cudzoziemców, ale także do życia prywatnego, co powinno znaleźć odzwierciedlenie w nowej ustawie o cudzoziemcach. Ustawodawca pominął jednak prawo do życia prywatnego zarówno w dotychczas obowiązujących przepisach jak i w projekcie ustawy.</p> <p>Art. 8 EKPC obowiązuje w całości, bezpośrednio na terytorium RP na mocy art. 87 ust. 1 oraz art. 91 ust. 1 Konstytucji RP w zw. z art. 8 ust. 2 tego aktu prawnego. Jak podkreślił Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie w wyroku z dnia 6 listopada 2006 r., sygn. akt V SA/Wa 2038/05 (orzeczenie dotyczy art. 97 ust. 1 pkt 1a ustawy z dnia 13.06.2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium RP, który stanowi odpowiednik art. 180 pkt 6 projektu ustawy), „oceniając możliwość udzielenia cudzoziemcowi zgody na pobyt tolerowany w RP należy rozważyć zasadność przyznania tego prawa cudzoziemcowi w świetle ewentualnej niedopuszczalności jego wydalenia wynikającej z art. 8 Konwencji. Wprawdzie art. 97 Ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium RP zawiera katalog przesłanek stanowiących przeszkodę do wydalenia cudzoziemca, oceniając możliwość wydalenia cudzoziemca nie można pominąć faktu istnienia nie ujętych w tym przepisie norm międzynarodowych o charakterze powszechnym w dziedzinie ochrony praw człowieka zapisanych w umowach międzynarodowych, których Polska jest stroną”. Fakt pominięcia przez ustawodawcę w treści art. 97 ust. 1 pkt 1a ustawy kwestii ochrony życia prywatnego nie zwalniał zatem zdaniem Sądu organów administracji z obowiązku podejmowania decyzji administracyjnych zgodnie z przepisami ratyfikowanych przez Polskę umów międzynarodowych, takich jak wyżej wymieniona Konwencja. Z doświadczenia Fundacji wynika jednak, iż wobec braku jasnego uregulowania w treści obowiązujących przepisów ochrony udzielanej cudzoziemcom w związku z prowadzonym w Polsce życiem prywatnym, organy administracji odmawiały udzielenia zgody na pobyt tolerowany na tej podstawie.</p> <p>Warto w tym miejscu wskazać, że w ostatnich latach Europejski Trybunał Praw Człowieka (dalej: ETPC) rozszerzył ochronę życia prywatnego cudzoziemca. Na uwagę zasługuje przede wszystkim wyrok w sprawie Slivenko v. Łotwa z 9 października 2003 r., w którym ETPC uznał, że wydalenie dwóch obywaterek Federacji Rosyjskiej (matki i córki) z Łotwy, w której nawiązały trwałe więzi o charakterze osobistym, społecznym i gospodarczym, naruszyło ich prawo do życia prywatnego. Warto podkreślić, że ETPC dopatrzył się w sprawie naruszenia życia prywatnego, pomimo stwierdzenia, że Konwencja nie gwarantowała rodzinie prawa wyboru kraju do prowadzenia życia rodzinnego. Niezależnie zatem od istnienia „życia rodzinnego”, wydalenie długoterminowego migranta może stanowić ingerencję w jego prawo do poszanowania życia prywatnego. Z orzecznictwa wynika, że całość powiązań społecznych między migrantami a społecznością, w której żyją, jest częścią koncepcji życia prywatnego w rozumieniu art. 8 Konwencji (wyrok ETPC z dnia 23 czerwca 2008 r. w sprawie Maslov v. Austria).</p>		<p>humanitarnych w opisanych przypadkach. Zgoda na pobyt ze względów humanitarnych będzie udzielany z urzędu w sytuacji kiedy zobowiązanie cudzoziemca do powrotu naruszałoby prawo do życia rodzinnego w rozumieniu przepisów Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r. (Dz. U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284, z późn. zm.ii)), lub naruszałoby prawa dziecka, określone w Konwencji o prawach dziecka, przyjętej przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991 r. Nr 120, poz. 526 oraz z 2000 r. Nr 2, poz. 11), w stopniu istotnie zagrażającym jego rozwojowi psychofizycznemu.</p> <p>Uwaga nieuwzględniona Orzecznictwo ETPC nie nakazuje udzielania zezwoleń</p>
--	---	--	---

		W związku z powyższym ustawodawca – aby zapewnić pełną realizację zobowiązań RP wynikających z EKPC – powinien uwzględnić w treści art. 180 projektu ustawy możliwość otrzymania przez cudzoziemca zezwolenia na pobyt czasowy, jeśli jego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest niezbędny także z uwagi na konieczność poszanowania jego prawa do życia prywatnego w rozumieniu art. 8 Konwencji.		pobytowych cudzoziemcom z uwagi na ochroną życie prywatnego, mówi jedynie o niemożności ich wydalania. Cudzoziemiec może ubiegać się o zezwolenie na pobyt czasowy z uwagi na inne okoliczności, .
154.	Art. 180 pkt 6 i pkt 7	<p>W ocenie HFPC nieuzasadnione jest wprowadzenie uznania administracyjnego wobec cudzoziemców ubiegających się o udzielenie im zezwolenia na podstawie art. 180 pkt 6 i pkt 7 projektu ustawy. Przepisy te dotyczą legalizacji pobytu cudzoziemców ze względu na prowadzone przez nich życie rodzinne oraz prawa dziecka.</p> <p>Przepisy te stanowią realizację zobowiązań międzynarodowych RP wynikających z treści Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności (dalej EKPC) oraz Konwencji o prawach dziecka i jako takie nie powinny podlegać uznaniu administracyjnemu. Pozostawienie bowiem powyższej regulacji w zaproponowanym kształcie oznaczać będzie przykładowo, że nawet jeśli wyjazd cudzoziemca z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej będzie naruszał prawa dziecka, a nie spełnia on przesłanek odmowy wnioskowanego zezwolenia określonych w art. 99 ust. 1 pkt 1, 3 i 4 (art. 184 ust. 1 pkt 3) projektu ustawy, nadal organ administracji będzie mógł odmówić mu udzielenia zezwolenia.</p> <p>Co więcej, warto zwrócić uwagę, że art. 180 pkt 6 projektu ustawy znajdzie zastosowanie, jeśli nie ma możliwości zalegalizowania pobytu cudzoziemca w innej formie. Wprowadzenie uznaniowego charakteru decyzji w tym zakresie może zatem prowadzić do sytuacji, w której cudzoziemiec mogący zalegalizować swój pobyt w Polsce wyłącznie na podstawie treści tego przepisu, nie otrzyma wnioskowanego zezwolenia pomimo spełnienia wszystkich przesłanek i będzie nielegalnie przebywał na terytorium RP.</p> <p>Powyższe rozwiązanie stanowi pogorszenie sytuacji cudzoziemców w porównaniu z treścią dotychczas obowiązujących przepisów. Art. 180 pkt 6 i pkt 7 projektu ustawy zastąpi bowiem aktualnie obowiązujący art. 97 ust. 1 pkt 1a ustawy z dnia 13.06.2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium RP. Dotychczas decyzja o udzieleniu zgody na pobyt tolerowany na podstawie art. 97 ust. 1 pkt 1a ustawy była decyzją związaną, a nie uznaniową. Powyższe pogorszenie sytuacji cudzoziemców nie znajduje w ocenie Fundacji uzasadnienia i może stanowić naruszenie międzynarodowych standardów dotyczących prawa do poszanowania życia rodzinnego i praw dziecka.</p>	Helsińska Fundacja Praw Człowieka	Uwaga uwzględniona Punkty przeniesione do art. 179 regulującego obowiązkowe przypadki udzielania zezwolenia na pobyt czasowy.
155.	Art. 181 ust. 5	W art. 181 ust. 5 ograniczono krąg osób mogących zapewnić cudzoziemcowi utrzymanie tylko do tych członków rodziny, którzy są zobowiązani do jego utrzymania. To niepotrzebne zawężenie.	Interkulturalni PL	Uwaga nieuwzględniona Ograniczenie to jest zasadne bo gwarantuje uzyskanie stabilności i regularności dochodów

156.	Art. 188	Projekt ustawy nie precyzuje co z dziećmi cudzoziemców mających zezwolenie na pobyt stały <u>urodzonymi poza terytorium</u> RP, przebywającymi z rodzicami wiele lat. Czemu służy podział na urodzonych w Polsce i poza nią?	Fundacja Ocalenie	Uwaga uwzględniona
157.	Art. 188	W przypadku wymagań warunkujących udzielenie zezwolenia na pobyt stały UNHCR pragnie zwrócić szczególną uwagę na następujący element – wymóg znajomości języka polskiego na poziomie biegłości przynajmniej A2, nałożony na uchodźców i członków ich rodzin wnioskujących o zezwolenia na pobyt stały. Nie byłoby rozsądnie oczekiwać, że uchodźcy albo osoby korzystające z ochrony uzupełniającej lub ochrony humanitarnej oraz członkowie ich rodzin zdadzą ten sam egzamin językowy, co inni migranci, w celu uzyskania zezwolenia na pobyt stały. Ten wymóg zdaniem UNHCR może stanowić barierę utrudniającą dostęp do tego rodzaju pobytu w Polsce i może prowadzić do braku stabilizacji i utraty poczucia bezpieczeństwa. Wprowadzenie egzaminu językowego prawdopodobnie będzie dyskryminować niektóre kategorie uchodźców, w szczególności pozostające na utrzymaniu osoby starsze, analfabetów lub kobiety. UNHCR proponuje zwolnienie uchodźców i członków ich rodzin ubiegających się o udzielenie zezwolenia na pobyt stały z obowiązku posiadania znajomości języka polskiego na poziomie biegłości przynajmniej A2.	UNHCR	Uwaga uwzględniona Nie będzie wymogu dokumentowania poziomu A2
158.	Art. 188 ust. 1 pkt 7	W art. 188 ust. 1 pkt 7 określono bardzo odległy czasowo okres uprawniający cudzoziemca posiadającego zgodę na pobyt tolerowany do uzyskania zgody na pobyt stały. Okres ten powinien być ujednoczony zatem z okresem, o którym mowa w ust. 1 pkt 6. Należy mieć na uwadze, iż osoby, którym udzielono zgody na pobyt tolerowany są ofiarami zagrożeń podstawowych praw człowieka w kraju ich pochodzenia i nie mają wpływu na swój status prawny i konieczność pobytu na terytorium RP. Ograniczanie zatem możliwości utrwalenia ich statusu prawnego nie tylko zaprzecza idei integracji cudzoziemców, ale też jest niehumanitarne, gdyż wtórnie stygmatyzuje te osoby i spycha w sferę wykluczenia społecznego. Te same uwagi należy odnieść do osób, które uzyskały pobyt ze względu na konieczność poszanowania życia rodzinnego lub Konwencji Praw Dziecka. Warto w tym miejscu podkreślić, iż okoliczności związane z życiem rodzinnym, a także status dziecka, którego ewentualny wyjazd klóciłby się z jego uzasadnionymi potrzebami psychologicznymi lub rozwojem same w sobie stanowią przesłanki dowodzące integracji w ramach środowiska społecznego, w którym osoby te funkcjonują. Szybkie uzyskanie przez nie zgody na pobyt stały byłoby tylko potwierdzeniem zaawansowanego poziomu tej integracji. Wprowadzenie zaś tak odległego terminu nie znajduje naszym zdaniem podstaw aksjologicznych i nie da się racjonalnie uzasadnić niczym innym, jak zinstytucjonalizowaną ksenofobią.	Interkulturalni PL	Uwaga nieuwzględniona Zmieniły się przesłanki pobytu tolerowanego , obecnie dotyczy to osób które naruszyły prawo w stopniu uniemożliwiającym nadanie im ochrony międzynarodowej lub którym udzielono zgody na pobyt tolerowany ze względu na zakaz wydania Uwaga uwzględniona Cudzoziemcy, którzy mbęda posiadali zezwolenie na pobyt czasowy z uwagi na wskazane okoliczności będą mieli możliwość aplikowania o zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE

159.	Art. 188 ust. 1 pkt 7 lit. a	<p>Art. 188 ust. 1 pkt 7 lit. a projektu ustawy stanowi, że do kręgu cudzoziemców, którzy mogą ubiegać się o zezwolenie na pobyt stały nie będzie zaliczać się osób, którym wydano zgodę na pobyt tolerowany ze względu na niemożność wydalenia (osoby, którym wydano tę zgodę ze względu na inne przyczyny o pobyt stały będą mogły się ubiegać).</p> <p>Zdaniem HFPC krąg osób określonych w tym przepisie powinien zawierać wszystkie kategorie osób, którym udzielono zgody na pobyt tolerowany, także osoby, którym wydano zgodę na ten pobyt ze względu na niemożność wydalenia.</p> <p>Należy podkreślić, że proponowane rozwiązanie stanowi nieuprawnione zróżnicowanie sytuacji osób, którym udzielono zgody na pobyt tolerowany ze względu na niemożność wydalenia. Rozwiązanie takie pozbawia te osoby perspektywy zmiany sytuacji w której się znajdują, co w połączeniu z proponowanym pozbawieniem osób, którym udzielono zgody na pobyt tolerowany wielu uprawnień (np. możliwości podejmowania pracy bez zezwolenia) czyni ich sytuację szczególnie trudną. Ponadto należy zwrócić uwagę na to, że długotrwały – 10-letni pobyt w Polsce – implikuje daleko posuniętą integrację cudzoziemca z polskim społeczeństwem, co powinno uprawniać go do zalegalizowania swojego pobytu na terytorium RP w formie pobytu stałego.</p> <p>Jednocześnie należy zwrócić uwagę, że proponowane rozwiązanie zamyka drogę do uzyskania obywatelstwa polskiego w trybie uznania za obywatela RP (zgodnie z art. 30 ustawy z 2 kwietnia 2009 r. o obywatelstwie). Część z osób, wobec których zachodzi przesłanka niemożności wydalenia, to osoby, które są bezpieczeństwańcami. W takiej sytuacji należy umożliwić tym osobom uzyskanie obywatelstwa.</p> <p>Projektowane rozwiązanie stanowi pogorszenie sytuacji osób posiadających zgodę na pobyt tolerowany na jednej z podstaw prawnych, które nie zostało w żaden sposób uzasadnione, ponadto stanowi także kolejny przykład nieposzanowania przez Polskę praw bezpieczeństwańców, czego przejawem jest nieprzystąpienie przez Polskę do Konwencji o statusie bezpieczeństwańców z 1954 r. oraz do Konwencji o ograniczaniu bezpieczeństwańowości z 1961 r.</p>	Helsińska Fundacja Praw Człowieka	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>W ocenie projektodawcy cudzoziemcy przebywający w Polsce na podstawie zgody na pobyt tolerowany z uwagi na niemożność wykonania decyzji o zobowiązaniu do powrotu z przyczyn niezależnych od organu, który jest zobowiązany ją wykonać oraz od cudzoziemca nie powinni być uprawnieni do uzyskania pobytu stałego. Ich status na terytorium Polski ma charakter czasowy wynikający z obiektywnej niemożności wykonania decyzji o zobowiązaniu do powrotu. Państwo jedynie toleruje obecność cudzoziemca w Polsce do czasu ustania przeszkód w wykonaniu decyzji nakazującej powrót.</p>
160.	Art. 188 ust. 2 pkt 1, art. 204 ust. 1 pkt 3	<p>Kształt przedstawionego do konsultacji projektu ustawy o cudzoziemcach, zgodnie z informacją zawartą w uzasadnieniu do niego, wdraża rekomendacje określone w dokumencie „<i>Politykę migracyjną Polski – stan obecny i postulowane działania</i>” (dalej PMP), który został przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 31 lipca 2012 r.</p> <p>W uzasadnieniu do projektu ustawy czytamy:</p>	Komisja Dialogu Społecznego ds. Cudzoziemców	<p>Uwaga uwzględniona</p> <p>Zostanie zniesiony wymóg co do poziomu A2</p>

	<p><i>„Ponadto projekt przewiduje, że cudzoziemiec ubiegający się o udzielenie zezwolenia na pobyt stały będzie obowiązany wykazać znajomość języka polskiego, co ma przyczynić się do jego lepszej integracji ze społeczeństwem polskim”</i></p> <p>Powyższe dotyczy w szczególności treści artykułu 188 ust. 2 pkt 1 projektu ustawy, odnoszącego się do osób ubiegających się o zezwolenie na pobyt stały: 2. Warunkiem udzielenia cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt stały ze względu na przesłanki, o których mowa w ust. 1, jest posiadanie przez niego znajomości języka polskiego na poziomie biegłości przynajmniej A2, zgodnie z Europejskim Systemem Opisu Kształcenia Językowego Rady Europy, potwierdzoną jednym z następujących dokumentów:</p> <p>1) urzędowe poświadczenie znajomości języka polskiego, o którym mowa w art. 11a ustawy z dnia 7 października 1999 r. o języku polskim (Dz. U. z 2011 r. Nr 43, poz. 224 i Nr 84, poz. 455);</p> <p>oraz artykułu 204 ust. 1 pkt 3, w przypadku osób starających się o zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego UE.</p> <p>Tymczasem na stronie 27 PMP czytamy:</p> <p><i>„Warto zaakcentować, iż istotnymi z punktu widzenia admisyj i legalizacji pobytu w Polsce przesłankami powinny być: znajomość języka polskiego oraz stopień zintegrowania ze społeczeństwem polskim. Nie muszą one jednak mieć charakteru decydującego o przyznaniu określonej formy legalizacji pobytu, a jedynie mogą stanowić kryterium wspomagające.”</i></p> <p>Niewątpliwie, znajomość języka polskiego jest czynnikiem, który może przyczynić się do lepszej integracji obywateli państw trzecich w Polsce, natomiast postawienie wymogu poświadczenia znajomości języka polskiego zgodnie z wytycznymi ustawy istotnie wykracza poza zakres możliwości istotnej grupy cudzoziemców zamieszkujących w Polsce, w szczególności tych zamieszkałych poza dużymi miastami, a więc mających utrudniony dostęp do kursów języka polskiego jako drugiego. Tworzenie zachęt do nauki języka polskiego może przybierać inne różnorodne formy, jednak nie może warunkować dostępu do statusu pobytowego, które zabezpiecza cudzoziemcowi długotrwały legalny pobyt. Wprowadzenie takiego wymogu stanowiłoby ingerencję w prawa cudzoziemców będące w trakcie nabywania. Dotyczy to obcokrajowców, którzy już obecnie legalnie przebywają na terytorium Polski w związku np. z zawarciem związku małżeńskiego z polskim obywatelem. Wymóg udokumentowania znajomości języka polskiego potwierdzony urzędowym poświadczeniem, o którym mowa w art. 11a ustawy z dnia 7 października 1999 r. o języku polskim na poziomie A2 w obecnej chwili jest niemożliwy ze względu na brak egzaminu certyfikatowego na danym poziomie. Wymóg certyfikacji znajomości języka polskiego jest też niestosowny wobec osób, które mogą mieć obiektywne trudności zarówno z nauką języka jak i z podejściem oraz zaliczeniem egzaminu certyfikatowego.</p>		
--	---	--	--

161.	Art. 188 ust. 2	Zapis art. 188 ust. 2 jest zdecydowanie przedczesny: w obliczu braku publicznej oferty nauczania języka polskiego, skierowanej do cudzoziemców oraz braku przygotowanego egzaminu na poziomie A2, brzmienie art. 188 ust. 2 jest wręcz absurdalne: powoduje konieczność wielokrotnego powielania postępowań o wydanie zezwolenia na zamieszkanie. O ile cudzoziemcy o stosunkowo wysokich zarobkach będą w stanie sprostać takim wymogom w dużych miastach, sytuacja cudzoziemców w małych miejscowościach, gdzie nie będzie dostępu do szkół języka polskiego przygotowujących do egzaminów certyfikatowych pozostanie istotnie niekorzystna. Pod warunkiem realizacji opracowania egzaminu certyfikatowego na poziomie A2 uzasadnione jest wymaganie poświadczenia znajomości języka polskiego przez cudzoziemców, którzy ubiegają się o pobyt stały na podstawie polskiego pochodzenia. Nieuzasadnione jest wymaganie znajomości języka polskiego przez małżonków obywateli RP. dopóki brak jest oferty publicznych kursów. Według naszego doświadczenia (obecnie 220 studentów jednocześnie uczy się języka polskiego w Fundacji Rozwoju „Oprócz Granic”, prowadzimy zajęcia ponad 2 lata) osiągnąć poziom A2 można po min. 240 godzinach zajęć, wówczas gdy godzina pracy lektora kosztuje ok. 50 zł. Czyli stanowi to łączny wydatek około 12 000zł.	Fundacja Rozwoju Oprócz Granic	Uwaga uwzględniona w zakresie dotyczącym ofiar handlu ludźmi Uwaga uwzględniona Zostanie zniesiony wymóg co do poziomu A2
162.	Art. 188 ust. 2	Zezwolenie na pobyt stały -należało by doprecyzować, czy w razie niedołączenia do wniosku dokumentów wymienionych w przepisie art. 188 ust. 2 brak ten będzie uznawany za brak formalny wniosku, który po nieuzupełnieniu w terminie wskazanym wezwaniu do jego uzupełnienia stanowić będzie przesłankę uzasadniającą pozostawienie wniosku bez rozpoznania. Ma to istotne znaczenie z uwagi na złożoną i stosunkowo długotrwałą procedurę uzyskania urzędowego poświadczenia znajomości języka polskiego;	Instytut na rzecz Państwa Prawa	Uwaga nieuwzględniona Omawiana przesłanka jest przesłanką materialną
163.	Art. 188 ust. 2	Ustala zasady dotyczące umiejętności językowych cudzoziemców ubiegających się o pobyt czasowy. O ile wymogi te nie zostały określone na nadmiernym poziomie to mimo wszystko będą w naszej opinii wpływać hamująco na poziom integracji, w szczególności w związku z wymogiem uzyskania państwowego certyfikatu potwierdzającego znajomość języka. Umiejętności językowe leżą w sferze indywidualnych kwalifikacji czy poziomu wykształcenia cudzoziemca i nigdy nie stanowią warunku funkcjonowania na jakimś obszarze o ile cudzoziemiec sobie w takim funkcjonowaniu radzi. Zazwyczaj cudzoziemcy nabywają wystarczających kwalifikacji językowych co nie oznacza, iż usprawiedliwione jest wymaganie od nich przedstawienia urzędowego świadectwa tego rodzaju kwalifikacji.	Interkulturalni PL	Uwaga uwzględniona Zostanie zniesiony wymóg co do poziomu A2
164.	Art. 188 ust. 2	Zgodnie z treścią art. 188 ust. 2 projektu ustawy, warunkiem udzielenia cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt stały jest posiadanie przez niego znajomości języka polskiego na poziomie przynajmniej A2. Powyższego wymogu nie stosuje się wyłącznie wobec cudzoziemca: małoletniego, urodzonego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej; poniżej 16 roku życia oraz któremu udzielono w Rzeczypospolitej Polskiej azylu. W ocenie HFPC powyższe kryterium niesłusznie zostało zastosowane wobec małżonków obywateli polskich. Małżonkowie mają prawo decydować, w jakim języku porozumiewają się	Helsińska Fundacja Praw Człowieka	Uwaga uwzględniona Zostanie zniesiony wymóg co do poziomu A2

		<p>między sobą i z dziećmi. Jeśli małżonkowie uznają, że chcą się porozumiewać w języku obcym i język ten jest wystarczający do ich pracy i życia w Polsce, nie ma żadnych podstaw, by wymagać od nich znajomości języka polskiego.</p> <p>Warto zaznaczyć, iż ustawodawca nakłada na cudzoziemców obowiązek odpowiedniej znajomości języka polskiego, a jednocześnie władze polskie nie zapewniają bezpłatnych kursów tego języka dla cudzoziemców. W konsekwencji część mniej zamożnych cudzoziemców nie zdecyduje się na ubieganie się o zezwolenie na pobyt stały, gdyż nie będą mieli środków finansowych na opłacenie kursów nauki języka polskiego. Stanowi to sztuczną barierę w dostępie do trwałej legalizacji na terytorium RP.</p> <p>Należy zwrócić także uwagę, że wymóg znajomości języka polskiego został również wprowadzony w ustawie z dnia 2 kwietnia 2009 r. o obywatelstwie polskim. Zezwolenie na pobyt stały nie jest jednak odpowiednikiem obywatelstwa polskiego, a zatem ustawodawca nie powinien nakładać na cudzoziemców chcących ubiegać się tylko o pobyt stały w Polsce tożsamyh obowiązków jak przy ubieganiu się o obywatelstwo RP.</p> <p>Ponadto należy wskazać, iż zgodnie z uzasadnieniem projektu ustawy nowa ustawa o cudzoziemcach ma na celu uproszczenie obowiązujących procedur, wprowadzenie ułatwień. Konieczność zdawania egzaminów ze znajomości języka polskiego bez wątplenia nie stanowi takiego ułatwienia.</p>		
165.	Art. 188 ust. 2	<p>Poważne wątpliwości budzi wprowadzenie znajomości języka polskiego jako obligatoryjnej przesłanki warunkującej udzielenie zezwolenia na pobyt stały. W przypadku cudzoziemców posiadających polskie pochodzenie wymóg znajomości języka polskiego uznać można za uzasadniony, jednak w przypadku pozostałych cudzoziemców, w tym w szczególności małżonków obywateli polskich, wymóg ten jest zbyt rygorystyczny. Pomijając kwestie związane z osobistymi predyspozycjami językowymi cudzoziemców czy realiami życia i pracy w Polsce, które w znacznym stopniu wpływają na możliwość opanowania języka polskiego, spełnienie wymogu urzędowo poświadczonej znajomości języka polskiego co najmniej na poziomie biegłości A2, wydaje się być trudne, a w wielu przypadkach wręcz niemożliwe do spełnienia z przyczyn organizacyjnych.</p> <p><u>Zauważyć należy, że w chwili obecnej najniższym poziomem, na którym odbywają się oficjalne egzaminy z języka polskiego, jest poziom B1.</u> Nie bez znaczenia pozostaje również fakt, iż egzaminy te odbywają się tylko 2-3 razy w roku jedynie w kilku największych miastach Polski, co znacznie utrudni dostęp do nich cudzoziemcom zamieszkującym w małych miejscowościach czy wsiach. Analizując przedstawione powyżej okoliczności, należałoby się zastanowić, czy możliwość ubiegania się o prawo stałego pobytu już po 3 latach małżeństwa z obywatelem polskim połączona z obowiązkiem posiadania urzędowo poświadczonej znajomości języka polskiego nie jest jedynie iluzoryczna (art. 188 ust. 2).</p> <p>Należy zauważyć, że przepisy nakazujące odpowiednią znajomość języka polskiego zawiera ustawa z 2.04.2009 roku o obywatelstwie polskim (art. 30 ust. 2). O ile w niej obowiązek taki wydaje się uzasadniony, o tyle brak jest realnych podstaw do wprowadzenia go w ustawie o</p>	Stowarzyszenie Interwencji Prawnej	Uwaga uwzględniona Zostanie zniesiony wymóg co do poziomu A2

		<p>cudzoziemcach. Szczególnie, iż krąg cudzoziemców, do których zastosowanie miałby przepisy art. 188 ust. 2 i art. 204 ust. 1 projektu ustawy oraz art. 30 ust. 2 ustawy o obywatelstwie polskim jest tożsamy. Skoro ustawodawca uznał obowiązek taki za istotny dopiero na etapie uznawania za obywatela polskiego, zatem zakładał, że dopiero na tym poziomie integracji cudzoziemcy powinni posiadać tego typu umiejętności oraz że wcześniej ich nie posiadali i posiadać nie musieli.</p>		
166.	Art. 188 ust. 3	<p>Proponujemy rozszerzenie katalogu kategorii cudzoziemców z art. 188 ust. 3 objętych wyłączeniem z obowiązku znajomości języka polskiego o cudzoziemców, którym udzielono statusu uchodźcy, ochrony uzupełniającej lub humanitarnej (jak i ofiary handlu ludźmi o czym mowa była już wyżej), zwłaszcza, iż wyłączenie takie przewidziano dla osób, które uzyskały azyl na terytorium RP.</p>	<p>Centrum Pomocy Prawnej im. Haliny Nieć Fundacja Przeciwko Handlowi Ludźmi i Niewolnictwu La Strada</p>	<p>Uwaga uwzględniona w zakresie ofiar handlu ludźmi</p> <p>Uchodźcy i cudzoziemcy posiadający ochronę uzupełniającą mają programy integracyjne</p>
167.	Art. 188 ust. 1 pkt 4	<p>W zakresie udzielania zezwoleń na pobyt stały cudzoziemcom pozostającym od co najmniej 3 lat w związku małżeńskim z obywatelem polskim zasadne wydaje się pozostawienie aktualnie obowiązującego uregulowania dotyczącego nieprzerwanego pobytu w Polsce przez okres nie krótszy niż 2 lata na podstawie zezwoleń na zamieszkanie na czas oznaczony udzielanych w związku z pozostawaniem w związku małżeńskim. Brak jest racjonalnych powodów przemawiających za koniecznością wydłużenia tego okresu do lat 3. Zważywszy na wagę instytucji małżeństwa w Polsce, należałoby stworzyć warunki do możliwie najszybszego uzyskania prawa stałego pobytu przez małżonka obywatela polskiego, co wpływa na stabilizację życia rodzinnego (art. 188 ust. 1).</p>	<p>Stowarzyszenie Interwencji Prawnej</p>	<p>W projekcie ustawy pobyt czasowy jest udzielany na 3 lata a dopiero po uzyskaniu tego zezwolenia można ubiegać się o stały pobyt.</p> <p>Proponowana zmiana wynika z nadużyć ze względu na fikcyjność małżeństw</p>
168.	Art. 188 ust. 6	<p>Odnosząc się do kwestii nieprzerwanego pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w okresach stanowiących podstawę do udzielenia zezwolenia na pobyt stały, zasadne jest wprowadzenie dodatkowej okoliczności umożliwiającej uznanie pobytu cudzoziemca za nieprzerwany pomimo jego faktycznego przebywania poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej. Okoliczność ta powinna obejmować okres studiów bądź nauki poza Polską, w tym w szczególności międzynarodowe wymiany studenckie (art. 188 ust. 6).</p>	<p>Stowarzyszenie Interwencji Prawnej</p>	<p>Uwaga niezasadna</p>
169.	Art. 189	<p>Kształt projektu ustawy mija się z Art. 52 ust. 5 Konstytucji RP. Prawo na osiedlenie się w związku z polskim pochodzeniem nie może być uzależnione od legalności pobytu lub rodzaju dokumentu pobytowego. Nadużywanie tej przesłanki legalizacji pobytu będzie skutecznie zabezpieczać odpowiedzialność karna za złożenie fałszywych dokumentów. Proponujemy następującą redakcję artykułu:</p> <p>Art. 189. 1. Postępowania w sprawie udzielenia cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt stały nie wszczyna się, gdy cudzoziemiec:</p> <p>1) przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej:</p> <p>a) nielegalnie</p> <p>...</p>	<p>Fundacja Rozwoju Oprócz Granic</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Żaden z przepisów Konstytucji nie daje cudzoziemcom bezwarunkowego prawa do pobytu w Polsce. Art. 37 Konstytucji stanowi, iż kto znajduje się pod władzą Rzeczypospolitej Polskiej, korzysta z wolności i praw</p>

		2. Przepisów ust. 1 pkt 1-6 nie stosuje się do cudzoziemca, któremu udzielono azylu w Rzeczypospolitej Polskiej <u>lub jest osobą o polskim pochodzeniu i zamierza osiedlić się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na stałe.</u>		zapewnionych w Konstytucji. Wyjątki od tej zasady, odnoszące się do cudzoziemców, określa ustawa. Konstytucja przewiduje zatem sytuacje, w których ustawy szczególne mogą wprowadzać ograniczenia dla cudzoziemców przebywających w Polsce. Omaiwne przepisy mają charakter czysto proceduralny.
170.	Art. 190	Podobnie jak w przypadku zezwolenia na pobyt czasowy część przesłanek uzasadniających odmowę udzielenia zgody na pobyt stały winna zostać przeformułowana, tak by nie powodować trudności interpretacyjnych, ani nie skutkować dość poważną sankcją w przypadku minimalnego lub nieistotnego naruszenia przepisów. I tak np. niewywiązywanie się z zobowiązań wobec skarbu państwa powinno mieć charakter trwały a nie jednorazowy, etc. Ograniczeniu winna ulec również inkwizycyjność postępowania przez wprowadzenie wyłączenia stosowania art. 79 k.p.a.	Interkulturalni PL	Uwaga uwzględniona poprzez zmianę brzmienia ust. 1 pkt 7
171.	Art. 192 ust. 1 pkt 1	Zastanawiająca jest podstawa do odmowy udzielenia zezwolenia na pobyt stały w sytuacji, gdy wjazd lub pobyt cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej może stanowić zagrożenie dla obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego lub naruszyć interes Rzeczypospolitej Polskiej. Użycie w powołanej regulacji określenia „może” powoduje, że każde hipotetyczne zagrożenie może zostać uznane za podstawę odmowy. Zasadnym wydaje się wprowadzenie jednoznacznej regulacji, która wykluczy problemy interpretacyjne (art. 192 ust. 1 pkt 1). Podobnie w odniesieniu do pozostałych form pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.	Stowarzyszenie Interwencji Prawnej	Uwaga uwzględniona
172.	Art. 192 ust. 3	Ponownego rozważenia wymaga możliwość cofnięcia zezwolenia na pobyt stały udzielonego w związku z pozostawaniem w związku z małżeńskim z obywatelem polskim, jeżeli cudzoziemiec rozwiódł się w ciągu 3 lat od dnia, w którym uzyskał pobyt stały. Wprowadzenie takiej regulacji wydaje się zbyt daleko idące. Regulacja, z niewiadomych względów, może prowadzić do pozbawienia korzyści płynących z prawa stałego pobytu w Polsce cudzoziemców, których małżeństwo z różnych przyczyn uległo trwałemu i zupełnemu rozpadowi. Przy założeniu, że przepis ma stanowić dodatkową formę kontroli, czy małżeństwo nie zostało zawarte w celu obejścia przepisów, należałoby zastanowić się nad celowością jego wprowadzenia. Kolejne badanie „prawdziwości” związku małżeńskiego zawartego z obywatelem polskim wydaje się	Stowarzyszenie Interwencji Prawnej	Uwaga nieuwzględniona Rozwiązanie zgodne z przyjętymi założeniami

		zupełnie zbędne, prowadzić może przy tym do podważenia zaufania do organów władzy publicznej (art. 192 ust. 3). Przepis ten wydaje się być bezcelowy także z uwagi na przepisy ustawy o obywatelstwie polskim, które umożliwiają uznanie cudzoziemca za obywatela polskiego już po 3 latach małżeństwa i 2 latach stałego pobytu w Polsce.		
173.	Art. 192 ust. 3	Proponujemy odstąpić od zapisu art. 192 ust. 3, ze względu na istotnie niekorzystne konsekwencje dla cudzoziemca: Łączny pobyt danej osoby na terytorium Polski będzie stanowił przynajmniej 6 lat. Z dużym prawdopodobieństwem można stwierdzić że za ten czas ta osoba utraci wszystkie więzi z krajem pochodzenia.	Fundacja Rozwoju Oprócz Granic	Uwaga nieuwzględniona Rozwiązanie zgodne z przyjętymi założeniami
174.	Art. 192 ust. 3	Winien zostać usunięty, gdyż jego wprowadzenie stanowi kolejny przykład negatywnego podejścia ustawodawcy do zagadnień migracji, natomiast nie rozwiązuje on żadnego istotnego problemu społecznego. Postępowanie w takim przedmiocie musiałyby zostać podjęte z urzędu i <u>nie wiadomo jakie okoliczności miałyby przemawiać za cofnięciem zezwolenia poza ogólną niechęcią projektodawcy do cudzoziemców.</u> Wprowadzenie takiego przepisu narusza również zasadę pewności statusu, tym bardziej iż nie wprowadza się żadnej innej przesłanki do cofnięcia zgody na pobyt stały poza rozwodem.	Interkulturalni PL	Uwaga nieuwzględniona Rozwiązanie zgodne z przyjętymi założeniami
175.	Art. 195 ust. 2 pkt 1	Czasowy lub długoterminowy pobyt w Polsce nie nakłada na dziecko żadnych zobowiązań, w związku z tym nie ma przyczyn żeby tą możliwość ograniczać. Racjonalnie oczekiwać regulacje wyjazdu z kraju obywatelstwa od władz tego kraju (Np. Straż Graniczna). Nie można skazać dziecko na nieuregulowany pobyt z powodu złych/braku relacji pomiędzy rodzicami. Obowiązkowe złożenie wniosku dla małoletniego przez 2 rodziców w przypadkach nieuregulowanych stosunków w rodzinie lub w rodzinie rozdzielonej (matka z dzieckiem mieszkają w Polsce, a ojciec w innym kraju) spowoduje lub sfalszowanie podpisów drugiego rodzica lub brak możliwości legalizacji pobytu małoletniego. Proponujemy zmianę brzmienia art. 195 ust. 1 pkt 1: Art. 195. 1. Cudzoziemiec składa wniosek o udzielenie mu zezwolenia na pobyt stały osobiście, nie później niż w dniu upływu okresu jego legalnego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. 1) osobą małoletnią – składają rodzice (składa rodzic) lub ustanowieni przez sąd opiekunowie albo jeden z rodziców lub ustanowionych przez sąd opiekunów, z pisemną zgodą drugiego z rodziców lub ustanowionego przez sąd opiekuna;	Fundacja Rozwoju Oprócz Granic	Uwaga nieuwzględniona Proponowane rozwiązanie jest analogiczne jak w ustawie o dokumentach podróży
176.	Art. 204	Zgodnie z proponowanymi zapisami cudzoziemiec ubiegający się o udzielenie zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE musi posiadać źródło stabilnego i regularnego dochodu. Cudzoziemiec spełnia ten wymóg, jeżeli w ciągu ostatnich 5 lat posiadał miesięczny dochód odpowiadający co najmniej kwocie minimalnego wynagrodzenia za pracę. Oznacza to, że cudzoziemcy, którzy mieszkali w Polsce przed wejściem w życie nowej ustawy legalnie i nieprzerwanie przez 5 lat, ale nie spełniają wymogu dochodowego, (choćby dlatego, że do tej pory nie był on obowiązujący), nie będą mogli złożyć wniosku o udzielenie zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE i aby móc je uzyskać będą musieli zaczynać liczyć czas	Międzynarodowa Organizacja do Spraw Migracji	Uwaga uwzględniona Wymóg będzie ograniczony do 3 lat

		swojego pobytu w Polsce od początku. Oznacza to, że na przykład studenci, którzy 5 lat w Polsce studiowali, a następnie przez 3 lata pracowali nie będą mogli złożyć wniosku o zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego UE z uwagi na fakt, iż przez pierwsze 5 lat nie pracowali i nie osiągnęli dochodu.		
177.	Art. 204	Rozważyć należałoby ponownie wymóg posiadania poświadczonej znajomości języka polskiego jako obligatoryjnej przesłanki udzielenia zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE. Zauważyć należy, iż bardzo często cudzoziemcy świadczą pracę na rzecz firm międzynarodowych, w których nie mają możliwości posługiwania się językiem polskim. Wielu z nich posługuje się w pracy językiem ojczystym lub językiem angielskim, co uniemożliwia bądź znacznie utrudnia naukę języka polskiego. Uzyskanie urzędowego poświadczenia znajomości języka polskiego co najmniej na poziomie biegłości A2 wydaje się być poważnie utrudnione także z przyczyn organizacyjnych (przedstawionych w pkt 2.3.). Nie wydaje się, by nakładanie na cudzoziemców takich obowiązków miało głębsze uzasadnienie.	Stowarzyszenie Interwencji Prawnej	Uwaga uwzględniona Nie będzie wymogu udokumentowania biegłości na poziomie A2
178.	Art. 204	W przypadku wymagań warunkujących udzielenie zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE UNHCR pragnie powtórzyć swoje stanowisko mówiące, że wymóg posiadania znajomości języka polskiego na poziomie biegłości przynajmniej A2 nałożony na uchodźców i członków ich rodzin ubiegających się o udzielenie zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE stanowiłby przeszkodę w dostępie do tego rodzaju pobytu w Polsce i może prowadzić do braku stabilizacji i utraty poczucia bezpieczeństwa. UNHCR uważa, że wymóg znajomości języka należy rozumieć w kontekście trudnej sytuacji uchodźców. W przeciwieństwie do migrantów uchodźcy nie opuścili swojego kraju dobrowolnie i dlatego są w szczególnie niekorzystnym położeniu. Ponadto UNHCR pragnie zasugerować zwolnienie członków rodziny z obowiązku posiadania stabilnych i regularnych dochodów oraz ubezpieczenia zdrowotnego. W przypadku art. 206 projektu ustawy, stanowiącego, że postępowania w sprawie udzielenia cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE nie wszczyna się, gdy cudzoziemiec przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w związku z uzyskaniem ochrony humanitarnej, zgody na pobyt tolerowany, azylu lub ochrony czasowej lub w związku z ubieganiem się o nadanie mu statusu uchodźcy Biuro obawia się, że ubieganie się o nadanie statusu uchodźcy będzie mogło prowadzić do negatywnych skutków polegających na niewszczęciu postępowania w sprawie udzielenia cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE. UNHCR proponuje zwolnienie uchodźców i członków ich rodzin ubiegających się o udzielenie zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE z obowiązku posiadania znajomości języka polskiego na poziomie biegłości przynajmniej A2.	UNHCR	Uwaga uwzględniona Nie będzie wymogu dokumentowania poziomu A2

179.	Art. 204 ust. 1 pkt 1	<p>Cudzoziemiec ubiegający się o udzielenie mu zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE posiada źródło stabilnego i regularnego dochodu wystarczającego do pokrycia kosztów swojego utrzymania i członków rodziny pozostających na jego utrzymaniu, jeżeli spełniał wymogi, o których mowa w art. 113 ust. 2 projektu ustawy w ciągu ostatnich 5 lat pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.</p> <p>Powyższe kryterium dochodowe jest zbyt rygorystyczne. Oznacza ono, iż cudzoziemiec wiele lat zamieszkujący na terytorium RP (co najmniej 5 lat), w pełni zintegrowany ze społeczeństwem polskim, nie będzie mógł się ubiegać o zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego UE nie tylko w sytuacji, gdy przez okres 5 lat będzie uzyskiwał dochody niższe niż wysokość minimalnego wynagrodzenia, ale także gdy nie osiągnął tego dochodu np. jedynie w pierwszym roku pobytu w Polsce.</p> <p>Powyższy przepis można również interpretować tak, iż nawet jednomiesięczne uzyskiwanie wynagrodzenia w wysokości niższej niż określona w art. 113 ust. 2 pkt 1 projektu ustawy, dyskwalifikuje cudzoziemca od uzyskania zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE. Jest to niezgodne z dotychczasową interpretacją sformułowania „źródło stabilnego i regularnego dochodu”, w którym sądy dopuszczały możliwość przerw w otrzymywaniu wynagrodzenia. Zgodnie z treścią wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 29 listopada 2006 r., sygn. akt V SA/Wa 1374/06, „źródło dochodu musi być przede wszystkim legalne oraz stabilne, a więc niezmiennące się przez dłuższy okres czasu; powracające do równowagi po ewentualnym okresie zakłócenia, i regularne, czyli powtarzające się w ściśle określonych lub jednakowych odstępach czasu”.</p> <p>Brak sprecyzowania w dotychczasowej ustawie o cudzoziemcach, w jakim okresie należało wykazać posiadanie źródła stabilnego i regularnego dochodu, prowadził do rozbieżności w decyzjach administracyjnych wydawanych w tym przedmiocie, a zatem do stanu niepewności prawa. Tym samym należy uznać, że ustawodawca słusznie podjął próbę uregulowania w jasny sposób tej kwestii, jednak zdecydował się na regulację zbyt rygorystyczną.</p> <p>Warto zwrócić uwagę, iż wymogu wykazania posiadania regularnego i stabilnego dochodu w ciągu ostatnich 5 lat nie nakłada na Polskę dyrektywa Rady 2003/109/WE. Wręcz przeciwnie w dyrektywie podkreślono, iż najistotniejszym, „Głównym kryterium uzyskania statusu rezydenta długoterminowego powinien być czas zamieszkania na terytorium Państwa Członkowskiego. Zamieszkanie powinno być zarówno legalne, jak i nieprzerwane, w celu wykazania, że związki danej osoby z tym państwem mają charakter trwały”. Tymczasem wprowadzenie wymogu określonego w art. 204 ust. 4 pkt 2 projektu ustawy prowadzi do stwierdzenia, iż najważniejszym wymogiem – a tym samym barierą w uzyskiwaniu zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE – jest posiadanie przez okres 5 lat dochodów w odpowiedniej wysokości. Ustawodawca, tworząc nowe wymogi uzyskania zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE, powinien w pierwszej kolejności położyć nacisk na trwałość związku danej osoby z Rzeczpospolitą Polską, który nie zależy przecież od wysokości uzyskiwanych dochodów. Zdaniem HFPC wprowadzanie tego typu rozwiązań naraża Polskę na</p>	Helsińska Fundacja Praw Człowieka	<p>Uwaga uwzględniona</p> <p>Wymóg będzie ograniczony do 3 lat</p>
------	------------------------------	--	--	--

		postępowanie przed TSUE w przedmiocie stwierdzenia sprzeczności prawa krajowego z prawem UE.		
180.	Art. 204 ust. 1 pkt 1 w zw. z Art. 141 pkt 2b	Wymóg posiadania źródła stabilnego i regularnego dochodu wystarczającego do pokrycia kosztów utrzymania cudzoziemca i członków rodziny pozostających na jego utrzymaniu przez okres ostatnich 5 lat pobytu w Polsce należałoby dostosować do sytuacji, w której o statut rezydenta długoterminowego UE ubiegają się osoby, które w okresie zaliczanym do pięcioletniego pobytu przebywały w Polsce na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy udzielonego w celu kształcenia się na studiach wyższych lub doktoranckich. Jednym z warunków udzielenia tego typu zezwolenia jest wykazanie posiadania wystarczających środków finansowych na pokrycie kosztów utrzymania i podróży powrotnej do państwa pochodzenia lub zamieszkania albo kosztów tranzytu do państwa trzeciego, które udzieli pozwolenia na wjazd oraz kosztu studiów. Zauważyć należy, iż projektodawca, z jednej strony zalicza do pięcioletniego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej połowę okresu pobytu cudzoziemców w Polsce na podstawie zezwoleń udzielonych z uwagi na studia wyższe bądź doktoranckie, z drugiej strony wymaga jednak, by cudzoziemcy ci posiadali stabilne i regularne źródło dochodu przez okres 5 lat pobytu w Polsce. Oznacza to <i>de facto</i> , iż okres pobytu cudzoziemca w Polsce na podstawie zezwolenia czasowego w celu kształcenia na studiach wyższych lub doktoranckich nie może zostać zaliczony do pięcioletniego pobytu wymaganego do uzyskania statusu rezydenta długoterminowego UE z uwagi na nieposiadanie w tym czasie stabilnego i regularnego źródła dochodu (art. 204 ust. 1 pkt 1 w zw. z art. 141 pkt 2b).	Stowarzyszenie Interwencji Prawnej	Uwaga uwzględniona Wymóg będzie ograniczony do 3 lat
181.	Art. 204 ust. 1	Proponujemy zmianę zakresu wymagań wobec osób składających wnioski o zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego UE, art. 204 ust. 1 – wycofanie pkt 3: Argumentacja analogicznie jak w przypadku art. 188. Dyrektywa nie nakłada takiego obowiązku.	Fundacja Rozwoju Oprócz Granic	Uwaga nie uwzględniona Jest to środek integracyjny dopuszczony dyrektywą Rady 2003/109/WE z dnia 25 listopada 2003 r. dotycząca statusu obywateli państw trzecich będących rezydentami długoterminowymi – art. 5 ust. 2 dyrektywy.
182.	Art. 204 ust. 4	Art. 204 ust. 4 – ze względu na wytyczne dyrektywy nie ma uzasadnionych podstaw wprowadzać taki rygorystyczny kryterium dochodowy. Mija się to z Dyrektywą Rady 2003/109/WE z dnia 25 listopada 2003 r. Głównym kryterium uzyskania statusu rezydenta długoterminowego powinien być czas	Fundacja Rozwoju Oprócz Granic	Uwaga częściowo uwzględniona Wymóg będzie ograniczony

		zamieszkania na terytorium Państwa Członkowskiego. Zamieszkanie powinno być zarówno legalne, jak i nieprzerwane, w celu wykazania, że związki danej osoby z tym państwem mają charakter trwały. Należy wprowadzić przepis pozwalający na pewien stopień elastyczności, w celu umożliwienia uwzględnienia okoliczności, w których osoba ta mogła być zmuszona do tymczasowego opuszczenia terytorium państwa. Względy ekonomiczne nie powinny stanowić podstawy odmowy przyznania statusu rezydenta długoterminowego i nie mogą być uznawane za wpływające na odnośne warunki. Proponowany kształt zapisu: 4. Cudzoziemiec ubiegający się o udzielenie mu zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE posiada dochód, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, jeżeli spełniał wymogi, o których mowa w art. 113 ust. 2: ... 2) w ciągu ostatnich 5 lat pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej - w pozostałych przypadkach.		do 3 lat
183.	Art. 205 ust. 1 pkt 3 i Art. 205 ust. 2 pkt 1-3 i 6-7	Winien zostać wykreślony, gdyż poza irracjonalnym, sztucznym kategoryzowaniem różnych grup migrantów, mającym w dodatku znamiona dyskryminacji nie służy żadnym dającym się uzasadnić celom. To samo dotyczy art. 205 ust. 2 pkt 1-3 i 6-7	Interkulturalni PL	Uwaga nieuwzględniona Przepis wynikający z dyrektywy Rady 2003/109/WE z dnia 25 listopada 2003 r. dotycząca statusu obywateli państw trzecich będących rezydentami długoterminowymi - Art. 4 ust. 2 dyrektywy.
184.	Art. 205 ust. 4	Analogicznie jak w przypadku zezwolenia na pobyt stały, zasadne wydaje się być umieszczenie wśród okoliczności umożliwiających uznanie pobytu cudzoziemca w Polsce za nieprzerwany, okresów jego pobytu poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w związku ze studiami bądź nauką. W dobie wzmożonej konkurencji na rynku pracy, wyjazd na staż, naukę języka obcego czy studencką wymianę międzynarodową, służy przede wszystkim podnoszeniu kwalifikacji zawodowych i jako takie nie powinno powodować negatywnych konsekwencji dla cudzoziemca ubiegającego się o pobyt rezydenta długoterminowego UE (art. 205 ust. 4).	Stowarzyszenie Interwencji Prawnej	Uwaga nieuwzględniona Uwaga jest niezasadna identyczne wymogi dotyczą zezwolenia na pobyt stały.
185.	Art. 206 ust. 1 pkt 1 lit c-g	Nie stanowią przesłanek, które uzasadniałyby wyłączenie w stosunku do tej kategorii cudzoziemców uprawnienia do ubiegania się o zgodę na pobyt rezydenta długoterminowego UE o ile cudzoziemiec taki spełniałby warunki podstawowe. Brak zgody na ubieganie się o tego rodzaju pobyt tworzy różne kategorie cudzoziemców przebywających na terytorium RP, a co za tym idzie tworzy różne poziomy integracji, a także upośledza niektóre grupy migrantów.	Interkulturalni PL	Uwaga nieuwzględniona Wyłączenia wynikają z dyrektywy Rady 2003/109/WE z dnia 25 listopada 2003 r. dotycząca statusu obywateli państw trzecich będących rezydentami

				długoterminowymi - Art. 3 ust. 2 dyrektywy.
186.	Art. 217 pkt 5	<p>Art. 217 pkt 5 projektu ustawy przewiduje wprowadzenie specjalnego dokumentu potwierdzającego posiadanie zgody na pobyt tolerowany. Zgodnie z art. 263 ust. 1 i 2 dokument ten potwierdza tożsamość cudzoziemca, lecz nie potwierdza obywatelstwa cudzoziemca, ponadto dokument ten nie uprawnia do przekroczenia granicy.</p> <p>Zdaniem HFPC bezzasadne jest wprowadzanie kolejnego rodzaju dokumentu wydawanego dla cudzoziemców, osoby posiadające zgodę na pobyt tolerowany powinny, tak jak w obecnym stanie prawnym, mieć wydawane karty pobytu. Proponowane rozwiązanie tworzy kolejny rodzaj dokumentu a przez to dodatkowe koszty dla budżetu państwa. Należy także stwierdzić, że osoby wobec których wydana została zgoda na pobyt tolerowany ze względu na niemożność wydalenia w znacznej części nie posiadają paszportów, co już stanowi dla nich przeszkodę w przekraczaniu granicy. Należy stwierdzić, że w żaden sposób nie zostało uzasadnione ograniczenie możliwości przekraczania granicy wobec osób, którym wydano zgodę na pobyt tolerowany np. ze względu na odmowę ekstradycji.</p>	Helsińska Fundacja Praw Człowieka	Uwaga nieuwzględniona Zgodnie z założeniami do ustawy sytuacja tych osób została zróżnicowana. Dokument ten będzie uprawniał tylko do pobytu w Polsce nie będzie natomiast uprawniał do przekraczania granicy oraz do podróżowania po terytorium Schengen.
187.	Art. 227 pkt 1	<p>UNHCR proponuje włączenie cudzoziemców będących członkami rodzin cudzoziemców, którzy uzyskali status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub ochronę humanitarną w zakres przepisu art. 227 pkt. 1 zwalniającego z opłat za wydanie pierwszej karty pobytu. UNHCR proponuje dodać lit. d) włączającą członków rodzin cudzoziemców, którzy uzyskali status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub ochronę humanitarną, którzy dołączają do nich w postępowaniu w sprawie połączenia z rodziną.</p>	UNHCR	Uwaga nieuwzględniona Zwolnienie jest niezasadne możliwe jest skorzystanie przez cudzoziemca z ulgi za wydanie lub wymianę karty pobytu.
188.	Art. 235 pkt 2 i 3	<p>P- kty 2 i 3 Winny być wykreślone, gdyż nie ma racjonalnych podstaw do wielokrotnego daktyleoskopowania cudzoziemców, a procedura ta jest w powszechnym odczuciu uznawana za opresyjną i kojarzoną z konsekwencjami naruszania prawa. Wielokrotne pobieranie odcisków, które są osobniczo niezmiennie w czasie, przekracza zatem granice proporcjonalności środków do celów.</p>	Interkulturalni PL	Uwaga nieuwzględniona Odciski linii papilarnych pobierane w celu wydania karty pobytu będą usuwane po wydaniu dokumentów, nie są przechowywane po wydaniu dokumentu. Rozwiązanie jest wzorowanie na uregulowaniach ustawy o dokumentach paszportowych.
189.	Art. 241	<p>Proponujemy poszerzenie kategorii cudzoziemców uprawnionych do uzyskania polskiego dokumentu podróży w art. 241 poprzez dodanie bezpaństwowców oraz członków rodziny cudzoziemców objętych ochroną uzupełniającą i humanitarną.</p>	Centrum Pomocy Prawnej im. Haliny Nieć	Uwaga nieuwzględniona Proponowane rozwiązanie jest zgodne z założeniami do projektu ustawy o

				cudzoziemcach
190.	Art. 241	Proponujemy również poszerzenie katalogu osób kwalifikujących się do uzyskania polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca o ofiary handlu ludźmi, zważywszy na ich szczególnie trudną sytuację oraz częste w praktyce przypadki, gdy ofiara nie posiada własnego dokumentu podróży i ma obiektywne trudności z jego uzyskaniem.	La Strada	Uwaga nieuwzględniona Proponowane rozwiązanie jest zgodne z założeniami projektu ustawy o cudzoziemcach
191.	Art. 241	Zgodnie z art. 15 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium RP, ochrony uzupełniającej udziela się, w przypadku, gdy powrót do kraju pochodzenia może narazić cudzoziemca na rzeczywiste ryzyko doznania poważnej krzywdy i ze względu na to ryzyko nie może lub nie chce on korzystać z ochrony kraju pochodzenia. Zgodnie z art. 16 ust. 1 pkt 1 ustawy o ochronie podmiotami wyrządzającymi poważną krzywdę mogą być organy władzy publicznej kraju pochodzenia. Żądanie zatem, aby cudzoziemiec, który otrzymał ochronę uzupełniającą, kontaktował się z przedstawicielstwem kraju pochodzenia w celu potwierdzenia niemożności uzyskania nowego dokumentu podróży, w sytuacji, w której istnieje rzeczywiste ryzyko odniesienia przez niego poważnej krzywdy z ich strony, stanowi niejako zaprzeczenie udzielonej danemu cudzoziemcowi ochrony na terytorium RP. Z powyższego wynika zatem, że w pewnych przypadkach samo posiadanie ochrony uzupełniającej na terytorium RP powinno przemawiać za uznaniem, że dany cudzoziemiec nie może zwrócić się do przedstawicielstwa władz kraju pochodzenia celem uzyskania dokumentu podróży. Powyższy pogląd powinien znaleźć odzwierciedlenie w nowej ustawie o cudzoziemcach. Pozwoliłoby to na zakończenie aktualnie stosowanej przez wojewodów praktyki wzywania cudzoziemców ubiegających się o wydanie polskiego dokumentu podróży posiadających ochronę uzupełniającą na terytorium RP o przedstawienie zaświadczenia z ambasady z kraju pochodzenia potwierdzającego niemożność uzyskania dokumentu podróży. HFPC kilkakrotnie zwracała uwagę na ten problem (wystąpienie do Wojewody Mazowieckiego nr L.Dz. 1599/11 z dnia 19 maja 2011 r., a także wystąpienie do Ministra Spraw Wewnętrznych nr L.Dz. 2368/12 z dnia 18 września 2012 r., dotyczące generalnych problemów cudzoziemców z udowodnieniem braku możliwości uzyskania paszportu od władz kraju pochodzenia).	Helsińska Fundacja Praw Człowieka	Uwaga nieuwzględniona Uzasadnienie wniosku o wydanie dokumentu powinno wskazywać na podnoszone w uwadze okoliczności, co będzie podlegało ocenie w toku postępowania.
192.	Art. 241	UNHCR proponuje dodanie pkt. 5 w art. 241 dotyczącego polskiego dokumentu podróży w celu <u>włączenia członków rodzin łączących się z cudzoziemcami, którzy uzyskali status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub ochronę humanitarną.</u> Ponadto UNHCR odnotowuje z obawą, że obecne brzmienie art. 241 odzwierciedla złą praktykę w stosunku do cudzoziemców, którzy uzyskali ochronę uzupełniającą w Polsce. W przypadku tej grupy cudzoziemców ubiegających się o wydanie polskiego dokumentu podróży,	UNHCR	Uwaga nieuwzględniona Uzasadnienie wniosku o wydanie dokumentu powinno wskazywać na podnoszone w uwadze okoliczności, co będzie podlegało ocenie w

		wymagane jest wykazanie braku możliwości otrzymania nowego dokumentu podróży. Ci cudzoziemcy są często informowani, że powinni dostarczyć zaświadczenie wydane przez ambasadę ich państwa pochodzenia poświadczające, że organy tego państwa nie wydadzą dokumentu podróży. Zdaniem UNHCR takie postępowanie może narazić cudzoziemców korzystających z ochrony uzupełniającej na ryzyko rozpoznania przez organy państwa pochodzenia. Jednocześnie zwrócenie się przez uchodźcę do ambasady państwa pochodzenia może być interpretowane przez polskie organy jako chęć uzyskania ochrony ze strony państwa pochodzenia. UNHCR proponuje wprowadzenie przepisu zezwalającego osobom, które uzyskały pomoc międzynarodową, na wykazanie niezdolności do otrzymania krajowego dokumentu podróży w innej formie, niż żądane obecnie potwierdzenie wydane przez ambasadę państwa pochodzenia.		toku postępowania
193.	Art. 241 ust. 1	Powinien zostać uzupełniony o kategorię cudzoziemców, którym udzielono zgody na pobyt tolerowany w związku z zagrożeniem ich praw i wolności. Osoby te są chronione właśnie ze względu na to zagrożenie i nie ma zasadniczych powodów, dla których należałoby ograniczać im swobodę przemieszczania się, tym bardziej, że ich status ochronny wynika z autorytatywnych ustaleń organów państwa oraz okoliczności zewnętrznych, na które one nie mają wpływu.	Interkulturalni PL	Uwaga nieuwzględniona Instytucja zgody na pobyt tolerowany uległa zmianie więc wydanie takiego dokumentu jest nieuzasadnione
194.	Art. 263 ust. 2	Winien być skreślony, chyba że uzupełniony zostanie art. 242 ust. 1 Co więcej przyjęta na gruncie projektu powszechna dyskryminacja statusu pobytu tolerowanego wtórnie wiktyimizuje osoby żyjące już z piętnem zagrożenia podstawowych praw człowieka, tym bardziej iż projektodawca chce wyłączyć w stosunku do tych osób możliwość legalizacji w trybie zwykłym. Tego rodzaju postępowanie uważamy za pozbawione zrozumienia dla istoty instytucji pobytu tolerowanego, który ma wymiar humanitarny i powinien służyć ochronie i pomocy osobie objętej tym statusem.	Interkulturalni PL	Uwaga nieuwzględniona Instytucja zgody na pobyt tolerowany uległa zmianie
195.	Art. 275	Zarówno w postępowaniu o udzielenie cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt czasowy (art. 105 ust. 3 projektu ustawy), jak i pobyt stały (art. 196 ust. 3 projektu ustawy) przewidziane zostały szczególnie uzasadnione przypadki, gdy cudzoziemiec nie posiada ważnego dokumentu podróży i nie ma możliwości jego uzyskania. Wówczas ustawodawca przewidział, że może on w postępowaniu przedstawić inny dokument potwierdzający jego tożsamość i nie będzie to stanowić przeszkody w udzieleniu mu odpowiedniego zezwolenia. Niespójny jest zatem brak przewidzenia takiej sytuacji w rozdziale odnoszącym się do kontroli legalności pobytu cudzoziemca na terytorium RP. W art. 275 projektu ustawy zobowiązuje się cudzoziemca w okresie pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej do posiadania ważnego dokumentu podróży, nie odnosząc się do sytuacji, w których dopuszczalne przez prawo jest posiadanie zezwolenia na pobyt bez posiadania dokumentu podróży przez cudzoziemca. Pozostawienie przepisu w takim brzmieniu może oznaczać: - nieporozumienia na linii cudzoziemiec - organy Straży Granicznej lub Policji podczas kontroli legalności pobytu, jako że wyżej przytoczone przepisy art. 105 ust. 3 i 196 ust. 3 projektu	Helsińska Fundacja Praw Człowieka	Cel uwagi zostanie uwzględniony w przepisie określającym jakie dokumenty musi okazać kontrolowany cudzoziemiec –

		<p>ustawy odnoszą się do prowadzenia postępowań przez inny organ, a mianowicie właściwego Wojewodę;</p> <p>- doprowadzenie do sytuacji, w której jeden organ będzie miał podstawę prawną, aby wymagać przedstawienia dokumentu, którego brak inny organ uznał za uzasadniony i wydał zezwolenie na pobyt w Polsce.</p> <p>Zdaniem HFPC niejasne jest również sformułowanie, że cudzoziemiec jest obowiązany posiadać „dokumenty i zezwolenia” uprawniające go do pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Należy określić o jakie dokumenty chodzi, względnie czyniąc odesłanie do art. 280 projektu ustawy. Odnosnie natomiast wykazu dokumentów (art. 280), których okazania organy mogą wymagać od cudzoziemca podczas kontroli pobytu, za zbyt daleko idące należy uznać oczekiwanie przedstawienia przez cudzoziemca w każdym momencie jego legalnego pobytu w Polsce środków finansowych na utrzymanie w trakcie pobytu, na podróż powrotną do państwa pochodzenia lub zamieszkania albo kosztów tranzytu do państwa trzeciego, które udzieli pozwolenia na wjazd oraz na tranzyt cudzoziemca przez terytorium RP do państwa trzeciego, które udzieli pozwolenia na wjazd.</p> <p>W opinii HFPC nie jest zasadne, aby funkcjonariusz lub pracownik obligatoryjnie pobierał od cudzoziemca odciski linii papilarnych w celu ustalenia tożsamości, w przypadku gdy cudzoziemiec nie będzie miał przy sobie karty pobytu (art. 282 ust. 1 pkt 1 projektu ustawy). HFPC podtrzymuje zatem swoje zastrzeżenia wyrażane przy wprowadzaniu przepisu art. 86a ust. 1 ustawy o cudzoziemcach w obecnie obowiązującym kształcie.</p>		<p>W wyniku analizy uwagi zmiana redakcji art. 275 i zmiana art. 280 pkt 1</p>
196.	Art. 280 i n.	<p>Kontrola legalności pobytu miałyby polegać na okazaniu szeregu dokumentów tworzących podstawę prawną pobytu cudzoziemca na terytorium Polski. Większość tych dokumentów, to dokumenty, które przedstawia się w chwili składania wniosku o dany typ pobytu czasowego i których weryfikacja następuje w postępowaniu. Uprawnienie związane z posiadanymi dokumentami ucieleśnione jest w decyzji zezwalającej na pobyt czasowy, a tym samym w wydanym dokumencie – karcie pobytu. Okazanie karty pobytu powinno być zatem wystarczającym dokumentem w sytuacji kontroli.</p> <p>Dopiero, gdyby z okoliczności faktycznych, w których prowadzona jest kontrola miało wynikać, iż cudzoziemiec nie jest dłużej zatrudniony lub nie wykonuje pracy, na którą ma pozwolenie, albo nie posiada wystarczających środków utrzymania, etc. organ powinien być uprawniony do żądania dodatkowych dokumentów i wyjaśnień.</p> <p>Projektowane rozwiązanie, powielające rozwiązania już obowiązujące tworzy problemy metodologiczne związane z miejscem przeprowadzenia kontroli. Nie zawsze bowiem cudzoziemiec może posiadać wzmiankowane dokumenty przy sobie, co warunkować będzie brak możliwości ich przedstawienia w miejscu kontroli, co może prowadzić do zatrzymania i innego rodzaju problemów związanych z prowadzoną kontrolą. Uważamy, iż przepis winien być przeformułowany w wyżej opisany sposób.</p>	Interkulturalni PL	<p>Uwaga nieuwzględniona Przepisy nie precyzują aby cudzoziemiec musiał posiadać wszystkie wymienione w art. 280 dokumenty przy sobie</p>

197.	Art. 282	Odciski linii papilarnych Projekt ustawy przewiduje, że w toku kontroli legalności pobytu cudzoziemca w Polsce funkcjonariusze i pracownicy określonych organów administracji publicznej będą mogli w celu ustalenia tożsamości pobrać od cudzoziemca odciski linii papilarnych (art. 282). Nie określa on jednak w sposób precyzyjny i klarowny procedury postępowania z odciskami pobranymi w takich okolicznościach. Przede wszystkim nie jest jasne, czy pobranie w toku kontroli odcisków linii papilarnych będzie prowadzić do ich gromadzenia przez uprawnione podmioty. Jeżeli tak będzie, projektodawca powinien – wzięwszy pod uwagę kryterium adekwatności – wskazać termin, w którym dane te będą usuwane.	Fundacja PANOPTYKON	Pobrane podczas kontroli legalności pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej odciski linii papilarnych nie są gromadzone, służą one weryfikacji (potwierdzeniu) danych.
198.	Art. 284 ust. 2	Przewidziane w art. 284 ust. 2 projektu ustawy wydawanie protokołu pokontrolnego tylko na wnioski cudzoziemca nie stanowi, w naszej ocenie, wystarczającej gwarancji ochrony jego praw. Protokół winien być wydawany przez organ dokonujący kontroli każdorazowo i obligatoryjnie, bez potrzeby składania wniosku o jego wydanie. Cudzoziemiec może nie mieć bowiem świadomości, że takie prawo mu przysługuje, a biorąc pod uwagę konsekwencje kontroli – możliwość wydania decyzji o zobowiązaniu do powrotu – niezbędne jest posiadanie przez niego zapisu przebiegu wykonywania czynności kontrolnych.	Stowarzyszenie Interwencji Prawnej	Uwaga uwzględniona.
199.	Art. 284 ust. 3	Przy odmowie podpisu należałoby wymagać od cudzoziemca podanie przyczyny i zanotowanie jej na piśmie. Wylimitowałoby to w ten sposób podejrzenie, że cudzoziemiec nie chciał podpisać dokumentu, tylko z tego powodu, że go nie rozumiał.	Fundacja Ocalenie	Uwaga nieuwzględniona Zgodnie z art. 284 ust. 1 pkt 11 protokół zawiera podpis cudzoziemca lub adnotację o przyczynach jego braku.
200.	Art. 285	Zastrzeżenia organu do spraw ochrony danych osobowych budzi dyspozycja art. 285 część wstępna. Zauważyć bowiem należy, iż w przedmiotowym przepisie wyliczenie danych osobowych zamieszczanych w notatce służbowej potwierdzającej fakt przeprowadzenia kontroli legalności pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej poprzedzone zostało sformułowaniem „w szczególności”, a zatem katalog danych osobowych przetwarzanych w takiej notatce miałby charakter otwarty. Takie ujęcie dyspozycji przepisu, otwierające drogę do nieograniczonego pod względem przedmiotowym przetwarzania danych, pozostaje w sprzeczności z – wiążącą administratorów danych na podstawie art. 26 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku o ochronie danych osobowych (t. j. Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926, z późn. zm.) – zasadą adekwatności przetwarzanych danych w stosunku do celów, w jakich są przetwarzane. W tym stanie rzeczy Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych wnosi o wykreślenie z projektowanego art. 285 ustawy o cudzoziemcach sformułowania „w szczególności” tym bardziej, że – poprzedzający zakwestionowany przepis – art. 284 ust. 1 projektu ustawy o cudzoziemcach (dotyczący zakresu informacji zamieszczanych w protokole z przeprowadzenia kontroli legalności pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej) został skonstruowany w sposób prawidłowy.	GIODO	Uwaga uwzględniona

201.	Art. 286 ust. 6	Dopracowania wymaga art. 286 ust.6, gdyż w obecnym kształcie nie bierze on pod uwagi ścieżki zaskarżenia decyzji administracyjnej w postaci złożenia skargi do WSA. Ma to szczególne znaczenie w przypadku cudzoziemców zobowiązanych do opuszczenia terytorium Polski decyzją o odmowie nadania statusu uchodźcy, udzielenia ochrony uzupełniającej lub humanitarnej. Uniemożliwienie tej kategorii cudzoziemców skorzystania z sądowej kontroli postępowania administracyjnego może spowodować niemożliwe do odwrócenia skutki w postaci narażenia ich na naruszenie podstawowych praw w kraju ich pochodzenia. Termin zobowiązania do opuszczenia Polski powinien zatem pozwalać na złożenie skargi do WSA, (na co cudzoziemiec ma 30 dni), oraz uwzględnić fakt, iż sąd administracyjny może postanowić o wstrzymaniu wykonania decyzji, do czasu zakończenia postępowania sądowo administracyjnego. Dopiero taka konstrukcja będzie stanowiła odpowiednią gwarancję praw procesowych jednostki, jak i ochronę przed ewentualnym łamaniem zasady <i>non-refoulement</i> .	Centrum Pomocy Prawnej im. Haliny Nieć	Uwaga uwzględniona proponujemy wydłużenie terminu do 30 dni
202.	Art. 286 ust. 6	<p>W kontekście legalnego i nieprzerwanego pobytu wymaganego do uzyskania zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE doprecyzowania wymaga status cudzoziemca, który obowiązany jest opuścić terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w terminie 14 dni od dnia, w którym decyzja o odmowie udzielenia mu zezwolenia na pobyt czasowy stała się ostateczna (art. 286 ust. 6 pkt 1). Projektodawca przyjął, iż pobyt cudzoziemca, który złożył wniosek z zachowaniem terminu, uważa się za legalny od dnia złożenia wniosku do dnia, w którym decyzja o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy stała się ostateczna (art. 107 ust. 1 pkt 2). Wskazać należy na poważną nieścisłość przedstawionych regulacji, co może powodować poważne problemy interpretacyjne. Literalna wykładnia powołanych przepisów może prowadzić do wniosku, iż przez okres 14 dni od dnia, w którym decyzja odmawiająca udzielenia cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt czasowy stała się ostateczna, cudzoziemiec przebywa w Polsce nielegalnie. Kwestia ta ma kluczowe znaczenie przy ubieganiu się przez cudzoziemców o zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego UE. Projekt ustawy zakłada, iż okresu 14 dni, w których cudzoziemiec zobowiązany jest opuścić terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, nie zalicza się do okresu pięcioletniego legalnego i nieprzerwanego pobytu w Polsce, co uznać należy za zbyt rygorystyczne, a wręcz niedopuszczalne (art. 205 ust. 2 pkt 5). Koniecznym wydaje się wprowadzenie regulacji pozwalającej na uznanie okresu, o którym mowa powyżej, za okres legalnego pobytu w Polsce, zaliczanego do okresu wymaganego do uzyskania zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE. Postulujemy ponadto, by termin na opuszczenie przez cudzoziemca terytorium Rzeczypospolitej Polskiej został wydłużony do 30 dni. Regulacja taka pozwoli na pełną realizację zasady dwuinstancyjności postępowania administracyjnego oraz konstytucyjnego prawa do sądu.</p> <p>Ponadto termin 14 dni na wyjazd z miejsca, w którym się długo mieszkało i w którym koncentrowała się aktywność życiowa cudzoziemca, może być zbyt krótki, by pozalać wszelkie formalności związane z wyjazdem (choćby prozaiczną kwestię spakowania i</p>	Stowarzyszenie Interwencji Prawnej	<p>Uwaga uwzględniona dodany ust. 7</p> <p>Uwaga uwzględniona proponujemy wydłużenie terminu do 30 dni</p>

		przewiezienia rzeczy z zajmowanego mieszkania) – por. także uwagi w pkt 5.1.		
203.	art. 286 ust. 6 pkt. 2	<p>W związku z tym UNHCR sugeruje wprowadzenie właściwych przepisów chroniących należyty dostęp osób interesujących UNHCR do pomocy prawnej w trakcie postępowania w sprawie powrotu.</p> <p>c) Powrót lub dobrowolny powrót osoby uznanej za niepotrzebująca ochrony międzynarodowej wymaga wydzielenia odpowiedniego czasu na przygotowanie wyjazdu i powrót do normalnego życia w państwie pochodzenia, zwłaszcza po długotrwałym postępowaniu w celu ustalenia statusu. W związku z tym art. 286 ust. 6 pkt. 2 projektu ustawy, zobowiązujący osoby, którym nie udzielono azylu, do opuszczenia kraju w terminie 14 dni od otrzymania ostatecznej decyzji może wydawać się zbyt krótki.</p> <p>W związku z tym UNHCR sugeruje polskim organom rozważenie wydłużenia terminu określonego w art. 286 ust. 2 pkt. 2 projektu ustawy do 30 dni.</p>	UNHCR	Uwaga uwzględniona proponujemy wydłużenie terminu do 30 dni
204.	Art. 286 ust. 6	<p>Projekt ustawy w art. 286 ust. 6 przewiduje, że cudzoziemiec, wobec którego została wydana decyzja negatywna, będzie miał obowiązek opuścić terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w terminie 14 dni od dnia, w którym decyzja stała się ostateczna. Wskazać należy na istniejące rozbieżności dotyczące określenia dnia, w którym decyzja administracyjna staje się ostateczna. Zgodnie z art. 16 k.p.a. decyzja jest ostateczna, kiedy nie służy od niej żaden środek odwoławczy. Warto zauważyć, że nie ma jednolitego stanowiska doktryny ani orzecnictwa odnośnie tego, czy decyzja wydana przez organ drugiej instancji uzyskuje walor ostateczności w dniu jej wydania, czy w dniu doręczenia stronie. Stoimy na stanowisku, iż zakreslenie terminu opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez odwołanie się do momentu uzyskania przez decyzję waloru ostateczności prowadzi do pozostawienia organom stosującym prawo zbyt dużej swobody interpretacyjnej, czego nie da się pogodzić z zasadą praworządności. Aby uniknąć sporów interpretacyjnych w tym zakresie, należałoby wskazać jako dzień rozpoczęcia biegu terminu do opuszczenia terytorium Polski dzień doręczenia decyzji cudzoziemcowi.</p> <p>Ponadto 14 dniowy termin do opuszczenia Polski jest stanowczo za krótki. Cudzoziemiec powinien mieć zapewnioną odpowiednią ilość czasu na załatwienie nie tylko formalności związanych z powrotem, ale także wszelkich spraw prywatnych i urzędowych. Termin do opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez cudzoziemca winien być także skorelowany z terminem do wniesienia skargi do sądu administracyjnego na decyzję o odmowie przyznania mu prawa pobytu. Dlatego właściwym terminem wydaje się być termin 30 dniowy.</p>	Stowarzyszenie Interwencji Prawnej	<p>Proponujemy uwzględnić ale ostatecznie zdecyduje RCL</p> <p>Uwaga uwzględniona proponujemy wydłużenie terminu do 30 dni</p>

205.	Art. 286 ust. 6 i 301 ust. 1, art. 302	Postuluje się wydłużenie terminu opuszczenia kraju w związku z negatywnymi decyzjami administracyjnymi do 60 dni, który to okres jest zazwyczaj wystarczający na podjęcie decyzji przez sąd administracyjny w przedmiocie zawartego w skardze wniosku o wstrzymanie wykonania skutków decyzji odmownej do czasu rozpatrzenia skargi przez sąd. Tego rodzaju rozwiązanie nie stanowi odzwierciedlenia pełnego skutku zawieszającego moc obowiązywania decyzji w przypadku wniesienia skargi do sądu, jednakże prowadzi do zachowania zasady kontroli sądowej decyzji administracyjnych oraz zasady prawa do sądu. <u>Nakaz opuszczenia kraju w terminie krótszym czyni uprawnienia skargowe cudzoziemców praktycznie niewykonalnymi, gdyż musząc wyjechać nie mogą oni aktywnie uczestniczyć w postępowaniu sądoadministracyjnym celem obrony własnych praw.</u> Okresu karencji można by nie stosować tylko do cudzoziemców, których pobyt stanowi zagrożenie dla bezpieczeństwa i porządku publicznego. Sytuację tą tylko w części sanują postanowienia art. 302 ustawy i nie wiadomo jaka będzie praktyka ich stosowania, tj., czy znajdą zastosowanie do skarg na decyzje organów administracyjnych do czasu ich rozpatrzenia.	Interkulturalni PL	Uwaga uwzględniona proponujemy wydłużenie terminu do 30 dni
206.	Art. 287 ust. 1 pkt 13	Zgodnie z art. 287 ust. 1 pkt 13, decyzję o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu wydaje się cudzoziemcowi, gdy dalszy pobyt cudzoziemca będzie stanowił zagrożenie dla stosunków międzynarodowych innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub zdrowia publicznego, co zostało potwierdzone badaniem lekarskim. Wątpliwości HFPC budzi trafność sformułowania „zagrożenie dla stosunków międzynarodowych innego państwa członkowskiego UE”. Jest ono zbyt otwarte i jego interpretacja może być zbyt szeroka. W projekcie oraz w jego uzasadnieniu nie zostało wskazane, dlaczego wprowadzono taką podstawę wydania decyzji zobowiązaniu do powrotu, obok istniejącej klauzuli zagrożenia dla obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego. Sformułowaniem tym unijny prawodawca posługuje się w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 810/2009 z dnia 13 lipca 2009 r. Kodeks Wizowy, w art. 32 ust. 1 pkt a lit. v i dotyczącym odmowy wydania wizy jednolitej. Nie wynika jednak ono z dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/115/WE z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie wspólnych norm i procedur stosowanych przez państwa członkowskie w odniesieniu do powrotów nielegalnie przebywających obywateli państw trzecich (dalej: dyrektywa powrotowa), zatem nie powinno mieć zastosowania do wydania decyzji zobowiązującej do powrotu.	Helsińska Fundacja Praw Człowieka	Uwaga nieuwzględniona Projektowana treść przepisu jest zgodna z treścią art. 5 ust. 1 lit. e Kodeksu Granicznego Schengen w związku z art. 3 pkt 2 Dyrektywy 2008/115/WE
207.	Art. 287 ust. 1 pkt 13	Ponadto Stowarzyszenie widzi, iż punkt 13 ustępu 1 art. 287 jest niezrozumiały. Miesza nadto dwie przesłanki całkowicie do siebie nieprzystające – zdrowie publiczne i stosunki międzynarodowe z państwem członkowskim. Uważamy, iż przesłanki te przez wzgląd na zasady legislacji winny być rozbite na dwie odrębne przyczyny, względnie przyczyna związana z stosunkami międzynarodowymi winna być połączona z przesłanką określoną w punkcie 8 ustępu 1. Ponadto skorygowany winien być również punkt 14 ustępu 1 art. 287. Cel i warunki pobytu	Interkulturalni PL	Uwaga nieuwzględniona Użycie w projektowanym przepisie spójnika „lub” stanowi, iż przesłanki mogą wystąpić rozłącznie.

		mogą się zmieniać w trakcie zgodnego z prawem pobytu, a cudzoziemiec może nawet sobie nie zdawać sprawy, iż wymaga to zmiany podstawy prawnej pobytu. Przy czym zmiana ta rzadko będzie naruszać porządek prawny Rzeczypospolitej Polskiej, zazwyczaj będzie stanowiła drobny delikt administracyjny, który nie uzasadniałby aż tak głębokiej ingerencji w sferę uprawnień cudzoziemca.		Uwaga nieuwzględniona Przepis wynika z art. 3 pkt 2 Dyrektywy 2008/115/WE Ponadto został uzupełniony
208.	Art. 287 ust. 1 pkt 14	Jako jedną z podstaw wydania decyzji o zobowiązaniu do powrotu projekt ustawy przewiduje niezgodność celu i warunków pobytu cudzoziemca w Polsce z deklarowanymi (art. 287 ust. 1 pkt 14). Jest to przesłanka bardzo nieprecyzyjna i stwarzająca zbyt szerokie pole do interpretacji, co może skutkować nadmierną dowolnością przy jej stosowaniu. Zważywszy na wyjątkowo negatywny charakter decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, podstawy jej wydania powinny być w najwyższym stopniu doprecyzowane i dookreślone. Przesłanka niezgodności celu i warunków pobytu cudzoziemca z deklarowanymi nie spełnia tych warunków. Dlatego też nie powinna stanowić podstawy do wydania decyzji o zobowiązaniu do powrotu.	Stowarzyszenie Interwencji Prawnej	Uwaga nieuwzględniona Przepis wynika z art. 3 pkt 2 Dyrektywy 2008/115/WE Ponadto został uzupełniony
209.	Art. 287 ust. 2	W ust. 2 art. 287 projektu ustawy wskazuje się, że przepisów art. 287 ust. 1 pkt 1-3 nie stosuje się w przypadkach, o których mowa w art. 287 ust. 6. Należy zwrócić uwagę, że w projekcie ustawy nie ma takiego przepisu. Najprawdopodobniej chodzi o przepis art. 286 ust. 6. Przyjmując takie założenie, należy uznać, że projektodawca słusznie wyeliminował możliwość wydania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu na podstawie okoliczności wskazanych w art. 287 ust. 1 pkt 1-3 w okresie, w którym zgodnie z prawem cudzoziemiec może opuścić terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Wskazane jest rozszerzenie tej ochrony także na inne okoliczności, a przede wszystkim na pkt 5 oraz 14, jeżeli ten ostatni nie zostanie wykreślony z projektu.	Stowarzyszenie Interwencji Prawnej	Uwaga uwzględniona – w zakresie błędnego odesłania w art. 287 ust. 2. Uwaga nieuwzględniona w zakresie rozszerzenia o pkt 5 i 14 .
210.	Art. 287 ust. 2	W art. 287. pkt. 2 znajduje się odwołanie do art. 287 ust. 6, który nie istnieje.	Międzynarodowa Organizacja do Spraw Migracji	Uwaga uwzględniona
211.	Art. 287 ust. 2	Art. 287 ust. 2 zawiera odesłanie do nieistniejącej jednostki redakcyjnej	GIODO	Uwaga uwzględniona
212.	Art. 287 i n.	Decyzja o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, podobnie jak każdy inny akt prawa administracyjnego prowadzący do ograniczenia uprawnień cudzoziemca powinien mieć charakter fakultatywny, a zatem jego wydanie winno być przedmiotem uznania administracyjnego tak, aby jego zastosowanie mogło być dostosowane do ściśle indywidualnej, szczególnej sytuacji cudzoziemca.	Interkulturalni PL	Uwaga nieuwzględniona Naruszenie przepisów z zakresu legalności pobytu na terytorium Rzeczypospolitej

		<p>Nie chodzi tu przy tym o wskazane w projekcie możliwości warunkowego określenia czasu wykonania decyzji o dobrowolnym powrocie w ciągu roku od jej wydania lub możliwości dalszego odroczenia terminu jej wykonania przez cudzoziemca ze względu na ważne przyczyny osobiste, lecz generalnie o możliwość odstąpienia od wydania tej decyzji oraz zaoferowanie cudzoziemcowi możliwości legalizacji, pierwotnej lub wtórnej.</p> <p>A zatem brzmienie każdego z punktów art. 287 powinno wskazywać, iż decyzja o zobowiązaniu do powrotu może być wydana w stosunku do cudzoziemców, którzy nie dopełnili określonych obowiązków.</p> <p>Względnie, do katalogu przyczyn uzasadniających niewydawanie przedmiotowej decyzji powinna być dodana otwarta przesłanka: „lub istnieją inne ważne przyczyny osobiste cudzoziemca, uzasadniające odstąpienie od wydania decyzji o zobowiązaniu go do powrotu”. Przyczyn takich może być dużo i nie wyczerpują one katalogu wymienionego w art 288.</p>		Polskiej nie może podlegać uznaniu administracyjnemu.
213.	Art. 289 dot. Art. 317	<p>Przepisy art. 289 i art. 317 niedostatecznie spełniają gwarancje wyrażone w art. 10 ust 2 Dyrektywy Powrotowej oraz w niewystarczający sposób chronią małoletnich cudzoziemców bez opieki. Możliwość przekazania osoby małoletniej przedstawicielowi właściwych władz państwa, do którego nastąpi powrót w praktyce sprowadza się do tego, iż małoletni ten przekazywany jest służbom granicznym państwa pochodzenia, i nie ma pewności, czy następnie zostanie on doprowadzony do rodziców, opiekunów czy instytucji opiekuńczych. W przypadku art. 317 należałoby natomiast sprecyzować w jaki sposób ustala się, iż cudzoziemiec ma w państwie, do którego został zobowiązany powrócić, zapewnioną opiekę. Sama obecność rodziców, opiekunów czy instytucji opiekuńczych nie daje pewności, że w konkretnym przypadku zapewnią oni małoletniemu odpowiednią opiekę. Wyniki dokonanych w tym zakresie ustaleń powinny natomiast znaleźć się w uzasadnieniu decyzji zobowiązującej do powrotu.</p>	Centrum Pomocy Prawnej im. Haliny Nieć	Uwaga nieuwzględniona Propozycja zmiany przepisów wykracza poza obowiązujący na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej porządek prawny.
214.	Art. 290	<p>Art. 290 projektu ustawy zobowiązuje organ prowadzący postępowanie w sprawie zobowiązania cudzoziemca do powrotu do pouczenia cudzoziemca o możliwości złożenia wniosku o nadanie statusu uchodźcy, ochrony uzupełniającej, ochrony humanitarnej lub zezwolenia udzielanego ze względu na konieczność poszanowania prawa do życia rodzinnego lub praw dziecka, nie określono:</p> <ul style="list-style-type: none"> - w jakiej formie będzie cudzoziemiec o tym pouczany (ustnie czy pisemnie) - czy cudzoziemiec będzie pouczany w języku zrozumiałym. <p>Kwestie te nie zostały także określone także w art. 320 ust. 3 – dotyczącym informowania przez organ wydający decyzję o zobowiązaniu do powrotu o możliwości skorzystania przez cudzoziemca z pomocy w dobrowolnym powrocie.</p> <p>Zdaniem HFPC należy doprecyzować wymogi przewidziane w stosunku do pouczenia, o którym mowa w art. 300 (o obowiązku udania się na terytorium innego państwa członkowskiego).</p>	Helsińska Fundacja Praw Człowieka	Uwaga nieuwzględniona Powyższa kwestia jest już uregulowana w art. 8 ust.1 –

215.	Art. 301 ust. 2	Brak dokumentów poświadczających tożsamość nie zawsze musi oznaczać wysokie prawdopodobieństwo ucieczki. Cudzoziemiec, choć nie posiada ważnych dokumentów podróży (ok. 12 % beneficjentów programu pomocy w dobrowolnym powrocie) może chcieć wrócić dobrowolnie. Istnieją także inne możliwości poświadczenia tożsamości, w szczególności osób, które wjechały legalnie na terytorium Polski i są zarejestrowane w systemie Pobyt.	Międzynarodowa Organizacja do Spraw Migracji	Uwaga nieuwzględniona Jest to przesłanka w katalogu wypracowanym przez Komisję Europejską na Komitecie Kontaktowym. Adnotacje w systemie informatycznym „Pobyt” nie stanowi żadnego potwierdzenia tożsamości – tylko fakt istnienia wobec cudzoziemca postępowania administracyjnego.
216.	Art. 301 ust. 3 pkt 3	Zgodnie z art. 3 pkt 7 dyrektywy powrotowej „ryzyko ucieczki” oznacza istnienie w indywidualnych przypadkach powodów, opartych na obiektywnych kryteriach określonych przez prawo, pozwalających sądzić, że obywatel państwa trzeciego, który jest objęty procedurami dotyczącymi powrotu, może uciec. W projekcie ustawy posłużono się terminem „wysokiego prawdopodobieństwo ucieczki cudzoziemca” i uznano, że zachodzi ono – obok innych wymienionych okoliczności – również w przypadku niezgodnego z przepisami przekroczenia lub usiłowania przekroczenia granicy zewnętrznej. Zdaniem HFPC okoliczność, określona w art. 301 ust. 3 pkt 3, nie uzasadnia wydania cudzoziemcowi decyzji zobowiązującej do powrotu bez określania terminu na dobrowolny wyjazd i która zgodnie z ust. 4 tego artykułu otrzyma rygor natychmiastowej wykonalności. Jest to uregulowanie nieproporcjonalne, ponieważ może dotyczyć również przekraczania granicy Polski w kierunku wjazdowym, może być związane z brakiem dokumentów uprawniających do przekroczenia granicy przez cudzoziemca ubiegającego się o nadanie mu statusu uchodźcy, uciekającego przez ryzykiem odniesienia poważnej krzywdy i może mieć miejsce nawet kilka lat przed podejmowaniem przez organ decyzji w sprawie zobowiązania do powrotu. Zdaniem HFPC nie każde niezgodne z przepisami przekroczenie granicy (i tym bardziej usiłowanie jej przekroczenia) stanowi podstawę do uznania, że istnieje wysokie prawdopodobieństwo ucieczki cudzoziemca i wydania mu decyzji o zobowiązaniu do powrotu bez określenia terminu na dobrowolny wyjazd, z zastosowaniem rygoru natychmiastowej wykonalności. Nie jest to kryterium obiektywne, a w związku z brzmieniem przepisu można uznać, że nie będzie stosowane tylko w indywidualnych przypadkach.	Helsińska Fundacja Praw Człowieka	Uwaga nieuwzględniona Przepis zgodny z prawem Unii Europejskiej.
217.	Art. 301 ust. 3 pkt 3	Wątpliwości budzi również art. 301 ust. 3 pkt3. W ocenie Centrum, decyzje, zgodnie z postanowieniami Dyrektywy Recepcyjnej, powinny być podejmowane indywidualnie, na podstawie obiektywnych kryteriów, co oznacza, że pod uwagę powinien być brany nie tylko sam fakt nielegalnego pobytu cudzoziemca, ale wszystkie okoliczności danej sprawy. Podczas określania czy istnieje wysokie prawdopodobieństwo ucieczki, powinny więc być również	Centrum Pomocy Prawnej im. Haliny Nieć	

		brane pod uwagę: indywidualna sytuacja cudzoziemca, okoliczności jego nielegalnego pobytu oraz sposób zachowania się cudzoziemca podczas nielegalnego przebywania na terytorium RP, jego stan zdrowia i inne czynniki. Sam fakt nielegalnego przekroczenia lub usiłowania przekroczenia granicy nie powinien pociągać za sobą wydawania w każdym przypadku decyzji powrotowej z rygorem natychmiastowej wykonalności. Trzeba w tym miejscu pamiętać o tym, iż wydanie decyzji bez wyznaczania terminu dobrowolnego powrotu stanowi podstawę do obligatoryjnego umieszczenia cudzoziemca w strzeżonym ośrodku dla cudzoziemców. Jest to rozwiązanie zbyt daleko ingerujące w wolność osób, które wprawdzie przekroczyły granicę wbrew obowiązującym przepisom, ale motywy ich działania, jak i inne okoliczności sprawy i postawa tych osób podczas pobytu w RP, nie uzasadniają stwierdzenia, iż istnieje w ich przypadku wysokie prawdopodobieństwo, iż nie zrealizują zobowiązania do powrotu.		Uwaga nieuwzględniona. W omawianym przypadku w pierwszej kolejności mają zastosowanie umowy o readmisji.
218.	Art. 302 ust. 1	W Art. 302 ust. 1 należy sprecyzować pojęcie wyjątkowej sytuacji osobistej cudzoziemca, poprzez uwzględnienie zgodnie z Dyrektywa Powrotową (art. 7 ust. 2) takich okoliczności jak długość pobytu w danym kraju, obecność dzieci uczęszczających do szkoły oraz istnienie innych związków rodzinnych i społecznych. Brak wskazania na te okoliczności w projekcie ustawy, może prowadzić do tego, iż pojęcie wyjątkowej sytuacji osobistej będzie interpretowane w sposób dowolny, a przedłużanie dobrowolnego powrotu w zasadzie ograniczyć się do sytuacji, kiedy uzasadniały będą to wyłącznie kwestie humanitarne, natomiast wskazane w Dyrektywie Powrotowej okoliczności nie zawsze lub w niejednakowy sposób będą brane pod uwagę przez organy wydające decyzje. Szczególne znaczenie w tym przypadku powinna mieć realizacja zasady dobra dziecka, na którą również zwraca uwagę Dyrektywa Powrotowa, a więc np. dostosowanie terminu powrotu do procesu edukacji dziecka.	Centrum Pomocy Prawnej im. Haliny Nieć	Uwaga nieuwzględniona Stworzenie zamkniętego katalogu „wyjątkowych sytuacji osobistych” stwarza ryzyko, nie uwzględnienia wszystkich sytuacji. SG stoi na stanowisku, iż użyte w projektowanym przepisie wyrażenie „jego obecność na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wymaga wyjątkowa sytuacja osobista cudzoziemca” obejmuje w swym zakresie „obecność dzieci uczęszczających do szkoły oraz istnienie innych związków rodzinnych i społecznych.
219.	Art. 302 ust. 3	Projekt ustawy przewiduje, iż najdłuższym okresem, na jaki będzie można przedłużyć termin do opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w przypadku wydania decyzji o zobowiązaniu do powrotu, będzie okres 1 roku (art. 302 ust. 3). Tak sztywne określenie tego terminu, bez możliwości jego przedłużania w nadzwyczajnych okolicznościach, uznać należy za niepotrzebne i niczym nieuzasadnione ograniczenie dla organów podejmujących decyzję w tym przedmiocie. Może to prowadzić do sytuacji, w których mimo istnienia obiektywnych okoliczności wymuszających obecność cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, trzeba będzie wszcząć wobec niego czynności wydalenicze. Nie chodzi tu tylko o wypadki	Stowarzyszenie Interwencji Prawnej	Uwaga nieuwzględniona Należy wziąć pod uwagę, iż w omawianym przypadku mamy do czynienia z cudzoziemcem, któremu wydano decyzję o zobowiązaniu do powrotu a przesłanką wydania

		dotyczące interesów cudzoziemca, ale także o sytuacji, kiedy jego dalszy pobyt w Polsce leży w interesie państwa, na przykład, gdy zachodzi potrzeba uczestniczenia cudzoziemca w postępowaniu karnym w charakterze świadka. Należy w tym miejscu wskazać, iż ostateczną decyzję w powyższej kwestii będzie podejmował właściwy organ po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego. Nie należy się zatem obawiać nadużywania tej instytucji.		przedmiotowej decyzji jest nielegalny pobyt na terytorium RP. Przyjęcie trybu postępowania w wyniku którego w nieskończoność można przedłużać termin nielegalnego pobytu na terytorium RP wydaje się bezzasadne.
220.	Art. 303 ust. 1, art. 369, art. 373	<p>Umieszczenie cudzoziemca w ośrodku detencyjnym a stosowanie alternatyw w stosunku do detencji</p> <p>Art. 303 ust. 1 projektu przewiduje, że w decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu lub w decyzji o przedłużeniu terminu dobrowolnego powrotu można, do czasu dobrowolnego powrotu albo przymusowego wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, zastosować wobec cudzoziemca środki wolnościowe takie jak obowiązek zgłaszania się w określonych odstępach czasu do organu wskazanego w decyzji, wpłata zabezpieczenia pieniężnego, przekazanie do depozytu dokumentu podróży lub zamieszkiwanie w wyznaczonym miejscu.</p> <p>W przepisach prawa UE (art. 15 ust. 1 dyrektywy powrotowej) określono wyraźnie, że stosowanie środka detencyjnego powinno mieć miejsce, o ile w danej sprawie nie mogą zostać zastosowane wystarczające lecz mniej represyjne środki. W ustępie 16 preambuły dyrektywy powrotowej stwierdza się, że „stosowanie środków detencyjnych w celu wydalenia należy ograniczyć i uzależnić od tego, czy jest ono proporcjonalne w odniesieniu do zastosowanych środków i zakładanych celów. Zastosowanie środka detencyjnego jest uzasadnione tylko w celu przygotowania powrotu lub wykonania wydalenia oraz jeśli zastosowanie łagodniejszych środków przymusu byłoby niewystarczające.”</p> <p>W projekcie ustawy zostały przewidziane środki alternatywne w stosunku do detencji, ale nie zostały przewidziane gwarancje dotyczące ich stosowania. Oznacza to, że cel dyrektywy powrotowej nie został w tym zakresie osiągnięty.</p> <p>Rozwiązań w tym zakresie Polska powinna poszukiwać w innych państwach członkowskich. Oprócz uznawanych za źródło najlepszych praktyk w tym zakresie Belgii i Wielkiej Brytanii, także Litwa stworzyła model sprawnego stosowania alternatyw w stosunku do detencji, o których decyduje sąd (Raport z projektu „Kroki do wolności. Monitoring detencji i promowanie alternatyw do detencji w Czechach, Estonii, Łotwie, Litwie i Słowacji” z 2011 r.).</p> <p>Natomiast zgodnie z art. 369 ust. 1 i ust. 3, po zatrzymaniu cudzoziemca, wobec którego zachodzą okoliczności uzasadniające wydanie mu decyzji o zobowiązaniu do powrotu, Straż Graniczna w zależności od okoliczności występuje do sądu z wnioskiem o umieszczenie cudzoziemca w ośrodku detencyjnym lub do wojewody z wnioskiem o wydanie decyzji o cofnięciu zezwolenia na pobyt.</p>	Helsińska Fundacja Praw Człowieka	<p>Uwaga uwzględniona</p> <p>Przepisy uległy zmianie, w tym kierunku, że już na etapie postępowania sądowego, sąd będzie decydował o zastosowaniu środków alternatywnych.</p>

	<p>Na tym etapie nie zostało przewidziane zastosowanie środka alternatywnego w stosunku do detencji. Biorąc pod uwagę, że w postępowaniu w sprawie wydania decyzji o zobowiązaniu do powrotu musi zostać rozważonych wiele kwestii (określenie terminu na dobrowolny wyjazd i terminu zakazu wjazdu, badanie przesłanek udzielenia zgody na pobyt tolerowany, względnie autentyczności zawartego związku małżeńskiego, pouczenia cudzoziemca o złożeniu wniosku o zezwolenie na pobyt czasowy na określonych podstawach), postępowanie to może trwać dłużej niż miesiąc. W takim przypadku, aby środki alternatywne w ogóle mogły zostać zastosowane (w decyzji o zobowiązaniu do powrotu), sąd musiałby najpierw wydać postanowienie o nieuwzględnieniu wniosku Straży Granicznej o umieszczenie cudzoziemca w ośrodku detencyjnym. Sąd bowiem nie ma kompetencji orzekania o alternatywnych wobec detencji środkach.</p> <p>Całokształt przepisów w proponowanym w projekcie kształcie nie zapewnia zatem rozpatrzenia przez organ możliwości zastosowania alternatywnych w stosunku do detencji środków przed skierowaniem wniosku do sądu o umieszczenie cudzoziemca w ośrodku detencyjnym. Efektem proponowanego rozwiązania będzie zatem niestosowanie go w praktyce, tak jak ma to miejsce obecnie. Wedle informacji zebranych przez HFPC w okresie 2011 – 2012 wojewodowie zastosowali alternatywy wobec detencji tylko wobec jednego cudzoziemca.</p> <p>Przepisy projektu są sformułowane w taki sposób, że detencja jest środkiem, o który organy Straży Granicznej wnioskuje w pierwszej kolejności, przed rozpatrzeniem środków alternatywnych – ponieważ orzeka się o nich dopiero w decyzji o zobowiązaniu do powrotu. Stoimy zatem na stanowisku, że projektowane przepisy nie są zgodne z międzynarodowymi standardami i prawem UE w zakresie stosowania alternatyw do detencji.</p> <p>W sprawie C przeciwko Australii Komitet Praw Człowieka ONZ w swojej opinii z dnia 13 listopada 2002 r. uznał, że przed zastosowaniem detencji wobec cudzoziemca państwo powinno wykazać, że nie można było w tym samym celu zastosować innych, mniej inwazyjnych środków. Arbitralność detencji nie oznacza jedynie, że jej czas nie powinien być dłuższy niż konieczny, ale że już jej zastosowanie powinno być poprzedzone analizą mniej restrykcyjnych środków dla osiągnięcia celów polityki migracyjnej danego państwa. W przeciwnym razie detencja jest niezgodna z art. 9 ust. 1 Międzynarodowego Paktu Praw Obywatelskich i Politycznych.</p> <p>Zgodnie z wytycznymi Komitetu Ministrów Rady Europy z 4 maja 2005 r., osoba może być pozbawiona wolności jeżeli po uważnym przeanalizowaniu konieczności pozbawienia wolności w indywidualnej sprawie, władze danego państwa uznały, że podporządkowanie się przez cudzoziemca decyzji zobowiązującej go do powrotu nie może być zapewnione poprzez zastosowanie wolnościowych środków, takich jak nadzór, obowiązek zgłaszania się do określonych organów, zabezpieczenie majątkowe lub inne gwarancje.</p> <p>Po raz kolejny HFPC pragnie podkreślić, że w związku z przyznaniem nowych kompetencji organom Straży Granicznej także w zakresie stosowania środków alternatywnych w stosunku do detencji, służby te powinny zostać przeszkolone w zakresie standardów międzynarodowych i</p>		
--	---	--	--

		<p>europejskich w tym zakresie.</p> <p>Zdaniem HFPC art. 373 projektu ustawy powinien zawierać wymóg, wedle którego cudzoziemca umieszcza się w ośrodku detencyjnym tylko wówczas, gdy w danej sprawie nie mogły zostać zastosowane inne środki określone w art. 303 ust. 1 projektu ustawy. Takie rozwiązanie spowoduje, że Straż Graniczna we wniosku do sądu o umieszczenie cudzoziemca w ośrodku detencyjnym będzie musiała wykazać, że rozważona została możliwość zastosowania innych środków i że nie było możliwości ich zastosowania.</p>		
221.	Art. 304	<p>W Art. 304 brakuje transpozycji art. 11 ust. 3 akapit 2 Dyrektywy Powrotowej, stanowiącego, iż ofiary handlu ludźmi, którym wydano zezwolenie na pobyt zgodnie z dyrektywą Rady 2004/81/WE z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie dokumentu pobytowego wydawanego obywatelom państw trzecich, którzy są ofiarami handlu ludźmi lub wcześniej byli przedmiotem działań ułatwiających nielegalną imigrację, którzy współpracują z właściwymi organami, nie podlegają zakazowi wjazdu, bez uszczerbku dla sytuacji kiedy zobowiązanie do powrotu nie zostało wykonane oraz pod warunkiem, że dany obywatel państwa trzeciego nie stanowi zagrożenia dla porządku publicznego, bezpieczeństwa publicznego lub bezpieczeństwa narodowego. Rozwiązanie zawarte w Dyrektywie Powrotowej bierze pod uwagę sytuację osób, które nie z własnej woli znalazły się nielegalnie w innym państwie, a na skutek działań przemytników, a następnie powzięły współpracę z właściwymi organami i dzięki temu otrzymały czasowe zezwolenie na pobyt. Kiedy po upływie zezwolenia osoby te są zobowiązane powrócić do kraju pochodzenia nie powinno się tych osób dodatkowo obciążać zakazem wjazdu. Dlatego należałoby uzupełnić przepisy o wskazane uregulowanie Dyrektywy Powrotowej.</p>	Centrum Pomocy Prawnej im. Haliny Nieć	Uwaga nieuwzględniona Powyższa kwestia jest uregulowana w art. 288 ust. 1 pkt 5
222.	Art. 305	<p>W projekcie brak uzasadnienia dokonanego w art. 305 tj. podziału na odpowiednie okresy orzekania zakazu wjazdu na terytorium RP, wspomniano jedynie o okresie 5 lat w stosunku do cudzoziemców, których dalszy pobyt może stanowić zagrożenie dla obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego lub naruszyć interes RP (art. 287 ust. 1 pkt 8).</p> <p>Niezrozumiałe jest zwłaszcza wydzielenie przesłanek wydania decyzji o zobowiązaniu do powrotu, które wiązać się będą z orzeczeniem zakazu wjazdu od 6 miesięcy do 3 lat oraz od 1 roku do 3 lat, ponieważ okresy te w znacznej mierze się pokrywają.</p>	Helsińska Fundacja Praw Człowieka	Uwaga nieuwzględniona Przyjęty tryb postępowania ma na celu indywidualne rozpatrywanie okresu zakazu ponownego wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i innych państw obszaru Schengen. Ponadto uzasadnienie do projektu ustawy o cudzoziemcach zostanie uzupełnione.

223.	Art. 309	Nie wydaje nam się zasadnym odnotowywanie w dokumencie podróży cudzoziemca zobowiązania do powrotu, gdyż informacje te znajdują się w rejestrach, do których dostęp mają wszystkie stosowne instytucje. Może to natomiast rodzić wątpliwości ze strony innych instytucji, w szczególności innych krajów, i w konsekwencji narażać cudzoziemca na niepożądane działania z ich strony.	Międzynarodowa Organizacja do Spraw Migracji	Uwaga nieuwzględniona Nie zawsze organy wykonujące kontrolę legalności pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej mają dostęp do właściwych rejestrów, w szczególności gdy przedmiotowa kontrola jest dokonywana w terenie.
224.	Art. 313	Zdaniem HFPC art. 313 ust. 2 projektu ustawy powinien zostać doprecyzowany w ten sposób, że termin na odwołanie od decyzji zobowiązującej do powrotu płynie od dnia doręczenia cudzoziemcowi tłumaczenia pisemnego wymienionych w artykule elementów tej decyzji.	Helsińska Fundacja Praw Człowieka	Przedmiotowa uwaga nie może być uwzględniona z uwagi na fakt, iż tłumaczenie decyzji następuje na wniosek cudzoziemca. Omawiany wniosek może być złożony w każdym czasie nawet po upływie terminu do wniesienia odwołania.
225.	Art. 313	W Art. 313 należałoby sprecyzować, czy postanowienie ust. 2 odnosi się również do szczególnego rodzaju decyzji określonego w art. 297. Jeżeli nie, należy, zgodnie z Dyrektywą Powrotową, dodać do artykułu ust. 3 mówiący, iż państwa członkowskie udostępniają ogólne broszury informacyjne wyjaśniające najważniejsze elementy standardowego formularza przynajmniej w pięciu językach, które są najczęściej używane lub rozumiane przez obywateli państw trzecich przybywających do danego państwa członkowskiego.	Centrum Pomocy Prawnej im. Haliny Nieć	Uwaga nieuwzględniona Przepis nie wyłącza tłumaczenia decyzji wydanej na formularzu. Art. 313 ust. 2 stosuje się do każdej decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu. Art. 297 określa wyłącznie formę wydania decyzji.
226.	Art. 314	W art. 314 używa się sformułowania „organizacje pozarządowe, do statutowych obowiązków których należy udzielanie pomocy prawnej cudzoziemcom”, natomiast w art. 318 - „organizacje pozarządowe, do statutowych obowiązków których należy działalność na rzecz cudzoziemców”. Zdaniem HFPC należy zmienić te sformułowania, aby nie zawęzić kręgu organizacji zależnie od ich statusu, a nie rzeczywistego pola działalności. Istnieją organizacje, dla których pomoc prawna jest tylko jednym z elementów ich działalności, a cudzoziemcy nie są wyodrębnioną grupą docelową. Do takich organizacji należy Helsińska Fundacja Praw Człowieka. Do celów statutowych Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka należy działanie na rzecz ochrony praw człowieka (§ 8 pkt 4 Statutu). W statucie nie wspomina się <i>expressis verbis</i> o udzielaniu pomocy prawnej, ani o działaniu na rzecz ochrony praw człowieka cudzoziemców.	Helsińska Fundacja Praw Człowieka	Uwaga uwzględniona Zmiana brzmienia art. 314

		Dodatkowo HFPC zauważa, że wyjątkowo nietrafne jest sformułowanie użyte w art. 314, dotyczącym „statutowych obowiązków” organizacji. Sugerujemy, aby w obydwu przypadkach zastosować sformułowanie użyte w art. 389 ust. 1 pkt 2, dotyczącym organizacji, z którymi ma prawo kontaktowania się cudzoziemiec umieszczony w ośrodku detencyjnym – określono je jako „organizacje pozarządowe lub międzynarodowe zajmujące się udzielaniem pomocy cudzoziemcom, w tym pomocy prawnej”, bez odniesienia do statutu. Zwłaszcza, że statut określa zazwyczaj misję oraz cele nie zaś obowiązki związane z realizacją tychże.		
227.	Art. 314	Wskazano na uprawnienie do kontaktu z organizacjami pozarządowymi zajmującymi się pomocą prawną. Z przepisu wynika, iż dotyczy to zakresu prowadzonego postępowania. W tym przypadku projektowane rozwiązanie ma sens o tyle, o ile organ zobowiązany byłby do pouczenia o tego typu organizacjach. Warto też dodać, iż cudzoziemcy mają prawo do kontaktowania się z kimkolwiek, kto może im pomóc w ramach prowadzonego postępowania. Kodeks postępowania administracyjnego nie ogranicza kręgu osób, które mogą być pełnomocnikami w postępowaniach administracyjnych. Powstaje zatem pytanie, czy projektowany zapis ma być <i>lex specialis</i> w stosunku do art. 32 k.p.a., a jeśli tak to jaka jest racjonalizacja takiego ograniczenia w zakresie prawa do kontaktu. I dlaczego w przepisie, o ile stanowi <i>lex specialis</i> nie mówi się o adwokatach i radcach prawnych. Uważamy, że przepis ten winien ulec znacznemu przeformułowaniu lub zostać wykreślony, gdyż rodzi on więcej wątpliwości interpretacyjnych niż przynosi pożytku.	Interkulturalni PL	Uwaga uwzględniona – zmiana brzmienia art. 314
228.	Art. 314 dot. Art. 389	Zgodnie z postanowieniami Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/115/WE z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie wspólnych norm i procedur stosowanych przez państwa członkowskie w odniesieniu do powrotów nielegalnie przebywających obywateli państw trzecich, państwa członkowskie mają obowiązek zapewnienia bezpłatnej pomocy prawnej cudzoziemcom, w stosunku do których została wydana decyzja dotycząca powrotu (art. 13). Nie można uznać, aby rozwiązania zaproponowane w art. 314 i 389 stanowiły implementację wymogów dyrektywy. Art. 314 nie zmienia obecnego stanu prawnego, „przyznając” cudzoziemcom, co do których toczy się postępowanie w przedmiocie zobowiązania do powrotu, prawo do kontaktowania się z organizacjami świadczącymi pomoc prawną. Norma ta ma charakter jedynie deklaratoryjny, gdyż nie gwarantuje ona pomocy prawnej ani nie przyznaje żadnych nowych uprawnień; prawo kontaktu z organizacjami pozarządowymi przysługuje bowiem wszystkim zainteresowanym, na ogólnych zasadach i z tego punktu widzenia trudno zrozumieć <i>ratio legis</i> artykułu o takiej treści. Podobnie nie stanowi implementacji obowiązku zapewnienia pomocy prawnej art. 389 gwarantujący cudzoziemcom przebywającym w warunkach detencji (w ośrodku strzeżonym lub areszcie dla cudzoziemców) również jedynie prawo do kontaktu z organizacjami. Dla spełnienia wymogów dyrektywy konieczne jest wprowadzenie takiego rozwiązania, które gwarantowałoby skuteczny dostęp do pomocy prawnej, przy czym pomoc taka musiałaby być finansowana przez państwo. Funkcja instytucji państwowych ograniczająca się wyłącznie do roli pośrednika umożliwiającego kontakt	Centrum Pomocy Prawnej im. Haliny Nieć	Uwaga nieuwzględniona Problematyka zapewnienia pomocy prawnej jest bardzo skomplikowana i wymaga pogłębionej analizy prawnej. Obecnie trwają wstępne prace koncepcyjne nad opracowaniem systemu pomocy prawnej dla cudzoziemców.

		cudzoziemców z organizacjami pozarządowymi, jest niewystarczająca. W takim stanie rzeczy nie można uznać, że państwo zapewnia pomoc prawną, umożliwiła jedynie pracę organizacjom pozarządowym.		
229.	Art. 318	udział przedstawicieli organizacji pozarządowych obecnych jako obserwatorzy przy doprowadzaniu cudzoziemców do granicy finansowany przez państwo w przyp. Doprowadzenia co najmniej 5 cudzoziemców – a czy przy mniejszej liczbie doprowadzanych cudzoziemców koszt towarzyszenia byłby we własnym zakresie?	Instytut na rzecz Państwa Prawa	Należy wyjaśnić, iż użycie w projektowanym art. 318 ust. 3 zwrotu „co najmniej” oznacza, że w przypadku doprowadzania np. 4 cudzoziemców koszty przejazdu przedstawicieli organizacji pozarządowych nie będą finansowane z budżetu państwa.
230.	Art. 318	Dyrektywa Powrotowa określająca wspólne unijne standardy odnoszące się do powrotów nielegalnie przebywających obywateli państw trzecich zakłada, iż państwa członkowskie ustanowią również skuteczny system monitorowania powrotów przymusowych (art. 8 ust.6). Projekt ustawy w art. 318 przewiduje wprowadzenie rozwiązań, które umożliwiają prowadzenie monitoringu powrotów przez obserwatorów z organizacji pozarządowych. Jakkolwiek rozwiązanie takie należy ocenić pozytywnie, to trzeba jednocześnie podkreślić, że utworzenie funkcjonalnego systemu monitoringu powrotów wymaga sfinansowania kosztów ponoszonych przez organizację pozarządową. Art. 318 przewiduje pokrycie z budżetu państwa wyłącznie kosztów przejazdu przedstawicieli organizacji, brak natomiast zobowiązań do pokrycia innych istotnych kosztów, takich jak koszty ewentualnego zakwaterowania w przypadku konieczności noclegu zagranicznego obserwatorów, koszty diet, czy wreszcie koszty osobowe. Art. 318 bazuje na domniemaniu, że koszty te będą ponoszone z budżetów własnych organizacji pozarządowych, co przerzuca w tym zakresie ciężar zapewnienia implementacji art. 8 ust. 6 Dyrektywy na organizacje. W tym kształcie trudno zatem uznać art. 318 za zapewniający skuteczność mechanizmu monitoringu. Postulujemy zatem zmiany projektu w tym zakresie i zapewnienie finansowania państwa na poziomie gwarantującym skuteczność i ciągłość działań organizacji monitorujących.	Centrum Pomocy Prawnej im. Haliny Nieć	Uwaga nieuwzględniona Przedstawiony w projektowanych przepisach system finansowania udziału przedstawicieli organizacji pozarządowych w działaniach związanych z doprowadzeniem cudzoziemca do powrotu należy uznać za wyczerpujący i możliwy do realizacji.
231.	Art. 318 ust. 2	Art. 318 ust. 2 powinien także zawierać postanowienie o zapewnieniu przedstawicielom organizacji pozarządowych pokrycia ewentualnych kosztów zakwaterowania, gdy operacja powrotowa będzie trwała więcej niż jeden dzień. Istnieje duże prawdopodobieństwo, że organizacje nie będą w stanie pokryć same tych kosztów, natomiast brak możliwości ich pokrycia może stanowić ograniczenie udziału organizacji w monitoringu powrotów. Uwaga ta ma o tyle znaczenie, że zgodnie z art. 8 ust. 6 dyrektywy powrotowej system monitorowania powrotów powinien być skuteczny.	Helsińska Fundacja Praw Człowieka	Uwaga nieuwzględniona Przyjęty w projektowanych przepisach zakres finansowania należy uznać za zasadny.

232.	Art. 318 ust. 4	Zdaniem HFPC oprócz uprawnień wymienionych w art. 318 ust. 4 przedstawicielom organizacji powinno przysługiwać prawo do wglądu w dokumenty cudzoziemca podczas obserwacji czynności związanych z powrotem.	Helsińska Fundacja Praw Człowieka	Uwaga nieuwzględniona Projekt zakłada, że przedstawiciele będą mieli charakter obserwatorów. Zgłaszający uwagę nie wyjaśnia, w jakim celu powinni mieć wgląd w dokumenty.
233.	Art. 319 ust. 5	Sugerujemy nieco mniej restrykcyjne brzmienie w art. 319 ust. 5 dopuszczające w uzasadnionych humanitarnych przypadkach ponowne udzielenie pomocy w dobrowolnym powrocie przed upływem 2 lat. Takiej pomocy mogą potrzebować na przykład cudzoziemcy, którzy niecelowo i nie z własnej winy stali się ponownie ofiarami handlu ludźmi w Polsce, dzieci bez opieki, itp. i którzy bez odpowiedniej pomocy nie będą w stanie powrócić do swojego kraju. Pozbawianie ich możliwości uzyskania pomocy w dobrowolnym powrocie nie wydaje się zasadne.	Międzynarodowa Organizacja do Spraw Migracji	Uwaga uwzględniona
234.	Art. 319 ust. 6	Proponujemy o uwzględnienie w art. 319 w ust. 6 porozumień międzynarodowych w zakresie współpracy w dziedzinie dobrowolnych powrotów oraz współpracy z IOM, która ze względu na swój status prawny nie będą związana wspomnianym rozporządzeniem.	Międzynarodowa Organizacja do Spraw Migracji	Uwaga nieuwzględniona Wszystkie kwestie, o których mowa w uwadze będą obecnie uwzględnione w projekcie ustawy oraz w projekcie rozporządzenia, o którym mowa w ust. 6
235.	Art. 320	Wyrażamy nadzieję, że proponowane rozwiązania wzmocnią efektywność i usprawnią realizację programu pomocy w dobrowolnym powrocie realizowanego obecnie na mocy porozumienia między IOM i Ministrem Spraw Wewnętrznych. W oparciu o doświadczenia z realizacji w/w porozumienia proponujemy odejście od enumeratywnego i zamkniętego katalogu działań, które mogą być finansowane w ramach przyznanej pomocy w dobrowolnym powrocie na rzecz otwartego katalogu (np. finansowanie wszelkich niezbędnych działań, których realizacja zapewni humanitarną pomoc w dobrowolnym powrocie) lub dodanie do katalogu pkt 6 „innych kosztów niezbędnych w celu zapewnienia bezpiecznego i humanitarnego powrotu”. Koszty takie mogłyby obejmować np. przeprowadzenie analizy ryzyka w przypadku ofiar handlu ludźmi, koszty związane z nawiązaniem kontaktu i poszukiwaniem rodziny w przypadku małoletniego bez opieki, koszty eskorty medycznej lub zwykłej, koszty zakwaterowania do momentu wyjazdu, itp. Stałym elementem programu pomocy w dobrowolnym powrocie jest także pomoc reintegracyjna	Międzynarodowa Organizacja do Spraw Migracji	Uwaga uwzględniona – w przypadku akceptacji RCL W art. 320 w ust. 1 po pkt 5 proponuje się dodać pkt 6 w brzmieniu: „6) innych kosztów związanych z zapewnieniem bezpiecznego i humanitarnego powrotu cudzoziemca.”
236.	Art. 321 ust. 3	powinien zostać przeredagowany tak aby umożliwić rozłożenie uiszczenia tych kosztów na raty.	Interkulturalni PL	Uwaga nieuwzględniona

237.	Art. 322 ust. 2 i ust. 5	<p>Ust. 5 winien zostać skreślony w związku z wcześniej uczynionymi uwagami dotyczącymi efektu zachęty dla prowadzenia badań naukowych.</p> <p>W ust. 2 winno się określić koszty ponoszone przez zapraszającego w formie ryczałtu nieprzekraczającego określonej kwoty w związku z faktem, iż znaczna część tych kosztów może narastać w okresie, w którym wykonanie decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu jest stricte zależna od sprawności działania właściwych organów. Ich egzekucja względem zapraszającego przekraczałaby zatem granice odpowiedzialności określone dla stosunków cywilnoprawnych, a zatem nie znajduje gruntownego uzasadnienia. Co więcej nie pozwala zapraszającemu na jakiegokolwiek szacowanie ryzyka przed podjęciem decyzji o zaproszeniu, co narusza pewność obrotu, a nadto ze względu na znaczne zróżnicowanie kosztów może prowadzić do nieusprawiedliwionej dyskryminacji.</p>	Interkulturalni PL	Uwaga nieuwzględniona Brak podstaw do stosowania wyłączeń w przedmiotowej sprawie.
238.	Art. 330	<p>Bardzo groźnym wydają się fakt usunięcia przesłanek o życiu rodzinnym i prawach dziecka, które do tej pory pozwalały na legalizację osób, których wydalenie nie byłoby możliwe bez naruszenia Art. 8 EKPCz. Biorąc pod uwagę fakt, że bardzo duża ilość rodzin mogła dzięki tym przepisom pozostać na terytorium RP i nie być rozdzielonymi, należy ocenić tę decyzję ustawodawcy za niczym nieuzasadnioną.</p>	Fundacja Ocalenie	Uwaga uwzględniona Projekt ustawy o cudzoziemcach będzie przewidywał również udzielanie z urzędu zgody na pobyt ze względów humanitarnych w opisanych przypadkach. Zgoda na pobyt ze względów humanitarnych będzie udzielany z urzędu w sytuacji kiedy zobowiązanie cudzoziemca do powrotu naruszałoby prawo do życia rodzinnego w rozumieniu przepisów Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r. (Dz. U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284, z późn. zm.), lub naruszałoby prawa dziecka, określone w Konwencji o prawach dziecka, przyjętej przez

				Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991 r. Nr 120, poz. 526 oraz z 2000 r. Nr 2, poz. 11), w stopniu istotnie zagrażającym jego rozwojowi psychofizycznemu.
239.	Art. 330	przesłanki zgody na pobyt tolerowany nie uwzględniają praw dziecka i rodziny zgodnie z Konwencją o prawach dziecka	Institut na rzecz Państwa Prawa	Uwaga uwzględniona Projekt ustawy o cudzoziemcach będzie przewidywał również udzielanie z urzędu zgody na pobyt ze względów humanitarnych w opisanych przypadkach. Zgoda na pobyt ze względów humanitarnych będzie udzielany z urzędu w sytuacji kiedy zobowiązanie cudzoziemca do powrotu naruszałoby prawo do życia rodzinnego w rozumieniu przepisów Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r. (Dz. U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284, z późn. zm.), lub naruszałoby prawa dziecka, określone w Konwencji o prawach dziecka, przyjętej przez

				Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991 r. Nr 120, poz. 526 oraz z 2000 r. Nr 2, poz. 11), w stopniu istotnie zagrażającym jego rozwojowi psychofizycznemu.
240.	Art. 330	Wątpliwości budzi fakt przyznania kompetencji do udzielania pobytu tolerowanego w sytuacjach określonych w art. 330 projektu tj. <i>„jeżeli zobowiązanie go do powrotu 1) może nastąpić jedynie do państwa, w którym, w rozumieniu Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r.: a) zagrożone byłoby jego prawo do życia, wolności i bezpieczeństwa osobistego lub b) mógłby zostać poddany torturom albo nieludzkiemu lub poniżającemu traktowaniu albo karaniu, lub c) mógłby być zmuszony do pracy, lub d) mógłby być pozbawiony prawa do rzetelnego procesu sądowego albo być ukarany bez podstawy prawnej - w przypadku gdy decyzja o odmowie udzielenia mu ochrony humanitarnej stała się ostateczna”</i> komendantowi oddziału Straży Granicznej i komendantowi placówki Straży Granicznej. Organy te, w zakresie swoich obowiązków i kompetencji, mogą nie posiadać wystarczających kwalifikacji do dokonania tego typu oceny, wymagającej przeprowadzenia daleko idących ustaleń faktycznych i ich oceny prawnej w świetle prawa międzynarodowego, zaś wydanie nieprawidłowego rozstrzygnięcia w tym zakresie stanowi poważne zagrożenie dla cudzoziemca. Ocena przesłanek do udzielenia zgody na pobyt tolerowany wszędzie tam, gdzie wynikają one z zagrożenia jego praw, a nie okoliczności o charakterze bardziej technicznym, powinna należeć do organu mającego wykwalifikowany w tym zakresie personel i niezbędne doświadczenie.	Sekcja Praw Człowieka Poradnia Prawna UJ	Uwaga uwzględniona Projekt ustawy o cudzoziemcach będzie przewidywał również udzielanie z urzędu zgody na pobyt ze względów humanitarnych w opisanych przypadkach. Zgoda na pobyt ze względów humanitarnych będzie udzielany z urzędu w sytuacji kiedy zobowiązanie cudzoziemca do powrotu naruszałoby prawo do życia rodzinnego w rozumieniu przepisów Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r. (Dz. U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284, z późn. zm.), lub naruszałoby prawa dziecka, określone w Konwencji o prawach dziecka, przyjętej przez

				Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991 r. Nr 120, poz. 526 oraz z 2000 r. Nr 2, poz. 11), w stopniu istotnie zagrażającym jego rozwojowi psychofizycznemu.
241.	Art. 330 pkt 1	<p>Art. 330 pkt 1 projektu ustawy stanowi, że zgody na pobyt tolerowany udziela się cudzoziemcowi, jeżeli zobowiązanie go do powrotu może nastąpić jedynie do państwa, w którym może dojść do naruszenia lub zagrożenia jego określonych praw zawartych w EKPC. Należy podkreślić, że wedle tego przepisu, pobyt tolerowany udzielany jest wyłącznie w przypadku, gdy decyzja o odmowie udzielenia mu ochrony humanitarnej stała się ostateczna. Zdaniem HFPC z omawianego przepisu należy usunąć rozwiązanie, wedle którego udzielenie zgody na pobyt tolerowany ze względu na możliwe naruszenia praw człowieka uzależnione jest od wcześniejszego wydania ostatecznej decyzji o odmowie udzielenia ochrony humanitarnej, a zatem od wcześniejszego złożenia wniosku o nadanie statusu uchodźcy.</p> <p>Rozwiązanie zawarte w projekcie oznacza, że możliwe będzie zobowiązanie do powrotu cudzoziemca którego prawa człowieka określone w EKPC będą zagrożone w wypadku powrotu. Może do takiej sytuacji dojść, gdy dany cudzoziemiec nie złoży wniosku o nadanie statusu uchodźcy (a należy podkreślić, że nie ma takiego obowiązku). Tymczasem w każdym postępowaniu o wydalenie czy ekstradycję obowiązkiem państwa jest wcześniejsze zbadanie, czy powrót nie narazi cudzoziemca na naruszenie jego praw i w razie pozytywnej odpowiedzi na to pytanie powrót nie powinien mieć miejsca. W szczególności dotyczy to możliwości naruszenia art. 3 EKPC (zakaz tortur), który to przepis ma charakter bezwarunkowy, zatem prawo zawarte w tym przepisie nie może być w żaden sposób ograniczone, a takie ograniczenie ma miejsce w projekcie ustawy. Wniosek taki wynika także z orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w sprawach dotyczących prawa do życia, wolności od tortur czy prawa do rzetelnego procesu (m.in. wyroki dotyczące art. 2 Konwencji: sprawa Bader i Kanbor przeciwko Szwecji, wyrok z 8.11.2005, paragraf 42, art. 3 Konwencji: sprawa Soering przeciwko Wielkiej Brytanii, wyrok z 7.07.1989, paragrafy 90 i 91, sprawa Vilvarajah i inni przeciwko Wielkiej Brytanii, wyrok z 26.09.1991, paragraf 102 oraz art. 6 Konwencji: sprawa Soering paragraf 113).</p>	Helsińska Fundacja Praw Człowieka	<p>Uwaga uwzględniona</p> <p>Projekt ustawy o cudzoziemcach będzie przewidywał również udzielanie z urzędu zgody na pobyt ze względów humanitarnych w opisanych przypadkach. Zgoda na pobyt ze względów humanitarnych będzie udzielany z urzędu w sytuacji kiedy zobowiązanie cudzoziemca do powrotu naruszałoby prawo do życia rodzinnego w rozumieniu przepisów Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r. (Dz. U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284, z późn. zm.), lub naruszałoby prawa dziecka, określone</p>

				<p>w Konwencji o prawach dziecka, przyjętej przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991 r. Nr 120, poz. 526 oraz z 2000 r. Nr 2, poz. 11), w stopniu istotnie zagrażającym jego rozwojowi psychofizycznemu.</p>
242.	Art. 330 pkt 1	<p>W art. 330 pkt 1 wykreśleniu powinno ulec zdanie po myślniku, jako że decyzja o wyrażeniu zgody na pobyt tolerowany powinna być udzielana każdorazowo po ustaleniu przesłanek ją warunkujących a nie być uzależniona wyłącznie od trybu postępowania ochronnego, tym bardziej, iż w art. 334 tego rodzaju zastrzeżenie się już nie pojawia, a za organ właściwy do orzekania w tym przedmiocie wskazana jest jednostka straży granicznej.</p>	Interkulturalni PL	<p>Uwaga uwzględniona Projekt ustawy o cudzoziemcach będzie przewidywał również udzielanie z urzędu zgody na pobyt ze względów humanitarnych w opisanych przypadkach. Zgoda na pobyt ze względów humanitarnych będzie udzielany z urzędu w sytuacji kiedy zobowiązanie cudzoziemca do powrotu naruszałoby prawo do życia rodzinnego w rozumieniu przepisów Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r. (Dz. U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284, z późn. zm.), lub naruszałoby prawa dziecka, określone</p>

				w Konwencji o prawach dziecka, przyjętej przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991 r. Nr 120, poz. 526 oraz z 2000 r. Nr 2, poz. 11), w stopniu istotnie zagrażającym jego rozwojowi psychofizycznemu.
243.	Art. 336	<p>Art. 336 projektu ustawy przewiduje obowiązek określenia w decyzji o udzieleniu zgody na pobyt tolerowany organu, do którego cudzoziemiec jest obowiązany zgłaszać się w określonych odstępach czasu oraz którego cudzoziemiec jest obowiązany zawiadomić o każdej zmianie swojego miejsca zamieszkania. Art. 332 pkt 4 projektu ustawy przewiduje cofnięcie zgody na pobyt tolerowany w sytuacji uchylania się od obowiązków określonych w art. 336.</p> <p>Zdaniem HFPC należy usunąć obydwie omawiane przepisy z projektu ustawy.</p> <p>Przepis ten ustanawia automatyczne ograniczenie wolności osób, którym udzielono zgody na pobyt tolerowany. Należy stwierdzić, że przewiduje on ograniczenia, jakie stosuje się do osób, które są podejrzane o popełnienie przestępstwa <u>czy wobec których wydano decyzję o zobowiązaniu do powrotu</u>. Ograniczenia te projekt nakłada na osoby, które: przebywają na terytorium RP legalnie i nie są podejrzane o żadne przestępstwo.</p> <p>Rozwiązanie to również może naruszać art. 2 Protokołu 4 do EKPC, wedle którego swoboda poruszania się i wyboru miejsca zamieszkania może być ograniczona tylko wówczas, gdy jest to konieczne i ze względu na bezpieczeństwo publiczne, utrzymanie porządku publicznego itd. Taki wniosek wynika z orzecznictwa ETPC (sprawa Napijalo przeciwko Chorwacji, wyrok z 13.11.2003 paragraf 68, sprawa Denizci i inni przeciwko Cypru, wyrok z 23.05.2001, paragraf 403-404, sprawa Bolat przeciwko Rosji, wyrok z 5.10.2006, paragraf 66). Okoliczności te, uzasadniające wprowadzenie ograniczeń, powinny być badane w każdym indywidualnym przypadku, a nie dotyczyć kategorii cudzoziemców. Przepis może nasuwać wątpliwości co do zgodności z art. 52 Konstytucji RP, zgodnie z którym każdemu zapewnia się wolność poruszania się po terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz wyboru miejsca zamieszkania i pobytu.</p>	Helsińska Fundacja Praw Człowieka	Zmianie uległa koncepcja regulacji w zakresie zgody na pobyt tolerowany i zgody na pobyt ze względów humanitarnych (ochrona humanitarna)

244.	Art. 336 pkt 1	<p>Postuluje się, aby rozwiązanie to dotyczyło wyłącznie zgód udzielonych w trybie art. 330 pkt 2 i 3 ustawy. W przeciwnym razie wskazany przepis będzie prowadził do wtórnej wiktymizacji tej grupy cudzoziemców. Należy pamiętać, iż osoby, którym udzielono zgody na pobyt tolerowany to nie zwyczajni, nielegalni emigranci, lecz osoby pokrzywdzone przez własne państwa, osoby, którym grozi śmierć, tortury, niehumanitarne traktowanie i karane oraz wiele innych ciężkich naruszeń praw człowieka. Należy to w sposób wyraźnie podkreślić. Osoba z pobytem tolerowanym nie może być traktowana w sposób niehumanitarny, a jej status uważany za status migranta drugiej kategorii. Tymczasem wprowadzone uregulowanie zmierza zdaje się do tego, iż osoba objęta takim statusem będzie przez okres dziesięciu lat <i>de facto</i> ograniczona w wolności osobistej, którego przyczyną będzie wyłącznie fakt, iż państwo jej pochodzenia nie jest w stanie jej godnie traktować i zapewnić ochrony jej podstawowych praw ludzkich. Należy w tym miejscu podkreślić, iż osoby skazywane na karę ograniczenia wolności za przestępstwa kryminalne traktowane są lepiej, gdyż mogą swobodnie podróżować za granicę, a obowiązki związane z dozorem uregulowane są w podobny sposób. Okres pozwalający na tego typu ograniczenie wolności jest również o rząd wielkości krótszy. Sposób regulacji statusu pobytu tolerowanego należy uznać w projekcie za wyjątkowo niehumanitarny.</p>	Interkulturalni PL	Zmianie uległa koncepcja regulacji w zakresie zgody na pobyt tolerowany i zgody na pobyt ze względów humanitarnych (ochrona humanitarna)
245.	Dział IX Zatrzymanie cudzoziemca	<p>Amnesty International stoi na stanowisku, iż umieszczanie w detencji z powodów związanych z kontrolą migracji jest niedopuszczalne. Każdej osobie, niezależnie od jej statusu prawnego, przysługuje szereg praw i wolności, w tym prawo do wolności oraz wolność przemieszczania się. Złożenie wniosku o status uchodźcy czy nieudokumentowany pobyt na terytorium obcego państwa nie są przestępstwem i nie mogą być karane poprzez umieszczenie w detencji. Jeżeli kontrola pobytu cudzoziemca na terytorium danego kraju jest niezbędna, należy wprowadzić alternatywne wobec detencji środki kontroli. Zastosowanie środków alternatywnych musi mieć zawsze pierwszeństwo przed postanowieniem o umieszczeniu cudzoziemca w detencji. Detencja nieudokumentowanych migrantów czy osób, które złożyły wniosek o status uchodźcy może być jedynie dopuszczalna jeżeli zostanie wykazane, że zastosowanie środka alternatywnego wobec detencji nie pozwala na odpowiednią kontrolę pobytu cudzoziemca na terytorium danego kraju. W ocenie Amnesty International umieszczenie w detencji powinno być środkiem ostatecznym i stosowanym proporcjonalnie, po uprzedniej indywidualnej ocenie sytuacji danego cudzoziemca.</p> <p>Amnesty International sprzeciwia się umieszczeniu w detencji małoletnich cudzoziemców, niezależnie od ich statusu prawnego oraz bez względu czy przebywają na terytorium danego państwa z lub bez opiekuna prawnego. Umieszczenie w detencji nigdy nie leży w najlepiej pojętym interesie dziecka i dlatego pod żadnym pozorem i w żadnym przypadku nie może być sankcjonowane prawem. Ponadto umieszczenie w detencji dzieci bez opieki i dzieci z opiekunem prawnym stoi w sprzeczności ze standardami i prawem międzynarodowym. Przede wszystkim narusza art. 3 Konwencji o prawach dziecka przyjętej przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r. Sprawą nadrzędną dla organów</p>	Amnesty International	Uwaga częściowo uwzględniona. Projektowane przepisy prawa przewidują, szereg korzystniejszych w stosunku do obecnie obowiązujących przepisów rozwiązań dla małoletnich cudzoziemców. Małoletnich cudzoziemców bez opieki do 15 roku życia nie będzie się umieszczać w strzeżonych ośrodkach. Sąd podejmując decyzję o umieszczeniu małoletniego cudzoziemca przebywającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez opieki w strzeżonym ośrodku, będzie brał pod uwagę okoliczności zatrzymania,

		<p>administracji publicznej powinno być "najlepsze zabezpieczenie interesów dziecka" (art. 3 pkt 1 Konwencji) poprzez podjęcie wszelkich właściwych kroków ustawodawczych oraz administracyjnych (art. 3 pkt 2 Konwencji). Dlatego umieszczenie małoletnich w strzeżonym ośrodku nie leży w najlepiej pojętym interesie dziecka. Do projektu ustawy o cudzoziemcach należy zatem wprowadzić bezwzględny zakaz umieszczania w strzeżonych ośrodkach osób poniżej 18 roku życia, bez względu czy przebywają w Polsce z opiekunem prawnym lub bez opieki rodziców.</p>		<p>stopień rozwoju małoletniego cudzoziemca oraz jego właściwości i warunki osobiste przemawiające za umieszczeniem w tym ośrodku</p> <p>Podwyższenie granicy wieku umieszczenia w strzeżonym ośrodku małoletniego cudzoziemca przebywającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez opieki wynika z analizy przesłanek zasadności stosowanie tego środka wobec małoletniego cudzoziemca, który nie ukończył 15 roku życia. Wprowadzona w projektowanym przepisie zmiana uwzględnia cechy osobowości małoletniego, jego stopień rozwoju fizycznego i psychicznego oraz konieczność zapewnienia małoletniemu cudzoziemcowi przebywającemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez opieki odpowiednich warunków bezpieczeństwa.</p>
--	--	---	--	--

246.	Art. 369 ust. 3	Umieszczanie w ośrodku strzeżonym powinno być traktowane jako środek ostateczny. Proponujemy także doprecyzowanie przesłanek do umieszczenia cudzoziemca w areszcie, gdyż obecny zapis stwarza ryzyko arbitralnej oceny, czy cudzoziemiec podporządkuje się zasadom pobytu w ośrodku strzeżonym czy nie.	Międzynarodowa Organizacja do Spraw Migracji	Należy wskazać, iż o umieszczeniu cudzoziemiec w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców będzie decydował sąd rejonowy, na podstawie przekazanego, wraz z wnioskiem, materiału zgromadzonego w sprawie oraz zeznań złożonych przez cudzoziemca. Sąd podejmując decyzję będzie brał pod uwagę, w szczególności zachowanie cudzoziemca, cechy osobowe cudzoziemca, okoliczności, w których nastąpiło zatrzymanie cudzoziemca oraz aktualną sytuację cudzoziemca. Na podstawie oceny przedstawionych elementów sąd będzie dokonywał oceny zasadności umieszczenia cudzoziemiec w ośrodku strzeżonym.
247.	Art. 372	Wielokrotnie podnoszona kwestia umieszczania niepełnoletnich w ośrodkach strzeżonych wbrew opinii wielu organizacji pozarządowych, a także wytycznych dyrektywy powrotowej – w szczególności art. 17 i art. 5, została ponownie przez ustawodawcę niemal nietknięta. Nadal istnieje możliwość umieszczania niepełnoletnich w ośrodkach zamkniętych mających często charakter zwykłego więzienia	Fundacja Ocalenie	Uwaga częściowo uwzględniona. Projektowane przepisy prawa przewidują, szereg korzystniejszych w stosunku do obecnie obowiązujących przepisów rozwiązań dla małoletnich cudzoziemców. Małoletnich cudzoziemców bez opieki do 15 roku życia nie będzie się umieszczać w strzeżonych ośrodkach. Sąd

			<p>podjmując decyzję o umieszczeniu małoletniego cudzoziemca przebywającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez opieki w strzeżonym ośrodku, będzie brał pod uwagę okoliczności zatrzymania, stopień rozwoju małoletniego cudzoziemca oraz jego właściwości i warunki osobiste przemawiające za umieszczeniem w tym ośrodku</p> <p>Podwyższenie granicy wieku umieszczenia w strzeżonym ośrodku małoletniego cudzoziemca przebywającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez opieki wynika z analizy przesłanek zasadności stosowanie tego środka wobec małoletniego cudzoziemca, który nie ukończył 15 roku życia. Wprowadzona w projektowanym przepisie zmiana uwzględnia cechy osobowości małoletniego, jego stopień rozwoju fizycznego i psychicznego oraz konieczność zapewnienia małoletniemu cudzoziemcowi przebywającemu na</p>
--	--	--	--

				terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez opieki odpowiednich warunków bezpieczeństwa.
248.	Art. 372	<p>Odnosząc się do regulacji zawartych w art. 372 projektu ustawy, który przewiduje możliwość umieszczenia w ośrodku strzeżonym małoletniego cudzoziemca przebywającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez opieki, podtrzymuję swoje stanowisko prezentowane w wystąpieniach do Pana Ministra, że należy zrezygnować z możliwości osadzania małoletnich cudzoziemców w ośrodkach strzeżonych, z uwagi na to, że reżim ograniczenia wolności wobec małoletnich wpływa negatywnie na ich rozwój psychofizyczny.</p> <p>Chciałbym także zwrócić uwagę, że zapis przewidujący możliwość występowania przez organ, który zatrzymał małoletniego do sądu opiekuńczego, powinien wprowadzać obligatoryjność występowania do sądu w związku z zatrzymaniem małoletniego bez opieki. Do sądów rodzinnych powinien bowiem trafić każdy przypadek zatrzymania małoletniego bez opieki w celu rozstrzygnięcia, czy istnieje konieczność wydania postanowienia odnośnie umieszczenia cudzoziemca w placówce opiekuńczo – wychowawczej.</p>	Rzecznik Praw Dziecka	<p>Uwaga częściowo uwzględniona. Projektowane przepisy prawa przewidują, szereg korzystniejszych w stosunku do obecnie obowiązujących przepisów rozwiązań dla małoletnich cudzoziemców. Małoletnich cudzoziemców bez opieki do 15 roku życia nie będzie się umieszczać w strzeżonych ośrodkach. Sąd podejmując decyzję o umieszczeniu małoletniego cudzoziemca przebywającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez opieki w strzeżonym ośrodku, będzie brał pod uwagę okoliczności zatrzymania, stopień rozwoju małoletniego cudzoziemca oraz jego właściwości i warunki osobiste przemawiające za umieszczeniem w tym ośrodku</p> <p>Podwyższenie granicy wieku umieszczenia w strzeżonym ośrodku małoletniego</p>

				<p>cudzoziemca przebywającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez opieki wynika z analizy przesłanek zasadności stosowanie tego środka wobec małoletniego cudzoziemca, który nie ukończył 15 roku życia. Wprowadzona w projektowanym przepisie zmiana uwzględnia cechy osobowości małoletniego, jego stopień rozwoju fizycznego i psychicznego oraz konieczność zapewnienia małoletniemu cudzoziemcowi przebywającemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez opieki odpowiednich warunków bezpieczeństwa.</p>
249.	Art. 372	<p>Zgodnie z normami UNHCR i najnowszym orzecznictwem Europejskiego Trybunału Praw Człowieka dzieci w ogóle nie powinny być zatrzymywane. Ogólnie interakcje z dziećmi ubiegającymi się o azyl, w tym dziećmi w rodzinach, powinny rządzić się etyką opieki, a nie przymusu, a najlepszy interes dziecka winien być czynnikiem o najwyższym znaczeniu. Wyjątkowa podatność dziecka na różne zagrożenia jest ważniejsza od statusu „nielegalnego cudzoziemca”</p> <p>W przypadku dzieci towarzyszących swoim rodzicom należy rozważyć wszystkie odpowiednie alternatywne możliwości opieki, także ze względu na dobrze udokumentowany niekorzystny wpływ zatrzymania na dobrostan dzieci, w tym na ich rozwój fizyczny i psychiczny. Zatrzymanie dzieci z rodzicami lub stałymi opiekunami należy zrównoważyć między innymi poszanowaniem prawa do życia rodzinnego i prywatnego całej rodziny, dostosowując ośrodek zatrzymania do potrzeb dzieci oraz zapewniając postępowanie w najlepszym interesie dziecka.</p> <p>W związku z tym UNHCR z zadowoleniem odnotowuje zachowanie przepisu zabraniającego zatrzymywania dzieci wnioskujących o azyl, którym nie towarzyszą dorośli, oraz wprowadzenie przepisu zabraniającego zatrzymywania pozostających bez opieki, które nie</p>	UNHCR	<p>Uwaga częściowo uwzględniona. Projektowane przepisy prawa przewidują, szereg korzystniejszych w stosunku do obecnie obowiązujących przepisów rozwiązań dla małoletnich cudzoziemców. Małoletnich cudzoziemców bez opieki do 15 roku życia nie będzie się umieszczać w strzeżonych ośrodkach. Sąd podejmując decyzję o</p>

		<p>ukończyły 13 lat. UNHCR proponuje wprowadzenie przepisu zabraniającego zatrzymywania wszystkich dzieci ubiegających się o azyl bez względu, czy są pod opieką dorosłych, czy też nie.</p> <p>Obowiązująca ustawa z 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nie zawiera szczególnych przepisów regulujących przyjmowanie pozostających bez opieki dzieci będących cudzoziemcami, wnioskującymi o udzielenia azylu, a ich pobyt w Polsce jest uregulowany w oparciu o ogólne przepisy powyższej ustawy. W tej sytuacji UNHCR pragnie zaproponować wprowadzenie szczególnych przepisów, które zabezpieczyłyby szczególne potrzeby w zakresie przyjmowania dzieci bez opieki ubiegających się o azyl. Powyższe rozwiązania można by wprowadzić w zakres działalności Urzędu ds. Cudzoziemców w ramach jego ogólnej odpowiedzialności za przyjmowanie w Polsce osób ubiegających się o azyl.</p>		<p>umieszczeniu małoletniego cudzoziemca przebywającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez opieki w strzeżonym ośrodku, będzie brał pod uwagę okoliczności zatrzymania, stopień rozwoju małoletniego cudzoziemca oraz jego właściwości i warunki osobiste przemawiające za umieszczeniem w tym ośrodku</p> <p>Podwyższenie granicy wieku umieszczenia w strzeżonym ośrodku małoletniego cudzoziemca przebywającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez opieki wynika z analizy przesłanek zasadności stosowanie tego środka wobec małoletniego cudzoziemca, który nie ukończył 15 roku życia. Wprowadzona w projektowanym przepisie zmiana uwzględni cechy osobowości małoletniego, jego stopień rozwoju fizycznego i psychicznego oraz konieczność zapewnienia małoletniemu cudzoziemcowi przebywającemu na terytorium Rzeczypospolitej</p>
--	--	--	--	---

				Polskiej bez opieki odpowiednich warunków bezpieczeństwa.
250.	Art. 372	<p>Stanowczo nie popieramy umieszczania w ośrodkach dla cudzoziemcach osób niepełnoletnich, w związku z czym uważamy za konieczne zmianę w art. 372 ust. 2: Art. 372. 1. Organ, który zatrzymał małoletniego cudzoziemca przebywającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez opieki, może wystąpić do sądu, właściwego ze względu na miejsce zatrzymania małoletniego, z wnioskiem o umieszczenie go w placówce opiekuńczo-wychowawczej lub w strzeżonym ośrodku.</p> <p>2. W strzeżonym ośrodku nie może być umieszczony małoletni cudzoziemiec przebywający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez opieki, który ukończył 13 rok życia.</p>	Komisja Dialogu Społecznego ds. Cudzoziemców	<p>Uwaga częściowo uwzględniona. Projektowane przepisy prawa przewidują, szereg korzystniejszych w stosunku do obecnie obowiązujących przepisów rozwiązań dla małoletnich cudzoziemców. Małoletnich cudzoziemców bez opieki do 15 roku życia nie będzie się umieszczać w strzeżonych ośrodkach. Sąd podejmując decyzję o umieszczeniu małoletniego cudzoziemca przebywającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez opieki w strzeżonym ośrodku, będzie brał pod uwagę okoliczności zatrzymania, stopień rozwoju małoletniego cudzoziemca oraz jego właściwości i warunki osobiste przemawiające za umieszczeniem w tym ośrodku</p> <p>Podwyższenie granicy wieku umieszczenia w strzeżonym ośrodku małoletniego cudzoziemca przebywającego</p>

				na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez opieki wynika z analizy przesłanek zasadności stosowanie tego środka wobec małoletniego cudzoziemca, który nie ukończył 15 roku życia. Wprowadzona w projektowanym przepisie zmiana uwzględni cechy osobowości małoletniego, jego stopień rozwoju fizycznego i psychicznego oraz konieczność zapewnienia małoletniemu cudzoziemcowi przebywającemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez opieki odpowiednich warunków bezpieczeństwa.
251.	Art. 372	<p>Zastrzeżenia wzbudza art. 372 projektu ustawy. W ocenie Amnesty International małoletni nie powinni być umieszczani w ośrodku strzeżonym pod żadnym pozorem. Wprowadzona art. 372 ust. 1 możliwość umieszczania małoletniego cudzoziemca bez opieki w ośrodku strzeżonym jest niezgodna z międzynarodowymi zobowiązaniami Polski, w szczególności z naczelną zasadą zabezpieczenia najlepszego interesu dziecka. Jednocześnie niedopuszczalne wydaje się zaproponowane w art. 372 ust. 2 projektu ustawy kryterium wieku na podstawie, którego rozgranicza się możliwość lub niemożność umieszczenia takiego małoletniego w ośrodku strzeżonym.</p> <p>Umieszczanie w ośrodku strzeżonym może hamować i w negatywny sposób wpływać na rozwój psychofizyczny dziecka, dlatego dbając o najlepsze zabezpieczenie interesów dziecka państwo powinno otoczyć tę kategorię migrantów szczególną opieką. Zakaz umieszczania w ośrodku strzeżonym powinien dotyczyć również małoletnich przebywających w Polsce z opiekunem prawnym.</p> <p>Nie ma uzasadnienia i jest dyskryminujące obecne funkcjonujące rozróżnienie na małoletnich cudzoziemców bez opieki, którzy złożyli w Polsce wniosek o status uchodźcy i tych nie mających uregulowanego statusu prawnego. Małoletni, bez względu na ich status prawny w</p>	Amnesty International	Uwaga częściowo uwzględniona. Projektowane przepisy prawa przewidują, szereg korzystniejszych w stosunku do obecnie obowiązujących przepisów rozwiązań dla małoletnich cudzoziemców. Małoletnich cudzoziemców bez opieki do 15 roku życia nie będzie się umieszczać w strzeżonych ośrodkach. Sąd podejmując decyzję o umieszczeniu małoletniego

	<p>Polsce, nie powinni być umieszczani w strzeżonym ośrodku. Amnesty International postuluje zatem wprowadzenie zakazu umieszczania dzieci bez opieki oraz dzieci z opiekunem prawnym w ośrodkach strzeżonych i kontrolowanie pobytu tej grupy cudzoziemców poprzez alternatywne wobec detencji środki kontroli.</p> <p>Badania wielokrotnie wskazywały, że detencja wpływa negatywnie na stan psychofizyczny przetrzymywanych osób. Stan zdrowia psychicznego cudzoziemców umieszczonych w detencji znacznie się pogarsza, co w szczególności dotyczy osób, które złożyły wniosek o status uchodźcy. Presja, strach i stres, izolacja oraz niemożność otrzymania odpowiedniej pomocy prawnej wpływa negatywnie na samopoczucie przetrzymywanych w detencji cudzoziemców. Dlatego prawo krajowe powinno wprowadzić alternatywne wobec detencji środki kontroli pobytu cudzoziemców. Zastosowanie tych środków powinno zawsze poprzedzać wydanie postanowienia o umieszczeniu w detencji. Jednocześnie środki alternatywne nie mogą naruszać niezbywalnej godności człowieka, dyskryminować oraz muszą być stosowane proporcjonalnie do indywidualnej sytuacji cudzoziemca. Dlatego do projektu ustawy należy wprowadzić obowiązek dla Policji i Straży Granicznej – organów wnioskujących – zastosowania środków alternatywnych przed złożeniem wniosku o umieszczenie cudzoziemca w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców.</p> <p>W ocenie Amnesty International alternatywne środki kontroli pobytu cudzoziemców na terytorium danego kraju powinny polegać m.in. na:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Obowiązku zgłaszania się do wskazanego organu, jednak jedynie wtedy, jeżeli będzie brana pod uwagę sytuacja indywidualna i rodzinna danego cudzoziemca. Środek ten nie może wpływać na ograniczenie swobodny przemieszczania się i prawa do wolności oraz musi być odpowiednio skrojony do potrzeb danej osoby. • Wprowadzeniu obowiązku wpłaty zabezpieczenia pieniężnego. Środek ten powinien być stosowany bez dyskryminacji tj. nie uwzględniając takich kryteriów m.in. jak pochodzenie, narodowość, więzi rodzinne czy charakter wcześniejszego pobytu. • Wprowadzeniu otwartych i pół-otwartych ośrodków dla cudzoziemców. Stosowanie tego środka nie może wpływać na ograniczenie prawa do wolności i musi być zgodnie ze standardami międzynarodowymi, m.in. uwzględniając proporcjonalność i konieczność. Jednocześnie nie może ograniczać on dostępu do edukacji i opieki zdrowotnej. • Wprowadzeniu możliwości dozoru elektronicznego przy zastosowaniu proporcjonalności i konieczności, ocenie indywidualnej sytuacji cudzoziemca oraz przy wcześniejszej ocenie czy istnieje możliwość zastosowania innych, mniej restrykcyjnych środków kontroli pobytu. 		<p>cudzoziemca przebywającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez opieki w strzeżonym ośrodku, będzie brał pod uwagę okoliczności zatrzymania, stopień rozwoju małoletniego cudzoziemca oraz jego właściwości i warunki osobiste przemawiające za umieszczeniem w tym ośrodku</p> <p>Podwyższenie granicy wieku umieszczenia w strzeżonym ośrodku małoletniego cudzoziemca przebywającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez opieki wynika z analizy przesłanek zasadności stosowanie tego środka wobec małoletniego cudzoziemca, który nie ukończył 15 roku życia. Wprowadzona w projektowanym przepisie zmiana uwzględni cechy osobowości małoletniego, jego stopień rozwoju fizycznego i psychicznego oraz konieczność zapewnienia małoletniemu cudzoziemcowi przebywającemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez opieki</p>
--	--	--	---

				odpowiednich warunków bezpieczeństwa.
252.	Art.. 372	<p>Artykuł 372 projektowanej ustawy ogranicza krąg podmiotowy norm dotyczących stosowania detencji wobec cudzoziemców, wyłączając możliwość umieszczania w SOC bądź AdC małoletnich bez opieki, którzy nie ukończyli 13 roku życia.</p> <p>W naszej ocenie należy w całości wyłączyć możliwość stosowania detencji względem małoletnich cudzoziemców – tych pozostających w Polsce bez opieki jak i tych z rodzicami lub opiekunami prawnymi.</p> <p>W tym kontekście zważyć można, iż stosowanie środka związanego z pozbawieniem wolności w stosunku do nieletnich (pomiędzy 13 a 17 rokiem życia) obywateli polskich w postaci umieszczenia w zakładzie poprawczym (jakkolwiek Sąd Najwyższy wypowiadając się na temat charakteru prawnego tego środka nie uznaje go za pozbawienie wolności w myśl przepisów kodeksu karnego) możliwe jest jedynie w razie zaistnienia przesłanek w postaci dopuszczenia się przez nich czynu karalnego oraz ujawnienia wysokiego stopnia demoralizacji. Tym bardziej za niedopuszczalne należy uznać stosowanie detencji względem małoletnich cudzoziemców, których jedynym ‘przewinieniem’ jest nielegalny pobyt na terytorium RP, szczególnie, iż stosowane wobec nich środków izolacyjnych może spowodować nieodwracalne skutki w ich psychice. Nie ulega bowiem wątpliwości, iż pozbawienie wolności źle wpływa na rozwój małoletnich, powoduje silny stres i ma długoterminowe konsekwencje dla ich rozwoju.</p> <p>Ponadto krąg osób w stosunku do których stosowanie detencji jest wyłączone winien zostać poszerzony o osoby szczególnej troski: niepełnosprawne, poważnie chore, osoby w podeszłym wieku, kobiety w ciąży oraz osoby co których zachodzi prawdopodobieństwo, iż były poddawane przemocy, a także osoby, co do których istnieją przesłanki stwierdzenia, iż są prawdopodobnie ofiarą handlu ludźmi w rozumieniu decyzji ramowej Rady z dnia 19 lipca 2002 r. w sprawie zwalczania handlu ludźmi. W razie identyfikacji takich osób przebywających w detencji, winny one być niezwłocznie zwalniane z SOC bądź AdC. Projekt ustawy powinien również wprowadzić procedurę identyfikacji takich osób, bądź wprowadzić odesłanie ustawowe do specjalnego rozporządzenia w tym zakresie.</p>	Centrum Pomocy Prawnej im. Haliny Nieć	<p>Uwaga częściowo uwzględniona. Projektowane przepisy prawa przewidują, szereg korzystniejszych w stosunku do obecnie obowiązujących przepisów rozwiązań dla małoletnich cudzoziemców. Małoletnich cudzoziemców bez opieki do 15 roku życia nie będzie się umieszczać w strzeżonych ośrodkach. Sąd podejmując decyzję o umieszczeniu małoletniego cudzoziemca przebywającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez opieki w strzeżonym ośrodku, będzie brał pod uwagę okoliczności zatrzymania, stopień rozwoju małoletniego cudzoziemca oraz jego właściwości i warunki osobiste przemawiające za umieszczeniem w tym ośrodku</p> <p>Podwyższenie granicy wieku umieszczenia w strzeżonym ośrodku małoletniego cudzoziemca przebywającego</p>

				na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez opieki wynika z analizy przesłanek zasadności stosowanie tego środka wobec małoletniego cudzoziemca, który nie ukończył 15 roku życia. Wprowadzona w projektowanym przepisie zmiana uwzględnia cechy osobowości małoletniego, jego stopień rozwoju fizycznego i psychicznego oraz konieczność zapewnienia małoletniemu cudzoziemcowi przebywającemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez opieki odpowiednich warunków bezpieczeństwa.
253.	Art. 372	W odniesieniu do dzieci przebywających w Polsce bez opieki proponujemy zmianę art. 372, tak aby obligował do wystąpienia z wnioskiem do sądu opiekuńczego o ustanowienie kuratora i umieszczenie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej. Należy pamiętać, że dziecko ma prawo do ochrony i opieki ze strony Państwa, które zapewnia mu pieczę zastępczą. Kodeks rodzinny i opiekuńczy stanowi, że jeżeli żadne z rodziców nie może reprezentować dziecka pozostającego pod władzą rodzicielską, reprezentuje je kurator ustanowiony przez sąd opiekuńczy. Ustawa dotycząca pieczy zastępczej, która odnosi się także do dzieci cudzoziemskich przebywających na terenie RP bez precyzowania ich statusu pobytowego, stanowi, że piecza zastępcza jest sprawowana w formie rodzinnej lub instytucjonalnej (m.in. placówka opiekuńczo-wychowawcza). Rekomendowalibyśmy zatem zapis zabraniający umieszczania dzieci bez opieki w ośrodku strzeżonym analogicznie do regulacji dotyczących dzieci bez opieki ubiegających się o nadanie statusu uchodźcy. Proponowane zmiany byłyby zgodne z Konwencją o prawach dziecka i orzecznictwem Trybunału Europejskiego. Dzieci powinny być zakwaterowane w placówkach, które zapewnią im należyłą opiekę i ochronę, a pobyt w ośrodku strzeżonym, nawet w przypadku wydzielenia osobnej strefy dla małoletnich, niekorzystnie wpływa na kondycję psychofizyczną, edukację i ogólny rozwój dziecka.	Międzynarodowa Organizacja do Spraw Migracji	Uwaga częściowo uwzględniona. Projektowane przepisy prawa przewidują, szereg korzystniejszych w stosunku do obecnie obowiązujących przepisów rozwiązań dla małoletnich cudzoziemców. Małoletnich cudzoziemców bez opieki do 15 roku życia nie będzie się umieszczać w strzeżonych ośrodkach. Sąd podejmując decyzję o umieszczeniu małoletniego

		<p>Biorąc pod uwagę dobro dziecka, a także orzecznictwo Trybunału Europejskiego, stosowanie alternatywnych dla detencji rozwiązań powinno mieć także zastosowanie w przypadku dzieci przebywających w Polsce ze swoimi opiekunami.</p>		<p>cudzoziemca przebywającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez opieki w strzeżonym ośrodku, będzie brał pod uwagę okoliczności zatrzymania, stopień rozwoju małoletniego cudzoziemca oraz jego właściwości i warunki osobiste przemawiające za umieszczeniem w tym ośrodku</p> <p>Podwyższenie granicy wieku umieszczenia w strzeżonym ośrodku małoletniego cudzoziemca przebywającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez opieki wynika z analizy przesłanek zasadności stosowanie tego środka wobec małoletniego cudzoziemca, który nie ukończył 15 roku życia. Wprowadzona w projektowanym przepisie zmiana uwzględnia cechy osobowości małoletniego, jego stopień rozwoju fizycznego i psychicznego oraz konieczność zapewnienia małoletniemu cudzoziemcowi przebywającemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez opieki</p>
--	--	--	--	--

				odpowiednich warunków bezpieczeństwa.
254.	art. 372	Winna zostać wyłączona możliwość umieszczenia małoletniego w ośrodku strzeżonym dla cudzoziemców. Ośrodki tego rodzaju mają charakter instytucji penitencjarnych, strzeżonych pod względem technicznym, a więc mających cechy instytucji totalnej, o określonym rygorze regulaminowym, co powoduje, iż nie jest to miejsce odpowiednie dla przebywania małoletnich, którzy poza faktem nielegalnego pobytu nie popełnili żadnego wykroczenia ani przestępstwa. Umieszczanie zatem małoletnich w tego typu instytucji jest wyjątkowo niehumanitarne, ogranicza ich prawa do kształcenia oraz uczestnictwa w życiu społecznym i wpływa destrukcyjnie na rozwój ich osobowości. Rolą ustawodawcy jest zatem znalezienie innego rodzaju sposobów kontroli pobytu małoletnich podlegających zobowiązaniu do powrotu.	Interkulturalni PL	Uwaga częściowo uwzględniona. Projektowane przepisy prawa przewidują, szereg korzystniejszych w stosunku do obecnie obowiązujących przepisów rozwiązań dla małoletnich cudzoziemców. Małoletnich cudzoziemców bez opieki do 15 roku życia nie będzie się umieszczać w strzeżonych ośrodkach. Sąd podejmując decyzję o umieszczeniu małoletniego cudzoziemca przebywającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez opieki w strzeżonym ośrodku, będzie brał pod uwagę okoliczności zatrzymania, stopień rozwoju małoletniego cudzoziemca oraz jego właściwości i warunki osobiste przemawiające za umieszczeniem w tym ośrodku Podwyższenie granicy wieku umieszczenia w strzeżonym ośrodku małoletniego cudzoziemca przebywającego

				na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez opieki wynika z analizy przesłanek zasadności stosowanie tego środka wobec małoletniego cudzoziemca, który nie ukończył 15 roku życia. Wprowadzona w projektowanym przepisie zmiana uwzględnia cechy osobowości małoletniego, jego stopień rozwoju fizycznego i psychicznego oraz konieczność zapewnienia małoletniemu cudzoziemcowi przebywającemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez opieki odpowiednich warunków bezpieczeństwa.
255.	Art. 372 ust. 2	Małoletni bez opieki, którzy ukończyli 13 lat mogą być umieszczani w ośrodkach strzeżonych – czy nie należałoby zrezygnować z tego przepisu i rozwiązania, na rzecz np. ośrodka opiekuńczego, itp. Postulujemy wprowadzenie całkowitego zakazu detencji dzieci. Ewentualnie stworzenie ośrodka pół-otwartego dla rodzin.	Instytut na rzecz Państwa Prawa	Uwaga częściowo uwzględniona. Projektowane przepisy prawa przewidują, szereg korzystniejszych w stosunku do obecnie obowiązujących przepisów rozwiązań dla małoletnich cudzoziemców. Małoletnich cudzoziemców bez opieki do 15 roku życia nie będzie się umieszczać w strzeżonych ośrodkach . Sąd podejmując decyzję o umieszczeniu małoletniego

				<p>cudzoziemca przebywającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez opieki w strzeżonym ośrodku, będzie brał pod uwagę okoliczności zatrzymania, stopień rozwoju małoletniego cudzoziemca oraz jego właściwości i warunki osobiste przemawiające za umieszczeniem w tym ośrodku</p> <p>Podwyższenie granicy wieku umieszczenia w strzeżonym ośrodku małoletniego cudzoziemca przebywającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez opieki wynika z analizy przesłanek zasadności stosowanie tego środka wobec małoletniego cudzoziemca, który nie ukończył 15 roku życia. Wprowadzona w projektowanym przepisie zmiana uwzględni cechy osobowości małoletniego, jego stopień rozwoju fizycznego i psychicznego oraz konieczność zapewnienia małoletniemu cudzoziemcowi przebywającemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez opieki</p>
--	--	--	--	---

				odpowiednich warunków bezpieczeństwa.
256.	Art. 372 ust. 2	<p>Uregulowania zawarte w rządowym projekcie ustawy o cudzoziemcach zakładają, iż w strzeżonym ośrodku dla cudzoziemców będzie mógł zostać umieszczony małoletni bez opieki, który ukończył 13 rok życia. Poprzez brak całkowitego zakazu detencji dzieci nie do końca jasna staje się zatem sytuacja małoletnich, którzy posiadają na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej swoich prawnych opiekunów. Z wykładni językowej art. 372 ust. 2 mogłoby bowiem wynikać, że w ośrodku strzeżonym będą mogli być umieszczeni jedynie małoletni bez opieki powyżej 13 roku życia, a zatem – już nie pozostałe kategorie małoletnich cudzoziemców. Jednakże w art. 388 ust. 3 projektodawca wskazuje, iż cudzoziemcowi umieszczonemu wraz z małoletnim, pozostającym pod jego władzą zostanie zapewniony wspólny pokój, co potwierdza, iż projektodawca utrzymał w proponowanych przepisach generalne dozwoleństwo dla stosowania środków detencyjnych wobec małoletnich dzieci cudzoziemskich. W naszym przekonaniu, w nowej ustawie o cudzoziemcach winien zostać wprowadzony całkowity zakaz umieszczania w strzeżonych ośrodkach dla cudzoziemców wszystkich kategorii małoletnich, przy jednoczesnym wprowadzeniu alternatywnych środków zapobiegawczych, poddających kontroli miejsce ich przebywania, lecz niewiążących się z pozbawieniem wolności.</p> <p>Zawarte w rządowym projekcie ustawy uregulowania dotyczące stosowania środków detencyjnych wobec małoletnich dzieci cudzoziemskich – aczkolwiek częściowo ograniczające ich prawną dopuszczalność – wciąż pozostawałyby w sprzeczności z przepisem art. 17 tzw. dyrektywy powrotowej, zgodnie z którym umieszczenie dzieci w ośrodku detencyjnym możliwe jest „jedynie w ostateczności i na możliwie najkrótszy odpowiedni okres czasu”. Należy jednocześnie podkreślić, że dyrektywa pozwala państwu członkowskim na wprowadzenie przepisów bardziej liberalnych, skutecznie chroniących dobro dziecka, co w naszej ocenie, należy uwzględnić w przepisach nowej ustawy o cudzoziemcach. Takie rozwiązania pozwoliłyby na zachowanie kontroli państwowej nad nieudokumentowanymi cudzoziemcami, nie naruszając jednak przy jej wykonywaniu praw dzieci. Polska jest zobowiązana do przestrzegania praw każdego dziecka, a zatem również dziecka cudzoziemca. Proponowane w projekcie ustawy rozwiązanie, aby sytuację prawną dzieci cudzoziemców w zakresie dopuszczalności stosowania detencji uzależniać od kryterium osiągnięcia przez nie granicznego wieku 13 lat oraz od okoliczności, czy pozostają one pod opieką, czy też są tej opieki pozbawione, nie tylko stałoby w sprzeczności z regulacjami prawnomiędzynarodowymi wiążącymi nasz kraj, ale – jeśli porównamy dane dotyczące liczby dzieci z opiekunami i pozbawionych opieki, umieszczanych w ośrodkach strzeżonych na podstawie dotychczasowych przepisów – byłoby pozbawione racjonalnego uzasadnienia. Liczba małoletnich cudzoziemców pod opieką rodziców, którzy zostali umieszczeni w ośrodkach strzeżonych dla cudzoziemców, kształtowała się w poszczególnych latach następująco:</p>	Stowarzyszenie Interwencji Prawnej	<p>Uwaga częściowo uwzględniona. Projektowane przepisy prawa przewidują, szereg korzystniejszych w stosunku do obecnie obowiązujących przepisów rozwiązań dla małoletnich cudzoziemców. Małoletnich cudzoziemców bez opieki do 15 roku życia nie będzie się umieszczać w strzeżonych ośrodkach. Sąd podejmując decyzję o umieszczeniu małoletniego cudzoziemca przebywającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez opieki w strzeżonym ośrodku, będzie brał pod uwagę okoliczności zatrzymania, stopień rozwoju małoletniego cudzoziemca oraz jego właściwości i warunki osobiste przemawiające za umieszczeniem w tym ośrodku</p> <p>Podwyższenie granicy wieku umieszczenia w strzeżonym ośrodku małoletniego cudzoziemca przebywającego</p>

		<p>Rok liczba małoletnich z opiekunami liczba małoletnich bez opieki 2007 r. 27 0 2008 r. 136 6 2009 r. 326 5 2010 r. 694 5 2011 r. 506 10 2012 r. (I-III) 6 1</p> <p>Obowiązek objęcia szczególną troską wszystkich dzieci, a więc małoletnich do ukończenia przez nich 18 roku życia, wynika z przyjętych przez Polskę zobowiązań międzynarodowych. Konwencja Praw Dziecka w art. 2 zakazuje karania dzieci za czyny rodziców. Artykuł 3 Konwencji nakazuje kierowanie się najlepszym interesem dziecka we wszystkich działaniach władz publicznych dotyczących małoletnich. Artykuł 37 Konwencji stanowi natomiast, iż detencja może być zastosowana wobec wszystkich dzieci jedynie jako środek ostateczny i na właściwy, możliwie najkrótszy czas.</p> <p>Zgodnie z zaleceniami Agencji Praw Podstawowych Unii Europejskiej, detencja może być stosowana jako środek wyjątkowy i ostateczny (<i>measure of last resort</i>) w sytuacji, gdy zastosowanie innych środków nie jest celowe². Tymczasem przepisy zawarte w projekcie ustawy nie zawężają w sposób wystarczający możliwości stosowania instrumentów detencyjnych wobec dzieci, wyłączając spod ich stosowania jedynie małoletnich bez opieki poniżej 13 roku życia, ewentualnie tych, wobec których zastosowano wolnościowy środek zapobiegawczy w związku z zatrzymaniem przy próbie nielegalnego przekroczenia polskiej granicy państwowej albo jej przekroczeniem wbrew przepisom.</p> <p>Należy w tym miejscu podkreślić, że zastosowanie środków izolacyjnych ma – i miałyby nadal, w przypadku zaaprobowania przedmiotowych przepisów w brzmieniu proponowanym przez projektodawcę – zawsze negatywny wpływ na zdrowie fizyczne i psychiczne wszystkich dzieci poddanych ich oddziaływaniu, które odseparowane od rodziców czy też innych opiekunów prawnych są szczególnie narażone na negatywne skutki, jakie wywiera detencja.</p> <p>Ze wskazanych powyżej względów, stoimy na stanowisku, iż w nowej ustawie o cudzoziemcach powinno znaleźć się rozwiązanie, zgodnie z którym wszystkie dzieci, bez względu na wiek i fakt przebywania na terenie Polski z opiekunem czy też bez opieki, powinny zostać wyłączone spod stosowania przepisów o umieszczaniu w strzeżonych ośrodkach dla cudzoziemców</p>		<p>na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez opieki wynika z analizy przesłanek zasadności stosowanie tego środka wobec małoletniego cudzoziemca, który nie ukończył 15 roku życia. Wprowadzona w projektowanym przepisie zmiana uwzględnia cechy osobowości małoletniego, jego stopień rozwoju fizycznego i psychicznego oraz konieczność zapewnienia małoletniemu cudzoziemcowi przebywającemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez opieki odpowiednich warunków bezpieczeństwa.</p>
257.	Art. 373	<p>Proponowane w art. 373 projektu przyjęcie podstawy umieszczenia w strzeżonym ośrodku, “jeżeli jest to niezbędne do sprawnego przeprowadzenia postępowania w sprawie zobowiązania cudzoziemca do powrotu oraz istnieje wysokie prawdopodobieństwo wydania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, bez określenia terminu dobrowolnego powrotu” jest sformułowaniem niezwykle szerokim i jest nieuzasadnione, biorąc pod uwagę dotkliwość prowadzenia postępowania w takich warunkach przez cudzoziemcach, którego wolność</p>	Sekcja Praw Człowieka Poradnia Prawna UJ	<p>Uwaga nieuwzględniona Nie należy zgodzić się z podniesionym argumentem, iż przesłanka umieszczenia cudzoziemca w strzeżonym ośrodku, o której mowa w art.</p>

		osobista się zostaje ograniczona.		373 ust. 1 pkt 1 jest niezwykle szeroka i jest nieuzasadniona. Tryb postępowania w sprawie zobowiązania cudzoziemca do powrotu został uregulowany w przepisach ustawy o cudzoziemcach oraz w kodeksie postępowania administracyjnego natomiast przesłanki wydania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu bez określenia terminu dobrowolnego powrotu zostały enumeratywnie wymienione w art. 301 ust. 2.
258.	Art. 373	<p>Z zadowoleniem należy przyjąć zaproponowane w projekcie ustawy wprowadzenie katalogu wolnościowych środków zapobiegawczych stosowanych wobec cudzoziemców, którzy nielegalnie przekroczyli albo też usiłowali przekroczyć granicę. Dotychczas niejednokrotnie osoby, ubiegające się o nadanie statusu uchodźcy w Polsce, były na wniosek odpowiedniego organu Straży Granicznej umieszczane w ośrodku strzeżonym w związku z nielegalnym przekroczeniem przez nich polskiej granicy państwowej, podczas gdy dla wielu z nich takie zachowanie było jedyną szansą na wyjazd z kraju pochodzenia i wnioskowanie o udzielenie ochrony międzynarodowej (por. art. 31 Konwencji genewskiej dotyczącej statusu uchodźców).</p> <p>Tym niemniej, należałoby jasno wprowadzić zasadę nie-detencji jako naczelną przy stosowaniu wobec cudzoziemców środków kontrolnych, zgodnie z którą środki detencyjne wobec cudzoziemców mogą być stosowane jedynie wówczas, gdy inne instrumenty przewidziane przez prawo okażą się niewystarczające (analogicznie jak zostało to uregulowane w art. 257 § 1 i art. 259 § 1 kodeksu postępowania karnego w odniesieniu do tymczasowego aresztowania).</p> <p>Tego rodzaju cel można byłoby osiągnąć poprzez przebudowę art. 373, w którego ustępie pierwszym winny znaleźć się wprowadzane przez projektodawcę nieizolacyjne środki zapobiegawcze, w ustępie drugim zaś – umieszczenie w strzeżonym ośrodku dla cudzoziemców, jako <i>ultima ratio</i> wobec środków wolnościowych. Tego rodzaju zmiana pozwoliłaby jednocześnie na rozszerzenie zakresu stosowania innych niż detencyjne środków zapobiegawczych na wszystkich cudzoziemców wymienionych obecnie w ustępie pierwszym komentowanego artykułu. Stoimy na stanowisku, że byłoby to działanie nie tylko ze wszech miar uzasadnione, ale wiążące się jednocześnie ze znacznym zmniejszeniem ponoszonych obecnie przez budżet państwa kosztów utrzymywania ośrodków strzeżonych.</p>	Stowarzyszenie Interwencji Prawnej	<p>Uwaga uwzględniona</p> <p>Przepisy uległy zmianie, w tym kierunku, że już na etapie postępowania sądowego, sąd będzie decydował o zastosowaniu środków alternatywnych.</p>

259.	Art. 373	<p>Art. 373 winien określać przesłanki umieszczenia w ośrodku strzeżonym w formie fakultatywnej pozostawiając ocenę konieczności pozbawienia wolności do oceny sądu. Pozbawienie wolności zawsze winno być przedmiotem swobodnej decyzji sądu, który stosuje ten środek. Wskazanie przesłanek obligatoryjnego pozbawienia wolności narusza równowagę władz między legislaturą a judykaturą, a w konsekwencji również zasadę proporcjonalności.</p> <p>Nawet w kodeksie postępowania karnego w stosunku do osób podejrzanych o popełnianie przestępstw kryminalnych nie istnieją przesłanki obligatoryjnego stosowania środków zapobiegawczych w przypadku zachodzenia przesłanek materialnych do ich stosowania. Sąd zawsze dokonuje oceny indywidualnej, która na gruncie projektu i obecnej ustawy wbrew zasadom demokratycznego państwa prawa została ograniczona, kępując sąd w decyzji i czyniąc go organem deklarującym wolę ustawodawcy. Stąd istnieje absolutna konieczność przywrócenia dyskrejonalnej władzy sądów przy orzekaniu umieszczenia w strzeżonym ośrodku. Każde inne rozwiązanie będzie naruszało demokratyczny standard sprawowania władzy oraz ochrony praw człowieka. Obecnie, pozostawiając sądowi prawo wyłączenie do oznaczenia długości pobytu w ośrodku strzeżonym lub areszcie jego rola wydaje się być całkowicie zbędna, co narusza konstytucyjną zasadę sądowej jurysdykcji w sytuacjach prowadzących do ograniczania praw i wolności.</p> <p>Przesłanka z art. 373 ust. 1 pkt 4 winna być wyeliminowana, jako iż w większości typowych przypadków będzie prowadziła do nieproporcjonalnej do potrzeb ingerencji w wolność osobistą cudzoziemca. W typowych przypadkach cudzoziemiec może być bowiem doprowadzony z powrotem do granicy, względnie w przypadku trudności z ustaleniem tożsamości lub brakiem uprawnień do przekroczenia granicy potrzeba umieszczenia go w strzeżonym ośrodku ze względu na przekroczenie granicy wbrew przepisom będzie konsumowana przez przesłankę określoną w ustępie 1 punkt 1. W tym sensie projektowana przesłanka jest całkowicie zbędna.</p> <p>Uregulowanie określone w art. 373 ust. 2 mogłoby mieć natomiast zastosowanie do pozostałych przesłanek pozbawienia wolności cudzoziemca stanowiąc alternatywę dla tego rodzaju środka. Umieszczenie cudzoziemca w areszcie dla cudzoziemców również powinno mieć charakter fakultatywny, tym bardziej iż ustawodawca nie przesądza na czym polega prawdopodobieństwo niepodporządkowania się zasadom pobytu w ośrodku strzeżonym. Sformułowanie zatem w sposób obligatoryjny przesłanki, której zakres znaczeniowy jest nieznan, stanowi poważny błąd legislacyjny skutkujący brakiem zróżnicowania przypadków wyraźnie odmiennych.</p>	Interkulturalni PL	<p>Uwaga uwzględniona</p> <p>Przepisy uległy zmianie, w tym kierunku, że już na etapie postępowania sądowego, sąd będzie decydował o zastosowaniu środków alternatywnych.</p>
260.	Art. 373 ust. 1 i 2	<p>Niezbyt jasne kryteria rozróżnienia kiedy umieszcza się w SOC a kiedy można nie umieścić i zobowiązać cudzoziemca np. do kaucji czy stawiania się w określonym miejscu; może to powodować zbyt dużą dowolność i w efekcie umieszczanie cudzoziemca tak „na wszelki wypadek.</p>	Instytut na rzecz Państwa Prawa	<p>Uwaga uwzględniona</p> <p>Przepisy uległy zmianie, w tym kierunku, że już na etapie postępowania sądowego, sąd będzie decydował o zastosowaniu środków</p>

				alternatywnych.
261.	Art. 373 ust. 2	<p>W ocenie Amnesty International alternatywne środki kontroli pobytu cudzoziemców na terytorium danego kraju powinny polegać m.in. na:</p> <p>Obowiązku zgłaszania się do wskazanego organu, jednak jedynie wtedy, jeżeli będzie brana pod uwagę sytuacja indywidualna i rodzinna danego cudzoziemca. Środek ten nie może wpływać na ograniczenie swobodny przemieszczania się i prawa do wolności oraz musi być odpowiednio skrojony do potrzeb danej osoby.</p> <p>Wprowadzeniu obowiązku wpłaty zabezpieczenia pieniężnego. Środek ten powinien być stosowany bez dyskryminacji tj. nie uwzględniając takich kryteriów m.in. jak pochodzenie, narodowość, więzi rodzinne czy charakter wcześniejszego pobytu.</p> <p>Wprowadzeniu otwartych i pół-otwartych ośrodków dla cudzoziemców. Stosowanie tego środka nie może wpływać na ograniczenie prawa do wolności i musi być zgodnie ze standardami międzynarodowymi, m.in. uwzględniając proporcjonalność i konieczność. Jednocześnie nie może ograniczać on dostępu do edukacji i opieki zdrowotnej.</p> <p>Wprowadzeniu możliwości dozoru elektronicznego przy zastosowaniu proporcjonalności i konieczności, ocenie indywidualnej sytuacji cudzoziemca oraz przy wcześniejszej ocenie czy istnieje możliwość zastosowania innych, mniej restrykcyjnych środków kontroli pobytu.</p> <p>W projekcie ustawy wprowadza się w art. 373 ust. 2 alternatywne środki kontroli pobytu cudzoziemców w Polsce, jednak należy rozważyć rozszerzenie tej listy o wymienione powyżej środki. Jednocześnie, zgodnie z projektem ustawy, środki te będą stosowane wyłącznie wobec cudzoziemca, który przekroczył lub usiłował przekroczyć granicę wbrew przepisom. W ocenie Amnesty International środki alternatywne wobec detencji powinny być stosowane wobec wszystkich kategorii cudzoziemców. Amnesty International proponuje zatem zmianę art. 373 ust. 2, tak aby obejmował on również inne kategorie cudzoziemców.</p> <p>Niejasnym wydaje się użyte w art. 373 oraz art. 374 ust. 1 wyrażenia "wysokie prawdopodobieństwo" oraz "ryzyko, że cudzoziemiec nie podporządkuje się zasadom obowiązującym w strzeżonym ośrodku". Dotychczasowa praktyka i interpretacja przesłanek za umieszczeniem w ośrodku strzeżonym lub w areszcie w celu wydalenia nie jest jasna i wzbudza wiele nieścisłości oraz dobrowolności w ocenie sytuacji cudzoziemca.</p>	Amnesty International	Uwaga uwzględniona Zaproponowano nowe brzmienie art. 373 i 376
262.	Art. 373 ust. 2	<p>Na aprobatę zasługuje wprowadzenie przepisów umożliwiających stosowanie środków alternatywnych do detencji, zawartych w przepisie art. 373 ust. 2 projektowanej ustawy. Należy jednak zwrócić uwagę na fakt, iż przepisy w proponowanym kształcie mogą wykluczyć możliwość stosowania środków alternatywnych do detencji względem osób ubiegających się o nadanie statusu uchodźcy. Zakres przesłanek umieszczenia w strzeżonych ośrodkach dla cudzoziemców (dalej: SOC), bądź aresztach dla cudzoziemców (dalej: AdC) zawartych w ustawie o cudzoziemcach oraz o udzielaniu cudzoziemcom ochrony jest rozłączny. W</p>	Centrum Pomocy Prawnej im. Haliny Nieć	Uwaga uwzględniona Przepisy uległy zmianie, w tym kierunku, że już na etapie postępowania sądowego, sąd będzie decydował o

		<p>przepisach obu ustaw przewidziano równolegle możliwość stosowania detencji w razie nielegalnego przekroczenia granicy. Wobec faktu, iż przepisy dotyczące stosowania środków alternatywnych do detencji przewidziane zostały jedynie w ustawie o cudzoziemcach, można zakładać, iż w praktyce stosowania prawa środki alternatywne nie będą orzekane w stosunku do zatrzymanych na analogicznej podstawie osób ubiegających się o nadanie statusu uchodźcy. Zdaniem CPPHN tego rodzaju zróżnicowanie sytuacji cudzoziemców nie znajduje uzasadnienia, a możliwość stosowania środków nieizolacyjnych winna być każdorazowo weryfikowana, także w stosunku do osób ubiegających się o udzielenie ochrony międzynarodowej.</p> <p>Ponadto zważyć należy, iż detencja winna być stosowana z uwzględnieniem zasady proporcjonalności i subsydiarności, a tym samym można rozważyć wprowadzenie do projektowanej ustawy zapisu, zgodnie z którym cudzoziemcy nie powinni być umieszczani w SOC bądź AdC, jeżeli wystarczającym jest zastosowanie względem nich środka alternatywnego. Wprowadzenie powyższego zapisu pozwoli jednocześnie na transpozycję do polskiego porządku prawnego zasady płynącej z art. 15 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/115/WE z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie wspólnych norm i procedur stosowanych przez państwa członkowskie w odniesieniu do powrotów nielegalnie przebywających obywateli państw trzecich, zgodnie z którym umieszczenie obywatela państwa trzeciego w ośrodku detencyjnym jest możliwe, o ile w danej sprawie nie mogą zostać zastosowane wystarczające, lecz mniej represyjne środki. Wprowadzenie unormowania w tym zakresie pozwoli również na ograniczenie sytuacji, w których detencja stosowana jest automatycznie.</p>		zastosowaniu środków alternatywnych.
263.	Art. 373 Art. 374	Niejasnym wydaje się użyte w art. 373 oraz art. 374 ust. 1 wyrażenia "wysokie prawdopodobieństwo" oraz "ryzyko, że cudzoziemiec nie podporządkuje się zasadom obowiązującym w strzeżonym ośrodku". Dotychczasowa praktyka i interpretacja przesłanek za umieszczeniem w ośrodku strzeżonym lub w areszcie w celu wydalenia nie jest jasna i wzbudza wiele nieścisłości oraz dobrowolności w ocenie sytuacji cudzoziemca.	Amnesty International	Areszt ma charakter wyjątkowy. Areszt stosuje się głównie po wcześniejszym pobycie w strzeżonym ośrodku i podczas tego pobytu cudzoziemiec nie stosował się do nakazów i zakazów, o których mowa w art. 392, art. 393 i przepisów wydanych na podstawie art. 400 ust. 1.
264.	Art. 375	Detencja osób strauatyzowanych, poddawanych torturom lub przemocy Zdaniem HFPC nowa ustawa powinna zawierać mechanizm identyfikacji cudzoziemców strauatyzowanych, które doznały tortur lub przemocy, który prowadziłby do tego, by osoby te nie były umieszczane w detencji (przy przyjęciu do ośrodka – art. 387 ust. 1). W ocenie HFPC ustawa powinna także zawierać w art. 375 wyraźne odniesienie do zdrowia	Helsińska Fundacja Praw Człowieka	Uwaga uwzględniona – zmiana brzmienia art. 375 poprzez rozszerzenie go na cudzoziemców, których stan psychofizyczny stwarza

		fizycznego i psychicznego. Zły stan psychiczny cudzoziemca powinien być przesłanką nieumieszczenia, jak i zwolnienia cudzoziemca z ośrodka detencyjnego, tymczasem obecne sformułowanie, jak pokazała praktyka, jest często rozumiane jako odniesienie do kwestii zdrowia fizycznego cudzoziemca.		domniemanie, że byli poddani przemocy
265.	Art. 375	Wadą rządowego projektu ustawy jest brak uregulowania analogicznego do przepisu art. 88 ust. 2 ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium RP, stanowiącego o prawnej niedopuszczalności umieszczenia w ośrodku strzeżonym osoby, której stan psychofizyczny stwarza domniemanie, że była ona ofiarą przemocy oraz osoby niepełnosprawnej. Wprowadzenie takiego zapisu obok dyrektywy ogólnej przewidzianej przez art. 375 projektu ustawy (sytuacja niebezpieczeństwa dla życia i zdrowia cudzoziemca), wymagałoby wypracowania w projekcie ustawy o cudzoziemcach procedur, pozwalających na zdiagnozowanie ofiar przemocy. Z kolei wobec faktu, iż wymieniona w komentowanym przepisie przesłanka „zdrowie” była dotychczas niejednokrotnie rozumiana przez sądy orzekające w sprawach detencji cudzoziemców jedynie jako zdrowie fizyczne, zasadnym byłoby – mając na uwadze szkody, jakie dla zdrowia psychicznego osoby może spowodować zastosowanie wobec niej środka w postaci pozbawienia wolności – zmiana zaproponowanego brzmienia art. 375 poprzez zapis, stanowiący wprost, iż środki izolacyjne nie mogą być stosowane w przypadku, kiedy takie działanie mogłoby spowodować niebezpieczeństwo dla życia lub zdrowia fizycznego lub psychicznego osób, które miałyby zostać im poddane.	Stowarzyszenie Interwencji Prawnej	Uwaga uwzględniona – zmiana brzmienia art. 375 poprzez rozszerzenie go na cudzoziemców, których stan psychofizyczny stwarza domniemanie, że byli poddani przemocy
266.	Art. 376	Zdaniem CPPHN należy w maksymalnym zakresie zagwarantować cudzoziemcom możliwość realizowania swoich praw w postępowaniu w przedmiocie stosowania detencji biorąc pod uwagę tak specyfikę tego rodzaju postępowania jak i dolegliwość środka związanego z pozbawieniem wolności. Wobec powyższego za zasadne należałoby uznać uzupełnienie przepisu art. 376 ust 1 projektowanej ustawy poprzez nadanie mu brzmienia: „ <i>Sąd, po wysłuchaniu cudzoziemca, wydaje postanowienie o umieszczeniu go w strzeżonym ośrodku lub zastosowaniu wobec niego aresztu dla cudzoziemców</i> ”. Podobnie cudzoziemiec winien mieć zapewnioną możliwość udziału w posiedzeniu w przedmiocie przedłużenia stosowania wobec niego detencji, w szczególności wobec faktu, iż rzadko jest w postępowaniu zastępowany przez profesjonalnego pełnomocnika procesowego, a także otrzymywać pisemne pouczenie w języku dla niego zrozumiałym co do przyczyn zastosowania detencji, przysługujących mu środków zaskarżenia oraz możliwości wnioskowania o zwolnienie z SOC bądź AdC.	Centrum Pomocy Prawnej im. Haliny Nieć	Uwaga uwzględniona Poprzez zmianę art. 376 ust. 1. W opinii SG bezzasadne jest doprowadzanie cudzoziemca do sądu w przypadku gdy nie zmienia się stan faktyczny cudzoziemca np. nadal nie ma potwierdzonej tożsamości i z tego powodu ma przedłużony pobyt w detencji.
267.	Art. 377 ust. 1 pkt 2 i 3	Amnesty International postuluje usunięcie z projektu ustawy art. 377 ust. 1 pkt 2 oraz 3. Wobec cudzoziemca, który opiekuje się osobą niedołązną lub chorą należy stosować alternatywne środki kontroli pobytu, dodatkowo przy uwzględnieniu jego indywidualnej sytuacji. Ponadto małoletni cudzoziemcy nie powinni być rozdzielani ze swoimi opiekunami prawnymi, chyba, że leży to w najlepszym interesie takiego dziecka. Obecny kształt art. 377 ust. 1 pkt 2 oraz 3 wzbudza zastrzeżenia i może prowadzić do naruszenia prawa do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego w rozumieniu art. 8 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności.	Amnesty International	Przepis ten jest w interesie cudzoziemców. W przypadku zaś stosowania środków alternatywnych zostaną wprowadzone zmiany pozwalające na ich szersze stosowanie.

268.	Art. 378	<p>W zakresie planowanej regulacji pobytu cudzoziemców w detencji, uznać należy iż (skrócony w stosunku do projektu założeń do projektu ustawy o cudzoziemcach) okres 12 miesięcy jako okres maksymalnego pobytu cudzoziemca w areszcie dla cudzoziemców nadal nie znajduje uzasadnienia w świetle zakresu czynności, jakie w tym czasie będą podejmowane w celu doprowadzenia do wydania decyzji i zorganizowania wyjazdu z terytorium RP. Szczególnie niekorzystna jest sytuacja małoletnich cudzoziemców bez opieki, którzy znajdują się w detencji (co do których przedstawione założenia nie przewidują żadnych wyjątków co do okresu ich przebywania w areszcie dla cudzoziemców).</p> <p>Należy zwrócić także uwagę, iż przedstawione założenia nie odnoszą się do wskazań wdrażanej dyrektywy w zakresie zapewnienia niezbędnej pomocy prawnej. Obecny system udzielania bezpłatnej pomocy prawnej w całości organizowany jest przez organizacje pozarządowe (poza prawem pomocy w postępowaniu przed sądem administracyjnym, co dotyczy bardzo ograniczonej grupy wnioskodawców). Prawa cudzoziemców w tym zakresie nie są zatem w żadnym stopniu zabezpieczone.</p>	Sekcja Praw Człowieka Poradnia Prawna UJ	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Ad. 1 Skrócenie okresu pobytu w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców do 12 miesięcy jest konsekwencją analizy argumentów przedstawionych przez organizacje pozarządowe przedstawione w trakcie konsultacji społecznych.</p> <p>Ad. 2 Zgodnie z nową propozycją W strzeżonym ośrodku może być umieszczony małoletni cudzoziemiec przebywający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez opieki, który ukończył 15 rok życia.</p> <p>Ad. 3 Brak w obowiązującym porządku prawnym przepisów regulujących kompleksowo kwestie bezpłatnej pomocy prawnej zarówno dla obywateli polskich jak również dla cudzoziemców. Przyjęty model świadczenia bezpłatnej pomocy prawnej należy uznać za wystarczający.</p>
269.	Art. 378	<p>Zdecydowanie należy sprzeciwić się wprowadzanemu przez projektodawcę uregulowaniu, zgodnie z którym okres pobytu w ośrodku strzeżonym po złożeniu wniosku o nadanie statusu uchodźcy nie byłby wliczany do 12-miesięcznego maksymalnego okresu stosowania tego rodzaju środka zapobiegawczego. Poprzez użycie takiego sformułowania, tj. poprzez podtrzymanie zaproponowanego w rządowym projekcie ustawy brzmienia art. 378, dopuszczano by bowiem do nielimitowanego w istocie pobytu w strzeżonym ośrodku dla cudzoziemców osób, które zostały tam umieszczone w toku postępowania o nadanie statusu</p>	Stowarzyszenie Interwencji Prawnej	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Brzmienie przepisów jest zgodne z wyrokiem w sprawie C-357/09 Kadzoeva, wydanym w trybie prejudycjalnym w dniu 30 listopada 2009 r.</p>

		uchodźcy w Polsce. Podobnie zdecydowanie krytycznie należy odnieść się do przepisu ustępu pierwszego w art. 378, zgodnie z którym postanowienie o umieszczeniu cudzoziemca w ośrodku strzeżonym mogłoby zostać wydane na okres do 6 miesięcy. Stoimy na stanowisku, że tego rodzaju regulacja, nie tylko traktująca cudzoziemców mniej korzystnie, niż osoby przeciwko którym toczy się postępowanie karne (stosownie do art. 263 § 1 k.p.k. stosując tymczasowe aresztowanie sąd oznacza jego termin na okres nie dłuższy niż 3 miesiące), ale wyraźnie pogarszająca ich sytuację prawną w stosunku do obecnie obowiązujących przepisów, nie znajduje racjonalnego uzasadnienia. Sąd powinien często weryfikować podstawy i powody przetrzymywania cudzoziemca w izolacji.		
270.	Art. 378 ust. 1 i ust. 5	Cudzoziemca umieszcza się na możliwie najkrótszy okres (jaka to się ma do określenia pierwszego pobytu na 6 mcy?). Z dotychczasowej praktyki wynika, że sądy umieszczają na maksymalny czas (60 lub 90 dni). Teraz będzie podobnie. Nawet postanowienie o zastosowaniu tymczasowego aresztowania wydaje się na 3 miesiące. A osoby umieszczane nie są przecież przestępcami. Proponujemy wrócić do poprzednich terminów.	Instytut na rzecz Państwa Prawa	Uwaga uwzględniona Zgodnie z nową propozycją Sąd, wydając postanowienie o umieszczeniu cudzoziemca w strzeżonym ośrodku lub o zastosowaniu wobec niego aresztu dla cudzoziemców, będzie wskazywał okres pobytu w strzeżonym ośrodku lub w areszcie dla cudzoziemców, nie dłuższy jednak niż 3 miesiące.
271.	Art. 378 ust. 2 pkt 2	Art. 378 ust. 2 pkt 2 winien zostać usunięty, gdyż ingeruje w podstawowe wolności z przyczyn o charakterze administracyjnym, a więc niezawinionych przez cudzoziemca i od niego niezależnych. Biorąc też pod uwagę, iż zazwyczaj cudzoziemiec przebywający w ośrodku nie stanowi realnego zagrożenia, pozbawienie go wolności na podstawie tej przesłanki przekraczałoby granice proporcjonalności. W ustępie 3 lub w odrębnej regulacji poprzedzającej powinien być określony tryb sprawowania kontroli przez sąd nad wykonywaniem przez organ środka zapobiegawczego. W szczególności organ powinien nie rzadziej niż raz na miesiąc zdawać sądowi relację z wykonanych czynności służących realizacji celu, dla którego zastosowano środek w postaci umieszczenia w strzeżonym ośrodku, jak również na temat planowanych czynności do wykonania w kolejnym miesiącu, określając jednocześnie przewidywany termin ostatecznej realizacji przymusu w zakresie zobowiązania cudzoziemca do powrotu. Obowiązek ten winien też trwać od początku wykonania pozbawienia wolności, a nie dopiero po upływie 6 miesięcy. Obecnie dopuszczalny okres dwunastu miesięcy powinien być skrócony do co najmniej 9 miesięcy. Jest to okres w zupełności wystarczający, aby w zdecydowanej większości przypadków dopełnić wszelkich formalności związanych z powrotem cudzoziemca lub zorientować się, iż wykonanie decyzji o powrocie nie będzie możliwe. Warto też wskazać, iż oceniając proporcjonalność regulacji należy mieć na uwadze, iż w przypadku braku możliwości przymusowego wdrożenia cudzoziemca do powrotu,	Interkulturalni PL	Uwaga nieuwzględniona Projektowane uregulowania mają na celu efektywne przeprowadzenie postępowania w sprawie wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu.

		<p>cudzoziemcowi temu udziela się zgody na pobyt tolerowany i w przypadku, gdy przesłanki do jego udzielania ustaną decyzję tą można cofnąć, a cudzoziemca zobowiązać do opuszczenia kraju. Tego typu rozwiązania w znacznie szerszym zakresie szanują standard demokratyczny, zasadę wyjątkowości pozbawienia wolności oraz proporcjonalność środków do zakładanych rezultatów.</p> <p>Ust. 4 winien zostać wykreślony jako naruszający zasadę proporcjonalności, gdyż w skrajnych przypadkach będzie prowadził do sytuacji, w której cudzoziemiec będzie przebywał w warunkach pozbawienia wolności przez okres dwóch lat i to wyłącznie przez wzgląd na utylitarne potrzeby postępowań administracyjnych. Warto sobie uświadomić, iż karę dwóch lat pozbawienia wolności można orzec za zgwałcenie, a nawet za zabójstwo w afekcie oraz wiele innych poważnych przestępstw. W tym względzie istnieje wyraźna dysproporcja między wartością, jaką jest wolność człowieka a celami, które chce osiągnąć państwo w zakresie kontroli przepływu osób, a które są bardzo luźno powiązane z bezpieczeństwem i porządkiem publicznym, a już z pewnością słabiej niż potrzeba ochrony społeczeństwa przed osobami popełniającymi poważne czyny zabronione. Ponadto okres dopuszczalności pozbawienia wolności jest w ten sposób równy łącznemu dopuszczalnemu prawem okresowi pozbawienia wolności w postępowaniu karnym. W tym kontekście projektowane regulacje należy uznać za naruszające zasady demokratycznego państwa prawnego. Dopuszczenie takiej sytuacji przez Trybunał Sprawiedliwości nie zmienia zasadniczo przedstawionej tu oceny i wcale nie kształtuje nowego standardu demokratycznego w zakresie zasad pozbawienia wolności.</p> <p>W tym kontekście pewnym postępem i wskazówką jest treść ustępu 5 jednakże bez eliminacji powyżej opisanych mankamentów, a w szczególności zapewnienia swobody decyzji dla organu procesowego instytucja pozbawienia cudzoziemca wolności w dalszym ciągu będzie urągała standardom demokratycznym.</p>		
272.	Art.. 378 ust. 3	<p>Zgodnie z art. 378 ust. 3 maksymalny okres detencji wynosi 12 miesięcy. Jednak zgodnie z ust. 4, do 12-miesięcznego do okresu nie wlicza się okresu pobytu cudzoziemca w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców w związku ze złożonym przez niego wnioskiem o nadanie statusu uchodźcy.</p> <p>W naszej opinii niedopuszczalne jest uregulowanie kwestii detencji, bez określenia jednoznacznego limitu czasu. Mając na uwadze, że w prawie krajowym nie został określony maksymalny okres detencji cudzoziemców ubiegających się o nadanie statusu (dyrektywa proceduralna go nie przewiduje), ani maksymalny dopuszczalny czas trwania postępowania o nadanie statusu uchodźcy w przypadku cudzoziemców umieszczonych w detencji, w praktyce limit detencji cudzoziemców nie został określony.</p> <p>Ponadto zdaniem HFPC projekt ustawy powinien w art. 378 zawierać postanowienie analogiczne do art. 15 ust. 4 dyrektywy powrotowej, wedle którego przesłanki zastosowania środka detencyjnego ustają, a dana osoba zostaje niezwłocznie zwolniona, jeżeli okaże się, że nie ma już rozsądnych perspektyw jej wydalenia ze względów natury prawnej lub innych.</p> <p>Warto podkreślić, że przedłużająca się w sposób nieuzasadniony detencja cudzoziemca</p>	Helsińska Fundacja Praw Człowieka	<p>Uwaga w części uwzględniona w art. 89 ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej - pobyt nie może być dłuższy niż 6 m –cy.</p> <p>Projektowane przepisy są w pełni zgodne z treścią wyroku w sprawie C-357/09 Kadzoeva, wydanym w trybie prejudycjalnym w dniu 30 listopada 2009 r.</p>

		ubiegającego się o udzielenie ochrony międzynarodowej została uznana za arbitralną przez Europejski Trybunał Praw Człowieka w dwóch wyrokach z dnia 23 października 2012 r. w sprawach Al Tayyar Abdelhakim przeciwko Węgrom oraz Hendrin Ali Said i Aras Ali Said przeciwko Węgrom. Zdaniem HFPC konieczne jest zatem jednoznaczne określenie maksymalnego okresu detencji cudzoziemca niezależnie od toczącego się postępowania o nadanie statusu uchodźcy.		
273.	Art. 378 ust. 4	Do terminu 12 miesięcznego nie wlicza się okresu w związku ze złożonym przez niego wnioskiem o nadanie statusu uchodźcy. Obecnie nie istnieje problem zwalniania z OS w związku z upływem terminu 12 miesięcznego (w skali każdego z OS w ciągu kilku lat było to po kilka przypadków, mniej niż 1%). Nie m potrzeby pozostawiać furki na przedłużanie pobytu w OS. Jeśli ktoś złożył w OS wniosek, jego sprawa winna być rozpatrywana niezwłocznie. A chyba standardowe 6 miesięcy winno wystarczyć. Stąd nie ma potrzeby wprowadzania owego przepisu.	Instytut na rzecz Państwa Prawa	Uwaga w części uwzględniona w art. 89 ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej - pobyt nie może być dłuższy niż 6 m –cy. Projektowane przepisy są w pełni zgodne z treścią wyroku w sprawie C-357/09 Kadzoeva, wydanym w trybie prejudycjalnym w dniu 30 listopada 2009 r.
274.	art. 378 ust. 4	Wielki niepokój UNHCR budzi art. 378 ust. 4 stanowiący, że do maksymalnego okresu zatrzymania wynoszącego 12 miesięcy „nie wlicza się okresu pobytu cudzoziemca w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców w związku ze złożonym przez niego wnioskiem o nadanie statusu uchodźcy”. Ponieważ ustawa o udzielaniu cudzoziemcom ochrony stanowi odrębną postawę prawną do zatrzymania osoby ubiegającej się o azyl na okres do 12 miesięcy, proponowany przepis faktycznie wydłuży okres dozwolonego zatrzymania osób ubiegających się o azyl w związku z ich postępowaniem łącznie do 24 miesięcy, tj. dwóch lat. Jak stwierdzono w Stanowisku UNHCR w sprawie proponowanej dyrektywy o wspólnych normach i procedurach w państwach członkowskich w zakresie powrotu bezprawnie przebywających obywateli krajów trzecich z 16 czerwca 2008 r., „w 2005 r. UNHCR wyraził obawę, że zaproponowany wówczas sześciomiesięczny okres maksymalnego zatrzymania mógłby stać się normą w krajach, które stosują zatrzymanie przed wydaleniem ograniczone do krótszych okresów”.	UNHCR	Uwaga w części uwzględniona w art. 89 ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej - pobyt nie może być dłuższy niż 6 m –cy. Projektowane przepisy są w pełni zgodne z treścią wyroku w sprawie C-357/09 Kadzoeva, wydanym w trybie prejudycjalnym w dniu 30 listopada 2009 r.
275.	Art. 378 ust. 4	Niezasadnym jest również nie wliczanie do 12-miesięcznego okresu pobytu cudzoziemca w detencji, pobytu w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców w związku ze złożonym wnioskiem o status uchodźcy. Okresy te powinny być traktowane łącznie dlatego należy wprowadzić zmiany do art. 378 ust. 4 projektu ustawy.	Amnesty International	Uwaga w części uwzględniona w art. 89 ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej - pobyt nie może być dłuższy niż 6 m –cy.

				Projektowane przepisy są w pełni zgodne z treścią wyroku w sprawie C-357/09 Kadzoeva, wydanym w trybie prejudycjalnym w dniu 30 listopada 2009 r.
276.	Art. 378 ust. 4	Ponadto poważne zastrzeżenia budzi wprowadzenia w projektowanej ustawie regulacji, zgodnie z którą do maksymalnego, 12-miesięcznego okresu pobytu cudzoziemca w SOC nie wlicza się okresu pobytu w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców w związku ze złożonym przez niego wnioskiem o nadanie statusu uchodźcy (art. 378 ust. 4). Wprowadzenie przepisu w powołanym brzmieniu może doprowadzić do sytuacji, w której osoby ubiegające się o nadanie statusu uchodźcy, jakkolwiek ich pozycja jest bardziej wrażliwa w stosunku do cudzoziemców nie poszukujących międzynarodowej ochrony, będą umieszczane w SOC bądź AdC na czas dłuższy niż 12 miesięcy, co należy uznać za niedopuszczalne. W tym kontekście należy zważyć, iż osoby ubiegające się o nadanie statusu uchodźcy w ogóle nie powinny być zatrzymywane, natomiast stosowanie względem nich detencji jest dopuszczalne w wyjątkowych sytuacjach, takich jak konieczność weryfikacji tożsamości, czy zapewnienie porządku publicznego, na najkrótszy możliwy czas. Umieszczenie w detencji przyczynia się do utrudniania cudzoziemcom ubiegającym się o nadanie statusu uchodźcy realizacji przysługujących im w postępowaniu praw. Jednocześnie niedopuszczalnym jest stosowanie sankcji w postaci detencji w związku z ubieganiem się o udzielenie ochrony międzynarodowej. Nie należy zatem bagatelizować faktu, iż wprowadzenie tego rodzaju regulacji może mieć wysoce niepożądany efekt w postaci powstrzymania cudzoziemców przed poszukiwaniem ochrony międzynarodowej, w sytuacji, w której może to wiązać się z tak długotrwałym pozbawieniem wolności.	Centrum Pomocy Prawnej im. Haliny Nieć	Uwaga w części uwzględniona w art. 89 ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej - pobyt nie może być dłuższy niż 6 m –cy. Projektowane przepisy są w pełni zgodne z treścią wyroku w sprawie C-357/09 Kadzoeva, wydanym w trybie prejudycjalnym w dniu 30 listopada 2009 r.
277.	Art. 378 ust. 7	Zażalenia na postanowienia na umieszczeniu w OS. Sąd rozpatruje niezwłocznie. Obecnie też rozpatruje niezwłocznie i zwykle trwa to 40-60 dni. Warto wpisać termin 7 lub 14 dniowy. W innym przypadku będzie tak jak dziś, zażalenia są rozpatrywane często po przedłużeniu pobytu na kolejny okres. Trzeba koniecznie to zmienić.	Instytut na rzecz Państwa Prawa	Uwaga uwzględniona
278.	Art. 379	Jednocześnie w strzeżonym ośrodku ani w areszcie dla cudzoziemców nie powinno umieszczać się kobiet w ciąży. Amnesty International postuluje zatem usunięcie z projektu ustawy art. 379.	Amnesty International	Uwaga nieuwzględniona Zgodnie z art. 375 postanowienia o umieszczeniu cudzoziemca w strzeżonym ośrodku lub o zastosowaniu wobec niego aresztu dla cudzoziemców nie wydaje się, jeżeli mogłoby to spowodować niebezpieczeństwo dla jego

				życia lub zdrowia. Ponadto regulacja ta zostanie rozszerzona o cudzoziemców, których stan psychofizyczny stwarza domniemanie, że byli poddani przemocy
279.	Art. 379	Kobiety w ciąży nie powinny przebywać w areszcie lub strzeżonym ośrodku, stąd postuluje się wykreślenia art. 379	Interkulturalni PL	Uwaga nieuwzględniona Zgodnie z art. 375 postanowienia o umieszczeniu cudzoziemca w strzeżonym ośrodku lub o zastosowaniu wobec niego aresztu dla cudzoziemców nie wydaje się, jeżeli mogłoby to spowodować niebezpieczeństwo dla jego życia lub zdrowia. Ponadto regulacja ta zostanie rozszerzona o cudzoziemców, których stan psychofizyczny stwarza domniemanie, że byli poddani przemocy
280.	Art. 379	Zdaniem HFPC kobiety w ciąży nie powinny być umieszczane w ośrodkach detencyjnych i zwłaszcza w ich przypadku alternatywy w stosunku do detencji powinny być stosowane w pierwszej kolejności, jako do osób szczególnie wrażliwych. Jest to zalecenie Agencji Praw Podstawowych Unii Europejskiej (raport „Detencja obywateli państw trzecich w procedurach powrotowych” z 2010 r.). W związku z powyższym art. 379 projektu powinien przewidywać zakaz umieszczania kobiet w ciąży w ośrodku detencyjnym.	Helsińska Fundacja Praw Człowieka	Uwaga nieuwzględniona Zgodnie z art. 375 postanowienia o umieszczeniu cudzoziemca w strzeżonym ośrodku lub o zastosowaniu wobec niego aresztu dla cudzoziemców nie wydaje się, jeżeli mogłoby to spowodować niebezpieczeństwo dla jego życia lub zdrowia. Ponadto regulacja ta zostanie

				rozszerzona o cudzoziemców, których stan psychofizyczny stwarza domniemanie, że byli poddani przemocy
281.	Art. 380 ust. 1	Mając na uwadze potrzebę zapewnienia szybkości postępowań, dotyczących zwalniania cudzoziemców z ośrodków strzeżonych, zasadnym wydaje się przyznanie organom Straży Granicznej i Policji uprawnień prokuratora, o których mowa w art. 253 § 2 k.p.k., tj. możliwości uchylania (albo zmiany na łagodniejszy) środka zapobiegawczego orzeczonego przez sąd. Zaproponowane przez projektodawcę podtrzymanie stanu obecnego w tym zakresie, tzn. braku kompetencji wskazanych powyżej organów do samodzielnego wydawania postanowień o zwolnieniu z ośrodka strzeżonego w przypadku stwierdzenia jednej z okoliczności, o których mowa w art. 380 ust. 1, nie znajduje merytorycznego uzasadnienia. Z oczywistych przyczyn, organ sprawujący nadzór nad ośrodkiem strzeżonym poweźmie informację o zaktualizowaniu się w sprawie określonej osoby jednej z przesłanek do wydania postanowienia o zwolnieniu z ośrodka szybciej niż sąd, który będzie zmuszony do wyznaczenia posiedzenia i dopiero wówczas będzie mógł rozstrzygać w tym zakresie.	Stowarzyszenie Interwencji Prawnej	Uwaga nieuwzględniona Postępowania w sprawie zwolnienia cudzoziemca ze strzeżonego ośrodka lub aresztu dla cudzoziemców są prowadzone przez sądy bez zbędnej zwłoki. Nieuzasadnionym wydaje się przyznanie organom Straży Granicznej i Policji uprawnień prokuratora. Organ Straży Granicznej jest organem któremu ośrodek strzeżony i areszt dla cudzoziemców podlega w związku z tym rozpatrywanie wniosku cudzoziemca o zwolnienie z strzeżonego ośrodka lub aresztu dla cudzoziemców przez ten organ wydaje się bezzasadne.
282.	Art. 380 ust. 3	Art. 380 ust. 3 pkt 1 zawiera nieprawidłowe odesłanie.	GIODO	Uwaga uwzględniona
283.	Art. 380 ust. 3	W art. 380 ust. 3 winien być dodany po myślniku przepis rozstrzygający, iż zwolnienie następuje niezwłocznie po doręczeniu wyżej wymienionych decyzji bez czekania na uzyskanie przez nie przymiotu ostateczności. W obecnej sytuacji bowiem cudzoziemiec, któremu udzielono np. zgody na pobyt tolerowany musiał oczekiwać jeszcze 7-14 dni na zwolnienie, co stanowiło okres de facto nielegalnego pozbawienia wolności. Praktyka ta wynikała z niezrozumienia treści przepisów przez straż graniczną i wymaga w związku z tym obecnie doprecyzowania.	Interkulturalni PL	Uwaga nieuwzględniona Uwaga ma charakter uwagi do nieprawidłowej praktyki stosowania przepisów prawa, a nie samej ich treści.

284.	Art. 381	W odniesieniu do roszczeń cudzoziemców związanych z niesłusznym zastosowaniem wobec nich środka detencyjnego, zasadne byłoby stosowanie właściwych przepisów k.p.k. odpowiednio, nie zaś – wprost. Tego rodzaju modyfikacja w stosunku do brzmienia zaproponowanego w rządowym projekcie ustawy umożliwiłaby – właściwe do specyfiki spraw o odszkodowanie za niesłusne umieszczenie w ośrodku strzeżonym albo areszcie dla cudzoziemców – stosowanie poszczególnych przepisów karnoprocesowych wprost, z niezbędnymi modyfikacjami lub też niestosowanie ich w ogóle.	Stowarzyszenie Interwencji Prawnej	Uwaga nieuwzględniona Przyjęte rozwiązanie wyduje się właściwe.
285.	Art. 384	<p>Art. 384 projektu zasadniczo powtarza dotychczasowe rozwiązanie wedle którego za legalny uznaje się pobyt cudzoziemca pozbawionego wolności, a także w stosunku do którego został zastosowany środek zapobiegawczy w postaci zakazu opuszczania kraju. Konsekwencją takiego rozwiązania jest brzmienie przepisów art. 98 ust. 1, art. 189 ust. 1 pkt 2 oraz art. 206 ust. 1 pkt 3 projektu ustawy, wedle których wobec cudzoziemców znajdujących się w ww. sytuacjach nie wszczyna się postępowania o pobyt czasowy, pobyt stały czy o udzielenie zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego.</p> <p>Zdaniem HFPC regulacja zawarta w omawianym artykule powinna zostać uzupełniona o wskazanie możliwości dalszej legalizacji pobytu dla osób, wobec których wskazane w omawianym przepisie środki przestały być stosowane, w szczególności w stosunku do osób, które zostały uniewinnione.</p> <p>Z doświadczeń HFPC wynika, że osoby, którym w trakcie obowiązywania wobec nich zakazu opuszczania kraju czy tymczasowego aresztowania zakończył się legalny pobyt (wiza, zezwolenie na zamieszkanie na czas oznaczony), co do zasady nie mają możliwości dalszej legalizacji swojego pobytu po zakończeniu stosowania wobec nich tego środka, ze względu na nielegalny pobyt. Obecne i proponowane rozwiązanie jest w szczególności niesprawiedliwe w stosunku do osób, które zostały następnie uniewinnione i ponoszą ujemne konsekwencje prowadzonego wobec nich postępowania karnego, pomimo iż zakończyło się ono uniewinnieniem. Należy również podkreślić, że skazanie za przestępstwo nie oznacza automatycznego uznania danego cudzoziemca za zagrożenie dla bezpieczeństwa państwa i tym samym wobec takich cudzoziemców nie jest automatycznie wydawana decyzja powrotowa. Zatem także osoby skazane za przestępstwo, a nie zobowiązane do powrotu powinny mieć możliwość legalizacji swojego pobytu.</p> <p>W rozumieniu HFPC oznacza to zapewnienie możliwości uzyskania zezwolenia na pobyt (i dokumentu potwierdzającego tożsamość w postaci karty pobytu) mimo zastosowanego zakazu opuszczania kraju, zwłaszcza gdy jest on połączony z zatrzymaniem paszportu cudzoziemca lub względnie umożliwienie legalizacji po uchyleniu środka, mimo nielegalnego pobytu cudzoziemca na terytorium RP.</p>	Helsińska Fundacja Praw Człowieka	Uwaga uwzględniona Art. 384 zostanie wykreślony, a w opisanych przypadkach cudzoziemcowi będzie udzielana zgoda na pobyt tolerowany.
286.	Art. 385 ust. 3	Zdaniem HFPC brzmienie art. 385 ust. 3 projektu pozwala na zbyt szeroką interpretację w odniesieniu do tego, jakie przedmioty cudzoziemiec jest obowiązany przekazać do depozytu poprzez sformułowanie: „których wymiary lub ilość naruszają porządek pobytu w areszcie”.	Helsińska Fundacja Praw Człowieka	Uwaga uwzględniona.

287.	Art. 387	Stoimy na stanowisku, że w art. 387 należałoby uregulować kwestię mechanizmów służących identyfikacji ofiar tortur, celem niedopuszczenia do zastosowania wobec nich środków detencyjnych niesłusznie już orzeczonych (por. komentarz w pkt 7.3.) oraz dla umożliwienia – w oparciu o tak stwierdzone fakty – natychmiastowego skierowania przez właściwy organ Straży Granicznej wniosku do sądu o zwolnienie takiej osoby z ośrodka strzeżonego albo też samodzielnego wydania przez właściwy organ tego rodzaju postanowienia	Stowarzyszenie Interwencji Prawnej	Uwaga uwzględniona – zmiana redakcji art. 375 Regulacja ta zostanie rozszerzona o cudzoziemców, których stan psychofizyczny stwarza domniemanie, że byli poddani przemocy
288.	Art. 388 ust. 3 i 4 Art. 390 ust. 2	Powinien zostać przeredagowany wykluczając możliwość umieszczenia małoletniego w ośrodku. Jeżeli osoba podlegająca zamieszkaniu jest jedynym opiekunem małoletniego winna zostać pozostawiona na wolności pod rygorami określonymi w art. 373 ust. 2. Art. 390 ust. 2 winien zostać skreślony.	Interkulturalni PL	Uwaga częściowo uwzględniona. Projektowane przepisy prawa przewidują, szereg korzystniejszych w stosunku do obecnie obowiązujących przepisów rozwiązań dla małoletnich cudzoziemców. Małoletnich cudzoziemców bez opieki do 15 roku życia nie będzie się umieszczać w strzeżonych ośrodkach . Sąd podejmując decyzję o umieszczeniu małoletniego cudzoziemca przebywającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez opieki w strzeżonym ośrodku, będzie brał pod uwagę okoliczności zatrzymania, stopień rozwoju małoletniego cudzoziemca oraz jego właściwości i warunki osobiste przemawiające za umieszczeniem w tym ośrodku

				<p>Podwyższenie granicy wieku umieszczenia w strzeżonym ośrodku małoletniego cudzoziemca przebywającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez opieki wynika z analizy przesłanek zasadności stosowanie tego środka wobec małoletniego cudzoziemca, który nie ukończył 15 roku życia. Wprowadzona w projektowanym przepisie zmiana uwzględnia cechy osobowości małoletniego, jego stopień rozwoju fizycznego i psychicznego oraz konieczność zapewnienia małoletniemu cudzoziemcowi przebywającemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez opieki odpowiednich warunków bezpieczeństwa.</p>
289.	Art. 389	<p>W naszej ocenie, w art. 389, przed wymienieniem w punktach jego szczegółowych praw, powinna się znaleźć regulacja, zgodnie z którą cudzoziemcowi umieszczonemu w ośrodku strzeżonym należy zapewnić warunki gwarantujące mu maksymalną ochronę jego wolności i praw, w możliwie najwyższym stopniu zbliżone do wolnościowych, w szczególności zaś te, o których mowa w punktach od 1 do 18, z tym jednakże zastrzeżeniem, że w odniesieniu do pkt 18 postulujemy rozszerzenie kręgu osób, które za zgodą odpowiedniego organu Straży Granicznej mogłyby odbywać widzenie z osadzonym, na wszystkie osoby przez niego wskazane, nie zaś wyłącznie osoby mu bliskie.</p>	Stowarzyszenie Interwencji Prawnej	<p>Uwaga nieuwzględniona W projektowanym przepisie brak definicji „osoby bliskiej” w związku z czym to cudzoziemiec decyduje kto jest dla niego osobą bliska.</p>

290.	Art. 389 ust. 1 pkt 5	<p>Zdaniem Federacji cudzoziemca nierespektującego polskiego prawa należy co do zasady wydalać z Polski. Wprowadzanie nowych zapisów powinno prowadzić do uszczelniania systemu tak, aby każdy wjeżdżający do Polski miał wykupione w NFZ albo u jakiegoś ubezpieczyciela uznanego w Polsce ubezpieczenie zdrowotne, aby jego pobyt nie wiązał się z kosztami ponoszonymi przez polski system ochrony zdrowia zarówno w stanach nagłych jak i prostych zachorowaniach. Brak możliwości leczenia w Polsce prowadzi do podejmowania prób wyłudzenia świadczeń poprzez fałszowane dokumenty, podstawione osoby posiadające dokumenty itp.</p> <p>Dla osób o wysokich kwalifikacjach zawodowych (np. naukowców) dopuszczalne winny być ułatwienia, aby te osoby łatwiej mogły osiedlać się i pracować dla dobra naszego kraju.</p> <p>W dniu 1 lipca 2011 r. weszła w życie Ustawa o działalności leczniczej z dnia 15 kwietnia 2011 r. i zgodnie z art. 220 w/w Ustawy straciła moc Ustawa o zakładach opieki zdrowotnej w związku z tym nie istnieje pojęcie zakładu opieki zdrowotnej, a w to miejsce stosuje się pojęcie podmiot leczniczy. W związku z tym należy dostosować zapisy projektu do terminologii obowiązującej w związku z wejściem w życie ustawy o działalności leczniczej (art. 389 ust. 1 pkt 5 projektu oraz zapisy uzasadnienia)</p>	Porozumienie Zielonogórskie	Uwaga nieuwzględniona W porządku prawnym istnieje obowiązek posiadania ubezpieczenia (wyłączenia dotyczą tylko określonych kategorii cudzoziemców).
291.	Art. 390	W mojej ocenie, zapisy zawarte w art. 390 projektu ustawy nie gwarantują realizacji prawa dzieci do nauki określonego w art. 28 ust. 1 w zw. z art. 2 Konwencji o Prawach Dziecka oraz art. 70 ust. 1 Konstytucji RP. Z przepisów nie wynika, żeby dzieci miały prawo uczęszczania w cyklicznych zajęciach szkolnych i realizowały program nauczania. Tymczasem art. 28 ust. 1 lit e wspomnianej Konwencji nakłada na Państwa – Strony obowiązek regularnego uczęszczania dzieci do szkół.	Rzecznik Praw Dziecka	Uwaga nieuwzględniona Użycie w projektowanym przepisie wyrazu „może” dotyczy małoletniego cudzoziemca a nie organu który jest obowiązany zorganizować przedmiotowe zajęcia. Obowiązek szkolny wynika z ustawy o systemie oświaty.
292.	Art. 390 ust. 2	<p>Uregulowanie art. 390 ust. 2, przewidujące, iż dzieci cudzoziemcy umieszczone w ośrodku strzeżonym mogą uczestniczyć w zajęciach dydaktyczno-wychowawczych, pozostawia kierownikowi takiego ośrodka, jak również rodzicom (opiekunom) dziecka oraz jemu samemu zbyt duży, w naszym przekonaniu, zakres luzu decyzyjnego w zakresie realizacji obowiązku szkolnego.</p> <p>Stoimy na stanowisku, że przepis ten powinien zawierać jednoznaczne stwierdzenie, iż w strzeżonych ośrodkach zapewnia się realizację obowiązku szkolnego przez umieszczone w nich dzieci. Należy równocześnie pokreślić, że w przypadku postulowanej rezygnacji z zamiaru podtrzymania dopuszczalności stosowania izolacyjnych środków zapobiegawczych wobec małoletnich uregulowanie to stałoby się bezprzedmiotowe i winno być usunięte z nowej ustawy o cudzoziemcach.</p>	Stowarzyszenie Interwencji Prawnej	Uwaga nieuwzględniona. Użycie w projektowanym przepisie wyrazu „może” dotyczy małoletniego cudzoziemca a nie organu który jest obowiązany zorganizować przedmiotowe zajęcia. Obowiązek szkolny wynika z ustawy o systemie oświaty.

293.	Art. 390	Amnesty International postuluje również wprowadzenie zmian do art. 390 ust. 2 projektu ustawy. Zastrzeżenie wzbudza przede wszystkim sposób w jaki małoletni będą realizować obowiązek szkolny. Zgodnie z art. 70 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej każdy, do 18 roku życia, ma obowiązek nauki. Dotyczy to również cudzoziemców przebywających w Polsce bez względu na ich status prawny. Prawo to będzie mogło być w pełni realizowane jedynie, jeżeli małoletni cudzoziemcy nie będą umieszczani w strzeżonych ośrodkach. Wątpliwości wzbudza użyte w art. 390 ust. 2 projektu ustawy słowo "może", które w praktyce może powodować, że część dzieci, jeżeli będą przebywać w detencji, nie będzie miała dostępu do edukacji i nie będzie realizować obowiązku szkolnego. Jednocześnie prawo do nauki nie może sprowadzać się do zapewnienia dzieciom umieszczonym w strzeżonym ośrodku wyłącznie "zajęć dydaktyczno-wychowawczych". Taki kształt art. 390 ust. 2 projektu ustawy w ocenie Amnesty International narusza szereg instrumentów prawa międzynarodowe, których Polska jest stroną oraz art. 70 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.	Amnesty International	Uwaga nieuwzględniona. Użycie w projektowanym przepisie wyrazu „może” dotyczy małoletniego cudzoziemca a nie organu który jest obowiązany zorganizować przedmiotowe zajęcia. Obowiązek szkolny wynika z ustawy o systemie oświaty
294.	art. 390 ust. 3 pkt 1	Ponadto względem cudzoziemców umieszczonych w ośrodku strzeżonym dla cudzoziemców, podobnie jak w stosunku do cudzoziemców umieszczonych w areszcie dla cudzoziemców, należy wprowadzić prawo do minimum dwugodzinnego spaceru na wolnym powietrzu (art. 390 ust. 3 pkt 1).	Helsińska Fundacja Praw Człowieka	Uwaga uwzględniona Zmiana art. 390 ust. 1 pkt 2
295.	Art. 392 pkt 5	Stoimy na stanowisku, że wobec częstych sporów w ośrodkach strzeżonych powstałych na tle sprzątanania wspólnych toalet, należałoby doprecyzować i uściślić rozumienie terminu „czystość pomieszczeń” (art. 392 pkt 5), poprzez wskazanie, jakie pomieszczenia winny być utrzymywane w czystości przez samych cudzoziemców umieszczonych w ośrodku detencyjnym, a w których pomieszczeniach tego rodzaju czynności powinny wykonywać podmioty zewnętrzne czy też sami osadzeni, uzyskując jednakże za ich wykonywanie odpowiednie wynagrodzenie. Uważamy, że zmuszanie cudzoziemców do dbania o czystość publicznie dostępnych toalet może być dla nich upokarzające, szczególnie biorąc pod uwagę różnice kulturowe osób, które w ośrodkach tych przebywają.	Stowarzyszenie Interwencji Prawnej	Użyte w projektowanym przepisie wyrażenie „dbać o czystość pomieszczeń” nie należy interpretować jako sprzątananie przez cudzoziemców tych pomieszczeń a wyłącznie jako „utrzymanie w czystości”. Przepis stanowi, iż cudzoziemiec powinien np. pozostawić czystą toaletę po uprzednim skorzystaniu.
296.	Art. 392 pkt 5	W opinii HFPC należy zobowiązać cudzoziemców do utrzymania czystości pomieszczeń, w których śpią, natomiast nie należy na nich nakładać obowiązku zapewnienia czystości pomieszczeń wspólnych (w szczególności korytarzy, łazienek i toalet). HFPC uważa, że doprecyzowania wymaga sformułowanie zawarte w art. 392 pkt 5, dotyczące zobowiązania cudzoziemca do dbania o higienę osobistą i czystość pomieszczeń. Dbanie o czystość pomieszczeń można rozumieć jako „zachowywanie czystości”, a nie sprzątananie. Niejednoznaczny jest także wyraz „pomieszczenia”.	Helsińska Fundacja Praw Człowieka	Użyte w projektowanym przepisie wyrażenie „dbać o czystość pomieszczeń” nie należy interpretować jako sprzątananie przez cudzoziemców tych pomieszczeń a wyłącznie jako „utrzymanie w czystości”. Przepis stanowi, iż cudzoziemiec powinien np.

				pozostawić czystą toaletę po uprzednim skorzystaniu. Co wchodzi w skład pomieszczeń wynika z przepisów wydanych na podstawie art. 400ust. 1.
297.	Art. 394	dot. kar dyscyplinarnych – czy np. zasadne jest ograniczenie widzeń z bliskimi czy zakup papierosów na okres do 14 dni? Decyzję wydaje komendant a później w art.396 jest mowa o sędzi penitencjarnym i stosowaniu kkw.	Instytut na rzecz Państwa Prawa	Wykreślenie z kar dyscyplinarnych kary „ograniczenia widzeń z osobami bliskimi lub ograniczenia czasowego tych widzeń.” Zmianie uległ również termin wymierzonej kary dyscyplinarnej do 7 dni. Karę dyscyplinarną wymierza komendant oddziału Straży Granicznej lub komendant placówki Straży Granicznej natomiast sędzia penitencjarny może wstrzymać lub uchylić karę dyscyplinarną.
298.	Art. 397	W art. 397 proponujemy treść: 1. wobec cudzoziemca osadzonego w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców, który: - odmawia przyjmowania posiłków lub przyjmowania płynów, - odmawia stosowania się do zaleceń lekarskich, - notorycznie nie stosuje się do regulaminu ośrodka, na wniosek właściwego Komendanta placówki Straży Granicznej, któremu podlega strzeżony ośrodek lub areszt dla cudzoziemców, w którym cudzoziemiec przebywa, sąd rejonowy właściwy ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca, wydaje, w ciągu 24 godzin od złożenia wniosku, postanowienie o natychmiastowej deportacji cudzoziemca 2. postanowienie to przekazuje się cudzoziemcowi bezpośrednio po jego wydaniu 3. od w/w postanowienia cudzoziemiec ma prawo odwołać się do sądu okręgowego w okresie 24 godzin od czasu przekazania mu tego postanowienia 4. sąd okręgowy, w ciągu 24 godzin, wydaje prawomocne postanowienie o uchyleniu lub podtrzymaniu postanowienia 5. po uprawomocnieniu się postanowienia cudzoziemca deportuje się w ciągu 24 godzin do	Porozumienie Zielonogórskie	Uwaga nieuwzględniona Projektowane uregulowania należy uznać za zasadne i wyczerpujące.

		<p>kraju, którego jest obywatelem lub do kraju z którego przybył, w przypadku cudzoziemców o nieustalonym obywatelstwie, o czym informuje się najbliższy konsulat lub ambasadę państwa którego obywatelem jest cudzoziemiec lub w przypadku cudzoziemców nie mających ustalonego obywatelstwa Urząd do Spraw Cudzoziemców.</p> <p>6. wzór:</p> <ul style="list-style-type: none"> - informacji o odmowie przyjmowania posiłków lub płynów - informacji o niestosowaniu się do zaleceń lekarskich - informacji o niestosowaniu się do regulaminu ośrodka - wniosku do sądu zawierającego niezbędne informacje konieczne do podjęcia decyzji przez sąd opracuje w drodze rozporządzenia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w terminie umożliwiającym wejście w życie tego rozporządzenia wraz z wejściem w życie niniejszej ustawy. 		
299.	Art. 399	Nadzór nad legalnością i prawidłowością pobytu sprawuje sędzia penitencjarny, a co z nadzorem sądu rejonowego właściwego dla siedziby ośrodka, który dotychczas nadzorował go.	Instytut na rzecz Państwa Prawa	Kwestie te reguluje art. 376
300.	Art. 400	<p>W sposób krytyczny należy odnieść się do braku – na poziomie ustawowym – regulacji, dotyczących powierzchni mieszkalnej oraz wyposażenia pomieszczeń, w których umieszczani mieliby być cudzoziemcy.</p> <p>Należy podkreślić, że w przypadku ewentualnego podtrzymania przez projektodawcę stanowiska o dopuszczalności stosowania środków detencyjnych wobec małoletnich dzieci cudzoziemców, krytycznie należy odnieść się do uregulowania o umieszczaniu ich w warunkach, uniemożliwiających kontakt z osobami dorosłymi. Byłoby to bowiem nie tylko trudne z technicznoorganizacyjnego punktu widzenia, ale – co o wiele istotniejsze – mogłoby prowadzić do alienacji takich osób i w sposób negatywny wpływać na ich stan psychofizyczny – z danych Straży Granicznej wynika bowiem, że liczba takich osób jest znikoma, zatem przebywałyby one w pełnej izolacji.</p>	Stowarzyszenie Interwencji Prawnej	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Przedmiotowe zagadnienia są uregulowane w akcie wykonawczym.</p> <p>Zgodnie z art. 388 ust. 4 małoletniego przebywającego w strzeżonym ośrodku bez opieki umieszcza się w odrębnej części ośrodka w sposób uniemożliwiający kontakt z osobami dorosłymi umieszczonymi w ośrodku.</p> <p>Przyjęte rozwiązanie wynika z zachowania zasad bezpieczeństwa.</p> <p>Do decyzji RCL</p>
301.	Dział X Rejestry, ewidencje i wykaz cudzoziemców w	<p>Informowanie o umieszczeniu w wykazie</p> <p>Projekt ustawy nie określa wprost, czy cudzoziemiec będzie każdorazowo informowany o umieszczeniu jego danych w wykazie cudzoziemców, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest niepożądany lub o przedłużeniu tego wpisu oraz o uprawnieniach, które przysługują mu w związku z umieszczeniem jego danych we wspomnianym wykazie. Naszym zdaniem informowanie o tym z urzędu (a nie jedynie na</p>	Fundacja PANOPTYKON	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Cudzoziemcy otrzymują decyzje o zobowiązaniu do powrotu w których jest orzeczonego zakaz wjazdu w innych przypadkach wpisy</p>

		wniosek) stanowi warunek korzystania przez cudzoziemca z innych przysługujących mu praw (np. do sprostowania i usunięcia danych), dlatego postulujemy nałożenie stosownego obowiązku na organy władzy publicznej.		wynikają z orzeczeń sądowych
302.	Art. 404	Okres przechowywania Odciski linii papilarnych mają być pobierane i przechowywane w związku z ubieganiem się o: zezwolenie na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego (art. 47 ust. 2), zezwolenie na pobyt stały (art. 196 ust. 4), zezwolenie na pobyt czasowy (art. 105 ust. 4), zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego UE (art. 212 ust. 5). Dane te mają być przechowywane w określonych rejestrach do czasu wpisania do nich informacji o potwierdzeniu odbioru zezwolenia na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego lub wydania karty pobytu (art. 404 ust. 1), a w przypadku wydania decyzji odmownej – do czasu wpisania informacji o jej wydaniu do rejestrów, gdy decyzje te stały się prawomocne (art. 404 ust. 2). Uważamy, że ustawodawca powinien określić termin na wpisanie do rejestrów informacji o odbiorze zezwolenia, wydaniu karty czy uprawomocnieniu się ww. decyzji. Brak takiego wymogu może stwarzać ryzyko, że odciski linii papilarnych będą przechowywane w rejestrach dłużej, niż jest to niezbędne.	Fundacja PANOPTYKON	Uwaga nieuwzględniona Tak też zbudowane są przepisy odnoszące się do obywateli polskich – dokument podróży. Działania te wykonuje się niezwłocznie
303.	Art. 405 ust. 3	Udostępnianie za pomocą urządzeń teleinformatycznych Art. 405 ust. 3 reguluje procedurę udostępniania odcisków linii papilarnych za pomocą urządzeń teleinformatycznych. Pozytywnie oceniamy uzależnienie udostępnienia tych danych od posiadania odpowiedniego zabezpieczenia technicznego i organizacyjnego. W naszej opinii warunki te powinny zostać jednak uzupełnione o wprowadzenie wyraźnego wymogu, że każde udostępnienie danych pozostawia adnotację (śląd) o tym fakcie w systemie informatycznym. Adnotacja taka powinna zawierać: a) informację o podmiocie i osobie go reprezentującej, której udostępniono odciski linii papilarnych, b) datę udostępnienia, c) podstawę prawną udostępnienia, d) uzasadnienie. Zachowywanie tych informacji w systemie jest niezbędne do prowadzenia kontroli legalności działania podmiotów korzystających z dostępu do danych.	Fundacja PANOPTYKON	Uwaga nieuwzględniona Realizacja tego postulatu znajduje odzwierciedlenie w zabezpieczeniach technicznych funkcjonowania rejestru odcisków.
304.	Art. 408	Podstawy do umieszczenia w wykazie Projekt ustawy przewiduje tryb oraz katalog przesłanek będących podstawą do umieszczenia w wykazie cudzoziemców, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest niepożądany (art. 408), a także późniejszego przedłużania tego wpisu. Nasze zastrzeżenia budzi umieszczenie w tym katalogu przesłanek „zagrożenia dla obronności lub bezpieczeństwa państwa, „ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego” oraz „interesu Rzeczypospolitej Polskiej” (pkt 4). Wskazane kategorie są bardzo szerokie i nieprecyzyjne, przez co stwarzają ryzyko uzna-	Fundacja PANOPTYKON	Uwaga nieuwzględniona Żaden z przepisów Konstytucji nie daje cudzoziemcom bezwarunkowego prawa do pobytu w Polsce. Art. 37 Konstytucji stanowi, iż kto znajduje się pod władzą

		niowości i nieuzasadnionego ograniczenia praw i wolności. W szczególności kategoria „interesu Rzeczypospolitej Polskiej” nie powinna stanowić naszym zdaniem podstawy do ograniczania praw jednostki, nie znajduje ona bowiem odzwierciedlenia w przesłankach wymienionych w art. 31 ust. 3 Konstytucji RP. Co więcej, nie jest jasne, jakie podmioty oraz na podstawie jakich dokładnie kryteriów miałyby dokonywać interpretacji wskazanych przesłanek w konkretnych sytuacjach. Uważamy, że projekt ustawy wymaga w tym zakresie doprecyzowania.		Rzeczypospolitej Polskiej, korzysta z wolności i praw zapewnionych w Konstytucji. Wyjątki od tej zasady, odnoszące się do cudzoziemców, określa ustawa. Konstytucja przewiduje zatem sytuacje, w których ustawy szczególne mogą wprowadzać ograniczenia dla cudzoziemców przebywających w Polsce.
305.	art. 408 pkt 2 lit a i lit. c	W art. 408 pkt 2 lit a powinno się określić odpowiedzialność za umyślne przestępstwo skarbowe, podobnie jak określono podstawę odpowiedzialności za przestępstwo. Tylko bowiem intencja działania na szkodę skarbu państwa winna stanowić podstawę do umieszczenia danych cudzoziemca w rejestrze osób niepożądanych. W lit. c również winno się określić odpowiedzialność za przestępstwo umyśle. Kara jednego roku pozbawienia wolności może być bowiem wymierzona za wiele przestępstw nieumyślnych, które nie powinny skutkować aż tak surową sankcją jak wpisanie do rejestru osób niepożądanych. Do takich przestępstw może należeć np. nieumyślne naruszenie reguł ruchu drogowego i spowodowanie wypadku, którego skutkiem są ciężkie obrażenia ciała. Tego rodzaju przestępstwo, za które grozi wysoka odpowiedzialność karna ze względu na skutek, zazwyczaj w sferze czynników dotyczących sprawcy nie rokuje negatywnie w stosunku do jego osoby i nie tworzy sytuacji, w której można by uznać, iż jest to osoba niepożądana.	Interkulturalni PL	Uwaga nieuwzględniona Przepis jest zgodny z założeniami do projektu ustawy o cudzoziemcach oraz obecnie funkcjonuje w tym samym kształcie i nie budzi problemów w jego stosowaniu,.
306.	Art. 409	Postulujemy przywrócenie zapisów zaproponowanych pierwotnie w założeniach do ustawy i dodanie w art. 409 cudzoziemców, którym udzielono pomocy w dobrowolnym powrocie jako osób, których nie umieszcza się w wykazie lub modyfikację art. 306 i cofanie zakazu wjazdu, gdy cudzoziemcowi została przyznana pomoc w dobrowolnym powrocie bez konieczności występowania ze stosownym wnioskiem do Straży Granicznej, która zresztą współdziała z podmiotem udzielającym pomocy w dobrowolnym powrocie.	Międzynarodowa Organizacja do Spraw Migracji	Przyjęte w projektowanej ustawie rozwiązanie należy uznać za zasadne. Zgodnie z art. 306 ust. 1 organ, który wydał decyzję o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, na wniosek cudzoziemca, w drodze decyzji, może cofnąć zakaz (...) jeżeli cudzoziemiec wykaże, że została mu przyznana pomoc w dobrowolnym powrocie.

307.	Art. 411 ust. 1	Zdaniem HFPC przedłużenie wpisu do wykazu na kolejne okresy w stosunku do cudzoziemca, którego wjazd lub pobyt cudzoziemca może stanowić zagrożenie dla obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego lub naruszyć interes RP, o którym mowa w art. 411 ust. 1 pkt 8 powinno się odbywać w drodze zaskarżalnego postanowienia doręczanego cudzoziemcowi. W przeciwnym razie nie ma on możliwości kwestionować przedłużania wpisu skutkującego odmową wjazdu na terytorium RP i/lub innych państw Schengen.	Helsińska Fundacja Praw Człowieka	To prawo jest realizowane przez art. 417 ust, 1 pkt 3
308.	Art. 412 ust. 1	Umieszczenie w wykazie cudzoziemców, których pobyt na terytorium RP jest niepożądany Art. 412 ust. 1 projektu ustawy wskazuje, jakie dane o cudzoziemcu mają być umieszczane w wykazie osób, których pobyt na terytorium RP jest niepożądany, natomiast ust. 2 stanowi, że w wykazie mogą być umieszczane również inne kategorie danych, w tym odciski linii papilarnych. Nie jest dla nas jasne, czym uzasadniona jest taka dowolność. Uważamy, że projekt ustawy powinien w sposób precyzyjny określać, jakie kategorie danych i w jakich sytuacjach powinny być gromadzone w wykazie ze względu na konieczność realizacji określonych prawem celów.	Fundacja PANOPTYKON	Uwaga nieuwzględniona Proponowane rozwiązanie jest niezbędne z uwagi na konieczność zapewnienia zgodności polskich przepisów prawa z art. 20 ust. 2 lit f rozporządzeniem (WE) NR 1987/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 grudnia 2006 r. w sprawie utworzenia, funkcjonowania i użytkowania Systemu Informacyjnego Schengen drugiej generacji (SIS II)
309.	Art. 417	Termin na rozpatrzenie wniosku Do rozpatrywania wniosków o udostępnienie i sprostowanie informacji zawartych w wykazie mają znaleźć zastosowanie przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego dotyczące wydawania zaświadczeń, przy czym termin na rozpatrzenie tych wniosków ma być wydłużony z 7 do 30 dni. Nie widzimy podstaw do tak znaczącego wydłużenia terminu. W związku z tym proponujemy pozostanie przy terminie 7 dni.	Fundacja PANOPTYKON	Uwaga nieuwzględniona Przeprowadzenie postępowania wyjaśniającego wymaga wydłużenia terminu
310.	Art. 417	Forma składania wniosku Zgodnie z projektem ustawy, wniosek, o którym mowa w art. 417, ma być składany na urzędowym formularzu. Nie widzimy uzasadnienia dla wprowadzenia takiego wymogu. W naszej opinii rozpatrzeniu powinien podlegać również wniosek niezłożony na urzędowym formularzu, pod warunkiem, że zawiera wszystkie niezbędne informacje wskazane w art. 419 ust. 1 projektu ustawy.	Fundacja PANOPTYKON	Uwaga nieuwzględniona Przepis ma na celu ułatwienie dla cudzoziemców. Nie wymaga się od cudzoziemca śledzenia przepisów ustawy tylko użycie gotowego formularza
311.	Art. 417 – art. 421	Za niedostateczne, a zarazem za obiektywnie nieefektywne, należy uznać dotychczasowe, a zarazem podtrzymywane w przedłożonym projekcie (<i>art. 417 - 421 projektu</i>), proceduralne możliwości obrony praw cudzoziemca wpisanego do ww. wykazu i SIS I ze względu na „w praktyce nieweryfikowalne”, także w ewentualnym postępowaniu przed sądami	Sąd Najwyższy	Uwaga nieuwzględniona Należy podkreślić, iż zgodnie z projektowaną ustawą Szef Urzędu przed dokonaniem

		<p>administracyjnymi, przekonanie funkcjonariusza publicznego władnego wnioskować o wpis i dokonywać wpisu do obu ww. wykazów, że z wjazdem lub pobytem danego cudzoziemca nie tylko na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej, ale i pozostałych państw układu Schengen, można wiązać „zagrożenie dla obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego lub naruszenie interesów Rzeczypospolitej Polskiej”.</p> <p>W dalszych pracach nad danym projektem należy rozważyć, czy rzeczywiście właściwe jest jedynie odesłanie do działu VII k.p.a. (<i>wydawanie zaświadczeń i postanowień o odmowie wydanie zaświadczenia o treści żądanej</i>) w postępowaniu mogącym służyć weryfikacji wpisu danych cudzoziemca do obu ww. wykazów, zwłaszcza ze względu na poważne ograniczenia wglądu do akt sprawy, znacznie wykraczające poza ramy art. 74 k.p.a., a także (co dotyczy nie tylko spraw wpisowych), możliwość odstąpienia, w całości lub w części, od uzasadnienia decyzji/postanowienia z powołaniem się na art. 7 ust. 1 projektu.</p> <p>Ów brak możliwości podjęcia efektywnej ochrony praw cudzoziemca po dokonaniu wpisu jego danych do obu ww. wykazów jest spotęgowany przez dotychczasowy brak wyjaśnienia w orzecznictwie sądów administracyjnych, władnych także kontrolować działania i ewentualną bezczynność Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych, na praktycznie znaczenie dla funkcjonowania tego organu Państwa takich przepisów, jak: art. 8 ust. 1 i ust. 3 ustawy z dnia 24 sierpnia 1997 r. o udziale Rzeczypospolitej Polskiej w Systemie Informacyjnym Schengen oraz Wizowym Systemie Informacyjnym (Dz. U. Nr 165, poz. 1170 ze zm.) oraz art. 114 ust. 1 ww. Konwencji wykonawczej do układu Schengen.</p> <p>Z tych przyczyn w dalszych pracach nad przedłożonym projektem, kierując się w szczególności treścią art. 2, art. 31 ust. 3, art. 32 ust. 1, art. 52 ust. 1-3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, interpretowanych między innymi w kontekście jej art. 37 ust. 1 i ust. 2, należy ponownie ocenić, czy istnieją dostateczne przesłanki dla utrzymania w projektowanej ustawie, dotychczasowej regulacji prawnej w zakresie proceduralnych gwarancji ochrony praw podmiotowych cudzoziemców w kontekście legalizacji lub delegalizacji ich pobytu w Polsce, a także w procesie samego przemieszczania się przez właściwie zdefiniowane granice Rzeczypospolitej Polskiej.</p>		<p>wpisu na wnioski organu weryfikuje jego zasadność. Może odmówić dokonania wpisu jeżeli uzna go za niezasadny. Wówczas organ wnioskujący może wystąpić do ministra właściwego do spraw wewnętrznych aby nakazał on wpisanie danych cudzoziemca do wykazu. Ponadto zasadność wpisana danych do wykazu jest również weryfikowana w postępowaniu w sprawie zaświadczenia o figurowaniu danych w wykazie (art. 417-419), również przez sąd administracyjny.</p> <p>Proponowane rozwiązanie obowiązuje w obecnym stanie prawnym i nigdy nie budziło zastrzeżeń sądów administracyjnych.</p>
312.	Art. 419 ust. 1	<p>Uzasadnienie wniosku o udzielenie informacji</p> <p>Art. 419 ust. 1 stanowi, że obligatoryjnym elementem wniosku, o którym mowa w art. 417 ust. 1, jest uzasadnienie. O ile w przypadku składania wniosku o sprostowanie bądź usunięcie danych (art. 417 ust. 1 pkt 2 i 3) takie rozwiązanie nie budzi zastrzeżeń, o tyle w przypadku udostępnienia informacji o umieszczeniu danych w wykazie (art. 417 ust. 1 pkt 1) trudno uznać je za zasadne. Uprawnienie do udostępnienia informacji wynika bezpośrednio z ustawy, a zatem nie powinno wymagać uzasadnienia.</p>	Fundacja PANOPTYKON	<p>Uwaga uwzględniona</p> <p>Zmiana redakcji 419 ust. 1 pkt 6</p>
313.	Art. 423	<p>Udostępnianie danych</p> <p>Art. 423 ust. 1 pkt 1 i 2 projektu ustawy wymienia podmioty, którym mają być udostępniane, w zakresie niezbędnym do realizacji ich ustawowych zadań, informacje znajdujące się w Systemie Pobyt. Wśród podmiotów uprawnionych znalazły się m.in.: „organy administracji</p>	Fundacja PANOPTYKON	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Odciski linii papilarnych udostępnia się tylko podmiotom wymienionym w</p>

		publicznej” (art. 423 ust. 1 pkt 1) oraz „państwowe i samorządowe jednostki organizacyjne” (art. 423 ust. 2 pkt 1). Podmioty te mają mieć zgodnie z art. 405 dostęp do danych z rejestrów odcisków linii papilarnych. W rezultacie niemal nieograniczony dostęp do tych danych będzie przysługiwał bardzo szerokiemu kręgowi podmiotów. W naszej opinii potrzeba ochrony tych danych wymaga precyzyjnego określenia, którym podmiotom, w jakich sytuacjach i na jakich warunkach ww. dane będą udostępniane.		ust. 1 pkt 1 i 2 a więc państwowe i samorządowe jednostki organizacyjne ich nie otrzymają
314.	Art. 423	Ponadto, nawiązując do wcześniejszej korespondencji Departamentu Rynku Pracy Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej (pismo z dnia 2 grudnia 2010 r., znak: DRP-X-4031-7(56)-MS/10) z Urzędem do Spraw Cudzoziemców, proszę o rozważenie możliwości przyznania Państwowej Inspekcji Pracy dostępu do Systemu Pobyt, co wymagałoby odpowiedniego uzupełnienia <i>ustawy o cudzoziemcach</i> . W piśmie z dnia 9 grudnia 2010 r., znak: BIEC-045-5243/2010/AZ Urząd do Spraw Cudzoziemców zadeklarował, że podłączenie do Systemu Pobyt nowego użytkownika instytucjonalnego będzie możliwe w 2012 r. po wdrożeniu nowego systemu informatycznego. Warto zaznaczyć, że umożliwienie Państwowej Inspekcji Pracy korzystania z danych zgromadzonych w powyższym systemie znacznie usprawniłoby kontrole legalności zatrudnienia i wykonywania pracy przez cudzoziemców. Kwestia ta jest szczególnie istotna zwłaszcza ze względu na wejście w życie z dniem 21 lipca 2012 r. <i>ustawy z 15 czerwca 2012 r. o skutkach powierzania wykonywania pracy cudzoziemcom przebywającym wbrew przepisom na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. z 2012 r., poz. 769)</i> . Poza tym z systemu tego od wielu lat korzysta Straż Graniczna, która jest drugą obok PIP instytucją kontrolującą legalność zatrudnienia cudzoziemców w Polsce.	Państwowa Inspekcja Pracy	Uwaga uwzględniona
315.	Art. 439 ust. 6	Sugerujemy wykluczenie osób, które skorzystały z pomocy w dobrowolnym powrocie w art 439 ust. 6 z kategorii osób podlegających karze grzywny.	Międzynarodowa Organizacja do Spraw Migracji	Uwaga nieuwzględniona Jeżeli skorzystanie z dobrowolnego powrotu powodowałoby przekroczenie terminu opuszczenia terytorium RP należy wystąpić o przedłużenie terminu
316.	Art. 447 pkt 2	Art. 447 pkt 2 projektu ustawy przewiduje wprowadzenie zmiany do art. 94a ust. 2 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.). Wedle tej zmiany osoby, którym udzielono zgody na pobyt tolerowany zostaną pozbawione możliwości korzystania z nauki w publicznych szkołach policealnych, publicznych szkołach artystycznych, publicznych zakładach kształcenia nauczycieli i publicznych placówkach na warunkach dotyczących obywateli polskich. Tymczasem z takiej możliwości będzie mógł w dalszym ciągu korzystać szereg kategorii cudzoziemców, w tym także osoby, którym udzielono ochrony humanitarnej. Zdaniem HFPC osoby, którym udzielono zgody na pobyt tolerowany nie powinny być	Helsińska Fundacja Praw Człowieka	Uwaga uwzględniona Zostanie zmieniona koncepcja pobytu tolerowanego. Uprawnienia cudzoziemców posiadających zgodę na pobyt tolerowany nie ulegną zmianie.

		<p>pozbawiane dotychczasowego uprawnienia do korzystania z nauki w placówkach wymienionych w powołanym przepisie ustawy o systemie oświaty. Spowodowałyby to naruszenie zasady ochrony praw słusznie nabytych, określonych w art. 2 Konstytucji RP.</p> <p>Rozwiązanie zawarte w projekcie stanowi nieuzasadnione różnicowanie sytuacji osób, którym udzielono zgody na pobyt tolerowany w stosunku do innych kategorii cudzoziemców. Dodatkowo należy stwierdzić, że proponowane rozwiązanie utrudni także osobom, którym udzielono zgody na pobyt tolerowany integrację ze społeczeństwem polskim.</p>		
317.	Art. 456	<p>UNHCR z wielką troską odnotowuje, że projekt ustawy osłabia szereg norm stosowanych obecnie w polskim prawie w związku z zatrzymywaniem osób, którymi zajmuje się UNHCR. Projekt ustawy pozostaje całkowicie niejasny odnośnie zakresu zastosowania poszczególnych przepisów do osób, których sytuacja powoduje możliwość jednoczesnego zastosowania ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, tj. osób, wobec których zastosowano areszt w celu wydalenia po wydaniu ostatecznej decyzji odmawiającej udzielania azylu oraz, w szczególności, osób, które złożyły wniosek o azyl przebywając w areszcie w celu wydalenia, zwłaszcza jeśli chodzi o okresy zatrzymania i środki alternatywne dla zatrzymania.</p> <p>Zatrzymanie należy stosować wyłącznie wyjątkowo w uzasadnionym celu. Przy braku takiego celu zatrzymanie należałoby uznać za arbitralne, nawet w przypadku nielegalnego wjazdu. Cele zatrzymania powinny być jasno określone w przepisach ustawowych i/lub wykonawczych. W przypadku zatrzymania osób ubiegających się o azyl można wskazać trzy przesłanki powodujące, że zatrzymanie może być niezbędne w danym przypadku, i które są ogólnie zgodne z prawem międzynarodowym, a mianowicie ochronę porządku publicznego, zdrowia publicznego lub bezpieczeństwa narodowego.</p> <p>W związku z tym UNHCR sugeruje dodanie w artykule 456 projektu ustawy, dotyczącym przewidywanych zmian w ustawie o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, przepisu nakładającego obowiązek ponownego rozważenia przyczyn zatrzymania w razie złożenia wniosku o azyl przez cudzoziemca przebywającego w strzeżonym ośrodku lub areszcie.</p>	UNHCR	Uwaga nieuwzględniona Ustawa nie jest zmieniana w tym zakresie a zwiera tylko zmiany uzasadnione potrzebą dostosowania jej do nowej ustawy o cudzoziemcach
318.	Art. 456	<p>art. 456 projektu przewiduje pozostawienie w konstrukcyjnie niezmienionej postaci art. 33 ustawy o ochronie, przewidującego rozpatrzenie wniosku o wstrzymanie wykonalności decyzji o zobowiązaniu do powrotu w formie decyzji administracyjnej. Rada opowiada się za zmianą formy tego rozstrzygnięcia na postanowienie, gdyż nie jest to rozstrzygnięcie o charakterze materialnoprawnym i nie kończy postępowania w instancji. Jest to jedyny przypadek w polskim prawie, gdy to zagadnienie rozstrzyga się decyzją administracyjną. Ta forma sprawia, że to wpadkowe rozstrzygnięcie jest poddane w pełni Kpa, z pełną możliwością zaskarżenia (dwuinstancyjność, skarga sądowa). Praktyka stosowania tego przepisu jest ułomna, gdyż niejednokrotnie dochodzi do multiplikacji postępowań prowadzonych wobec cudzoziemca (z pierwszego wniosku o nadanie statusu uchodźcy, z kolejnych wniosków, z wniosku o wstrzymanie wykonalności decyzji), co wywołuje pytania o relację poszczególnych procedur i</p>	Rada do Spraw Uchodźców	Uwaga uwzględniona

	rozstrzygnięć ze sobą i praktyczne trudności związane z obiegiem dokumentów.		
	Art. 24. – poza małoletnimi dziećmi towarzyszącymi wnioskodawcy i urodzonymi w Polsce są jeszcze dzieci, które „dojeżdżają”, co z nimi?		Uwaga nieuwzględniona Ustawa nie jest zmieniana w tym zakresie a zwiera tylko zmiany uzasadnione potrzebą dostosowania jej do nowej ustawy o cudzoziemcach. To nie jest przedmiotem ustawy
	Art. 32. ust. 2 – brak jest podstaw i uzasadnienia dla nie stosowania w tym przypadku art. 64 kpa.		Uwaga nieuwzględniona Ustawa nie jest zmieniana w tym zakresie a zwiera tylko zmiany uzasadnione potrzebą dostosowania jej do nowej ustawy o cudzoziemcach
	Art. 34. – w całości przepisu jest niezwykle skomplikowana i nieczytelna konstrukcja; zdania wielokrotnie złożone i szczegółowe regulacje nie pozwalają na zrozumienie intencji ustawodawcy. Przepis winien być w całości poddany starannej redakcji.		Uwaga nieuwzględniona Ustawa nie jest zmieniana w tym zakresie a zwiera tylko zmiany uzasadnione potrzebą dostosowania jej do nowej ustawy o cudzoziemcach
	Art. 37. – przepis używa sformułowania „wnioskodawca jest obowiązany”. W przepisie brak jest sankcji związanych z niezrealizowaniem przez cudzoziemca zobowiązań.		Uwaga nieuwzględniona Ustawa nie jest zmieniana w tym zakresie a zwiera tylko zmiany uzasadnione potrzebą dostosowania jej do nowej ustawy o cudzoziemcach
	Art. 38. ust. 3 – mówi o „wydaleniu”, mimo że wydalenie w ustawie nie istnieje.		Uwaga uwzględniona
	Art. 42. ust. 2. – taka redakcja przepisu będzie w praktyce prowadzić do groźnych komplikacji. Obowiązek wprowadzenia takiego rozwiązania wynika z art. 20 ust. 2 dyrektywy proceduralnej, ale jest to obowiązek odnoszący się tylko i wyłącznie do umorzeń wydanych na skutek przyjęcia domniemania, że osoba ubiegająca się o status wycofała wnioski. W praktyce chodzi tu o ucieczkę z ośrodka. W proponowanej redakcji powstaje pytanie, dlaczego to się odnosi do wszystkich decyzji o umorzeniu? Po drugie, czy Szef Urzędu ds. Cudzoziemców może uchylić decyzję o umorzeniu wydaną przez Radę (ucieczka może równie dobrze nastąpić na etapie odwoławczym)? Czy to oznacza, że każdy, wobec kogo umorzono postępowanie o nadanie		Uwaga nieuwzględniona Ustawa nie jest zmieniana w tym zakresie a zwiera tylko zmiany uzasadnione potrzebą dostosowania jej do nowej ustawy o cudzoziemcach

		<p>statusu uchodźcy w ciągu 2 lat będzie posiadał możliwość przekroczenia granicy polskiej (ponownie wjeżdżając) tylko na podstawie podjęcia postępowania.? Dlaczego to jest aż 2 lata, proponowalibyśmy 3 miesiące.</p> <p>Art. 43. ust. 1. – przy wydawaniu protokołu przesłuchania powinien obowiązywać tryb wnioskowy. Dyrektywa proceduralna (art. 14 ust. 2) mówi o obowiązku udostępnienia protokołu, a nie obligatoryjnym wydaniu jego odpisu.</p> <p>Art. 43. ust. 2. – jest to rozwiązanie być może dopuszczalne (art. 12 ust. 2 lit. c dyrektywy proceduralnej – zaniechanie przesłuchania, gdy na podstawie pełnego rozpatrzenia informacji przedstawionych przez wnioskodawcę organ uważa wniosek za bezzasadny), ale na gruncie polskiej procedury administracyjnej i dotychczasowej praktyki jest to dla zbyt duży wyjątek. Sądy administracyjne w zasadzie uchylają decyzje, jeżeli strona nie była przesłuchana.</p> <p>Art. 53. – czy przepis nie powinien odnosić się także do Rady?</p> <p>Art. 64. i 65. ust. 4 – musi dotyczyć również postępowania przed Radą.</p> <p>Art. 68. – przesadne rozszerzenie. Regulacja ta dotyczy również Rady. Wszystkich cudzoziemców będziemy badać psychiatrycznie?</p> <p>Art. 69. – może lepiej „winny być wykonywane.”</p>		<p></p> <p>Uwaga nieuwzględniona Ustawa nie jest zmieniana w tym zakresie a zwiera tylko zmiany uzasadnione potrzeba dostosowania jej do nowej ustawy o cudzoziemcach</p> <p>Uwaga nieuwzględniona Ustawa nie jest zmieniana w tym zakresie a zwiera tylko zmiany uzasadnione potrzeba dostosowania jej do nowej ustawy o cudzoziemcach</p> <p>Uwaga nieuwzględniona Ustawa nie jest zmieniana w tym zakresie a zwiera tylko zmiany uzasadnione potrzeba dostosowania jej do nowej ustawy o cudzoziemcach</p> <p>Uwaga nieuwzględniona Ustawa nie jest zmieniana w tym zakresie a zwiera tylko zmiany uzasadnione potrzeba dostosowania jej do nowej ustawy o cudzoziemcach</p> <p>Uwaga nieuwzględniona Ustawa nie jest zmieniana w tym zakresie a zwiera tylko zmiany uzasadnione potrzeba dostosowania jej do nowej ustawy o cudzoziemcach</p> <p>Uwaga nieuwzględniona Ustawa nie jest zmieniana w tym zakresie a zwiera tylko zmiany uzasadnione potrzeba dostosowania jej do nowej ustawy o cudzoziemcach</p>
--	--	--	--	---

		Art. 82c ust. 2 – o jakie „inne podmioty” może tu chodzić? Prowadzenie nauki języka polskiego jest w tym przepisie umiejscowione bezzasadnie.		Uwaga nieuwzględniona Ustawa nie jest zmieniana w tym zakresie a zwiera tylko zmiany uzasadnione potrzebą dostosowania jej do nowej ustawy o cudzoziemcach
319.	Art. 456 pkt 4	<p>Wątpliwości Rady budzi zawarta w art. 15a (w numeracji projektu art. 456 pkt 4) definicja ochrony „humanitarnej” – pojęcie „humanitarny” jest powszechnie zrozumiałe i znajduje się w powszechnym użytku.</p> <p>Przesłanki ochrony humanitarnej to „kalka” dzisiejszego art. 97 ust. 1 pkt 1 ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium RP, czyli dawny pobyt tolerowany bez odniesień do prawa do poszanowania życia rodzinnego i ochrony praw dziecka, o których mają przesądzać inne organy w odrębnym postępowaniu. Jest to wysoce niewłaściwe. Usytuowanie względem siebie ochrony uzupełniającej i ochrony humanitarnej nie jest uzasadnione, tak jak niewłaściwa jest dziś relacja ochrony uzupełniającej i zgody na pobyt tolerowany. Obie instytucje, mając to samo podłoże (Konwencję o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności) będą miały bardzo zbliżone przesłanki, które będą nachodzić na siebie zakresami stosowania (por. obecny art. 15 i projektowany 15a ustawy o ochronie). Dotyczy to przesłanki zagrożenia karą śmierci lub egzekucją (ochrona uzupełniająca) i prawa do życia (ochrona humanitarna), a także zakazu tortur, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania (w obu przypadkach przywoływanych wprost). Nie ma żadnego uzasadnienia, aby organ rozpatrujący wniosek o nadanie statusu uchodźcy dwukrotnie i kolejno rozpatrywał te przesłanki.</p> <p>Na krytykę zasługuje odniesienie się w przesłankach ochrony humanitarnej do prawa do rzetelnego procesu sądowego (tak jak w dzisiejszym pobycie tolerowanym). Problemem jest rozpiętość tego pojęcia skutkująca rozszerzeniem potencjalnej ochrony cudzoziemca na przypadki całkowicie nieadekwatne do ochrony międzynarodowej, tj. takie, w których naruszenie prawa nie powinno skutkować legalizacją pobytu w innym państwie. Rzetelny proces sądowy to pojęcie, które odnosi się zarówno do procesów karnych, cywilnych, jak i procedur są dowo-administracyjnych. Najczęstszym przypadkiem naruszenia tego prawa, stwierdzanym przez ETPC jest stan przewlekłości zaistniały w procesie. Zatem literalnie odczytując ten przepis, można pytać, czy przewlekłość zaistniała w procesie cywilnym, dotyczącym sprawy konsumenckiej, uprawnia cudzoziemca do udzielenia mu ochrony humanitarnej? Odniesienie się do tego prawa, jeśli w ogóle ma być poczynione, powinno mieć znacznie węższy zakres. Śledząc orzecznictwo strasburskie odnoszące się do art. 6 ust. 1 (prawo do rzetelnego procesu sądowego), dostrzega się znacznie węższe ujęcie. Np. w sprawie Soering przeciwko Wielkiej Brytanii, ETPC uznał, że wyjątkowo są możliwe sytuacje, w których osoba wydawana w drodze ekstradycji narażona jest na ryzyko jaskrawej odmowy rzetelnego procesu sądowego w państwie, do którego ma być wydana. Koncepcja tej treści jest określana w literaturze jako <i>déni de justice</i> – odmowa sprawiedliwości (ew. <i>flagrant déni de justice</i> – rażąca</p>	Rada do Spraw Uchodźców	Uwaga uwzględniona Projekt ustawy o cudzoziemcach będzie przewidywał również udzielanie z urzędu zgody na pobyt ze względów humanitarnych w opisanych przypadkach. Zgoda na pobyt ze względów humanitarnych będzie udzielany z urzędu w sytuacji kiedy zobowiązanie cudzoziemca do powrotu naruszałoby prawo do życia rodzinnego w rozumieniu przepisów Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r. (Dz. U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284, z późn. zm.iii)), lub naruszałoby prawa dziecka, określone w Konwencji o prawach dziecka, przyjętej przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991 r. Nr 120, poz. 526 oraz z 2000 r. Nr 2, poz. 11), w stopniu istotnie zagrażającym jego rozwojowi

		<p>odmowa sprawiedliwości). Wszystkie sprawy, w których takie stanowisko ETPC doszło do głosu, dotyczyły procesów karnych, a ponadto były związane z ekstradycją. Trzeba przy tym zaznaczyć, że dotychczas ETPC nie stwierdził w takiej sytuacji naruszenia art. 6 ust. 1 Konwencji, jedynie dopuścił taką możliwość w swojej analizie (na podstawie A. Szklanna, <i>Ochrona prawna cudzoziemca w świetle orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka</i>, s. 176-177).</p> <p>Można też sformułować wniosek szerszej natury, iż klucz doboru praw konwencyjnych, wyszczególnionych w dzisiejszym art. 97 ust. 1 pkt 1 i projektowanym art. 15a, których naruszenie uzasadnia objęcie ochroną humanitarną jest niejasny. Dlaczego wskazano akurat te prawa, pomijając inne przywołane w Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności?</p> <p>W dalszym ciągu projekt nie rozwiązuje problemu naruszenia prawa do poszanowania życia prywatnego cudzoziemca, a właśnie takie przypadki najbardziej pasują do określenia „humanitarna”. W ostatnich latach upowszechnił się pogląd, iż niedopuszczalność wydalenia cudzoziemca może być podyktowana także kolizją z tym prawem, rozumianym w tym przypadku jako ogół więzi łączących cudzoziemca ze społeczeństwem przyjmującym (art. 8 Konwencji). Realnie chodzi o tych cudzoziemców, których pobyt w Polsce jest wieloletni. Pogląd ten znalazł odzwierciedlenie najpierw w orzecznictwie ETPC, a następnie w orzecznictwie NSA (por. wyrok NSA z dnia 28 września 2011 r. II OSK 1907/10). W gruncie rzeczy, ten właśnie problem był istotą medialnej sprawy mongolskiej rodziny Batawa. W dzisiejszym stanie prawnym takie osoby są chronione przed wydaleniem, ale nie spełniają warunków do legalizacji pobytu. Należy rozważyć włączenie przypadku naruszenia prawa do poszanowania życia prywatnego do przesłanek ochrony humanitarnej.</p>		
320.	Art. 459 pkt 1, 3 i 5	<p>Art. 459 pkt 1, 3 i 5 projektu ustawy przewiduje wprowadzenie zmian do ustawy o pomocy społecznej polegających m.in. na pozbawieniu osób, którym udzielono zgody na pobyt tolerowany, prawa do pomocy społecznej w formie schronienia, posiłku, niezbędnego ubrania oraz zasiłku celowego oraz przyznania tych uprawnień osobom którym udzielono ochrony humanitarnej. Proponowane zmiany dotyczą art. 5 pkt 2 lit. b oraz art. 18 ust. 1 pkt 8, art. 101 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej.</p> <p>Zdaniem HFPC osoby, którym udzielono zgody na pobyt tolerowany należy pozostawić w kręgu podmiotów uprawnionych do korzystania z pomocy społecznej.</p> <p>Osoby te znajdują się w sytuacji przymusowej, natomiast w sytuacji braku środków do życia pozostawione zostaną bez pomocy. Rozwiązanie takie stanowi niezasadne zróżnicowanie wobec innych kategorii cudzoziemców mających bezterminowe prawo do pobytu na terytorium RP. Ponadto może stanowić naruszenie Konstytucji RP – art. 67 ust. 2 w zw. z art. 37 ust. 1 tj. prawa do zabezpieczenia społecznego w sytuacji braku pracy nie z własnej woli i braku innych środków utrzymania. Co prawda przepisy Konstytucji RP w art. 37 ust. 2 pozwalają na ustawowe ograniczenie możliwości z korzystania przez cudzoziemców z praw zawartych w Konstytucji RP. Jednak nie można wysnuć wniosku aby ustawodawca miał pełną swobodę w</p>	Helsińska Fundacja Praw Człowieka	Uwaga uwzględniona Zostanie zmieniona koncepcja pobytu tolerowanego. Uprawnienia cudzoziemców posiadających zgodę na pobyt tolerowany nie ulegną zmianie.

		zakresie takiego ograniczania. Ustawodawca tworząc takie ograniczenia musi brać pod uwagę ogół zasad wyrażonych w samej Konstytucji RP.		
321.	Art. 459	Art. 91 ust. 1 ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony Korzystając z okazji UNHCR rekomenduje wprowadzenie pewnych istotnych zmian dotyczących przepisów o integracji cudzoziemców, którzy uzyskali status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą. UNHCR proponuje poszerzenie grona cudzoziemców uprawnionych do pomocy integracyjnej w formie indywidualnych programów integracyjnych. UNHCR sugeruje objęcie art. 91 ust. 1 cudzoziemców, którym udzielono ochrony humanitarnej, oraz członków rodzin cudzoziemców, którzy uzyskali status uchodźcy, ochronę uzupełniającą i ochronę humanitarną.	UNHCR	Do decyzji MF i MPPiS
322.	Art. 459	Art. 91 ust. 3 ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony UNHCR proponuje rozważenie nadania terminowi przewidzianemu w art. 91 ust. 3 charakteru informacyjnego, a nie ostatecznego.	UNHCR	Do decyzji MPPiS
323.	Art. 459	Art. 92 ust. 1 ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony UNHCR chciałby odnieść się do dokumentu „Polityka migracyjna” przyjętego przez polski rząd w dniu 31 lipca 2012 r., rozdział o integracji, w którym jedno z zaleceń przewiduje rozważenie rozszerzenia programów integracyjnych dla osób, które wyróżniają się znaczną aktywnością i wolą integracji, w formie dodatkowych lekcji języka polskiego i szkoleń zawodowych. Zdaniem UNHCR należy zmienić czas trwania indywidualnych programów integracyjnych. Roczne programy integracyjne nie zapewniają wystarczających możliwości, aby beneficjenci ochrony międzynarodowej lub krajowej mogli osiągnąć samodzielność. UNHCR podkreśla, że proces nabywania biegłości w posługiwaniu się językiem obcym zajmuje co najmniej 3 lata. Dlatego co do zasady wszyscy beneficjenci ochrony międzynarodowej lub krajowej powinni korzystać z pomocy w nauce języka przez co najmniej 3 lata. Ponadto treść programu powinna wspierać harmonijne łączenie pracy w pełnym wymiarze godzin i lekcji językowych, aby przygotować uchodźców i beneficjentów ochrony uzupełniającej i ochrony humanitarnej do samodzielności. W przypadku art. 92 ust. 1 UNHCR pragnie zarekomendować wydłużenie indywidualnych programów integracyjnych, jak również poszerzenie ich zakresu, tak, aby w pełni odpowiadały aktualnym potrzebom.	UNHCR	Do decyzji MF i MPPiS
324.	Art. 459	Art. 95 ust. 4 pkt 2 ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony Dokument „Polityki migracyjnej” porusza kwestię państwowego systemu integracji w celu zwiększenia jego skuteczności i efektywności. Dlatego UNHCR pragnie zwrócić uwagę na istniejące bariery prawne i administracyjne integracji, które należy systematycznie eliminować,	UNHCR	Do decyzji MPPiS

		<p>aby zapewnić właściwe funkcjonowanie programów integracyjnych. Wniosek o udzielenie pomocy integracyjnej dla wszystkich członków rodziny może zostać odrzucony, jeżeli wnioskodawca został wcześniej skazany za przestępstwo. UNHCR podkreśla, że taka interpretacja przepisów o pomocy integracyjnej może mieć niekorzystny wpływ na integrację uchodźców i osób korzystających z ochrony uzupełniającej. Bez ukierunkowanego wsparcia integracyjnego osoby, o których mowa, napotykają większe trudności w procesie integracji. Dodatkowo może to doprowadzić do niepowodzenia ich integracji, ponieważ nie ma żadnej alternatywy dla programów integracyjnych.</p> <p>Ponadto należy podkreślić, że w praktyce stosowania przepisu art. 95 ust. 4 pkt. 2 ustawy o pomocy społecznej występuje odpowiedzialność zbiorowa, gdyż w razie popełnienia przestępstwa umyślnego przez wnioskodawcę, pomocy integracyjnej zostają automatycznie pozbawieni członkowie rodziny wnioskodawcy, którzy nie zostali skazani. To samo dotyczy stosowania przepisu art. 91 ust. 3 o 60-dniowym terminie składania wniosków o uczestnictwo w programie integracyjnym. Jeśli wnioskodawca nie dotrzyma terminu, cała jego rodzina traci prawo do wsparcia integracyjnego.</p> <p>Dlatego UNHCR proponuje wprowadzenie zmian w art. 95 ust. 4 pkt. 2, który stanowi, że jeśli cudzoziemiec zostanie skazany za przestępstwo umyślne, wydaje się decyzję o odmowie udzielenia pomocy. UNHCR zaleca skreślenie pkt. 2 w art. 95 ust. 4.</p>		
325.	Art. 459	<p>Art. 97 ust. 1 pkt 1 ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony</p> <p>Generalnie warto byłoby także jeszcze raz przemyśleć reformę instytucji pobytu tolerowanego. Zdaniem Stowarzyszenia, biorąc pod uwagę powyższe uwagi, należy rozważyć zmianę tej instytucji na następujące:</p> <ul style="list-style-type: none"> - osoby, które obecnie otrzymują pobyt tolerowany na podstawie art. 97 ust. 1 pkt. 1 i którym projekt proponuje nadać ochronę humanitarną, powinny być włączone do przesłanek otrzymania ochrony uzupełniającej. Przesłanki ochrony uzupełniającej i nowej ochrony humanitarnej nie są rozłączne i część z nich na siebie zachodzi. Z punktu widzenia techniki prawodawczej jest to nieuzasadnione. Powodowało będzie także wątpliwości interpretacyjne przy stosowaniu tych przepisów i może skutkować różnicowaniem sytuacji cudzoziemców. - osoby, które obecnie otrzymują pobyt tolerowany na podstawie art. 97 ust. 1 pkt. 1a powinny otrzymywać w projekcie ochronę humanitarną w miejsce zezwolenia na pobyt czasowy. Uprawnienia nowej formy ochrony powinny być tożsame z ochroną uzupełniająca, z ew. wykluczeniem prawa do pomocy integracyjnej. - pobyt tolerowany w nowej wersji powinien objąć osoby, które obecnie otrzymują pobyt tolerowany na podstawie art. 97 ust. 1 pkt. 2 – tak, jak jest to proponowane w projekcie, jednak zachowane powinny być wszystkie uprawnienia, jakie i obecnie przysługują osobom z pobytem tolerowanym. 	Stowarzyszenie Interwencji Prawnej	Nastąpiła zmiana koncepcji w zakresie regulacji dotyczących zgody na pobyt tolerowany i zgody na pobyt ze względów humanitarnych

326.	Art. 460 pkt 2 lit. c	<p>W zakresie projektowanych zmian w <i>art. 2 ust. 1 pkt 14 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy</i>, w naszej ocenie, wskazane byłoby rozważenie możliwości doprecyzowania występującego na końcu ww. przepisu sformułowania „<i>bez zawarcia wymaganych umów o pracę albo umów cywilnoprawnych</i>”. Problem ten był już kilkakrotnie sygnalizowany przez PIP, w szczególności w opracowaniu pt.: „<i>Wnioski de lege ferenda wynikające z kontroli Państwowej Inspekcji Pracy</i>”, rozpatrzonym przez sejmową Komisję do Spraw Kontroli Państwowej w dniu 15 grudnia 2009 r., która następnie wystosowała dezyderat do Rady Ministrów w zakresie możliwości realizacji postulatów sformułowanych w powyższym opracowaniu.</p> <p>W opracowaniu tym podkreślono, m.in. że sformułowanie „<i>bez zawarcia wymaganych umów o pracę albo umów cywilnoprawnych</i>” nie koresponduje z przepisami dotyczącymi zawierania umów, w szczególności z treścią <i>art. 29 § 2 Kodeksu pracy</i>, <i>art. 88h ust. 1 pkt 3 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy</i> (a także <i>§ 1 pkt 22 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 20 lipca 2011 r. w sprawie przypadków, w których powierzenie wykonywania pracy cudzoziemcowi na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest dopuszczalne bez konieczności uzyskania zezwolenia na pracę</i>). Regulacje te odnoszą się bowiem nie do samego faktu zawarcia umowy, lecz do jej zawarcia w odpowiedniej formie (pisemnej). W przypadku niedopełnienia powyższych obowiązków nie można stwierdzić, że cudzoziemiec wykonuje pracę „<i>bez zawarcia wymaganych umów o pracę albo umów cywilnoprawnych</i>”, gdyż umowy te zostały zawarte (np. ustnie bądź przez czynności dorozumiane), tyle że bez zachowania wymaganej formy pisemnej.</p> <p>W związku z powyższym należałoby doprecyzować brzmienie końcowej części <i>art. 2 ust. 1 pkt 14 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy</i>, np. poprzez użycie tam zwrotu: „<i>bez zawarcia umów o pracę albo umów cywilnoprawnych w wymaganej formie pisemnej</i>”.</p> <p>Docelowo – jak wynika z pisma Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 3 lutego 2010 r., znak: DPR-I-073-187/JS/MK/09, DP-II-073-13-EN/09, w którym wyrażono stanowisko w sprawie możliwości realizacji przez Rząd wniosków de lege ferenda Państwowej Inspekcji Pracy w związku z Dezyderatem Nr 8 Komisji do Spraw Kontroli Państwowej – powinno się zrezygnować z przesłanki posiadania przez cudzoziemca umowy w formie pisemnej jako warunku legalności wykonywania przez niego pracy i obarczyć tym obowiązkiem wyłącznie podmiot powierzający wykonywanie pracy cudzoziemcowi.</p>	Państwowa Inspekcja Pracy	Uwaga uwzględniona
327.	Art. 460 pkt 5 lit. a tირet drugie i trzecie	Art. 460 pkt 5 lit. a tირet drugie i trzecie projektu ustawy przewiduje zmiany do ustawy o promocji zatrudnienia (tj. uchylenie <i>art. 87 ust. 1 pkt 5</i> oraz dodanie do <i>art. 87 ust. 1 pkt 12</i> litery ca) , wedle proponowanej zmiany osoby, przebywające na terytorium RP na podstawie zgody na pobyt tolerowany zostaną pozbawione uprawnienia do podejmowania pracy bez zezwolenia natomiast będą uprawnione będą do wykonywania pracy jeżeli będą posiadać	Helsińska Fundacja Praw Człowieka	Uwaga uwzględniona Zostanie zmieniona koncepcja pobytu tolerowanego. Uprawnienia cudzoziemców posiadających zgodę na pobyt

		<p>zezwoleń na pracę.</p> <p>Zdaniem HFPC regulację dotyczącą możliwości wykonywania pracy przez osoby, którym udzielono zgody na pobyt tolerowany należy pozostawić w obecnym kształcie, tj. pozostawić im możliwość wykonywania pracy bez zezwolenia.</p> <p>Należy stwierdzić, że proponowane rozwiązanie będzie stanowić poważne pogorszenie sytuacji osób, którym udzielono zgody na pobyt tolerowany. Pogorszenie to nie zostało w żaden sposób uzasadnione i stoi ono w sprzeczności z publicznymi zapewnieniami o ułatwieniach dla cudzoziemców. Jednocześnie należy wskazać, że takie utrudnienie w dostępie do rynku pracy może spowodować napływ osób z pobytem tolerowanym do szarej strefy.</p>		tolerowany nie ulegną zmianie.
328.	Art. 460 pkt 9 lit. a	<p>Na podstawie proponowanego <i>art. 88f ust. 1b ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy</i> podmiot powierzający wykonywanie pracy cudzoziemcowi będzie mógł powierzyć mu na okresy łącznie nieprzekraczające 30 dni w roku kalendarzowym wykonywanie pracy o innym charakterze lub na innym stanowisku niż określone w zezwoleniu na pracę, jeżeli zostały spełnione wymagania określone w art. 88c ust. 1 pkt 1 i ust. 2-10 oraz art. 88d ww. ustawy. Projektowane przepisy nie dają jednoznacznej odpowiedzi na pytanie, czy spełnienie powyższych wymagań znajdzie potwierdzenie w odpowiedniej decyzji wojewody (zmiana treści zezwolenia na pracę), czy też np. będzie ono kontrolowane przez Państwową Inspekcję Pracy jako jeden z elementów legalności zatrudnienia/wykonywania pracy przez cudzoziemca (vide proponowana zmiana <i>art. 2 ust. 1 pkt 14 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy</i>). W kontekście tej drugiej opcji trzeba jednak mieć na względzie, iż zagadnienia, o których mowa w art. 88c ust. 1 pkt 1 i ust. 2-10 tej ustawy, wykazują ścisły związek z procedurą wydawania zezwoleń na pracę cudzoziemców i jako takie powinny pozostać w wyłącznej kompetencji wojewody.</p>	Państwowa Inspekcja Pracy	Ewentualne uwzględnienie uwagi uzależnione jest od stanowiska MPPiS
329.	Art. 460 pkt 11	<p>W związku z brzmieniem <i>art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 1 lipca 2009 r. o łagodzeniu skutków kryzysu ekonomicznego dla pracowników i przedsiębiorców (Dz.U. z 2009 r. Nr 125, poz. 1035, z późn. zm.)</i>, bezprzedmiotowy staje się projektowany <i>art. 88i pkt 5 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy</i>.</p>	Państwowa Inspekcja Pracy	Uwaga uwzględniona
330.	Art. 460 pkt 15	<p>W świetle planowanego uznania za wykroczenie szerszego katalogu przypadków niedopełnienia przez podmiot powierzający wykonywanie pracy cudzoziemcowi obowiązku niezwłocznego powiadomienia na piśmie wojewody o okolicznościach (zmianach) dotyczących wydanego zezwolenia na pracę (wymienionych w nowej wersji <i>art. 88i ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy</i>), zdaniem Państwowej Inspekcji Pracy, za konieczne należy uznać wprowadzenie precyzyjnego terminu tego powiadomienia (co również stanowiło jeden z postulatów zawartych w opracowaniu pt.: „<i>Wnioski de lege ferenda wynikające z kontroli Państwowej Inspekcji Pracy</i>”). Brak ustalenia precyzyjnego terminu powiadomienia wojewody o wspomnianych zmianach może utrudniać kwalifikację tego rodzaju przypadków z punktu widzenia wykroczeń, określonych w dodanym <i>art. 120 ust. 7 powołanej ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy</i> oraz <i>art. 120 ust. 1 i 2 tej ustawy</i> – w postaci zatrudnienia/wykonywania pracy na innym stanowisku niż wskazane w zezwoleniu na pracę.</p>	Państwowa Inspekcja Pracy	Uwaga uwzględniona

		<p>Co do zasady należy się zgodzić z argumentacją Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej – zawartą w ww. piśmie z dnia 3 lutego 2010 r., znak: DPR-I-073-187/JS/MK/09, DP-II-073-13-EN/09 – iż formuła przepisu powinna być odpowiednio elastyczna i dostosowana również do sytuacji nieprzewidywalnych dla podmiotu zatrudniającego. W naszej ocenie, nie wyklucza to jednak wprowadzenia precyzyjnego terminu powiadomienia, pod warunkiem że będzie on odpowiednio długi. Takim wymaganiom odpowiada np. ustalenie, iż zawiadomienie wojewody powinno być dokonane „niezwłocznie, jednak nie później niż w terminie 14 dni od dnia, w którym została dokonana zmiana”. Niezależnie od powyższego warto zauważyć, że posługiwanie się w obowiązujących przepisach ścisłymi terminami ma ogromne znaczenie z punktu widzenia właściwych relacji pomiędzy podmiotem kontrolowanym a instytucją kontrolną, pozwalając na uniknięcie zbędnych napięć i sporów na tle rozbieżnych interpretacji sformułowań o charakterze ocennym.</p>		
331.	Art. 461 pkt 1	<p>Art. 461 pkt 1 projektu ustawy wprowadza zmiany do art. 13 ust. 2 pkt 1 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej. Wedle proponowanej zmiany cudzoziemcy, którzy posiadają pobyt tolerowany zostali usunięci z katalogu cudzoziemców, którzy mogą podejmować i wykonywać działalność gospodarczą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na takich samych zasadach jak obywatele polscy. W ich miejsce uprawnienie to uzyskali cudzoziemcy posiadający ochronę humanitarną. W związku z tym osoby z pobytami tolerowanymi mogą prowadzić działalność gospodarczą na zasadzie określonej w art. 13 ust 3 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, tj. wyłącznie w formie spółki: komandytowej, komandytowo-akcyjnej, z ograniczoną odpowiedzialnością i akcyjnej, a także mają prawo do przystępowania do takich spółek oraz obejmowania bądź nabywania ich udziałów lub akcji, o ile umowy międzynarodowe nie stanowią inaczej.</p> <p>Zdaniem HFPC regulację dotyczącą możliwości podejmowania i wykonywania działalności gospodarczej przez osoby, którym udzielono zgody na pobyt tolerowany należy pozostawić w obecnym kształcie, tj. utrzymać możliwość wykonywania tej działalności na takich samych zasadach jak obywatele polscy i inne grupy cudzoziemców przebywających legalnie na terytorium RP.</p> <p>Proponowana regulacja stanowi kolejne utrudnienie sytuacji osób, którym udzielono zgody na pobyt tolerowany i które nie zostało w żaden sposób uzasadnione. Stoi ono wbrew publicznym zapewnieniom o ułatwieniach dla cudzoziemców, ograniczy im źródła utrzymania i podobnie narusza art. 2 Konstytucji RP w zakresie zasady ochrony praw nabytych</p>	Helsińska Fundacja Praw Człowieka	<p>Uwaga uwzględniona</p> <p>Zostanie zmieniona koncepcja pobytu tolerowanego. Uprawnienia cudzoziemców posiadających zgodę na pobyt tolerowany nie ulegną zmianie.</p>
332.	Art. 467	<p>W nawiązaniu do zezwolenia na prace i pobyt niezasadne jest obciążenie cudzoziemca całokształtem kosztów, jak to implikuje art. 467 projektu ustawy. Koszty należy podzielić po równo pomiędzy pracodawcę i pracownikiem.</p>	Fundacja Rozwoju Oprócz Granic	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Zmianie ulegnie procedura uzyskiwania zezwolenia pobytowego w celu wykonywania pracy. Cudzoziemiec będzie uzyskiwał prawo do pobytu i</p>

				pracy w ramach jednej procedury.
333.	Art. 473	<p>UNHCR z obawą stwierdza, że spoczywający na beneficjentach ochrony międzynarodowej obowiązek posiadania zameldowania stałego lub czasowego nie będzie zniesiony. UNHCR zaobserwował, że ten obowiązek w praktyce ma nieproporcjonalnie duży wpływ na dostęp beneficjentów ochrony międzynarodowej do świadczeń, w przypadku których jest on wymagany. Skutkiem niemożności podania adresu zameldowania stałego lub czasowego jest niemożność uzyskania numeru identyfikacyjnego PESEL. Brak numeru PESEL utrudnia dostęp do edukacji, służby zdrowia, zatrudnienia itp.</p> <p>W związku z tym UNHCR zaleca zniesienie wymogu posiadania adresu stałego lub czasowego zameldowania w stosunku do beneficjentów ochrony międzynarodowej i krajowej w Polsce.</p>	UNHCR	Uwaga nieuwzględniona Ten obowiązek dotyczy też obywateli polskich
334.	Art. 479 ust. 1 pkt 1b	<p>Zgodnie z projektem ustawy cudzoziemcy, którym udzielono zgody na pobyt tolerowany, stracą prawo do pracy. Wskazać należy, iż może to doprowadzić do utraty legalnego zatrudnienia pracujących obecnie cudzoziemców. Ich dotychczasowi pracodawcy raczej niechętnie będą bowiem wszczynać postępowania w sprawie uzyskania zezwolenia na pracę, chociażby ze względu na skomplikowane procedury. Należy także zauważyć, że część tej grupy cudzoziemców stanowią osoby, którym udzielono zgody na pobyt tolerowany ze względu na więzi rodzinne z dzieckiem – obywatelem Polski. Zamiana zgody na pobyt tolerowany zgodnie z art. 479 ust. 1 pkt 1b na zezwolenie na pobyt czasowy bez prawa do pracy odbije się negatywnie na sytuacji tych dzieci (obniżenie warunków materialnych rodziny). Należy zatem stwierdzić, iż projektowane rozwiązanie zamiast ustabilizować sytuację tej grupy cudzoziemców, spowoduje raczej jej destabilizację.</p> <p>Należałoby także dodać, że powyższa grupa cudzoziemców oprócz prawa do pracy utraci także inne i tak skromne uprawnienia w zakresie pomocy społecznej, co uznać należy za nieuzasadnione. Ustawodawca powinien raczej dążyć do rozszerzenia praw socjalnych tej grupy cudzoziemców, zamiast pozbawiać ich i tak już bardzo ograniczonych uprawnień. Co więcej takie uregulowanie spowoduje potem problemy praktyczne, bowiem cudzoziemcowi z pobytem tolerowanym, który znalazł się w sytuacji skrajnej nędzy, bezdomności czy choroby nie będzie można udzielić zgodnie z prawem żadnej pomocy. Spychanie przez państwo tej grupy cudzoziemców w sytuację skrajnego ubóstwa jest sprzeczne z wiążącymi Polskę umowami międzynarodowymi. Należy także zauważyć, że prawo do zasiłku celowego jest uznaniową decyzją gminy, a prawo do pomocy interwencyjnej powinna posiadać każda osoba, która przebywa w Polsce, niezależnie od jej statusu prawnego, tym bardziej osoby z udokumentowanym pobytem.</p>	Stowarzyszenie Interwencji Prawnej	Uwaga uwzględniona Zostanie zmieniona koncepcja pobytu tolerowanego. Uprawnienia cudzoziemców posiadających zgodę na pobyt tolerowany nie ulegną zmianie.

UWAGI POZOSTAŁE

Lp.	Przepis	Treść uwagi	Podmiot zgłaszający	Stanowisko projektodawcy
1.		Zdaniem Rady do Spraw Uchodźców projekt ustawy nie spełnia wymogów Rozporządzenia PRM z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej” (Dz. U. 02.100.908).	Rada do Spraw Uchodźców	Uwaga nieuwzględniona Nie podzielamy tej opinii ale ostateczne stanowisko należy do RCL
2.		Stanowiące novum, proponowane w projekcie działy/rozdziały pt. „Przepisy ogólne” (art. 1 – 15) lub „Część ogólna” (art.24 – 38) waloru takich przepisów nie mają. Trudno się oprzeć wrażeniu, że stanowią one raczej zbiory różnej natury przepisów, dla których autorzy projektu nie potrafili znaleźć właściwego miejsca w innych częściach ustawy.	Sąd Najwyższy	Uwaga nieuwzględniona Nie podzielamy tej opinii ale ostateczne stanowisko należy do RCL
3.		Niezrozumiały jest brak w projektowanej ustawie legalnej definicji kategorii „ <i>terytorium Rzeczypospolitej Polskiej</i> ”, mimo jej kluczowego znaczenia dla zakresu obowiązywania przyszłej ustawy (<i>art. 1 projektu</i>). Ten brak jest poważny zwłaszcza przy jednoczesnej propozycji wprowadzenia mylącej definicji kategorii: „ <i>granica</i> ” zawartej w art. 3 pkt 4) projektu, odsyłającej jedynie do pojęcia granicy państwa w rozumieniu art. 1 – 3 ustawy z dnia 12 października 1990 r. o ochronie granicy państwowej (Dz. U. z 2009 r., Nr 12, poz. 67 ze zm.), a nie również do określenia takiej granicy zawartego w odpowiednich przepisach ustawy z dnia 21 marca 1991 r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej (Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1502 ze zm.). Poza dyskusją jest, że w świetle art. 2 ust. 2 tej ostatniej ustawy należy przyjmować, że w skład terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wchodzi również, zdefiniowane w niej: „ <i>morskie wody wewnętrzne</i> ” i „ <i>morze terytorialne</i> ” z jednoczesnym, bardzo precyzyjnym określeniem granic tych specyficznych obszarów, wykraczającym poza „12 mil morskich”, o których mowa w pierwszej z dwóch wymienionych ostatnio ustaw. Brak niezbędnej precyzji w zakresie definiowania pojęcia: „ <i>granica państwa</i> ”, a w konsekwencji i pojęcia: „ <i>terytorium Rzeczypospolitej Polskiej</i> ”, jest niezrozumiały także w świetle utrwalonego dorobku orzecznictwa i piśmiennictwa prawniczego w kontekście zasady terytorialności, mającej kluczowe znaczenie dla ustalenia mocy obowiązującej polskich ustaw ze sfery prawa karnego i wykroczeń, a także dla właściwej wykładni szczegółowych przepisów tego rodzaju ustaw, które uzależniają możliwość popełnienia przestępstwa od zaistnienia określonych zdarzeń na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub od przebywania poza granicami Państwa Polskiego w okresie / momencie ewentualnego popełnienia przestępstwa, a także wiążą odpowiedzialność z samym nielegalnym przekraczaniem granicy (por. m.in. art. 3 § 1 i § 2 oraz art. 49a Kodeksu wykroczeń, a także: art. 5, art. 109 – 114a, art. 136 § 1 - § 4, art. 264 § 2 i § 3 oraz art. 264a Kodeksu karnego).	Sąd Najwyższy	Nie podzielamy tej opinii Określenie „ <i>terytorium Rzeczypospolitej Polskiej</i> ” jest powszechnie stosowane w obowiązującym porządku prawnym bez szczegółowego doprecyzowania (Konstytucja RP, kodeksy i in. ustawy). Definicja określenie „ <i>granica</i> ” nie jest myląca. W art.3 ustawy o ochronie granicy zawarte jest ponadto odesłanie do „ <i>przepisów odrębnych</i> ”

4.		<p>Art.15a. – zgodnie z §146 Rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej” w ustawie lub innym akcie normatywnym formułuje się definicję danego określenia, jeżeli:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) dane określenie jest wieloznaczne; 2) dane określenie jest nieostre, a jest pożądane ograniczenie jego nieostrości; 3) oznaczenie danego określenia nie jest powszechnie zrozumiałe; 4) ze względu na dziedzinę uregulowanych spraw istnieje potrzeba ustalenia nowego znaczenia tego określenia.” 	Rada do Spraw Uchodźców	Uwaga nieuwzględniona Nie podzielamy tej opinii ale ostateczne stanowisko należy do RCL
5.		<p>Projekt jest napisany nadmiernie kazuistycznie, a także zawiera przepisy, które swoim charakterem przystają do ujęcia ich w akcie rangi rozporządzenia. Np. art. 15 ust. 4 przewiduje, iż: „<i>W uzasadnionych przypadkach do wniosku (o udzielenie zezwolenia pobyтового) można dołączyć fotografię przedstawiającą cudzoziemca z zamkniętymi oczami, innym niż naturalnym wyrazem twarzy lub z otwartymi ustami</i>”. W projekcie są też obecne przepisy, które noszą znamiona deklaracji, np. art. 314 stwierdzający, że cudzoziemiec w toku postępowania o zobowiązanie do powrotu ma prawo kontaktować się z organizacjami pozarządowymi, do statutowych obowiązków których należy udzielanie pomocy prawnej cudzoziemcom. Poza przypadkiem cudzoziemców pozbawionych wolności (do których przepis się nie ogranicza) Rada nie dostrzega sensu (znaczenia normatywnego) tego przepisu, gdyż cudzoziemiec i tak przecież ma takie prawo, nawet w szerszym zakresie niż to wyrażono. Rada uważa, że projekt powinien zostać radykalnie skrócony, w szczególności poprzez wyłączenie z niego tych wszystkich przepisów, które mogłyby zostać przeniesione do rozporządzeń.</p>	Rada do Spraw Uchodźców	Uwaga nieuwzględniona Nie podzielamy tej opinii Kazuistyczność przepisów wynika z konieczności wdrażania do polskiego porządku prawnego dyrektyw i orzecznictwa ETS
6.		<p>Taka proponowana konstrukcja ustawy sprawia, że ustawa będzie kompletnie niezrozumiała dla cudzoziemców, którzy są jednym z adresatów tych norm prawnych. Zgodnie z § 6. Rozporządzenia w sprawie „Zasad techniki prawodawczej” przepisy ustawy redaguje się tak, aby dokładnie i w sposób zrozumiały dla adresatów zawartych w nich norm wyrażały intencje prawodawcy. W oparciu o obserwację stosowania dotychczasowego prawa należy stwierdzić iż im bardziej prawo jest niedoskonałe, tym większa rola sądów w jego wykładni, tym częściej pojawia się wykładnia ostatnio zwana kreatywną, będąca w istocie swojej nie czym innym, jak konstruowaniem nowych norm prawnych. Sądowe prawo zwane ostatnio także prawem orzecznictwym wywiera więc coraz większy wpływ na praktykę. Dotychczasowe orzecznictwo Naczelnego Sądu Administracyjnego sprawiło, że artykuł 40 ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium RP jest praktycznie martwy.</p>	Rada do Spraw Uchodźców	Uwaga nieuwzględniona Projektodawca chętnie rozważy propozycje lepszych rozwiązań dotyczących konstrukcji ustawy
7.		<p>Konieczność transponowania do polskiego porządku prawnego postanowień szeregu aktów prawa Unii Europejskiej, w tym m.in. <i>Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/115/WE z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie wspólnych norm i procedur stosowanych przez państwa członkowskie w odniesieniu do powrotów nielegalnie przebywających obywateli państw trzecich</i> wymagała uwzględnienia aktualnych krajowych praktyk oraz nie</p>	Komisja Dialogu Społecznego ds. Cudzoziemców	Uwaga nieuwzględniona Projekt ustawy zawiera szereg uregulowań pozwalających na legalizację pobytu cudzoziemców,

	<p>wykluczała zachowania przepisów, pozwalających w szczególnych przypadkach zalegalizować pobyt cudzoziemców nielegalnie przebywających w Polsce (na mocy art. 6 ust. 4 Dyrektywy):</p> <p><i>4. Państwa członkowskie mogą w dowolnym momencie postanowić o wydaniu obywatelowi państwa trzeciego nielegalnie przebywającego na ich terytorium, niezależnego zezwolenia na pobyt lub innego zezwolenia upoważniającego go do pobytu, ze względu na jego ciężką sytuację albo z przyczyn humanitarnych lub z innych przyczyn. W takim przypadku nie wydaje się decyzji nakazującej powrót. Jeżeli decyzja nakazująca powrót została już wydana, należy ją uchylić lub zawiesić na okres ważności wspomnianego zezwolenia na pobyt lub innego zezwolenia upoważniającego do pobytu.</i></p> <p>W przedłożonym projekcie ustawy o cudzoziemcach, w odróżnieniu od obowiązującego kształtu dokumentu (mianowicie zapisów art. 53a ust. 2), nie daje się takiej możliwości cudzoziemcom, którzy z przeróżnych powodów pozostali na terytorium RP bez właściwych dokumentów pobytowych, a więc projekt ustawy nie wykorzystuje wszystkich możliwości Dyrektywy w zakresie wydania zezwolenia na pobyt. Taki kształt zapisów zaprzecza w istocie założeniom ustawy z dnia 28 lipca 2011 r. o zalegalizowaniu pobytu niektórych cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz o zmianie ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i ustawy o cudzoziemcach.</p>		<p>którzy przebywają w Polsce nielegalnie i znaleźli się w szczególnej sytuacji uniemożliwiającej im opuszczenie Polski. Projekt przewiduje możliwość udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy z uwagi na poszanowanie życia rodzinnego lub praw dziecka oraz zezwolenia na pobyt czasowy ze względu na okoliczności wymagające krótkotrwałego pobytu. Ponadto istnieje możliwość udzielania cudzoziemcowi zgody na pobyt ze względów humanitarnych oraz zgody na pobyt tolerowany.</p>
8.	<p>Proponowany kształt instytucji zgody na pobyt tolerowany wymaga zdecydowanej korekty i budzi wątpliwości co do zgodności z Konwencją o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności. Zgoda na pobyt tolerowany nie będzie już powiązana z postępowaniem o nadanie statusu uchodźcy, lecz stanie się przedmiotem odrębnego postępowania administracyjnego, prowadzonego przez organy Straży Granicznej.</p> <p>Najbardziej kontrowersyjną kwestią jest ograniczenie dostępu cudzoziemca do tej procedury, wynikające z przyjęcia zasady, iż przesłanki niedopuszczalności wydalenia (zobowiązania do powrotu) nie będą badane w każdym przypadku orzeczenia zobowiązania do powrotu (tak jak jest dzisiaj). Zgodnie z art. 334 ust. 1 projektu decyzję w tym przedmiocie ma „z urzędu wydawać” organ, który orzeka wobec cudzoziemca zobowiązanie do powrotu, co należy chyba interpretować w ten sposób, iż to sam organ będzie decydował, czy w ogóle wszczynać postępowanie w tym przedmiocie, a cudzoziemiec nie będzie miał możliwości zainicjowania takiej procedury. Ani kpa, ani projekt nie wyposażają cudzoziemca w instrumentarium, za pomocą którego można by wymusić na organie wszczęcie postępowania z urzędu. Sądzę, że będzie to prowadzić do sytuacji, gdy organy SG będą wykonywać wydalenia bez badania przesłanek ochronnych. Należy postawić następujące pytanie: czy pozostawienie w gestii organu orzekającego i wykonującego decyzję o zobowiązaniu do powrotu decyzji o tym, czy w ogóle badać dopuszczalność wydalenia w świetle praw człowieka, jest zgodna z standardami Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności?</p> <p>Jedyna możliwość, z której może skorzystać cudzoziemiec sprowadza się do złożenia</p>	<p>Rada do Spraw Uchodźców</p>	<p>Uwaga uwzględniona</p> <p>Projekt ustawy o cudzoziemcach będzie przewidywał również udzielanie z urzędu zgody na pobyt ze względów humanitarnych w opisanych przypadkach. Zgoda na pobyt ze względów humanitarnych będzie udzielany z urzędu w sytuacji kiedy zobowiązanie cudzoziemca do powrotu naruszałoby prawo do życia rodzinnego w rozumieniu przepisów Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r. (Dz. U.</p>

	wniosku o nadanie statusu uchodźcy, co jest o tyle istotne, iż przesłanki pobytu tolerowanego mieszczą w sobie wszystkie przesłanki ochrony humanitarnej, z tym zastrzeżeniem, że sytuacja cudzoziemca ma być odnoszona do kraju, do którego ma „nastąpić zobowiązanie do powrotu”. W tym punkcie projekt popada jednak w niezrozumiałość, gdyż jego art. 330 przewiduje, iż udzielenie zgody na pobyt tolerowany w zakresie punktu 1. wyrażającego przesłanki ochronne, może nastąpić tylko wówczas, „gdy decyzja o odmowie udzielenia mu ochrony uzupełniającej stała się ostateczna”. Z tego wynika, że zgoda na pobyt tolerowany może być udzielona wyłącznie cudzoziemcowi, który uprzednio ubiegał się o nadanie statusu uchodźcy. Ze względu na tożsamość przesłanek ochrony humanitarnej i pobytu tolerowanego w zakresie art. 330 pkt 1, powstanie absurdalna sytuacja, gdy bezwzględna przesłanką udzielenia zgody na pobyt tolerowany na tej podstawie byłoby uprzednie stwierdzenie w procedurze uchodźczej, że cudzoziemiec nie spełnia tych przesłanek. Co więcej, w obu tych postępowaniach występuje Szef Urzędu, tak więc ten sam organ będzie się wypowiadał dwukrotnie w tej samej sprawie, wbrew zasadzie powagi rzeczy osądzonej, ale także wbrew racjonalności. Nie jest przekonujące uzasadnienie projektu, które wyjaśnia tę konstrukcję jako kierowaną tylko i wyłącznie do cudzoziemców, których pobyt stanowi zagrożenie.		z 1993 r. Nr 61, poz. 284, z późn. zm.iv)), lub naruszałoby prawa dziecka, określone w Konwencji o prawach dziecka, przyjętej przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991 r. Nr 120, poz. 526 oraz z 2000 r. Nr 2, poz. 11), w stopniu istotnie zagrażającym jego rozwojowi
9.	Warto zwrócić uwagę, że ustawa w proponowanym kształcie dokonuje znaczących przesunięć kompetencyjnych w kierunku organów SG. Wiąza się z tym dwie wątpliwości. 1. Czy „zdrowa” jest sytuacja, w której ten sam organ będzie orzekał zobowiązanie do powrotu, wykonywał tę decyzję, a także rozstrzygał kwestie ochronne (udzielenie zgody na pobyt tolerowany)? 2. Czy organy SG, zwłaszcza te najniższego szczebla (Komendant Placówki SG) są merytorycznie gotowe, by prowadzić postępowania ochronne?	Rada do Spraw Uchodźców	Uwaga nieuwzględniona W sprawie udzielania, zgody na pobyt tolerowany będzie orzekał ten sam organ który wykonuje decyzje o zobowiązaniu do powrotu, a zatem organ, który ma najlepszą wiedzę w tej kwestii.
10.	Wątpliwości budzą proceduralne aspekty wydawania decyzji zobowiązującej do powrotu zarówno w świetle obowiązującej ustawy o Straży Granicznej, Kodeksu Postępowania Administracyjnego, jak i projektowanej ustawy o cudzoziemcach. Wydaje się że zmianie powinien ulec przede wszystkim art. 1 ustawy o Straży Granicznej wyliczający jej kompetencje. Rozważyć należy usytuowanie Straży Granicznej jako organu administracji państwowej. Np. wypowiadając się o właściwości instancyjnej organów kilkakrotnie używa się sformułowania „od decyzji (...) służy odwołanie do (...)”. Odniesienie się tylko do odwołania jest z pewnością za wąskie – takie sformułowanie nie rozstrzyga, jaki organ będzie rozstrzygał zażalenia wydane w toku postępowań, kończonych tą decyzją, ani nie rozstrzyga, jaki organ będzie właściwy przy nadzwyczajnych trybach wzruszania decyzji ostatecznej (wznowienie, stwierdzenie nieważności, itp.). Właściwa formuła w tych przypadkach powinna brzmieć: „organem wyższego stopnia jest...”, co jest zbieżne z terminologią kpa. Warto zwrócić uwagę, do jakich konsekwencji może prowadzić taki brak dbałości legislacyjnej. Zgodnie z art. 6a ustawy o Straży Granicznej organem wyższego stopnia w	Rada do Spraw Uchodźców	Uwaga uwzględniona

		stosunku do komendanta PSG jest komendant oddziału SG, a w stosunku do komendanta oddziału SG – Komendant Główny SG. Czytając ten przepis łącznie z art. 307 projektu, stanowiącym, iż „od decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu (...) służy odwołanie do Szefa Urzędu”, okazuje się, że Szef Urzędu rozpatrzy w tym postępowaniu odwołanie, a wszystkie inne środki zaskarżenia (np. zażalenia na wydane w tym postępowaniu postanowienia) stosowny organ SG.		
11.		Negatywnie ocenić należy ograniczenie praw osób posiadających zgodę na pobyt tolerowany poprzez zakładane ograniczenie ich uprawnień na gruncie ustawy o pomocy społecznej, co skutkować może marginalizacją tej grupy. Biorąc pod uwagę, że podstawą udzielenia zgody na pobyt tolerowany będą w planowanej regulacji względy niedopuszczalności lub niemożności wykonania wydalenia, osoby posiadające zgodę na pobyt tolerowany powinny mieć dostęp do świadczeń z zakresu pomocy społecznej przynajmniej w minimalnym zakresie, przewidzianym w obecnie obowiązujących przepisach. W przeciwnym razie, będą one – nawet w najbardziej skrajnych przypadkach, takich jak te dotyczące małoletnich dzieci, pozbawione jakiegokolwiek wsparcia ze strony państwa, w sytuacji w której nie mają praktycznie możliwości legalnego i bezpiecznego opuszczenia jego terytorium.	Sekcja Praw Człowieka Poradnia Prawna UJ	Uwaga uwzględniona Zostanie zmieniona koncepcja pobytu tolerowanego. Uprawnienia cudzoziemców posiadających zgodę na pobyt tolerowany nie ulegną zmianie.
12.		Proponowana zmiana regulacji dotyczących ustalenia czy związek małżeński nie został zawarty lub istnieje w celu obejścia przepisów ustawy o cudzoziemcach poprzez każdorazowe dokonywanie tego typu ustaleń stanowi rażąco daleką ingerencję w życie prywatne współmałżonków zarówno cudzoziemców, jak i obywateli polskich. Stanowi ona w istocie domniemanie, że związki małżeńskie z cudzoziemcami zawierane są wyłącznie lub w przeważającej mierze z pobudek legalizacyjnych, przy czym taka ocena nie jest poparta w uzasadnieniu projektu jakimikolwiek danymi statystycznymi ani wynikami odnośnych badań, a jedynie lakonicznym stwierdzeniem co do „ <i>dzierzających się nadużyć</i> ”. Obecnie istniejąca procedura, przy właściwym stosowaniu, stwarza możliwość wyeliminowania ewntualnych nadużyć, zaś proponowane rozwiązanie jest wysoce inwazyjne i nie powinno mieć miejsca.	Sekcja Praw Człowieka Poradnia Prawna UJ	Uzasadnienie zostanie rozszerzone
13.		Szczególne zaniepokojenie budzi pozostawienie bliżej niezdefiniowanymi, występujących w kilku przepisach projektowanej ustawy takich określeń, jak: „ <i>zagrożenie dla obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego lub naruszenie interesów Rzeczypospolitej Polskiej</i> ”, w tym jako przesłanki do umieszczenia danych osobowych cudzoziemca w wykazie cudzoziemców niepożądanych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a także – w następstwie – w Systemie Informacyjnym Schengen (obecnie SIS I) dla celów odmowy wjazdu. Brak odpowiedniego uściślenia tych pojęć jest trudny do akceptacji w sytuacji istnienia obowiązku ostrożnego, a zarazem mającego oparcie w rzeczywistości doniosłych okolicznościach, stosowania tak ocennych kryteriów jak wyżej wymienione, wynikającego obecnie z art. 96 umowy międzynarodowej z dnia 19 czerwca	Sąd Najwyższy	Uwaga nieuwzględniona Klauzula ta funkcjonuje w prawie polskim unijnym i w orzecznictwie

	<p>1990 r. – Konwencji wykonawczej do układu Schengen z dnia 14 czerwca 1985 r. między Rządami Państw Unii Gospodarczej Beneluxu, Republiki Federalnej Niemiec oraz Republiki Francuskiej w sprawie stopniowego znoszenia kontroli na wspólnych granicach (Dz.U.UE.2000.239.19, dalej: Konwencja wykonawcza do układu Schengen). Brak zawężającej definicji cytowanych pojęć nieostrych, w szczególności w sposób nawiązujący do powołanego ostatnio art. 96 Konwencji wykonawczej do układu Schengen, sprawia, iż pozostaje realne ryzyko nadużywania tych wysoce ocennych kryteriów w działaniach administracji przy podejmowaniu rozstrzygnięć różnej natury, w tym negatywnych dla cudzoziemców, a w szczególności w postaci wpisu do wykazu cudzoziemców niepożądanych na terytorium RP, a jednocześnie w Systemie Informacyjnym Schengen (SIS I) dla celów odmowy wjazdu na obszar państw – stron układu Schengen (por. art. 408 pkt 4 i art. 416 pkt 3 projektu).</p>		
14.	<p>Należy rozważyć potrzebę bliższego uregulowania postępowania w sprawach dokonywania wpisów do wykazu cudzoziemców niepożądanych na terytorium RP, zwłaszcza w taki sposób, który pozwoli sądom administracyjnym na realne dokonanie oceny, czy określony wpis został poprzedzony rzeczywiście wyważoną oceną, a tym samym, czy nie miał on znamion dowolności. W przyszłej ustawie powinno znaleźć się jednoznaczne stwierdzenie, że dokonanie wpisu ma być poprzedzone podjęciem decyzji o wpisie, która jakkolwiek nie musi mieć cech decyzji administracyjnej w rozumieniu Kodeksu postępowania administracyjnego, to jednak powinna przyjmować postać odrębnego dokumentu, w tym zawierającego swoiste uzasadnienie, a w każdym bądź razie wyjaśnienie przesłanek, jakimi kierował się funkcjonariusz decydujący o danym wpisie. Innymi słowy, jeżeli nie samemu cudzoziemcowi, to – co najmniej – sądom administracyjnym, których kontroli mogą być poddawane tego rodzaju wpisy, powinno być znane istnienie takich, należy zakładać, konkretnych, a zarazem odpowiednio doniosłych przesłanek. Sformułowanie tego ostatniego oczekiwania jest niezbędne w sytuacji, gdy w dotychczasowym orzecznictwie sądów administracyjnych nie zostało wyjaśnione określenie „decyzja”, występujące we wskazywanym wcześniej art. 96 Konwencji wykonawczej do układu Schengen.</p>	Sąd Najwyższy	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Należy podkreślić, iż zgodnie z projektowaną ustawą Szef Urzędu przed dokonaniem wpisu na wnioszek organu weryfikuje jego zasadność. Może odmówić dokonania wpisu jeżeli uzna go za niezasadny. Wówczas organ wnioskujący może wystąpić do ministra właściwego do spraw wewnętrznych aby nakazał on wpisanie danych cudzoziemca do wykazu. Ponadto zasadność wpisana danych do wykazu jest również weryfikowana w postępowaniu w sprawie zaświadczenia o figurowaniu danych w wykazie (art. 417-419), również przez sąd administracyjny.</p> <p>Proponowane rozwiązanie obowiązuje w obecnym stanie prawnym i nigdy nie budziło zastrzeżeń sądów</p>

				administracyjnych.
15.		<p>Wydaje się, że przy definiowaniu kluczowego dla ustalenia zakresu obowiązywania ustawy pojęcia: „<i>cudzoziemiec</i>” w sposób przeciwstawiający je pojęciu „<i>obywatela polskiego</i>” w ujęciu: „<i>każdy, kto nie posiada obywatelstwa polskiego</i>”, zważywszy na złożoność historii Polski, a także dla uniknięcia możliwych dyskusji w zakresie „<i>posiadania obywatelstwa</i>”, rozsądne byłoby odesłanie nie tyle wprost do obowiązującej ustawy o obywatelstwie polskim, co do przepisów regulujących to obywatelstwo w momencie przekraczania granicy Państwa Polskiego, bądź w okresie pobytu zainteresowanej osoby na obecnym jego terytorium. Zasadne jest również rozważenie celowości wymienienia wprost tego rodzaju dokumentów, które aktualnie mogą świadczyć o posiadaniu przez zainteresowaną osobę obywatelstwa polskiego, a zarazem będą honorowane w szczególności przez funkcjonariuszy Straży Granicznej. Innymi słowy w projektowanej ustawie powinno dojść do możliwie wyraźnego stwierdzenia wskazującego na powinność – w razie wątpliwości – wykazania się, pod rygorem uznania za cudzoziemca, przez osobę zainteresowaną przekroczeniem granicy Państwa Polskiego lub pobyciem na jego terytorium, posiadaniem obywatelstwa polskiego przez okazanie dokumentu wydanego przez upoważnione organy funkcjonujące albo jako organy państwa albo jako organy samorządu terytorialnego Rzeczypospolitej Polskiej. Należy przy tym wyraźnie zaznaczyć, czego nierzadko nie uświadamiają sobie osoby posiadające „<i>Kartę Polaka</i>”, tj. wydawaną na podstawie przepisów ustawy z dnia 7 września 2007 r. o Kartce Polaka (Dz. U. Nr 180, poz. 1280 ze zm.), że dysponowanie tym ostatnim dokumentem nie tylko nie świadczy o posiadaniu obywatelstwa polskiego, ale wprost i wyraźnie potwierdza brak takiego obywatelstwa, a tym samym i status danej osoby jako cudzoziemca w rozumieniu przepisów polskiego prawa.</p>	Sąd Najwyższy	<p>Uwaga nieuwzględniona Ustawa reguluje wjazd cudzoziemców nie obywateli polskich nie można więc nakładać w niej obowiązku wykazania przez obywatela polskiego że nim jest</p>
16.		<p>Niektóre z zawartych w projekcie definicji legalnych, pomijając oczywistą wadliwość proponowanej w nim definicji granicy państwa, nie spełniają oczekiwań wiązanych z tego rodzaju definicjami. Dotyczy to zwłaszcza propozycji definicji takich pojęć, jak: „<i>dokument podróży</i>” oraz „<i>doświadczenie zawodowe</i>”, zawartych w art. 3 pkt 2) i 3) projektu, z których w istocie albo nic nie wynika, albo jedynie to, co może przyjmować każdy, przeciętnie wykształcony człowiek bez jakichkolwiek podpowiedzi ze strony ustawodawcy. Wypada oczekiwać, że w rzeczywistości niezbędnej definicji „<i>dokumentu podróży</i>” dojdzie do przykładowego wyciszczenia tego rodzaju dokumentów, ze wskazaniem na najczęściej spotykane, z otwartym dopełnieniem wskazującym na możliwość istnienia i innych dokumentów w sposób nawiązujący do obecnej redakcji definicji tego pojęcia.</p>	Sąd Najwyższy	<p>Uwaga nieuwzględniona Nie podzielamy tej opinii ale ostateczna decyzja należy do RCL</p>
17.		<p>Pożądane wydaje się również zdefiniowanie pojęcia: „<i>przejście graniczne</i>” przez nawiązanie lub odesłanie do odpowiedniego przepisu kodeksu granicznego Schengen, jako mające podstawowe znaczenie dla oceny legalności przemieszczania się przez zewnętrzne granice państw układu Schengen, a tym samym i dla ewentualnej oceny w ramach prawa karnego lub w ramach prawa wykroczeń faktu przekroczenia takiej granicy. Na dopuszczalność przekraczania zewnętrznej, w rozumieniu kodeksu granicznego Schengen, granicy Państwa</p>	Sąd Najwyższy	<p>Uwaga nieuwzględniona Nie używa się tego pojęcia w ustawie</p>

		<p>Polskiego zasadniczo tylko przez odpowiednio zdefiniowane przejścia graniczne powinno wyraźnie się zwracać uwagę w dziale III projektu pt. „Przekraczanie granicy”. Z bliżej nieznanych przyczyn w projekcie tego rodzaju wskazania nie ma.</p> <p>Nie pozbawione podstaw jest również oczekiwanie, że w przypadku istnienia odrębnego przepisu zawierającego definicje legalne (<i>tu: art. 3 projektu</i>), w dalszych jej przepisach nie będą już formułowane kolejne definicje (por. art. 60 projektu w którym definiuje się pojęcie „wiza Schengen” i „wiza”).</p>		
18.		<p>Zważywszy na występowanie w opiniowanym dokumencie określeń: „<i>tranzyt</i>”, „<i>tranzyt lotniczy</i>”, „<i>strefa tranzytowa lotniska międzynarodowego</i>” przy jednoczesnym zdefiniowaniu jedynie ostatniego z tych pojęć w art. 3 pkt 11) projektu, należy rozważyć potrzebę zdefiniowania i pozostałych, podobnych pojęć.</p>	Sąd Najwyższy	Uwaga nieuwzględniona pojęcie tranzytu pojawia się jedynie w rozdziale dotyczącym kwestii z tym związanych
19.		<p>Kończąc należy dać wyraz przekonaniu, że w projektowanej ustawie, odmiennie niż to ma miejsce obecnie, powinno dojść do wymienienia w odrębnym dziale lub rozdziale wszystkich, a nie tylko Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców, organów właściwych w sprawach cudzoziemców, jakie mogą być prowadzone z powołaniem się na przepisy danej ustawy. Takie wyliczenie mogłoby być połączone ze wskazaniem przepisów o charakterze proceduralnym, którymi te organy będą się kierowały przy załatwianiu lub prowadzeniu przypisanych im spraw. Obecne fragmentaryczne, dalece niepełne regulacje proceduralne, „<i>rozrzucone</i>” w różnych miejscach projektu, nie wydają się znajdować uzasadnienia w specyfice poszczególnych kategorii spraw.</p>	Sąd Najwyższy	Uwaga nieuwzględniona Taki zabieg nie poprawi czytelności ustawy
20.		<p>Jeśli chodzi o proponowane rozwiązania dotyczące zezwolenia na pobyt czasowy, pobyt stały i zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego UE, najpoważniejsze utrudnienia w stosunku do stanu obecnego stanowią: wprowadzenie dodatkowego kryterium dochodowego przy ubieganiu się o pobyt (wymóg posiadania dochodu w wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę, w stosunku do obecnie wymaganej kwoty równej kryterium dochodowemu) oraz wymóg znajomości języka polskiego przy ubieganiu się o pobyt stały i zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego UE.</p> <p>Należy wskazać, że wymogi te, nie tylko znacząco utrudnią legalizację pobytu cudzoziemców na terytorium RP, ale przede wszystkim spowodują wzrost zjawiska nielegalnej migracji oraz będą sprzyjać powiększaniu się szarej strefy. W szczególności zwiększenie wymaganego poziomu kryterium dochodowego spowoduje, że wielu cudzoziemców nie spełni przesłanek do uzyskania pobytu czasowego. Przykładowo roczny dochód cudzoziemca zamieszkałego w województwie mazowieckim starającego się o pobyt czasowy ze względu na działalność gospodarczą powinien wynosić co najmniej 55 tys. złotych</p>	Helsińska Fundacja Praw Człowieka	Uwaga uwzględniona Cudzoziemiec będzie musiał wykazać jedynie, iż posiada środki na pobyt w wysokości minimum socjalnego.
21.		<p>Projekt ustawy znacząco pogarsza sytuację osób, którym udzielono zgody na pobyt tolerowany. Wedle projektu osoby te zostaną pozbawione szeregu dotychczas posiadanych uprawnień – m.in. prawa do wykonywania pracy bez zezwolenia, korzystania z pomocy społecznej, wykonywania działalności gospodarczej na zasadach dotyczących obywateli RP.</p>	Helsińska Fundacja Praw Człowieka	Uwaga uwzględniona Zostanie zmieniona koncepcja pobytu tolerowanego. Uprawnienia

	<p>Należy podkreślić, że proponowane przepisy dotyczą cudzoziemców, którzy znajdują się w sytuacji przymusowej. Analiza tych rozwiązań prowadzi do wniosku, że stanowią one próbę „ukarania” osób, którym udzielono zgody na pobyt tolerowany za sytuację, w której znaleźli się bez własnej winy. Wprowadzenie projektowanych przepisów spowoduje także marginalizację tej grupy cudzoziemców i powiększenie przez nich szarej strefy. Tego typu rozwiązanie narusza zasadę ochrony praw nabytych, gwarantowaną art. 2 Konstytucji RP.</p> <p>Dodatkowo należy wspomnieć, że osoby z pobytem tolerowanym stanowią niewielką część cudzoziemców przebywających na terytorium RP. Wedle statystyk Urzędu do Spraw Cudzoziemców w latach 2009-2011 zgodę na pobyt tolerowany wydano wobec 1038 osób. Zatem nawet utrzymanie uprawnień przysługujących cudzoziemcom posiadającym zgodę na pobyt tolerowany nie będzie stanowić znaczącej zmiany w ogólnym obrazie sytuacji cudzoziemców.</p>		<p>cudzoziemców posiadających zgodę na pobyt tolerowany nie ulegną zmianie.</p>
22.	<p>Przepisy dotyczące wydawania decyzji o zobowiązaniu do powrotu przyznają organom Straży Granicznej nowe kompetencje. Obecnie ten organ będzie decydował o istnieniu przesłanek do udzielenia cudzoziemcowi zgody na pobyt tolerowany, o tym, czy małżeństwo cudzoziemca i obywatela RP nie zostało zawarte lub istnieje w celu obejścia przepisów prawa, o tym czy cudzoziemiec powinien mieć szansę wyjechać dobrowolnie z terytorium RP w określonych przez prawo okolicznościach, a wreszcie – o tym, czy zastosować wolnościowe środki kontroli pobytu cudzoziemca na terytorium RP, poprzedzające jego wydalenie czy też – w ostateczności – złożyć do sądu wniosek o umieszczenie cudzoziemca w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców (czyli: ośrodku detencyjnym). W opinii HFPC bardzo ważne jest zatem wsparcie tych służb i zapewnienie szkoleń organom wydającym na podstawie nowych przepisów decyzje o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, czyli komendantom oraz funkcjonariuszom poszczególnych oddziałów i placówek Straży Granicznej.</p>	<p>Helsińska Fundacja Praw Człowieka</p>	<p>Tak szkolenia się odbywają od pół roku.</p>
23.	<p>Konstrukcja przepisów dotyczących umieszczania cudzoziemców w ośrodkach detencyjnych spowoduje, że detencja wciąż nie będzie stosowana jako środek ostateczny. Pomimo wprowadzenia środków alternatywnych w stosunku do detencji (obowiązek zgłoszenia się, wpłaty zabezpieczenia pieniężnego, oddania paszportu do depozytu, obowiązek zamieszkania w wyznaczonym miejscu), nie będą one stosowane w pierwszej kolejności, przed złożeniem przez Straż Graniczną wniosku do sądu o umieszczenie cudzoziemca w ośrodku detencyjnym. Zatem w sytuacji automatyzmu, z jakim sądy uwzględniają wnioski o umieszczenie w ośrodku detencyjnym, przepisy dotyczące alternatyw mogą wciąż pozostać martwe. Należy podkreślić, że proponowane rozwiązania nie są zgodne ze standardami międzynarodowymi i prawem Unii Europejskiej (dalej: UE).</p> <p>HFPC stoi także na stanowisku, że niedopuszczalne jest uregulowanie kwestii detencji, bez jednoznacznego określenia jej limitu. W projektowanych przepisach przewidziano, że maksymalny okres detencji wynosi 12 miesięcy. Jednak nie wlicza się do niego okresu pobytu cudzoziemca w ośrodku detencyjnym w związku ze złożonym przez niego wnioskiem</p>	<p>Helsińska Fundacja Praw Człowieka</p>	<p>Przepisy uległy zmianie, w tym kierunku, że już na etapie postępowania sądowego, sąd będzie decydował o zastosowaniu środków alternatywnych.</p>

	<p>o nadanie statusu uchodźcy. Mając na uwadze, że w prawie krajowym nie został określony maksymalny okres detencji cudzoziemców ubiegających się o nadanie statusu uchodźcy, ani maksymalny dopuszczalny czas trwania postępowania o nadanie statusu uchodźcy w przypadku cudzoziemców umieszczonych w detencji, w praktyce limit detencji cudzoziemców nie został określony. Ponadto zdaniem HFPC należy wprowadzić rozwiązanie wedle którego detencja nie będzie stosowana wówczas, gdy nie ma już rozsądnych perspektyw wydalenia cudzoziemca, zgodnie z prawem UE i orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości UE.</p> <p>W odniesieniu do detencji dzieci, HFPC w pełni popiera wprowadzenie całkowitego zakazu detencji dzieci dla celów migracyjnych, zarówno tych przebywających w Polsce z opiekunami prawnymi, jak i bez opieki. Stanowisko w tym zakresie zostało przygotowane i zaprezentowane oddzielnie w ramach działań koalicji organizacji pozarządowych na rzecz zniesienia detencji dzieci, do której należy również HFPC.</p>		<p>Uwaga częściowo uwzględniona. Projektowane przepisy prawa przewidują, szereg korzystniejszych w stosunku do obecnie obowiązujących przepisów rozwiązań dla małoletnich cudzoziemców. Małoletnich cudzoziemców bez opieki do 15 roku życia nie będzie się umieszczać w strzeżonych ośrodkach. Sąd podejmując decyzję o umieszczeniu małoletniego cudzoziemca przebywającego na terytorium Rzeczypospolitej</p>
--	---	--	--

			<p>Polskiej bez opieki w strzeżonym ośrodku, będzie brał pod uwagę okoliczności zatrzymania, stopień rozwoju małoletniego cudzoziemca oraz jego właściwości i warunki osobiste przemawiające za umieszczeniem w tym ośrodku</p> <p>Podwyższenie granicy wieku umieszczenia w strzeżonym ośrodku małoletniego cudzoziemca przebywającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez opieki wynika z analizy przesłanek zasadności stosowanie tego środka wobec małoletniego cudzoziemca, który nie ukończył 15 roku życia. Wprowadzona w projektowanym przepisie zmiana uwzględnia cechy osobowości małoletniego, jego stopień rozwoju fizycznego i psychicznego oraz konieczność zapewnienia małoletniemu cudzoziemcowi przebywającemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez opieki odpowiednich warunków bezpieczeństwa.</p>
--	--	--	--

24.		<p>W projekcie ustawy brakuje odpowiednika art. 7 ust. 1 obecnie obowiązującej ustawy z dnia 13.06.2003 r. o cudzoziemcach, zgodnie z którym „do postępowań w sprawach uregulowanych w ustawie stosuje się przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego, o ile ustawa nie stanowi inaczej”. Pominięcie tego przepisu w treści projektu ustawy może rodzić wątpliwości, czy przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego znajdują zastosowanie do postępowań uregulowanych w nowej ustawie o cudzoziemcach. Niezamieszczenie powyższej regulacji doprowadzi do konieczności każdorazowej oceny przez stosujących prawo urzędników, czy dane postępowanie powinno zostać zakwalifikowane do postępowań określonych w art. 1-3 k.p.a. Może to prowadzić do trudności interpretacyjnych, tymczasem nowa ustawa o cudzoziemcach ma zostać wprowadzona do polskiego porządku prawnego – jak podkreśla się w uzasadnieniu do projektu ustawy – by wyeliminować te trudności i uprościć obowiązujące przepisy.</p>	<p>Helsińska Fundacja Praw Człowieka</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona Art. 1. Kodeks postępowania administracyjnego normuje postępowanie: 1) przed organami administracji publicznej w należących do właściwości tych organów sprawach indywidualnych rozstrzyganych w drodze decyzji administracyjnych,</p>
25.		<p>W opinii HFPC, sytuacja dzieci cudzoziemców urodzonych i nieurodzonych w Polsce powinna zostać zrównana, gdyż w obu przypadkach celem nadrzędnym winna być ochrona jedności rodziny i dobro dziecka. Tymczasem projekt ustawy przewiduje legalizację pobytu wyłącznie wobec dzieci urodzonych na terytorium RP w art. 156 pkt 2, art. 179 ust. 1 pkt 2 oraz art. 188 ust. 1 pkt 1.</p> <p>Zróżnicowanie sytuacji dzieci urodzonych i nieurodzonych w Polsce, stoi w sprzeczności z art. 7 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej oraz z art. 8 EKPC. Zgodnie bowiem z tymi przepisami, każdy ma prawo do poszanowania życia rodzinnego. Ponadto, zgodnie z Konwencją o prawach dziecka, kwestią nadrzędną powinno być zawsze zabezpieczenie najlepszych interesów dziecka, jakim jest co do zasady wychowanie w rodzinie i kontakty z obojgiem rodziców. Wyżej wymienione przepisy projektu ustawy powinny zatem obejmować swym zakresem zarówno dzieci urodzone w Polsce jak i poza nią. HFPC wystąpiła do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z pismem z dnia 20 września 2012 r. L.Dz. 2295/2012 odnoszącym się do tej kwestii i w całości podtrzymuje zawartą tam argumentację.</p>	<p>Helsińska Fundacja Praw Człowieka</p>	<p>Uwaga uwzględniona w art. 156 i 188</p>
26.		<p>Pozytywnie należy ocenić fakt uchylenia przepisu art. 89 ust. 3 ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium RP umożliwiającego przedłużenie stosowania detencji wobec osób ubiegających się o nadanie statusu uchodźcy w razie doręczenia decyzji o odmowie nadania statusu uchodźcy, orzekającej o wydaleniu. W tym kontekście należy jednak zważyć na konieczność harmonizacji przepisów ustawy o cudzoziemcach oraz o udzielaniu cudzoziemcom ochrony w zakresie stosowania detencji w stosunku do osób ubiegających się o nadanie statusu uchodźcy.</p> <p>Po wprowadzeniu ustawy o cudzoziemcach w projektowanym kształcie osoby ubiegające się o nadanie statusu uchodźcy będą mogły być umieszczane w SOC lub AdC na podstawie przepisów ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na okres maksymalnie 60 dni. Przedłużenie pobytu w SOC bądź AdC w stosunku do osób ubiegających się o nadanie statusu uchodźcy możliwe będzie jedynie w sytuacji, w której złożyły one wniosek o nadanie</p>	<p>Centrum Pomocy Prawnej im. Haliny Nieć</p>	<p>Zmiana przepisów ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium RP – art. 88 ust.2, dodawane art. 88a i 88b oraz art. 89 ust. 3</p>

	<p>statusu uchodźcy będąc już umieszczonymi w SOC lub AdC na podstawie przepisów ustawy o cudzoziemcach (a więc maksymalnie na okres 6 miesięcy). Na tle proponowanej regulacji rodzi się wątpliwość odnośnie intencji ustawodawcy co do okresu stosowania detencji w stosunku do osób ubiegających się o nadanie statusu uchodźcy. Przepisy powinny w sposób wyraźny stanowić, czy detencja może być w takich przypadkach stosowana maksymalnie na okres 90 dni od dnia złożenia wniosku, czy też maksymalny okres detencji może tu wynosić 9 miesięcy.</p> <p>Zasadnym byłoby rozważenie regulacji umożliwiającej każdorazową weryfikację dalszych podstaw stosowania detencji wobec osób, które składają wniosek o nadanie statusu uchodźcy przebywając w SOC bądź AdC.</p> <p>Ponadto poważne zastrzeżenia budzi wprowadzenia w projektowanej ustawie regulacji, zgodnie z którą do maksymalnego, 12-miesięcznego okresu pobytu cudzoziemca w SOC nie wlicza się okresu pobytu w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców w związku ze złożonym przez niego wnioskiem o nadanie statusu uchodźcy (art. 378 ust. 4). Wprowadzenie przepisu w powołanym brzmieniu może doprowadzić do sytuacji, w której osoby ubiegające się o nadanie statusu uchodźcy, jakkolwiek ich pozycja jest bardziej wrażliwa w stosunku do cudzoziemców nie poszukujących międzynarodowej ochrony, będą umieszczane w SOC bądź AdC na czas dłuższy niż 12 miesięcy, co należy uznać za niedopuszczalne. W tym kontekście należy zważyć, iż osoby ubiegające się o nadanie statusu uchodźcy w ogóle nie powinny być zatrzymywane, natomiast stosowanie względem nich detencji jest dopuszczalne w wyjątkowych sytuacjach, takich jak konieczność weryfikacji tożsamości, czy zapewnienie porządku publicznego, na najkrótszy możliwy czas. Umieszczenie w detencji przyczynia się do utrudniania cudzoziemcom ubiegających się o nadanie statusu uchodźcy realizacji przysługujących im w postępowaniu praw. Jednocześnie niedopuszczalnym jest stosowanie sankcji w postaci detencji w związku z ubieganiem się o udzielenie ochrony międzynarodowej. Nie należy zatem bagatelizować faktu, iż wprowadzenie tego rodzaju regulacji może mieć wysoce niepożądany efekt w postaci powstrzymania cudzoziemców przed poszukiwaniem ochrony międzynarodowej, w sytuacji, w której może to wiązać się z tak długotrwałym pozbawieniem wolności.</p>		
27.	<p>Niesłuszne jest pominięcie osób, którym udzielono ochrony humanitarnej, w kręgu osób uprawnionych do tzw. łączenia rodzin. Ochrona humanitarna, według projektu, zostanie wyodrębniona z obecnej instytucji pobytu tolerowanego i będzie udzielana osobom, którym powrót do kraju pochodzenia m.in. zagrażałby prawu do życia, wolności i bezpieczeństwa osobistego. Jak najbardziej zasadnym jest zagwarantowanie poszanowania zasady życia rodzinnego takich osób i nadania im prawa do połączenia z rodziną.</p>	Stowarzyszenie Interwencji Prawnej	<p>Zasada nie uległa zmianie w stosunku do przepisów obowiązujących</p> <p>Patrz art. 3 ust. 2 lit. c dyrektywy 2003/86</p>
28.	<p>Należy wskazać na brak konsekwencji w zakresie określenia uprawnień cudzoziemców, którym ma być udzielana ochrona humanitarna. Zgodnie z projektem ustawy, cudzoziemcy z ochroną humanitarną uzyskują prawo do świadczeń rodzinnych i prawo do nauki na uczelniach wyższych, jednak, podobnie jak obecnie osoby ze zgodą na pobyt tolerowany,</p>	Stowarzyszenie Interwencji Prawnej	<p>Uwaga uwzględniona</p> <p>Zostanie zmieniona koncepcja pobytu tolerowanego. Uprawnienia</p>

		<p>będą mogli korzystać z pomocy społecznej w bardzo ograniczonym zakresie oraz nie będą mieli prawa do pomocy integracyjnej.</p> <p>Należy wskazać, że cudzoziemcy z ochroną humanitarną, tak samo jak cudzoziemcy ze statusem uchodźcy oraz ochroną uzupełniającą, będą stanowić grupę migrantów przymusowych. Z tego względu zasadnym jest przyznanie im podobnych uprawnień.</p>		<p>cudzoziemców posiadających zgodę na pobyt tolerowany nie ulegną zmianie.</p>
29.		<p>Za całkowite nieporozumienie należy uznać pozbawienie i tak już skromnych uprawnień w postaci prawa do pracy i ograniczonych świadczeń społecznych cudzoziemców, którym została lub będzie udzielona zgoda na pobyt tolerowany ze względu na niemożność wydalenia. Taka regulacja oznacza, że władze polskie będą przyznawać cudzoziemcom prawo pobytu bez przyznania im uprawnień do zdobycia legalną drogą środków na utrzymanie oraz bez możliwości wsparcia ze strony państwa w trudnych sytuacjach życiowych. Może to doprowadzić do zepchnięcia tej grupy cudzoziemców na margines społeczeństwa, a czasami wręcz do środowiska przestępczego.</p> <p>Wskazane jest więc utrzymanie dotychczasowych uprawnień dla cudzoziemców z pobytym tolerowanym w postaci prawa do pracy i ograniczonych świadczeń z pomocy społecznej, jeżeli wręcz nie rozszerzenie ich przez zagwarantowanie pełnego dostępu do pomocy społecznej i świadczeń rodzinnych.</p>	<p>Stowarzyszenie Interwencji Prawnej</p>	<p>Uwaga uwzględniona</p> <p>Zostanie zmieniona koncepcja pobytu tolerowanego. Uprawnienia cudzoziemców posiadających zgodę na pobyt tolerowany nie ulegną zmianie.</p>
30.		<p>Po zapoznaniu się z projektem w naszej opinii taki kształt zapisów generuje dodatkowe koszty dla budżetu państwa, a więc projekt ma skutki finansowe. Co więcej, przedstawiony kształt projektu trudno uznać za zgodny z dokumentem „Polska polityka migracyjna – stan obecny i postulowane działania” przyjętym przez Radę Ministrów w dniu 31 lipca 2012.</p>	<p>Fundacja Rozwoju Oprócz Granic</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Projekt ustawy opiera się na założeniach przyjętych rok wcześniej niż Polska polityka migracyjna</p>
31.		<p>Kobiety w ciąży i matki karmiące mają szczególne potrzeby i nie powinny być zatrzymywane. Alternatywne rozwiązania powinny również uwzględniać szczególne potrzeby kobiet, w tym ochronę przed przemocą i wykorzystaniem na tle seksualnym i płciowym.</p> <p>W związku z tym UNHCR proponuje dodanie kobiet w ciąży i matek karmiących ubiegających się o azyl do katalogu osób niepodlegających zatrzymaniu.</p>	<p>UNHCR</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Zgodnie z art. 375 postanowienia o umieszczeniu cudzoziemca w strzeżonym ośrodku lub o zastosowaniu wobec niego aresztu dla cudzoziemców nie wydaje się, jeżeli mogłoby to spowodować niebezpieczeństwo dla jego życia lub zdrowia. Ponadto regulacja ta zostanie rozszerzona o cudzoziemców, których stan psychofizyczny stwarza domniemanie, że byli poddani przemocy</p>

32.		<p>Osoby starsze ubiegające się o azyl mogą wymagać szczególnej opieki i pomocy ze względu na wiek, podatność na zagrożenia, ograniczoną możliwość poruszania się, stan psychologiczny lub psychiczny albo inne okoliczności. Bez zapewnienia takiej opieki i pomocy ich zatrzymanie może stać się bezprawne. Alternatywne rozwiązania powinny uwzględniać ich szczególne uwarunkowania, w tym dobrostan psychiczny i umysłowy.</p> <p>W związku z tym UNHCR proponuje wprowadzenie przepisu chroniącego prawa osób starszych ubiegających się o azyl.</p>	UNHCR	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Zgodnie z art. 375 postanowienia o umieszczeniu cudzoziemca w strzeżonym ośrodku lub o zastosowaniu wobec niego aresztu dla cudzoziemców nie wydaje się, jeżeli mogłoby to spowodować niebezpieczeństwo dla jego życia lub zdrowia. Ponadto regulacja ta zostanie rozszerzona o cudzoziemców, których stan psychofizyczny stwarza domniemanie, że byli poddani przemocy</p>
33.		<p>UNHCR zaleca wprowadzenie przepisu umożliwiającego zastosowanie środków alternatywnych dla zatrzymania w stosunku do osób ubiegających się o azyl w przypadku, gdy rozważa się wprowadzenie jakichkolwiek ograniczeń swobody przemieszczania się.</p>	UNHCR	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Zgodnie z art. 375 postanowienia o umieszczeniu cudzoziemca w strzeżonym ośrodku lub o zastosowaniu wobec niego aresztu dla cudzoziemców nie wydaje się, jeżeli mogłoby to spowodować niebezpieczeństwo dla jego życia lub zdrowia. Ponadto regulacja ta zostanie rozszerzona o cudzoziemców, których stan psychofizyczny stwarza domniemanie, że byli poddani przemocy</p>
34.		<p>W przypadku osób szczególnie interesujących UNHCR polityka powrotów powinna uwzględniać, że do państwa pochodzenia lub zamieszkania można odesłać tylko te osoby,</p>	UNHCR	<p>uwaga nieuwzględniona</p>

	<p>które nie potrzebują ochrony międzynarodowej. Jednocześnie wszystkie powroty należy przeprowadzać bezpiecznie, z poszanowaniem praw człowieka i godności osób oraz we współpracy z władzami kraju przyjmującym. Kraje dokonujące powrotu powinny koordynować powroty, sprawdzać, czy kraje, do których następują powroty, są stabilne i w miarę potrzeb oferują pomoc w celu umożliwienia ponownej integracji powracających osób. Wdrożenie protokołów do umów o readmisji powinno obejmować stosowanie mechanizmów ochrony osób potrzebujących ochrony międzynarodowej zgodnie z Konwencją o statusie uchodźców z 1951 r. i Kartą praw podstawowych UE poprzez zachowanie klauzul dotyczących praw człowieka, przepisów wprowadzających zasadę non-refoulement i specjalnych instrukcji regulujących, przykładowo, traktowanie członków grup szczególnie narażonych (dzieci bez opieki, ofiary tortur, ofiary handlu ludźmi itp.).</p> <p>W związku z tym UNHCR proponuje wprowadzenie przepisu ograniczającego możliwość zatrzymania osób ubiegających się o azyl do okresu odpowiadającego terminowi wydania decyzji w sprawie nadania statusu uchodźcy, tj. nieprzekraczającemu sześciu miesięcy.</p>		
35.	<p>UNHCR odnotowuje z dużym rozczarowaniem, że projekt ustawy o cudzoziemcach nie wdraża przepisów artykułu 13 ust. 4 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/115/WE z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie wspólnych norm i procedur stosowanych przez państwa członkowskie w odniesieniu do powrotów nielegalnie przebywających obywateli państw trzecich, zobowiązujących państwa członkowskie do zapewnienia niezbędnej pomocy prawnej. W opinii UNHCR dostęp do pomocy prawnej oferowanej przez organizacje pozarządowe jest niewystarczający w polskich warunkach i nie stanowi wystarczającego środka wymaganego przepisami dyrektywy. UNHCR przy różnych okazjach informował organy o swoich obawach w związku z oferowaną pomocą prawną i usilnie podkreślał konieczność zapewnienia dostępu do pomocy prawnej zgodnie z przepisami artykułu 15 dyrektywy Rady 2005/85/WE z dnia 1 grudnia 2005 r. w sprawie ustanowienia minimalnych norm dotyczących procedur nadawania i cofania statusu uchodźcy.</p>	UNHCR	Trwają wstępne prace koncepcyjne nad opracowaniem systemu pomocy prawnej
36.	<p>Niestety przedstawiony projekt założeń do projektu ustawy każe wątpić w podstawowe założenie projektodawcy, iż ustawa przedstawiona do konsultacji będzie bardziej czytelna i mniej kazuistyczna względem obecnie obowiązującej. Do opiniowania przedstawiono bowiem akt wyjątkowo obszerny, wręcz o kodeksowych rozmiarach, z którym cudzoziemcy będą mieli znacznie większą trudność w zakresie zapoznania się z jego treścią i chcąc nie chcąc będą musieli skorzystać albo z profesjonalnej pomocy prawnej, albo z pomocy wyspecjalizowanych organizacji pozarządowych albo objaśnień i opracowań dostępnych w urzędach wojewódzkich, prowadzących postępowanie. Obszerność i szczegółowość regulacji, bez istotnego zmniejszenia norm blankietowych upoważniających poszczególne ministerstwa do wydania aktów wykonawczych stanowi zatem podstawową wadę przedłożonego projektu.</p>	Interkulturalni PL	Uwaga nieuwzględniona Nie ma norm blankietowych w ustawie Treść ustawy jest warunkowana przepisami UE
37.	<p>Nie zmienia to jednak faktu, iż w kwestii pożądanej głębokiej reformy prawa migracyjnego oraz zmiany podejścia do zagadnień ruchu cudzoziemców planowana nowa ustawa będzie częściowo powielać wady obecnie obowiązującego aktu prawnego, a w pewnych kwestiach</p>	Interkulturalni PL	Uwaga nieuwzględniona Projekt jest wszechstronnie

		<p>będzie wprowadzała nowe, niepotrzebne rozwiązania dodatkowo hamujące legalny ruch migracyjny w naszym kraju (np. w zakresie dostępu do zatrudnienia, popierania badań naukowych, przyciągania wyskowskwalifikowanej kadry, czy prowadzenia działalności gospodarczej). Niektóre rozwiązania, mające w założeniu zwiększyć bezpieczeństwo i kontrolę nad przepływem osób w ramach terytorium naszego kraju naruszają też zasadę proporcjonalności i subsydiarności, a zatem są sprzeczne z demokratycznymi standardami. W tym względzie zaprezentowany projekt musi być oceniony bardzo krytycznie i powinien być przedmiotem refleksji projektodawcy, czynionej w kontekście celów, jakie zamierza on osiągnąć w ramach prowadzonej polityki migracyjnej.</p>		<p>konsultowany i oceniany</p>
38.		<p>W przedstawionym dokumencie w dalszym ciągu brakuje wyodrębnionej części wskazującej na priorytety projektodawcy w zakresie założeń i celów (poza celami utylitarnymi, tj. dostosowania prawa do norm wspólnotowych i realizacji polityki zwalczania nielegalnej migracji oraz poprawieniu systematyki i przejrzystości), które zamierza on osiągnąć wprowadzając nową ustawę, która jako akt normatywny będzie wpływać w oczywisty sposób na kształt prowadzonej przez państwo polityki migracyjnej względem osób obejmowanych zakresem normatywnym ustawy. Określenie takich dalekosiężnych celów polityki migracyjnej państwa jest przy tym o tyle istotne, gdyż pozwala na ocenę konkretnych rozwiązań legislacyjnych projektu i ich zdolności do sprostania wypracowanym założeniom.</p> <p>W opisie uzasadnienia wprowadzenia poszczególnych regulacji niepokoi brak refleksji nad statusem migracyjnym poszczególnych osób w kontekście podstawowych celów jakie wypływają z istoty prowadzenia polityki migracyjnej, tj. integracji cudzoziemców ze społeczeństwem przyjmującym. Uwaga ta jest o tyle istotna, iż ustawodawca dąży do wyraźnego rozdzielania reżimów legalizacyjnych, tj. ochronnego oraz stricte migracyjnego nie patrząc na dalekosiężne i realne konsekwencje takiego rozdzielania. Warto pamiętać, iż udzielenie cudzoziemcowi ochrony na terytorium RP wywołuje skutki w stosunkach zewnętrznych, natomiast legalizacja w oparciu o zwykłe przesłanki migracyjne, wyznaczone poszczególnym rodzajem aktywności społecznej człowieka, wywołuje skutki w stosunkach wewnętrznych, tworząc właśnie pole, czy też wymiary integracji cudzoziemców. Zdaniem stowarzyszenia zatem rozdzielanie tych reżimów poprzez zakaz ubiegania się cudzoziemców występujących, czy też posiadających ochronę międzynarodową o zgodę na pobyt czasowy w związku ze spełnianiem przez nich przesłanek do udzielenia takiej zgody jest zabiegiem nie tylko sztucznym, ale także szkodliwym, utrudniającym integrowanie tych kategorii cudzoziemców w społeczeństwie. Poza zatem utylitarnym celem administracyjnym nie istnieje żadne logiczne wytłumaczenie, które mogłoby skłaniać organy administracyjne do wprowadzania takich ograniczeń, jeżeli cudzoziemiec, który podlega ochronie jest w stanie sobie poradzić w zwykłym reżimie migracyjnym. Dualizm podstaw pobytu ze względu na fakt, iż ochrona dotyczy relacji zewnętrznych zdaniem stowarzyszenia nie powodowałaby zasadniczych problemów prawnych i był akceptowany przez orzecznictwo sądowoadministracyjne na gruncie ustawy z 1997 roku. Umożliwienie zatem cudzoziemcom</p>	<p>Interkulturalni PL</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona Takich elementów nie zawierają ustawy</p>

		podlegającym poszczególnym formom ochrony ubieganie się o pobyt czasowy pozytywnie wpłynęłoby na ich potencjał integracyjny. Obecnie wprowadzone rozwiązania będą hamowały integrację osób, które z różnych przyczyn są zmuszone poszukiwać ochrony międzynarodowej, a czasem, jak w przypadku uchodźców sur place, którzy już posiadają zgody na pobyt czasowy będą działały dezintegracyjnie zmuszając ich do rezygnacji z posiadanego statusu i wejścia w niepewne postępowanie ochronne.		To cudzoziemiec wybiera sposób legalizacji pobytu
39.		<p>Chcieliśmy również przypomnieć, iż walka z wykluczeniem społecznym stanowi jeden z filarów wspólnej polityki unijnej, stąd przyjmowanie rozwiązań normatywnych, które bez wystarczającego uzasadnienia temu wykluczeniu sprzyjają, jest w świetle zasad demokratycznego państwa prawa i zobowiązań międzynarodowych wykluczone.</p> <p>W tym kontekście na szczególną krytykę zasługują regulacje dotyczące osób, którym zostanie udzielona zgoda na pobyt tolerowany. Warto wskazać, iż osoby którym przyznany zostanie taki status to w dużej części osoby, które nie mogą funkcjonować we własnym kraju pochodzenia ze względu na poważne zagrożenie ich podstawowych praw człowieka, a więc osoby mające status ofiar poważnych naruszeń praw człowieka, lub zagrożone takim statusem i zmuszone tym samym z obiektywnych przyczyn do emigracji. Osoby te z przyczyn humanitarnych nie zasługują na status osób najgorszej kategorii, gdyż tylko w ten sposób można określić reżim funkcjonowania społecznego, jaki został im określony przez projektodawcę, reżim ograniczający ich prawa w sposób znacznie bardziej radykalny niż dotyczy to obywateli skazywanych w Polsce na karę ograniczenia wolności za przestępstwa kryminalne. Tego rodzaju rozwiązania nie mogą być akceptowane w demokratycznym państwie prawnym szczególnie, iż osoby te zazwyczaj nie ponoszą winy za przypisany im status prawny i faktyczny. Jednocześnie ustawodawca nie pozwala tej grupie migracyjnej na zmianę własnego upośredzonego statusu na zwykły status migracyjny w sposób instytucjonalny ich wykluczając.</p>	Interkulturalni PL	Uwaga uwzględniona Zostanie zmieniona koncepcja pobytu tolerowanego. Uprawnienia cudzoziemców posiadających zgodę na pobyt tolerowany nie ulegną zmianie.
40.		<p>Warto też podkreślić, iż ze względu na kulturowy kontekst językowy bariera lingwistyczna w procesie integracji jest znacznie wyższa niż w innych dużych krajach unijnych (Francja, Niemcy, Wielka Brytania, Irlandia, Hiszpania), stąd państwo polskie winno w naturalny sposób czynić większe wysiłki w zakresie stwarzania pozytywnych warunków do integracji cudzoziemców przybywających do naszego kraju. Tego rodzaju wizja migracji powinna w naszym przekonaniu przyświecać Rządowi przy projektowaniu nowej ustawy o cudzoziemcach i winna uwzględniać mechanizmy i narzędzia służące wypracowaniu tego rodzaju wartości dodanych w ramach wstępnych założeń do kształtowania skutecznej polityki migracyjnej i integracyjnej.</p> <p>Do takich przykładowych narzędzi mogłoby należeć wprowadzenie elastycznych rozwiązań związanych z koncesjonowaniem rynku pracy, uchylenie w postępowaniu dotyczącym cudzoziemców mocy obowiązującej ustawy o języku polskim, wprowadzenie uznania administracyjnego w ramach decyzji ograniczających prawa cudzoziemców (zobowiązanie do dobrowolnego powrotu, umieszczanie w ośrodku strzeżonym lub areszcie dla</p>	Interkulturalni PL	Uwaga nieuwzględniona Udział tłumacza na zasadach ogólnych kpa

		cudzoziemców), wprowadzenie instytucji „jednego okienka” w procedurze legalizacyjnej.		
41.		Jedną z najpilniejszych kwestii jest reforma systemu zatrudniania cudzoziemców w Polsce, w szczególności zaś jego znaczne odformalizowanie, zmniejszenie liczby dokumentów składanych przez pracodawców w postępowaniu o wydanie zezwolenia na pobyt w związku z pracą oraz likwidacja systemu preferencji. Bardzo istotne jest również wprowadzenie czegoś na kształt „karnetu zawodowego”, a zatem zgeneralizowanego zezwolenia, które określałoby jedynie minimalne warunki i zasady zatrudnienia cudzoziemca, w oparciu o który to karnet, cudzoziemiec mógłby swobodnie zmieniać pracodawców, stanowiska pracy, czy formy zatrudniania w danym czasie i przy określeniu maksymalnego okresu bezrobocia dopuszczalnego przy przerwie związanej ze zmianą pracodawcy, każdorazowo notyfikując taką zmianę organowi wystawiającemu karnet, który po sprawdzeniu zgodności nowych warunków z pierwotnie wystawionymi przyjmowałby tego rodzaju notyfikację do wiadomości, bez konieczności zmiany lub wystawienia nowego zezwolenia. Projektowane w ustawie rozwiązania częściowo zmiernają w tym kierunku, ale w sposób, w przekonaniu Stowarzyszenia, nazbyt zbiurokratyzowany i mało skuteczny.	Interkulturalni PL	MPPiS
42.		Należy zauważyć, iż sztywność polskiego prawa nie tyle nie zapobiega jak pierwotnie sądzono, ale zwiększa liczebność populacji cudzoziemców nielegalnie przebywających w Polsce, zniechęcając osoby, które w jakikolwiek sposób naruszyły tak ukształtowany reżim migracyjny przed próbami, i tak iluzorycznymi, ponownego zalegalizowania się. Projektowana nowa ustawa nie rezygnuje z dotychczasowych restrykcyjnych rozwiązań w tym zakresie co należy ocenić w sposób jednoznacznie negatywny. W naszym przekonaniu niezbędny jest proces odwrotny, w którym zostanie przywrócone uznanie administracyjne w tych wszystkich kwestiach, które prowadzą do ograniczenia lub pozbawienia cudzoziemców określonych uprawnień. Projekt przedstawiony do konsultacji czyni to tylko w stosunku do nielicznych sytuacji i podstaw legalizacyjnych, podczas gdy mógłby pozwalać na ocenę indywidualnej sytuacji cudzoziemca w sposób bardziej zgeneralizowany.	Interkulturalni PL	Uwaga nieuwzględniona
43.		Brak w projekcie rozwiązania zawartego w art. 53 ust. 1 pkt 4 obecnie obowiązującej ustawy o cudzoziemcach – zezwolenie na zamieszkanie na czas oznaczony udzielane cudzoziemcowi, który bierze udział w szkoleniach i stażach zawodowych realizowanych w ramach programów UE., który naszym zdaniem poza tym, że zachęca organizacje pozarządowe realizować projekty, dodatkowo motywuje cudzoziemców jako beneficjentów ostatecznych aktywnie brać w nich udział.	Stowarzyszenie Emigrant	Uwaga nieuwzględniona To rozwiązanie służyło na okres przygotowania Polski do wejścia do UE

